דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום שישי, ב' בניסן תשמ"ו, 11 באפריל 1986 • גליון 18785

היום 64 עמודים כולל „דבר השבוע" • המחיר 1.10 ש"ח • באילת 94 אג'

היום בדבר

- היה משבר? – אמנון דנקנר, טוביה מנדלסון, יוסי מלמן, עליזה ולך, שלמה גינוסר, חגי אשד
- ג'יימס בונדס, כסף גדול – שלמה קרמר
- אריה דרעי ממזכ"ל למנכ"ל – יקיר צור
- קל למות בעד ארצנו – יעל פישביין
- „משא" לתרבות ולאמנות ו„דבר השבוע"

רכז/ת נוי
עונת שתילת פרחי האביב הגיעה — SPEEDLING חישתיל
הזמנה כעת תבטיח את מגוון השתילים ואת תאריך האספקה הרצויים לך.
השנה אח חדש למשפחת שתילי „חישתיל" – „חישנוי"
פנה/י בהקדם בטלפון לאחת ממשתלות „חישתיל":
משתלת „חישתיל" אשקלון 39973, 051-34276
משתלת „חישתיל" נחלים 03-919568

פרס ושרון נועדו בחשאי בבית רה"מ בירושלים

המערך והליכוד מסכמים הסדר ליישב משבר מודעי

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

שרי הליכוד החליטו לאשר את ההסכם ולבצע את חילופי התיקים בממשלה עד מועד הרוטציה. מגמתם היא שלאחר הרוטציה יחזור המצב לקדמותו – והאוצר יחזור לשר יצחק מודעי. שמיר אמר כי: „אינו מאשר להיות שר אוצר".

נמסר, כי בראש המתנגדים עומד השר דוד לוי שטען, כי ההסכם לא יביא לפיוס בתוך הממשלה אלא רק יגביר את סכנת פירוקה, שכן עתה צפויים עימותים לא רק בין ראש-הממשלה למשרד-האוצר שבראשו יעמוד יצחק שמיר, אלא גם עם שר-החוץ שיהיה יצחק מודעי.

שר התיירות אברהם שריר טען במהלך הדיון כי המפלגה הליברלית מפסידה עמדת-כוח חשובה בוותרה על משרד-האוצר, שבסופו-של-דבר יגיע לשמעון פרס ולמערך, ויחד עימו יפסיד הליכוד כולו.

גם שר העבודה והרווחה משה קצב הסתייג מן ההסכם וגם לשר בלי תיק משה ארנס יש ספקות באשר לכדאיות ההסדר. לעומת זאת, אמר ח"כ אברהם שפירא, שדיוות בראשית הישיבה לשרי הליכוד על ההסדר, כי לדעתו „חלפה הסכנה של פירוק הממשלה".

ראש-הממשלה שמעון פרס והשר אריאל שרון נועדו ביניהם בחשאי ביום ב' בלילה וסיכמו באורח כללי את עקרונות ההסדר שימנע את פירוק ממשלת האחדות הלאומית.

השיחה התקיימה במעונו הרשמי של ראש הממשלה בירושלים. השר אריאל שרון, שבא לשם כדי לשמוע על עמדת ראש הממשלה, התרשם כי פרס יהיה מוכן לקבל את יצחק מודעי בתפקיד שר-החוץ, וכי אין בכוונתו „להביא להשפלתו" של מודעי, אלא רק להעבירו מתפקידו.

אצל רוב שרי מפלגת העבודה שוררת אכזבה מההסכם שהושג עם הליכוד בפרשת מודעי והם בעריכים, כי בכך נקבעה עובדה שבעוד תשישנה תתקיים הרוטציה.

שר האנרגיה משה שחל אמר אמש ל„דבר": „המפלגה לא תוכל עוד לעקוב פעולות נגד הרוטציה, כמפלגה רצינית שחתמה על הסכם אנו נהיה חייבים לכבדו, כמובן בתנאי שהליכוד יקיים את כל סעיפיו".

ראש-הממשלה שמעון פרס וח"כ יצחק שמיר ייפגשו הבוקר לשיחה ויסכמו בה את פרטי ההסכם. מלשכת ראש-הממשלה נמסר אמש, כי השיחה נקבעה עוד קודם-לכן ולא נועדה לדון בנושא המשבר. לאחר כבן ידווח ראש-הממשלה לשרי מפלגת העבודה.

על-פי הסיכום המתגבש, יהיה יצחק שמיר שר-האוצר עד לרוטציה ואילו יצחק מודעי יתמנה לשר-החוץ. אין עדיין סיכום באשר לחלוקת התפקידים לאחר הרוטציה ואולם מקורביו של ראש-הממשלה גורסים, כי הוא נוטה להיות שר-האוצר.

המשבר, ששלשום בערב נדמה היה כי מוליך להקדמת הבחירות, יושב באמצעי תיווך שהיו שותפים להם חבר-הכנסת אברהם שפירא וראש-הממשלה ומלאי-מקומו. הנוסחה נובשה, איפוא, כבר בראשית השבוע בשיחה של ח"כ שפירא עם שר-האוצר. יצחק מודעי לא הביע אז התנגדות להתמנות לשר-החוץ. אחר כך הובא ההסכם לידיעתו של השר אריאל שרון ושאר שרי הליכוד שתמכו בו.

עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות מוסרת:

הכשבר הממשלתי והסיכויים ליישבו „הדביר" את הדיון המסכם של ועידת מפלגת העבודה שציפו כי יהיה עדני מאוד בגלל היותו שנוי במחלוקת: המשך ממשלת האחדות הלאומית. אפילו מיכאל ברזוהר, הוגה הדיון, ציין כי מודעי „גנב לו את ההצגה וקילקל לו את כל הדיון על הרוטציה".

דוד לוי מוכן לקבל תיק האוצר

מאת אריה אורן, סופר „דבר"

סגן ראש הממשלה דוד לוי רמז אתמול בתשובה על שאלת סופר „דבר", כי יהיה נכון לשקול קבלת תיק האוצר, אם יהיה בכך כדי להציל את ממשלת האחדות.

אתמול שב השר לוי מביקור בצפון אמריקה ויצא מיד בתום השיחה לירושלים כדי להשתתף בהתייעצות שרי הליכוד על הצעות ליישוב המשבר.

בתשובה על שאלת סופר „דבר" אמר לוי, כי „המדובר לא בתפקיד זה או אחר בשבילי, אלא בהצלת ממשלת האחדות". בתשובה על שאלה נוספת סרב סגן ראש הממשלה להטיל אשמה על צד זה או אחר במשבר.

עם זאת רמז, כי התקפות השר יצחק מודעי על ראש הממשלה אינן מקובלות עליו. „אין אומץ לב בלשונו בכך שתוקפים את ראש הממשלה".

השר לוי שלל להלוטין הקדמת הבחירות באומרו, כי התהליך יאבד. „חושבים הכיל „כולנו יודעים מה יקרה במצב זה האחר כך ... לכך את כל הכוונות כדי לשנות להציל את הממשלה".

אבא אבן: צער על אבדן תיק החוץ

זה 50 שנה מאז מינוי חיים ארלוזורוב כראש המחלקה המדינית של ההנהלה הציונית, עומדת תנועת העבודה על כך שהיא תקיים את האחריות הלאומית לנושא המדיני.

העיקרון הזה קוים מימי דוד בן-גוריון, שרת, גולדה מאיר, ושרי-החוץ שבאו אחריהם.

המסורת תמיד היתה שתנועת העבודה תקיים גם את ראשות הממשלה וגם את משרד-החוץ.

אך כאשר המציאות הפרלמנטרית חייבה אותה לוותר על אחד מהתפקידים, היא דאגה שבשום פנים לא יעברו שניהם למחנה הרוויזיוניסטי.

עכשיו החלום על גילגול תיקים לכל מיני צרכים קואליציוניים ואישיים להפקיד את ראשות הממשלה וגם את תיק החוץ, מהיום ואילך בידי אלה החולקים בצורה נמרצת על הקו השפוי של תנועת העבודה.

האסכולה של תפישת מרוכה טריטוריאלית והתנחלות בלתי-מבוקרת.

לא לקחו בחשבון את סגני השרים

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

הצעת הסדר החילופין לפתרון המשבר הממשלתי, המקובלת על ראש הממשלה ושרי המערך, לא הביאה בחשבון את עניין הסגנים של שר החוץ ושר האוצר.

החוק קובע, כי בהתפטרות שר מתפטר גם סגנו אוטומטית. כלומר, סגן שר החוץ רוני מילוא וסגן שר האוצר עדי אמוראי יסיימו את תפקידיהם עם חילופי השרים.

שרים במערך העריכו אמש, שיצחק שמיר עשוי לתבוע סגן שר אוצר ממפלגתו, מהליכוד. במקרה כזה, על-פי ההסכם הקואליציוני יהיה סגן שר החוץ ממפלגת העבודה.

החלפת שר האוצר לא תסכן את ההשגים הכלכליים

מעתה יהיה שר אוצר שלא מבין בכלכלה

מאת טלי ...., סופרת „דבר" לענייני כלכלה

„לנו אין עניין לסכן את ההישגים הכלכליים ... [illegible]

ההסתדרות ישראל קיסר את האשמות השווא של הליכוד.

קיסר קיעקע גם את האשמתו של מודעי, שראש הממשלה אינו מבין בכלכלה. באירוניה אמר, ש„קיימת הצעה שמכלא-מקום ראש הממשלה יצחק שמיר, יהיה שר האוצר. כפי שאמר יחיל, גם שמיר אינו מבין בכלכלה ... ראש הממשלה שלא מבין בכלכלה, אלא אפילו שר אוצר שלא מבין בכלכלה".

מזכ"ל ההסתדרות הדגיש, כי „לא הממשלה ולא שר האוצר יכולים להתפאר בהישגים הכלכליים, לולא שני גורמים יסודיים עיקריים: תרומת העובדים וסבלנותו ונחישותו של ראש הממשלה. האמינו לי, גם לי יש סבלנות אבל לפעמים גם אני הייתי מתפלא על סבלנותו ונחישותו של ראש הממשלה.

(ר' גם עמוד 3)

הנשיא רייגן אישר לפנטגון לבצע פעולת גמול מבוקרת וממוקדת בלוב

קושר את לוב למבצעי הפיגוע בדיסקוטק במערב ברלין

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בוושינגטון

וושינגטון. (מיוחד ל„דבר"). – הנשיא רייגן אישר לפנטאגון לבצע פעולת-גמול צבאית „ממוקדת ומדודה" נגד מטרות בלוב, דיווחה אתמול רשת „סי-בי-אס", שעות אחדות לאחר שרייגן הודיע במסיבת-עיתונאים, כי ארה"ב תגיב צבאית אם יוכח קשר בין לוב לבין הפיגוע בדיסקוטק במערב-ברלין.

עיתוי הפעולה ויעדיה יוחלטו בהתקבל נתונים מודיעיניים נוספים על האחריות הלובית לפיגועי השבוע שעבר, או על הכנות לפיגועים נוספים.

רייגן התמקד בדבריו על הטרור בלוב ואמר, כי העקבות אינם מוליכים לסוריה, בפיגועים האחרונים.

ראש-הממשלה שמעון פרס, שביקר בניו-יורק בשבוע שעבר לאחר הפיגוע במטוס „טי.וו.אי" ולפני הפיגוע בדיסקוטק, הטיל על סוריה אחריות עקיפה לפעולות אירגוני אבו-נידאל ואבו-ניראל, אף שלפני כן אמר בוושינגטון כי מועמר קדאפי „מסוכן יותר מהסורים".

„וול סטריט ג'ורנאל" דיווח אתמול כי אף שעניין אפשרית פעולה נגד כמה משני תרגילי מחנות האימונים לטרוריסטים בלוב, או נגד יעדי-תשתית כלכליים, מתרכזת בחירת היעדים במטרות צבאיות, כדי שלא לסכן חיי אזרחים לוביים או עובדים זרים בשדות-הנפט, מועדפים יעדים הקרובים לחוף הים-התיכון, שתקיפתם נחשבת מסוכנת פחות בהרג ובשבי לטייסים אמריקאים.

בין אלה בסיסי-האוויר אום-עתיקה (לשעבר בסיס ווילאס של חיל-האוויר האמריקאי) ועוקבה איבנא נאפא שליד טריפולי, אל-עדאם (לשעבר בסיס בריטי) שליד בנגאזי, ואתרי טילי סא"ם-5 בסירטה ובבנגאזי.

שר ההגנה קספר ויינברגר אמר אתמול באוסטרליה כי כל פעולת-גמול תכוון לענישת האחראים לפיגועים ולא ל„נקמה" שתפגע בחפים.

הסינאטור הדמוקרטי פטריק ליהי, המישנה ליו"ר ועדת-המודיעין בסינאט, קרא למיקוד הפעולה „בדיוק של סיכה" במתקנות האימונים לטרוריסטים.

רייגן במסע"ע: נתקוף את לוב

ישראל תימנע כל ניסיון להפריע את קליטת הפליטים היושבים במחנה קנדה

תושבי חבל עזה החליטו להחריף המאבק נגד ההחלטה

מאת יוסי מלמן ודני צדוקי, סופרי „דבר"

ישראל תבכר את התחייבותה בקשר לפתרון בעיית הפליטים הפלשתינאים באיזור רפיח שבגבול עם מצרים ותימנע כל ניסיון מצד המתיישבים היהודים באיזור להפריע לביצוע ההסכם.

כך אמרו מקורות מדיניים ובטחוניים ל„דבר" בתגובה על החלטה סודית של מועצת חבל-עזה. בהחלטה שהתקבלה בראשית השבוע הוחלט להחריף את המאבק נגד איכלוסם של הפליטים האמורים להתיישב בתל-סולטאן, בסמוך לישוב היהודי רפיח-ים, על-פי הסכם השלום. אבורה ישראל לקלוט בשטחה את הפליטים הפלשתינאים היושבים במחנה קנדה, אשר בגלל ההסכם בנאו את עצמם בצד המצרי של הגבול.

בשיחות המתנהלות בין ישראל למצרים בדרג של מנכ"לים, הבטיחה ישראל להתחיל בקליטת הפליטים במהלך שנת 1986. בשבוע הבא תבקר משלחת-סקר ממצריים באיזור. נודע, כי המצרים העבירו כבר חלק מהכסף שבעזרתו יבנו הפליטים בעצמם את בתיהם בתל-סולטאן. בשלב זה נעשות ההכנות לקראת תחילת הבנייה.

עמדת מתחה

המתיישבים הישראלים ברצועה קיימו ביום א' בתל-סולטאן עצרת מחאה נגד החזרת 8,000 הפליטים. אמש נפגשו נציגי הישובים הנ"ל באמצעים שינקטו כדי למנוע את הדבר.

בפגישה שנערכה השבוע בין ראש ענף שיקום פליטים במנהל האזרחי רפי סרה עם נציגי מצריים, סוכם, כי החל ביום ב' בשבוע הבא תגיע בכל פעם קבוצה של 25 נציגי 500 המשפחות שבשכונה לתל-סולטאן, שלי יקימו בעצמם את בתיהם על תשתית, שהוכנה לצורך כי במקום על-הביניה האזרחי. המצרים יפצו כל משפחה בהשכונה בסך 8,000 דולר עבור הרכוש שיסאירו בה, בסף שאינו מספיק גם במחירי הבנייה ברצועה להקמת בתיהם החדשים.

שכונת קנדה הוקמה לפני 15 שנה על-ידי הממשל הצבאי במסגרת פעולות הדילול של מחנות הפליטים במחנה שביבנה לפני מלחמת-ששת-הימים. את הילדי האו"ם מקבלים ושנמצא מהצד השני של הקו הבין-לאומי, ומכאן שמו. לאחר השלום הציעה ישראל למצרים שהשכונה תיכלל בתחומי רפיח הישראלית, אך המצרים התעקשו שלא לסטות מתוואי הגבול הבין-לאומי ותיתקו אותם מהעיר.

בהסכמי השלום סוכם שבשלב מאוחר יותר יעברו פליטי השכונה לעיר. המצרים גם אינם מעוניינים שתושבי השכונה, שהם פלשתינאים, יגורו במצרים.

כופר „דבר" שביקר בזמנו בשכונה חש היטב את אווירת הפחד מפני אנשי הבטחון המצריים המורגשת אצל תושביה. ראש המועצה האזורית חוף עזה, ראובן רוזנבלט, אמר אתמול, כי מצב הבטחון ברצועה מעורער והכנסת הפליטים שחיו בארבעת השנים האחרונות במצרים תיווצו בתעמולה אנטי-ישראלית של המצרים ואש"ף, תוסיף כוח לפוטנציאל החבלה ברצועה. הוא טען, שהחזרת פליטים תהווה גם תקדים להחזרתם בעתיד של פליטים לרמלה, יפו, לוד וערים ערביות אחרות לשעבר בישראל.

בהסכם בין ישראל והמצרים סוכם גם, כי 900 המשפחות שמקורן בסיני והחיות כיום ברצועה תוכלנה לחזור לסיני, אך הדבר כמו במקרה של שכונת קנדה, תלוי ברצון המשפחות ואלו אינן מעוניינות לחזור לסיני. הרגשת בישובים היהודיים ברצועה תוססים ובמשנת הפליטים ברפיח השמחה רבה על איחוד המשפחות המתקרב. כופר „דבר" מציין, כי הנסיון מראה כי פליטים שסוקמו אינם נוטים לפעילות חבלנית כדי לא להרוס את החיים החדשים שלהם.

הודעה חשובה לנוסעי סוויסאיר

כל עוד לא הופעל שעון קיץ בישראל, לוח זמני הטיסות יהיה כדלקמן:

SR 333 תמריא מתל-אביב
כל יום בשעה 6:50

SR 332 תגיע מציריך
כל יום בשעה 18:05

swissair

קריאה להשהיית הסיוע לישראל

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בוושינגטון

וושינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – עורכיו הימניים של יומון-העסקים „וול סטריט ג'ורנאל" קראו אתמול להשהיית הסיוע האמריקאי לישראל „עד שיוודע אב תהיה לישראל מדיניות כלכלית כלשהי הראויה לתבונה, מה שכבראה לא יקרה אם ראש-הממשלה פרס ינצח (במשבר עם מודעי)". במאמר-המערכת המוקדש למשבר, התייצב „ג'ורנאל" לצד שר-האוצר. „העימות בין מפלגת הקואליציה השבירה בין מפלגת הליכוד השמרנית של מודעי לבין מפלגת העבודה הסוציאליסטית של פרס", בעוד ש„פרס כבראה רוצה בפירוקה".

בעיתון יבני אחר, „וואשינגטון טיימס", סיבוה בעלת-המוסר ג'ורג' מון גאייד את „התבונה, הנדיבות וההגנות החזור של „מנהיג השתי כראש-הממשלה פרס, בהביעו תקוות פיתוח אולי להה"ת. אך לדברי גאיה, הולשת התוכנית בהתקלותה ממסד הכבוד העצמי שיפריע לנוהגים מיוהדים, ובעיקר לפלשתינאים בגדה המערבית, להסכים לקבלת סיוע כלכלי.

ראיון מיוחד ל„דבר"

בוטרוס גאלי: אם נפתור את בעיית טאבה נתחיל לנוע מהר

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

„בארבע השנים האחרונות היה שלום קר בינינו, אולם עתה אנו משתמשים במחממים חדשים כדי להפשיר את הקיפאון: אני אחד המחממים הללו" – דברים אלה אמר אתמול בראיון מיוחד ל„דבר", שר המדינה המצרי לענייני חוץ, בוטרוס גאלי.

שר המדינה המצרי, שנפגש בארץ עם הרצוג, פרס, רבין, ויצמן ושמיר ותאם בוועידת מפלגת העבודה, הוסיף כי הרגיש סביבו אווירת אופוריה וחש בחמימות רבה.

בהמשילו את חידוש ההידברות בין מצרים לישראל למכונית שהיתה תקועה תקופה מסוימת ועתה מתחילה לנוע שוב בקצב של 20 קמ"ש, אמר גאלי: „אם נפתור את בעיית טאבה, תתחיל המכונית לנוע במהירות של 40 קמ"ש, וככל שנתקדם בתהליך כן תגבר מהירותה".

הראיון המלא ראה עמ' – 5.

מודעי היה אתמול במוקד ההתעניינות של אמצעי התקשורת — צילום – הררי

הצעה להפריד התביעה מתפקיד היועץ המשפטי

ועדה מיוחדת תדון בסמכויותיו של היועץ

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

האפשרות לשנות ולצמצם את היקף תפקידיו של היועץ המשפטי לממשלה נדונה בימים אלו בהתייעצויות בארבע עיניים בין שר המשפטים משה ניסים ושר האנרגיה משה שחל.

לסופרת „דבר" נודע כי המדובר בין השאר בהפרדה בין תפקידו של היועץ המשפטי לממשלה כיועץ, לבין תפקידו כראש התביעה הכללית.

סוכם בין השניים כי יש מקום להכיל על ועדה, דוגמת ועדת אגרנט שמונתה בשנות השישים, לדון בחלוקת הסמכויות בין היועץ המשפטי לממשלה ושר המשפטים.

כן נודע שמטרת הפגישה שנערכה ביוזמת שר המשפטים היתה לדון באפשרות שינויי הסמכויות עוד טרם ימונה יועץ משפטי לממשלה חדש שכן זוהי ההזדמנות לקבוע מסגרת לתפקיד.

שחל התנגד לשינוי ואף שכנע את ניסים שאין לבצע שינוי בסמכויות שכן הדבר עשוי להתפרש כקשור למינוי היועץ המשפטי החדש.

„לזכותו של ניסים יאמר שהוא הסכים עמי לחלוטין", אמר השר שחל, שאישר אתמול את דבר קיום הפגישה.

לדבריו סוכם בינו לבין ניסים שגם אם יש ההחדים בנושא זה יש לדון בהם במנותק מהמינוי ולא ע"י הדרג הפוליטי.

שחל הטעים כי יהיה זה משגה אם הממשלה או הכנסת, שהם גופים פוליטיים מובהקים, יהיו הגופים שידונו ויחליטו בסוגיה.

אי לכך רנו השניים, כאמור, באפשרות הקמת הועדה.

כזכור, הזהיר השבוע היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר בהרצאה בתל אביב מפני יחס מזלזל להצעות שמועלות באחרונה לשינוי מעמד היועץ המשפטי לממשלה. זמיר אמר כי תכניות מגירה כאלה יישלפו בשעה שתהיה אוירה ציבורית נוחה לכך ובניתן יהיה לעשות רוויזיה בתפקיד.

ריצ'רד מרפי בא לישראל משיחות בקהיר בידיים ריקות

המצרים דחו את ההצעות שהביא מירושלים

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

הנשיא מובארק, העביר דחה אתמול את הצעות ישראל שהעלה המתווך האמריקאי ריצ'רד מרפי לצורך שבירת המבוי הסתום בהליכי לפתרון בעיית טאבה – כך מסרו אמש מקורות בקהיר.

לדבריהם דחו המצרים את הצעות מרפי שהביא בשיחותיו בארץ, משום שלדעתם הצעות אלה אינן עולות בקנה אחד עם העמדה המצרית העקרונית, בדבר ניסוח השאלה שתוצג בפני ועדת הבוררות.

המצרים דבקים בעמדתם, כי הבוררים צריכים לעסוק אך ורק בשאלה היכן עבר קו הגבול בתקופת המנדט, ולדעתם הצעות הפשרה שהעלה מרפי קרובות יותר מדי לעמדה הישראלית הגורסת שהבוררים צריכים לעסוק בשאלה הרחבה יותר: היכן היה צריך לעבור קו הגבול בתקופת המנדט.

העמדה המצרית הוסברה אתמול למרפי בפגישותיו עם הנשיא מובארק ועם שר-החוץ עיצמת עבד אלמגיד ועם חברי המשלחת המצרית לבורר"מ על טאבה. לאחר שיחותיו עם הצמרת המצרית יצא מרפי מקאהיר לירדן ונועד שם לשיחה עם המלך חוסיין וצמרת עוזריו.

על-פי הדיווחים מקאהיר, עמד מרפי להגיע אמש ארצה כדי לדווח כאן לצמרת המדינית על העמדות המצריות בעניין המו"מ על טאבה ועל ההערות שהעלו המצרים ביחס להצעות הפשרה האמריקאיות. המקורות המצרים העריכו, כי בתום שיחותיו בארץ ייצא מרפי שוב לקאהיר במסגרת מסע הדילוגים הנוכחי שלו באיזור.

סוף עונת החפוזים

מאת יצחק בן-נר

אחרי ככלות הכל, אולי תוכלו להסביר לי למה אני מרגיש קצת מרומה. הרי זה היה ברור בכל הפעילה הגלויה הזאת תיגמר כפי שבאמת היא נגמרה – ובי שייצא מכאן ברווח הוא אברהם שפירא, לכלו התיכוניים. כיוון זה יביא זאת במפורש לפני כמה ימים.

אלוהים יודע מה רצה פרס להשיג בלכבר בן השבוע. הוא בוד לו בידי לבאבל את הירדן הכי פהות בתאים. מודעי, שר-אוצר מצליח וחזק, ישבו יותר בכל עבירתו בליכוד ופחות מסובך בשניים היום: הוא בצא ביביה התעלית לביו שפליחו בתר להתעקש ויהיה: הוא הפר את ההתחייבות, עצבה לגאול – ועכב נראה השבע כמו שאכבב על-ידי חברי מפלגתו לעקיבה, מחיפושת, את מה שלא רצה מלילם לעקבות, הוי, תנו לי להגיע להחזקה בשלום, כמו מילמל רה"מ בל הזמן, תנו לי יהראות לביקב עד כמה אני מבלבלתי אמין.

כמה חפזו זה החזיק מעמד – וטראה. ברגע שאמר פרס: „מודעי צריך ללכת", קפץ עליו ביד רוגזם של אנשי הליכוד, גסיכי התנועה המלטי ועדותה. לאבור: אתם הא"ם שפרס הזה תשאר אדם לא אבין ותתרן בלת-י-גלאה שאינו מקיים הסכמים, והסכמים, סיהה אנשי „חרות" לאלפנו בינה, ביחוד של מנהיגם הכלוא, הסכמים צריך לשמור יותר מכל דבר אחר. לאבור: אפילו תיהרס המדינה כליל, הרי את ההסכם המוקדש על בנייתה הבקוחתפת יש לשמור בלשונו. וזה"ב, עקרוניסקלמה" מול מצלמות הטלוויזיה, איני בשיב לעולמיו ולא אומר דברים מפורשים לעם הזה בו, לאמור יהי שבת וחבר ראש-ממשלה שעשה בלעניב מהוליכ יכולות לבמר אתבה לבר צריך להאמין בעינייני אביוני.

ביכומו של דבר, שבאיה פלא נבנבה, בגיאה, בינה ברטריית של עסקני הליכוד, שהבינו כי הב יכולים לבגבי הבל בלות דבה יאפילו ברוחו מודעי, שפיגב כבלאחרונה בבקעה. יוצה בהיב השוי כבי ביויע השל בבבר בבל 40 אתחיכישוריו – ויהיה לכי שריתיו חול בה-ליכוד ובה שלא טוב לאלה השוכבים בבונחים של לירום תהליכי השלום ופרס. שההריינויות היא ענייני. בידינו, הרבה יותר באחר המרכלה, פרס שלא רצה את צ'י-קי באיצר. יקבל איתי במשרד-החוץ. ושמיר קופץ בשמחה לאוצר ויהיה לנו, כדבר קיסר, גם שר-אוצר שאינו מבין בכלכלה. ויהיה לנו גם שר-אוצר חלש ומה שלא טוב לאלה החושבים בבוחים של הבראת המשק, עלי-פי עקרונות נוקשים של התבנית הכלכלית.

עכשיו כולם שמחים. רה"מ ומ"מו נושמים לרווחה ומצטרפים אליהם החתרנים הלא-י-גלאים והקפסתיים הלא-אמינים מצמרת הליכוד. הרוטציה נראית כבר באופק, כמו המינהרה שבקצה האור. אז מה הועילו ומה העלו חכמים במשבר-ים החפוזים? האם באמת היה צריך כל-כך הרבה רעש וצלצולים רק כדי להכניס את אברום שפירא לנעלי סגן שר-האוצר?

הותיקן מוכן להסכם בי"ל על ירושלים

מאת רן שוהר, סופר „דבר" באיטליה

רומא (מיוחד ל„דבר") – „הכנסיה הקאתולית עברה מרעיון בינאום העיר ירושלים שהועלה ב-1947, לרעיון של בינאום פונקציונלי של המקומות הקדושים אחרי 1967 – ואילו כיום מסתפקת הכנסיה הקאתולית בהסכם בין-לאומי שיבטיח את חופש הגישה למקומות הקשורים לשלושת הדתות".

דברים אלה השמיע הקרדינל הולנדי וילבברנדס, היושב בועדה ליחסים בינדתיים של הוואתיקן, בתכנית הטלוויזיה בעריכת 5 האיטלקי בהחיית העתונאי אריגו לוי.

בתכנית השתתף גם רבה הראשי של רומא, הרב אליהו טואף.

דוברינין יעקוב אחרי המזה"ת

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – אנטולי דוברינין, היוצא מחר מוואשינגטון בתום 24 שנות שירותו כשגריר הסובייטי כאן, הבטיח אתמול לשגריר מאיר רוזן כי בתפקידו החדש במזכירות המפלגה הקומוניסטית ימשיך לעקוב אחר נושאי ישראל והמזה"ת. השניים שוחחו בעת מסיבת-הפרידה שערך דוברינין לסגל הדיפלומטי בשגרירות הסובייטית. טרם ברור אם גם יורשו של דוברינין יתמיד בנוהג הפיגשים עם עמיתו הישראלי.

שני החברים הבכירים בוועדת-החוץ של בית-הנבחרים, דאנטה פאסל וויליאם ברומפילד, מסרו בשבוע שעבר רשימה של למעלה מ-50 בקשות ליציאת יהודים לפחות של מזכ"ל המפלגה מיכאיל גורבצ'וב, שעימו נפגשו.

לדברי ברומפילד, לא נדונה בשיחות חברי-הקונגרס עם גורבצ'וב סוגיית חידוש היחסים עם ישראל. לעומת זאת הביע ברומפילד תקווה לשיפור קרוב של המדיניות הסובייטית בסוגיית ההגירה-היציאה.

עליה במחירי המקררים

מאת שלמה קרמר, סופרו הכלכלי של „דבר"

מהיום עולים מחיריהם של המקררים ב-10 אחוזים. כן יועלו מחירי גרביים, מכנסי גרב (גרבונים), חזיות והלבשה תחתונה הקשורה מבד סינטטי ב-6 אחוזים.

בבדיקה שנערכה ע"י כלכלני משרד התעשיה והמסחר עלה, כי יש להעלות מחירי המוצרים האלה כתוצאה מעלייה חדה בעלויות הייצור שהביאו להפסדים ליצרנים וקידבו אף את סכנת סגירתם. ממקורות בכירים במשרד נודע, כי ביום א' ישוחררו מוצרים נוספים מפיקוח על מחיריהם, בעיקר מחירי תשומות לתעשיה ולא מוצרים שבצריכה הכללית.

כן נודע, שעד היום שוחררו 46 אחוז מהמוצרים שבפיקוח וכי נותר לשחרר עוד כ-29 אחוז בלבד מהמוצרים שהופקעו.

נסיגה ברווח „כלל תעשיות"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הרעה ניכרת ברווחיות חלה בשנת 1985 בחברת „כלל תעשיות", שהיא בין חברות האחזקה הגדולות במשק. הרווח הנקי המתואם של החברה הסתכם ב-380 אלף דולר, לעומת 16 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

הנסיגה החדה ברווחי החברה נובעת בעיקר מההפסדים שנרשמו בחברות הבת מתחום האלקטרוניקה.

„כלל תעשיות" נהנתה עם זאת מרווחי כמה חברות מרוויחות ובעיקר כמיליון דולר מ„מפעלי נייר חדרה" וכ-1.25 מיליון דולר מ„אורדן". בנוסף לכך היו לחברה רווחי מימון.

ירידה חדה יותר נרשמה ברווח התפעולי לפני מס של קבוצת „כלל תעשיות". רווח זה הסתכם ב-8 מיליון דולר לעומת 63 מיליון דולר בשנה הקודמת.

שיפור נרשם ביצוא החברות של „כלל תעשיות" והוא גדל ב-16 אחוז ל-243 מיליון דולר. נתונים נוספים ממאזן „כלל תעשיות" מצביעים על גידול בהשקעות ברכוש קבוע ב-22 אחוז ל-57 מיליון דולר וגידול בהשקעות במו"פ ב-25 אחוז ל-24 מיליון דולר.

דיניץ ייפגש עם ר"מ שוודיה

מאת שלמה גנזר, סופר „דבר" בכנסת

חבר ועדת חוץ ובטחון ח"כ שמחה דיניץ מהמערך עומד להיוועד בתחילת השבוע הבא עם ראש ממשלת שוודיה ולמסור לו איגרת מראש הממשלה שמעון פרס.

הארכת מעצר ג'ון דמיאניוק

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

פרקליטות המדינה תבקש היום להאריך את מעצרו של „איוואן האיום", ג'ון דמיאניוק.

תהיה זו הפעם השלישית שהמדינה מבקשת להאריך את מעצרו של החשוד ברצח במליון יהודים במחנה ההשמדה טרבלינקה.

„איוואן האיום" ממשיך ללמוד בכלא עברית.

הארכת המעצר תהיה היום בכלא רמלה.

هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

נשיא סוריה ביקר בחשאי בברה"מ

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לעניינים ערביים

לפני מספר שבועות פירסמו כמה מעיתוני המיפרץ ידיעה כי נשיא סוריה האפז אסד קיים לא מכבר ביקור חשאי בברה"מ ודן שם עם צמרת הקרמלין בהידוק שיתוף־הפעולה בין שתי המדינות.

בשעתו לא היה ברור אם ידיעה זו נכונה והיו רבים שהטילו ספק במהימנותה. כיום מסתבר שאסד אכן ביקר במוסקווה לפני כמה שבועות. משקיפים מוסמכים סבורים, כי הביקור נערך בחשאי משום שאסד עבר בדיקות רפואיות בברה"מ ולא היה לו כל עניין לחשוף מידע זה בציבור, בגלל ההשלכות הישירות שיש למצב בריאותו של הנשיא על יציבות המשטר בדמשק.

זעם על חשיפת קשרי ישראל עם איפ"ק

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). — פקידים ישראלים הגיבו בתרעומת רבה על חשיפת חוות־דעת סודית של מערכת הבטחון, שדרים בין משרד־החוץ בירושלים לבין השגרירות בוושינגטון וקשרים בין ממשלת ישראל לבין השדולה למען ישראל (איפא"ק), בעת נאום פומבי של נשיא איפא"ק, רוברט אשר, בוועידת השדולה שלשום. ראשי איפא"ק התגוננו לשמע התרעומת וטענו, כי נאלצו לנמק את הימנעותם ממאבק בעסקת־הטילים עם סעודיה, לאחר ביקורת חריפה שמתחו עליהם פעילים יהודים, דוגמת נציגות „הדסה", ששולהבו מנאומי סינאטורים, הממשיכים להתנגד לעסקה ובראשם אדוארד קנדי.

מנהיגי המאבק בעסקה הסעודית בשני בתי הקונגרס, ובראשם הסינאטור אלן קראנסטון וחבר בית־הנבחרים מל לוין, שניהם מקליפורניה, הודיעו אמש במסיבת עיתונאים, כי למרות עמדת ישראל ואיפא"ק, ימשיכו במאבקם. סעודיה חותרת באורח עקבי תחת המדיניות האמריקאית, אמר קראנסטון. לדבריו, התמו כבר 57 סנטורים על הצעתו לביטול עסקת הטילים וצפוי כי ב־28 הימים שנותרו לקונגרס לחקיקת הצעת הביטול, יצטרפו אליהם 18 סנטורים נוספים. כמספר הדרוש להתגברות על וטו נשיאותי על העסקה. בבית־הנבחרים, שבו יש רוב דמוקרטי, קל יותר להתגבר על וטו זה.

מנהל איפא"ק, טום דיין, נימק את ויתורו של הארגון על המאבק לשינוי מהותי בגישת הממשל על שלוחותיו במשרדי החוץ, ההגנה, האוצר והסי.אי.אי. כלפי ישראל. דיין הבטיח לבאי הועידה, כי איפא"ק ימשיך להיאבק במכירת מטוסי קרב מתקדמים לירדן ומטוסי „איוואקס" לסעודיה.

שמיר: לחדול מהתקפות על ישראל בכלי התיקשורת

מאת יוסי מלמן, מסופר המדיני של „דבר"

שר החוץ יצחק שמיר מבקש ממצרים לחדול מההתקפות בכלי התיקשורת שלה נגד ישראל. הוא היפנה בקשה זו בשיחתו אתמול עם שר המדינה במשרד החוץ המצרי בוטרוס ראלי.

שמיר ציין כי התיקשורת מלבה את העויינות בין שתי המדינות. „זה שנים ארוכות שלא נאמרה על ישראל אף לא מילה חיובית אחת".

ד"ר בוטרוס ראלי אמר כי יש לעשות מאמץ גדול לפתור את בעיית טאבה כדי לחזק את השלום.

שמיר וראלי הסכימו שיש לעשות מאמץ לשיפור היחסים במיכלול הבעיות המקשות על שתי המדינות.

מחבלים פלשתינאים ביצעו הפיגוע בברלין

מאת זאב סטודמינסקי, סופר „דבר" בגרמניה

בון (מיוחד ל„דבר") — מחבלים פלשתינאים ביצעו את הפיגוע הרצחני במערב ברלין, שבו נהרגו שני בני אדם, אחד מהם חייל אמריקאי, וכן 200 — נפצעו, בסוף השבוע שעבר.

המחבלים הפלשתינאים פעלו לפי פקודתו של שליט לוב, מועמר קדאפי. על כך מסרה סוכנות החדשות הגרמנית ד.פ.א. בהסתמכה על זרועות הבטחון בגרמניה.

לפני סברת זרועות הבטחון שיגר קדאפי את הפלשתינאים על מנת לטעון כי לוב איננה מעורבת בפעולה.

בתוך כך נמסר בבון כי חבר הפוליט־ביורו של מזרח גרמניה, גינתר מיטאג, הבטיח לממשלת מערב גרמניה שיתוף פעולה של מזרח גרמניה במניעת טרור בעתיד. הבטחה זו באה על רקע ההנחה כי שגרירות לוב במזרח ברלין היתה מעורבת בפיגוע במערב ברלין.

9,000 מתנדבים יצאו לחזק את שורות איראן בחזית המפרץ

מטהראן, („רויטר" ועתי"ם). — 9,000 מתנדבים למלחמה, שאחדים מהם לבשו תכריכים לבנים, המציינים את נכונותם „למות מות קדושים", צעדו אתמול בחוצות טהראן בדרכם לחזית במפרץ, במסגרת הגברת הגיוס ההמוני באיראן.

מאז הכריז חומייני, לפני שבועיים, כי כל הגברים הבריאים בגופם צריכים לצאת לחזית, גובר הקצב בתהליך הגיוס ברחבי המדינה.

קבוצות של מתנדבים מיותר מ־60 מרכזים מחוזיים כבר נפרדו ממשפחותיהם. מלבד הלוחמים, יש בקבוצות גם צוותים רפואיים, נהגי משאיות והפורים ומכונאים. יותר מ־7,000 חיילים חדשים יצאו לחזית ביום ד', ואתמול יצאו יותר מרכבה.

דיפלומאטים אינם בטוחים, עם זאת, כי הגיוס מבשר מיתקפה איראנית גדולה. ייתכן שהם פשוט יוצאים כדי להחליף לוחמים אחרים או לבוא במקום מאות החיילים שנהרגו במיתקפת השנות, אמרו הדיפלומאטים.

השיפוצים בפסל החירות בניו־יורק הושלמו. ב־4 ביולי, יום העצמאות של ארה"ב, יחגגו גם את יום הולדת המאה של הפסל.

אורח

הנס קושניק: פתח לשיחות עם הפלשתינים

מאת שלמה שפיר, סופר „דבר"

הצהרתו של שמעון פרס בדבר ההכרה בעם הפלשתינאי עשויה לדעתי לפתוח את הצעדים לשיחות נוספות בדרך לקידום תהליך השלום.

אך הדבר תלוי בכך אם גם הצד השני ידע לנצל הזדמנות זו — זאת אמר אתמול בראיון מיוחד ל„דבר" הנס קושניק חבר נשיאות המפלגה הסוציאל־דמוקרטית המערב גרמנית ובכיר האורחים הסוציאליסטיים בועידת מפלגת העבודה.

קושניק שהביא לועידה את ברכתו של וילי בראנדט הוא יו"ר ועדת המפלגה הסוציאל דמוקרטית לקשרי חוץ ונחשב למועמד לתפקיד בכיר בקבינט הבא אם יזכו הסוציאל־דמוקרטים בנצחון בבחירות הכלליות בינואר הקרוב.

קושניק העיר כי לגורמים מבחוץ, לרבות מפלגות סוציאליסטיות חברות באינטרנציונל, יש מעט סיכויים להשפיע באורח חיובי על המשא ומתן וכי קידום תהליך השלום תלוי בראש ובראשונה בתגובות של השכנות הערביות של ישראל ובנכונותן לדו־שיח עימה.

קושניק כבן ה־57 שנכח בכל ועידות „העבודה" מאז 1974 התרשם באורח חיובי ביותר מהלך הדיונים בועידה זו וזקף זאת במידה רבה לזכותו של ראש הממשלה שמעון פרס שגילה כושר מנהיגות ואף זכה לדעתו, לתמיכה רבה.

בהתייחסו לדברי יוהנס ראו מועמד הסוציאל־דמוקרטים לתפקיד הקנצלר, בעת ביקורו בארץ לפני שבוע, אמר קושניק שתמיכתו בישראל אינה משקפת רק את גישתו האישית אלא את עמדת המפלגה הסוציאל־דמוקרטית כולה.

בתשובה לשאלה לגבי הסכנה של סבירת כאבו לגבי האנטישמיות בחוגים מסויימים בגרמניה וגם במדינות אחרות הסתייג קושניק מכל מגמה לעבור ביחסים עם ישראל לסדר היום על ההיסטוריה והטעים את השיכותה של המודעות ההיסטורית לטיפוחם ולהעמקתם של היחסים בין שני העמים.

מייקל ארמקוסט מבטיח לפעול להגברת תנועת תיירים לישראל

מציע להגדיל מספר הטיסות בין שתי המדינות

מאת: יוסי מלמן מסופר המדיני של „דבר"

ממשלת ארה"ב תעשה מאמץ לסייע להגביר את תנועת התיירות לישראל שנפגעה לאחרונה קשה עקב החשש של אזרחיה לצאת למיזרח התיכון.

כך הבטיח סגן שר החוץ של ארה"ב מייקל ארמקוסט לממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר.

ארמקוסט שנועד אתמול גם עם ראש הממשלה שמעון פרס, מסר על מגמת ארה"ב להביא לסגירת שגרירויותיה של לוב באירופה במסגרת מאבקה נגד הטירור. מאמצים אלה מתמקדים בעיקר בשיכנוע ממשלות מערב אירופה לתת ידן למאבק בטירור הבינלאומי ולמדינות התומכות בו שלוב היא בראשן.

יצחק שמיר שאל מדוע הזהיר מימשל ארה"ב אישי ציבור ובכלל זה את הסנטור גרי הארט שלא לבוא לישראל מחשש להיפגעות בפעולת טירור. „ישראל היא מדינה בטוחה" הדגיש שמיר.

הוא הבטיח כי ארה"ב תפעל למען חידוש תנועת התיירות לישראל והציע בין השאר להגדיל את מספר הטיסות הישירות בין שתי המדינות.

ארמקוסט התנצל ואמר כי היתה זו אי הבנה.

מחקר

90 אחוזים מהנושרים מבתי הספר הם בני משפחות מעדות המיזרח

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

„פעמת חשוב לי החומר, אני שם לב בעיקר לשורות ישרות, כלי מספיק בפה, לשמת. יפה בכיתה. אם הם לא ילמדו־מעט סדר עכשיו מתי ילמדו?"

כך הגדיר את תפקידו מורה תיכון מקיף בעיר פיתוח במרכז הארץ. ההגדרה מצוטטת במחקר חדש של ד"ר יצחק קשתי ומרגלית יוסיפון „חינוך כמיקוח חברתי". לפי המחקר, בית הספר המקיף לא מימש ציפיות אינטגרטיביות.

תלמידים טעוני טיפוח נמצאים בכיתות מיוחדות ובבידוד חברתי. לקראת המעבר מחטיבת הביניים לחטיבה העליונה עוזבים חמישית מתלמידי עיירת הפיתוח את בית הספר ומתוך אלה שנשארים הרוב מצטבר לכיתות המקצועיות.

תהליך נשירת התלמידים המזרחיים גובר בכל שלבי הלימודים בכיתות. מגמת הנשירה בבית הספר המקיף שנחקר דומה למגמה הארצית.

90 אחוז מהנושרים מבית הספר בארץ הם יוצאי משפחות מזרחיות.

המגמה של הפניית תלמידים מזרחיים לכיתות מקצועיות בבית הספר שנחקר דומה אף היא למגמה הארצית. 64.9 אחוז מתלמידי בתי הספר המקצועיים הם ממוצא מזרחי ו־64.4 אחוז מתלמידי בתי הספר החקלאיים הם ממוצא מזרחי, זאת לעומת 39.9 אחוז מזרחיים הנמצאים בבתי ספר עיוניים.

סגן מנהל בית הספר שהשתתף במחקר גילה את דעתו לגבי טעוני טיפוח: „אתה יודע בתוך תוכך שיש פער וכך אתה צריך לבנות את השיעור. הם לא מסוגלים".

כתוצאה מהערכה זו המורים הטובים מופנים לכיתות ברמה גבוהה והגרועים לכיתות של טעוני טיפוח.

כך עולה מהמחקר וכך קורה, כנראה, גם בבתי ספר אחרים.

לא יהיה שינוי בטיב הקשרים הכלכליים עם צרפת

למרות השינויים בהרכב הממשלה החדשה בפאריס

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר".-) שינויי הממשלה והמדיניות הכלכלית בצרפת, כולל התוכנית לביטול הלאמות המפעלים והבנקים הגדולים לא ישפיעו על הקשרים הכלכליים המסחריים והתעשייתיים עם ישראל.

כך אמר מנכ"ל משרד התעשיה הצרפתי לואי גלוו למנכ"ל משרד התעשיה והמסחר הישראלי יהושע פורד שנועד אתו אתמול בפריז. בשנה שעברה הגיע בפעם הראשונה הסחר בין שתי המדינות לאיזון, לאחר שהיצוא הישראלי עלה בארבעה עשר אחוזים והצרפתי ירד בעשרים וחמישה אחוזים.

המנכ"ל הצרפתי הבטיח לפורד לבדוק שוב את נושא הקמת קרן משותפת למחקר ופיתוח מדעי בין שתי המדינות, על פי הנוסחה של קרן ישראל־ארה"ב, במקום המועצה המשותפת, שאינה נושאת אופי של קרן בעלת הון בסיסי שהוקמה עם צרפת.

פולין ממשיכה לדרוש פיצויים מגרמניה אך „עקרונית" בלבד

פולין מבקשת להשיג אשראי נוסף מגרמניה

מאת זאב סטודמינסקי, סופר „דבר" בגרמניה

פולין איתנה בדעתה כי לקורבנות פולניים של הרדיפות הנאציות זכות לדרוש ממערב־גרמניה פיצויים, אך שר־החוץ הפולני שביקר השבוע בבון לא העלה דרישות לתשלום הפיצויים. עם זאת העלה השר הפולני, מריאן אורזיחובסקי, את הנושא בשיחות עם שר הכלכלה הגרמני מרטין בנגמאן בצורה „בלתי־מחייבת".

לסופר „דבר" נודע, כי עמדתה של פולין לא השתנתה בעת ביקור אורזיחובסקי. עמדתה של גרמניה היא שפולין ויתרה על כל תשלום פיצויים בהסכם גרמני־פולני משנת 1975 להסדר תביעות כספיות הדדיות של שתי המדינות, ואילו פולין מכחישה כי בהסכם כלול ויתור כזה.

מקורות גרמניים הביעו באוזני סופר „דבר" הערכה, כי פולין מבקשת להשיג אשראי נוסף מגרמניה ומשום כך מפעילה עליה לחץ מוסרי על־ידי תביעות לפיצויים ללא כוונה ממשית לעמוד על דרישות אלה לאורך כל הדרך. סופר „דבר" מעיר, כי מפלגת „הירוקים" השמאלנית דורשת שגרמניה תשלם קיצבה קבועה לכל נרדף הנאצים שעדיין נשאר בחיים, אך אין רואים סיבה כי הצעה זו תתקבל על־ידי שאר המפלגות.

זכו בהגרלת הפיס

בהגרלת הביפרס מצטבר של מפעל הפיס מס. 15. 86 שהתקיימה ביום 10/4/86 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 160,000.00 ש"ח זכה המספר 232147.

כדור הכול לא עלה בגורל והפרס המצטבר בסך 90,000.00 ש"ח עובר לשבוע הבא.

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 340,000.00 ש"חים וכולל צבירה.

בסך 10,000.00 ש"ח זכה המספר: 308246.

בסך 4,000.00 ש"ח זכו המספרים: 768859 419274.

בסך 250.00 ש"ח זכו המספרים: 004290: 098251: 225681: 227479: 274086: 274112: 297770: 301128: 318775: 396214: 401968: 410095: 440295: 493789: 551855: 552301: 555770: 578914: 594815: 610879: 629836: 637178: 643626: 650561: 652586: 691508: 724837: 735147: 780921: 817549: 824309 882284.

בסך 120.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 0346- 5414.

בסך 20.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 869 992.

בסך 12.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 044 192 903.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 1 או 5 או 6 זכו בסך של 2.00 ש"ח.

בסך 4.00 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 094: 096: 147: 193: 198: 217: 231: 239: 261: 286: 319: 599: 613: 725: 728: 745: 751: 795: 809: 849: 853: 865: 882: 908: 939: 984.

בסך 2.00 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים: 01: 04: 05: 10: 11: 13: 15: 16: 18: 21: 23: 37: 46: 48: 60: 63: 68: 71: 73: 85: 86: 89: 93: 98.

רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

5,000 סלילים בירוד בשבועות האחרונים מניקרגואה והם נאספים במחנות בהונדורס, תוצאה מתקיפות של המורדים בניקרגואה. צילום א.פ.

שר החוץ של קנדה ג'ו קלארק בא לסידרת פגישות בישראל

יחתום על הסכם תעופה חדש

מאת אריה אריה, סופר „דבר"

ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ של קנדה, ג'ו קלארק, הגיע אמש לביקור רשמי של ארבעה ימים בישראל. הוא נמנע מלמסור כל הצהרה לכתבים הרבים שהמתינו לו בנמל בן־גוריון ואף סרב להשיב על שאלות.

קלארק ופמלייתו באו בשני מטוסים מיוחדים של חיל האוויר הקנדי מירדן. בדרכו התעכב קלארק אצל היחידה הקנדית בכוח הבינלאומי בסיני. לפני כן ביקר במצרים.

ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר, שבא לקבל את פני עמיתו אמר כי מסעו הנוכחי יסייע לקנדה לגבש את מדיניותה במזרח התיכון.

שמיר הדגיש, כי לישראל יחסים ידידותיים מאוד עם קנדה, במיוחד עם הממשלה הנוכחית. „זה ביקור של שר חוץ ידידותי מאוד מארץ ידידותית מאוד", אמר שמיר.

ממלא מקום ראש ממשלת קנדה יקיים בארץ שיחות עם ראש הממשלה שמעון פרס ועם ממלא מקומו יצחק שמיר וכן עם סגן ראש הממשלה יצחק נבון.

מחרתיים יתקבל לראיון אצל הנשיא הרצוג.

בעת שהותו בארץ יחתום קלארק על הסכם התעופה החדש בין ישראל וקנדה. הסכם זה מרחיב במידה רבה את זכויות „אל־על" בקנדה. במסגרתו זו נפתח הקו הישיר לטורונטו, בנוסף על הקו למונטריאול, שאליה טסה „אל־על" זה עשר שנים.

משלחת ישראל לאו"ם רוצה לעיין בתיקי פושעים נאצים

נשיא אוסטריה קיבל לעיונו את תיק ולדהיים

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

„הכתבי מוכביות הידיעות" —

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — משלחת ישראל לאו"ם ביקשה לעיין בתיקיהם של שני חשודים בפשעים נאציים והיא מקווה כי מזכירות האו"ם תיענה לבקשה כבר היום ותאפשר עיון מיידי בתיקים.

הבקשה מתייחסת לאלויס ברונר, נאצי השוהה זה שנים בסוריה, ולהרמן קלנר, המתגורר במזרח־גרמניה וכנראה מועמד מטעמה לוועדת זכויות האדם של האו"ם בז'נבה.

יחד עם תיקי של קורט ולדהיים, מוכפל בכך בתוך שבוע מספר התיקים שבעניינם פנתה ישראל לארכיון נציבות פשעי־מלחמה של האו"ם, לאחר שפנייתה הקודמות התייחסו לתיקי אדולף אייכמן, יוזף מנגלה וקלאוס בארבי.

מוזינה נמסר, כי שר החוץ האוסטרי ליאופולד גרץ מסר אתמול לעיונו של נשיא אוסטריה, רודולף קירכשלגר, את התיק של ועדת פשעי המלחמה של האו"ם על קורט ולדהיים.

גרץ שוחח על הנושא עם הנשיא, וזה מקווה להכריע בעניין ההאשמות [redacted] לכת[redacted] משקיפים מסרו לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי נשיא אוסטריה יהיה למעשה מעין „בורר" בפרשת ההאשמות נגד ולדהיים. לקירכשלגר נותרו עוד 3 שבועות לפני הבחירות לנשיאות, שבהן מועמד ולדהיים לרשת את מקומו, כדי לחוות את דעתו על תיק ועדת האו"ם, המחזיק רק 2־3 דפים.

ההצהרות שישמיע הנשיא לאחר עיון במסמכים ייחשבו על־ידי האוסטרים כמעין פסק־דין. האוסטרים רוחשים אמון רב לנשיאם ודבריו ישפיעו, ללא ספק, השפעה ניכרת על הבוחרים ב־4 במאי, אמרו משקיפים.

המועצה היהודית המרכזית של יוון החליטה אמש בישיבתה השבועית, לבקש רשמית מממשלת יוון לעיין בתיקיה ולראות אם יש בהם מסמכים על ולדהיים, בתקופה שמזכיר האומות לשעבר שירת ביוון בימי הכיבוש הנאצי.

המועצה היהודית גם תבקש מממשלת יוון לאפשר לה לעיין בכל התיקים הנוגעים לולדהיים.

בנו של ולדהיים פועל בארה"ב לטיהור שם אביו

ר"מ אוסטרליה יבקר בישראל

מאת שלמה שפיר, סופר „דבר"

יתכן שראש ממשלת אוסטרליה, רוברט (בוב) הוק יממש את הבטחתו העקרונית ויבקר השנה בישראל כאורחו של ראש הממשלה שמעון פרס במסגרת מסע מזרח־תיכוני. זהו המסר של הסנטור גריהאם ריצ'ארדסון, ממקורבי הוק במפלגת הלייבור השלטת באוסטרליה, ששהה כאן כאורח בועידת מפלגת העבודה. לדברי ריצ'ארדסון תומך רוב של שני שלישים במפלגה בעמדות ידידותיות כלפי ישראל לעומת שליש ביקורתי יותר, בעיקר באגף השמאלי, אולם בקבינט של הוק מספר התומכים של ישראל גדול יותר.

קומנדו נשים של קדאפי

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר".-) המכללת לילה חלד הקימה לפני שנה וחצי יחידה של שלושים נשים — להצות המכונות „קומנדו פסיפה". המנהגות יחידה, בתוך המשמר האישי של קדאפי ... ארבע ... נשים.

שנה יועדו הנשים לפעולות אנטי אמריקאיות.

חלק מהם נמצא כבר בארצות הברית. השבועון „ל'אבנ'" מספר כי ילה חלד עברה ניתוח פלסטי בפניה, לאחר שקדאפי השיג אותה מידי הבריטים תמורת אזרח בריטי שנכלא בלוב.

מרבית חברות „קומנדו פסיפה" הן שיעות מדרום לבנון, מאומנות לפעולות התאבדות נגד ישראל.

כן נמצאות שם סוריה וחלם מן המשתתפות בחטיפת מטוס „טבינה" שהשתחררה מן הכלא הישראלי לפני שנה.

המתנכלות עברו אימון גם במחנה מיוחד בברית־המועצות. השבועון מספר כי נשות המשמר של קדאפי שגילן פחות מעשרים הצילו אותו במוחו והיו בעת ניסיון ההתנקשות בחייו.

שחמט

שלושה מובילים

מאת אליה מאיר

אחרי הסיבוב השני באליפות השחמט המתקיימת במסגרת העירונית ביפו מובילים עם 2 נקודות רב האמן יאיר קריזמן, הצעיר, בני ריבלים מבאר שבע ויצחק ויינר מירושלים.

בסיבוב השני ניצח קריזמן את שבילה, ויינר את ביינבוים, ריבלים את אלתרמן וגרינברג את אנוש. בתיקו סיימו יהודה גרינפלד עם אילן מנור, שמעון כגן עם ששר ברוק, שגנוזי לאליעזר במשחק של יעקב מזרי שלא הגיע מחיל והצעיר המשתתפים יונה קוסשילי מאשדוד עם שאול רחיסב מירושלים.

— בשחק המרתק של הסיבוב השני הסריב אלוף הארץ אילן גרינפלד מלכה במשחקו עם מרק קסליאר ואחרי 6 שעות המתחים המשחק בתיקו.

באליפות הנשים מובילות עם 2 נקודות שלומית, נדרי ווישראלית ויסבנה.

דבר
DAVAR دافار
עיתון פועלי ארץ ישראל
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: אמנון כרמל
סגנית העורך: אורית קוסשילי
המו"ל — „דבר" בע"מ
תל־אביב, בית „דבר" רח' שינקין 45, ת.ד. 199
טלפון 03 286141
מחלקת המודעות
טלפונים 298052, 288860
סניפים:
ירושלים: רח' הלל 16, טל. 222353, 222431
חיפה: רח' הנביאים 22, טל. 33104

אופנה

באירופה כבר מתכוננים לחורף. בתי האופנה הגדולים החלו בהצגת דגמי חורף 1987.

בגרמניה הציגו כמה מהם במסגרת תצוגות אופנה ראשוניות. הרבה פרוות. מינק בצבעי שחור־לבן־אפור. ציפצילה בצבעים טיבעיים. הכרבולת על הראש אינה של תרנגולת.

הדיון הכלכלי בוועידת מפלגת העבודה; יעקובי: ראש הממשלה הוביל את התכנית

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

„ראש הממשלה הוביל את התכנית. זאת תכנית של המערך. בקולות המערך היא הועברה ותודות לשיתוף־הפעולה של ההסתדרות ושרי המערך היא היתה אפשרית".

דברים אלה, בצורה נחרצת ובהדגשה, אמר אתמול השר לתכנון כלכלי גד יעקבי בפתח הדיון הכלכלי בוועידת מפלגת העבודה.

„ללא כל בושה, ללא כל תחושת צדקנות, הם מייחסים לעצמם את ההישגים האלה", תקף יעקבי את שרי הליכוד, שרובם הצביעו בממשלה נגדה. „אינני בא לומר ששר האוצר אינו ראוי להערכה על נחישותו בחלק מקטעי הביצוע, אבל מידת האמת ומידת הצביעות מחייבות לומר בעניין זה דברים מדוייקים".

עוד הזכיר גד יעקבי, כי אחרי אישור התכנית הכלכלית בממשלה אמר שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, ש„אומר עכשיו שצריך לקיים את הממשלה למען התכנית הכלכלית, שהיא 'עורמה פוליטית של המערך', שהתכנית היא 'תכנית תבלנית'."

שר הכלכלה מתח ביקורת נוקבת גם על אמירותיו האחרונות של השר מודעי, אלה שבעטיין דרש ראש הממשלה את פיטוריו. „הגזל הוא כאשר בהפקרות הפקירו את גורל המדינה ואת עתידה. מציצת לשד העם היתה כאשר בהפקירות השקיעו מיליארדי דולארים ביהודה ושומרון".

רוזוליו: כספי החיסכון לצמיחה

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו אמר אתמול בדיון, כי הוועידה צריכה להחליט על החזרת כספי החיסכון הלאומי לצמיחה. "במקום ליפא אשכיבה, למה החקלאות קרסה. למה הבניין קרס. למה האלקטרוניקה הפרטית קרסה. למה ציבי פרס. למה 'סולל בונה' קרסה? – צריך לדעת את האמת: זה בעיקר תוצאה של מדיניות, שהעדיפה בורסה, הון פיננסי, על פני יצירת צמיחה והשקעה על־פי תוכנית לאומית".

עוד אמר רוזוליו, כי „לא צריך להשתתף בדמגוגיה של הליכוד ולהאמין להם. צריך להגיד לעצמנו, לשרינו ולכולנו: וגם בהסתדרות ולחברת העובדים – צריך להחזיר את המשק לבסס בכיוון שיוביל לכלכלה יצרנית".

רמון: מי סקטוריאלי

ח"כ חיים רמון, מרכז סיעת המערך בוועדת הכספים תקף את יצחק מודעי ואמר ש„יש לנו ויכוח אידיאולוגי עם שר האוצר הזה, שאני מקווה שיהיה בשבוע הבא שר האוצר לשעבר. כל פעם שרצינו לגעת בהון אמרו: זה רגיש, זה מסוכן, זה עלול למוטט. בפיננסה צריך היה לגעת, אבל כאשר פגעו בעבודה – עשו זאת בגרזן כהה. מי שניהל את כל המאבק, מי שייצג את ההשקפה הזו היה יצחק מודעי".

ח"כ רמון הזכיר, כי „רק לפני כחודש, חודש וחצי, הציע שר האוצר בוועדת הכספים להעביר אלפי דולרים מפיתוח הגליל ליהודה ושומרון. איזה סיכוי יש לירוחם מול קרית־ארבע? מי יקים מפעל בירוחם כאשר הוא יכול לעשות זאת 5 דקות מכפר־סבא? איזה סיכוי יש למובטלים בשדרות? שום סיכוי אין להם. על כל לירה שהוא נתן לקופת־חולים ברעש גדול, הוא נתן עשרות אלפי דולרים בדממה, לאזורים הללו. זה היחס שהוא נותן לכל מה שקשור לתנועת העבודה".

עוד אמר ח"כ רמון, כי חודשיים וחצי ישבו עם מודעי יום יום על נושא קופת־חולים עד שהגיעו לאיזשהו הסדר. „באותה ישיבת ממשלה הוא העניק באותו היגף יד 80,000 דולר לסקטור הפרטי. בלי לבדוק, בלי לדאוג, בלי לעשות שום דבר. אז מי סקטוריאלי, אנחנו או הוא? אני רוצה לספר דבר שלא ידוע. בכל פעם שפייסי גרופר, שהוא אחראי על אגודת הכורמים, היה במצוקה, אחרי יומיים היינו מקבלים בוועדת הכספים בקשה לסיוע לאגודת הכורמים. שם זה לא סקטוריאלי?"

אלפים מבקרים מדי יום בכפר חב"ד כדי ללמוד על ההכנות לחג הפסח

בין המבקרים חיילים טעוני טיפול מפרויקט רפול

מאת יעל פרשבין, סופרת „דבר" לענייני חנוך

„תגידו שמע ישראל ותראו איך המצות יצאו" הסביר זה ניתן אתמול לתלמידי בתי ספר ובנים במהלך סיור מודרך במאפיית המצות של כפר חב"ד.

בסיור נכחו גם חיילים מפרוייקט רפול. אחד מהם הודי והוכי אמר כי כתוצאה מהסיור „אני לא אוכל יותר מצה רגילה כי הבנתי שמצה שעושים במאפיה מיכנית היא לא כל כך כשרה".

מדריך הסיור מטעם צעירי חב"ד, יוסי סגל, הסביר שהחייל הבין לא נכון את הכוונה, ומותר לאכול מצות רגילות.

עוד אמר סגל שמי שיזם את ביקור החיילים אינו צעירי חב"ד אלא האחראית מטעם צה"ל.

למעלה מ־3000 תלמידים ביום, מקצתם חילוניים ומקצתם דתיים מבקרים במאפיית המצות בכפר חב"ד במהלך השבועות האחרונים.

הסיור המודרך, שאינו עולה כסף, פופולארי מאוד אצל מורים והוא כולל הקרנת שיקופיות שבסיומה אומר המנחה לתלמידים: „אם תעזרו להורים שלכם בהכנות לפסח ותגידו את ההגדה עם כל הלב אולי תראו את אליהו הנביא".

באחרונה ביקר בכפר חב"ד יו"ר ועדת החינוך של הכנסת ח"כ נחמן רז ומצא שהפעילות החינוכית במקום אינה נוגדת את האינטרסים של ההורים החילונים.

נציג צעירי חב"ד מסר „אנחנו מארגנים פעילות סביב הקונצנזוס. איננו רוצים שיחשדו בנו בחזרה בתשובה".

מדובר צה"ל נימסר כי הביקור בכפר חב"ד הוא פעילות מקובלת בצה"ל.

ועידה בצל פתרון המשבר

מאת עליזה ולך

אם ביום הדיונים הראשון שלה התנהלה ועידת מפלגת העבודה במקביל להשלכותיה של הודעת שר־האוצר מודעי על כוונתו לתבוע את ראש־הממשלה שמעון פרס שיחזור בו — ביומה השני, אתמול, היא התנהלה כסדרה, במקביל לבשורה שיש מוצא מן המשבר הממשלתי שאיים לפרוץ בשבוע הבא.

ההתפתחויות הממשלתיות החזיקו את ראש־הממשלה אתמול בחדרו שבקומה השנייה ב„היכל התרבות" יותר זמן בהשוואה לשעות שעשה ביומה הראשון של הוועידה בהקשבה לדיונים ובהשתתפותו בדיון בנושא „ישראל בשנת 2000". פורום שרי המערך התכנס אתמול פעמיים, ובין לבין התייעץ ראש־הממשלה עם שר־הבטחון בחדרו, עם עזר וייצמן, עם רפי אדרי ואחרים. נציגי אמצעי־התקשורת ארבו שעות ארוכות ליד הדלת וחדרו של פרס, שממנה נפלטו הודעות.

שלוש ברכות

עזר וייצמן פסע לאולם ב„היכל התרבות" בשעה 10.30 ותפס את מקומו ליד ראש־הממשלה בשורה הראשונה לקול מחיאות הכפיים של הצירים. מעל הבמה התנהל דיון בנושא אזורי־הפיתוח והשכונות. במהלכו עלה פרס לדוכן הנואמים ואמר שבנוסף לנושא הנדון הוא רוצה לשאת שלוש ברכות:

„האחת לעזר וייצמן, אדם שלא חשוב מה שהוא יעשה, הקסם שלו לא הולך לאיבוד. הוא יודע להקסים, אבל הוא יודע גם לעמוד על שלו. הוא העדיף דרך על פני תפקיד, ובגלל זה הוא נמצא כאן.

„האדם השני שאני רוצה לברך הוא אדם צעיר מאוד, שיש לו משום היום יום־הולדת. הוא רק בן 75 חברנו משה ברעם. אין אבא יכול להתקנא בבן, אבל אבא יכול להתגאות בבן, ובן יכול להתגאות באבא. ואילמלא אסור היה להטיל על משפחה אחת שני תפקידים, משה ברעם היה ממלא היום לבטח תפקיד אחד בוועידה (עוזי ברעם, שישב בנשיאות, חייך בהנאה).

„דבר אחרון חשוב מאוד מאוד, ולא בגלל המספרים. הסתיימו „הבחירות" באוניברסיטת תל־אביב. מספר המצביעים השנה היה יותר מאשר בשנה הקודמת, כ־5,000 מצביעים. עלינו מ־65 ל־80 אחוז. עליה לא רעה, הלוואי על כולנו".

אגב, ציר נוסף חגג אתמול את יום־הולדתו, ח"כ חיים רמון, שמלאו לו 36 שנה והוא נגמל, סופית, מ„המשמרת הצעירה" המגבילה את גיל חבריה ל־35. חבריו של ח"כ רמון הזמינוהו להרמת כוסית ב„אפרופו", שאליה בא גם מזכ"ל המפלגה ח"כ עוזי ברעם. בקשתו של רמון היתה, שלא יותר לאורך זמן הח"כ הכי צעיר של מפלגת העבודה, והכל הבינו שרמז על יוסי ביילין, מזכיר הממשלה, שנכח אף הוא בחגיגה הקטנה.

מחנה רבין על המפה

ההחלטה על הדמוקרטיזציה בהליכי בחירת נציגי המפלגה במערכות בחירות שונות, מצד אחד, והרצון להשפיע על החלטות הוועידה בנושאים הערכיים, מצד שני, עודדו גופים וחוגים במפלגת העבודה להיערך במחנות ולספח את אחורת המחנה. ביום הראשון של הוועידה כינסו חוג „דור ההמשך" החוגים השונים בקבוצת הגיל של דור ההמשך שני כינוסים, שבהם הופגן גם רצונם לתפוס עמדות הכרעה במפלגה המשנה את פניה, וגם להשפיע

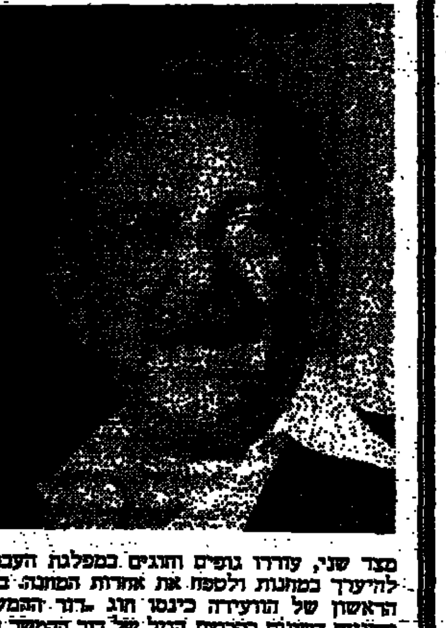

אהרון ידלין נואם במסדרון

עמדותיהם בנושאים השונים, בעיקר בנושא המדיני, ישפיעו על הדיון בוועידה.

בין המתכנסים היה גם מחנה רבין. אל אף התמיכה ביחסי פרס־רבין חשים האנשים המזוהים עם מחנה רבין, שעדיין מענישים אותם בסניפי המפלגה החברים נגדם. התחושה הזאת נשענת על מה שמבררים כמה מחבריהם, כרצון דור הביניים במפלגת העבודה להפקיע את קיומו של מחנה רבין. ההתכנסות הראשונה של מחנה רבין, במתכונת

רה"מ בעת הדיון

מצומצמת, היתה לפני פתיחת ועידת המפלגה בירושלים, במשרדו של השר יעקב צור. שלשום כבר נקבצו, גם הפעם אצל יעקב צור, כמאה מהפעילים המרכזיים במחנה במגמה להיערך לקראת הבטחת ייצוגם המסורתי, כ־30 אחוז, במרכז החדש שייבחר במושב השני של הוועידה. במחנה מודאגים מהייצוג שיוקצה להם בסניפים, ברור להם שברשימה המרכזית לא ייעשה ניסיון לפגוע בייצוג. „איננו רוצים להבליט יותר מדי את קיום המחנה, כדי לא להרגיז", אמר אחד הפעילים המרכזיים במחנה רבין, „אבל המחנה קיים".

שרל'ה שרה שיר שמח

כשבועיים לפני פתיחת הוועידה הוזמנה שרל'ה שרון להופיע בסיום יומה הראשון של הוועידה ב„היכל התרבות". בהתלהבותה הרבה לפניה אף בישלה הופעה שיועדה לה למועד זה. הופעתה נועדה לסיים את יום הדיונים הראשון, ונקבעה לשעה 10.30 בלילה.

כיוון שסדר־הדיונים התארך מעבר למשוער היה ברור למארגני הוועידה שאין טעם לבואה, וכשטילפנה שלשום בשעה 7.00 בערב הודיעו לה שהסיכויים לשירה בציבור קלושים. שרל'ה שרון לא

המזכ"ל — עוזי ברעם

איבדה תקווה והיתה מוכנה להסרית את עצמה אפילו לשירה במשך 20 דקות, אלא שב־9.00 בערב הודיעו לה, שהתכנית האמנותית לא תצא אל הפועל ואולי תתאפשר בערב נעילת הוועידה.

כבר ב־8.00 בבוקר אתמול טילפנה שרל'ה שרון אל מיכל כהן, דוברת המפלגה, כדי לברר מה סיכויי הופעה לאמש. אחרי התייעצות הוחלט, שהופעתה תידחס כאתנחתא בין יום הדיונים הארוך ובין הדיון המסכם על המשך ממשלת האחדות. שרל'ה שרון הסכימה, כמובן, להופיע בשעה 7.00 ובשעות אחרי־הצהריים סוכם העניין סופית.

בערך בשעה 7.30 העלו אל במת „היכל התרבות" פסנתר, ושרל'ה שרון העניקה לוועידה שעה קלה של התרוממות־רוח. באולם שרו הצירים בציבור, אך היא, כדרכה, לא הסתפקה בכך והעלתה אל הבמה הרכבים שונים ומשונים, ביניהם: השלישיה פרס־קיסר־לובלסקי, השלישיה ברעם (עוזי) ושני חתני יום־ההולדת, אביו משה ברעם וחיים רמון, וההרכב הקולי של עזר וייצמן, חיים בר־לב ועוזי ברעם.

בפתק שהעביר שמעון פרס לסופר „דבר", הוא סיכם את הוועידה כך:

ועידה של נעורים
ועידה של אחוה
ועידה אידיאולוגית
כמהה לשלום
ורגישה לבעיות החברה.

חוק מיוחד יסדיר פעילות קופות גמל

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

משרד האוצר יזום חוק לפיקוח על קופות הגמל, שיאפשר בקרה תמידית שלהן. כיום מתבסס הפיקוח על תשלומי מס הכנסה בלבד.

הממונה על שוק ההון באוצר יהודה דרורי מסר אתמול כי החל משנה הבאה יציגו קופות הגמל את השקעותיהן באופן אחיד והצגה זו תהיה מבוססת על שיערוך מלא של נכסי הקופות ותאפשר השוואה בין התשואות שהן משיגות.

מתחילת החודש הבא יכנסו לתוקפן תקנות חדשות שיאפשרו לקופות הגמל לשנות את הרכב השקעתן, כך שיהיה ביכולתן לרכוש את איגרות החוב החדשות – אג"ח רפורמה – במסגרת שחרור שוק ההון לסקטור העיסקי.

ממועד זה יצטרכו הקופות להתכסות באק"ח ממשלתיות רק כ־78 אחוז מהערך המשוערך של השקעתן והן יוכלו להשקיע עד 4 אחוזים באג"ח רפורמה, עד 3 אחוזים באג"ח רגילות, 7.5 אחוז במניות, כולל מניות בנקאיות, ו־7.5 אחוזים נוספים בצורה חופשית (תפ"סים וכו').

השינויים המוזים יאפשרו לקופות לרכוש כ־250 מיליון דולר איגרות חוב שאינן ממשלתיות.

ברבעון הראשון של שנת התקציב הנוכחית ישוחררו לסקטור העיסקי 210 מיליון דולר, מזה 60 מיליון דולר לאג"ח המחליפות הלוואות פיתוח והשאר סיוע מיוחד למפעלים שנקלעו לקשיים. באוצר התקבלו עד כה בקשות ב־600 מיליון דולר לגיוסי הון מצד חברות וגופים שונים במשק.

הנשק שניגנב מצה"ל וניתפס – קצה הקרחון

(ע) כמויות עצומות של נשק בלתי חוקי ואמצעי לחימה אחרים הכוללים רימוני יד, חומר נפץ, נפצים ואפילו מוקשים מצויים בסליקים ובמקומות מחבוא בכפרי המיעוטים ברחבי הארץ והכמויות שנתפסו לאחרונה, עם חשיפת פרשת גניבת הנשק מצה"ל, אינן מהוות אלא קצה קרחון.

הערכה זו הביעו אתמול גורמים בטחוניים, בעקבות מעצרם של 52 בני מיעוטים ותושב יהודי, החשודים במסחר בלתי חוקי ובגניבת נשק ממחנות צה"ל.

חלק מהנשק הבלתי חוקי המצוי בכפרים הערביים, נגנב מהצבא, חלקו האחר הגיע אליהם מפורצים שמצאו אותו במהלך פריצותיהם לבתי דירות ברחבי הארץ.

עם זאת, ההערכה היא שמירב הנשק הבלתי חוקי, המצוי כיום בקרב המיגזר הערבי ומיעוטו גם במיגזר היהודי, הושג במהלך המלחמות האחרונות כשמלחמת שלום הגליל היוותה מקור לא אכזב של נשק שהוברח ארצה מלבנון.

מרבית הנשק נועד לשימוש ב„נקמות דם"(?), ומקצתו לחיסול חשבונות ולביצוע עבירות פליליות. ברם, כפי שהסתבר לאחרונה – זרם חלק ממנו לגורמים עויינים בגדה או ברצועה שם נע מחירו של רימון יד בין 50 ל־100 דולר ומחירו של קלשניקוב או תת מקלע עוזי, יכול לנוע בין 500 ל־5000 דולר – וכל זאת בהתאם להיצע או לביקוש.

צעד ראשון לשילוב הרכבת ברשות הנמלים

מאת יוסף מיכלסקי סופר „דבר"

שר התחבורה, חיים קורפו, מינה השבוע מועצה לרכבת ישראל כצעד ראשון לשילובה של הרכבת ברשות הנמלים.

בראש המועצה החדשה עומד צבי קינן, יו"ר דירקטוריון רשות הנמלים ולצידו מכהנים שלושה נציגי רשות הנמלים, שני נציגים של בימיקלים לישראל, ונציגי הממשלה, בהם מנכ"ל משרד התחבורה, ברוך לוי.

המועצה תתכנס למושב הראשון שלה ביום א' הקרוב בירושלים ועל סדר יומה תועלה תוכנית פעולה של הרכבת לשנה הקרובה שתכלול חיבור מסילה של נמל אשדוד עם תחנת הכח החדשה הנבנית ליד אשקלון, הנחת מסילה בנתיבי איילון והבעיות הכרוכות בהפעלת רכבת פרברים בחיפה, שאמורה לקשר את העיר עם עתלית ועם היישובים בצפון עד נהריה.

כן תידון בעיית צומת בת־גלים בחיפה שם חוצה המסילה את הכביש המוביל לנמל חיפה, לבית חולים רמב"ם, ולשכונת בת־גלים.

הכוונה היא להוריד את הצומת למנהרה תת־קרקעית או כתוכנית חלופית להגביהו על ידי גשר עילי.

גידול פי ארבעה במספר גניבות הרכב

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

למעלה מ־100 מליוני דולארים הפסידו חברות הביטוח בשנה החולפת כתוצאה מגניבת מכוניות ברחבי ישראל. חברות הביטוח מסייעות, בימים אלה, לצוות מיוחד של המטה הארצי להתגבר על מכת הגניבות של כלי רכב.

שר המשטרה חיים בר־לב דיווח בכנסת, כי בשנת 1985 הגיע מספרם של כלי הרכב שלא נמצאו ל־4,589 זאת לעומת 1,564 כלי רכב שלא נמצאו שנה קודם לכן.

בתגובה לדברים אלה אמר ח"כ אוריאל לין (ליכוד), כי משמעות הנתון הזה הוא שהשיטה והתכנון מאחורי גניבות רכב למטרת פירוק והברחת חלקים השתפרו מאד.

שר המשטרה חיים בר־לב טען עוד, כי מספר כלי הרכב שנגנבו בכלל בשנת 1985 מגיע ל־12,989 כלי רכב וזאת לעומת 14,027 כלי רכב שנגנבו בשנת 1984. על רקע זה ערכה המשטרה בשנים האחרונות מבצעים שמטרתם איתור התופעה ומניעתה.

המבצעים כללו פריסת מחסומים ובדיקה שיטתית של כלי רכב לאיתור זיופים אפשריים.

עונת מרוצי המכוניות תיפתח בחופשת הפסח

מאת דני צידקיני, סופר „דבר" בדרום

חברת „מרוצי ישראל" ליד אשקלון תפתח בחול המועד פסח את עונת מירוצי המכוניות בישראל במתכונת בינלאומית ובהשתתפות נהגים מאירופה.

מצפים לרבבות צופים שיבואו לאתר המרוצים שיתקיימו בימים 28־27 לאפריל בחולות שמדרום לעיר.

ראש העידיה אלי דיין אמר שהאתר האשקלוני הוא הראשון והגדול ביותר במיזרח התיכון ומאפשר לכל הצופים לצפות מזווית ראייה טובה במירוצים הנערכים.

לתחרויות נרשמו כבר 70 נהגים, ביניהם שתי נשים. בין הנהגים כאלה שהשתלמו לאחרונה בספורט זה באירופה.

אחד המשתתפים אידי רחוב רכש בצרפת מכונית שעלתה לו, לפני מיסים, 30 אלף דולר המסוגלת לפתח 165 כוח סוס.

איש האו"ם פקה ניניקובסקי ישתתף שוב בהיפושית הכחולה שלו שגם היא מפתחת 165 כוח סוס.

באירועים ישולבו מופעי ראווה, בידור ואופנה.

פרשת השבוע

ב' ניסן – תשמ"ו – פרשת תזריע

זמני הדלקת נרות

כניסה	**מוצ"ש**
ירושלים – 5.26	ירושלים – 6.43
תל־אביב – 5.44	תל־אביב – 6.41
חיפה – 5.36	חיפה – 6.45

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	6 – 1	מעונן
אמסטרדם	11 – 3	מעונן
בואנוס איירס	25 – 10	בהיר
הלסינקי	5 – 0	מעונן
הונג קונג	25 – 19	בהיר
וינה	11 – 6	מעונן
ז'נבה	5 – 3	מעונן
טוקיו	לא נמסר	
טורונטו	5 – 4	מעונן
יוהנסבורג	26 – 12	בהיר
לונדון	6 – 3	מעונן
ליסבון	16 – 11	מעונן
מאדריד	15 – 5	גשום
מונטריאול	8 – 1	מעונן
ניו־יורק	11 – 7	מעונן
סאן פאולו	30 – 19	מעונן
פאריס	1 – 8	מעונן
פרנקפורט	5 – 0	בהיר
ציריך	4 – 0	שלג
ריו דה ז'נרו	36 – 21	בהיר
שטוקהולם	לא נמסר	
שיקאגו	25 – 9	בהיר

swissair

מאוי 21
ועידת תנועת לפי – אומץ האומה בנייני ירושלים

חופשת חג על גלגלים והדלק על חשבוננו!

✱מבחר מכוניות חדישות ✱מגוון תכניות השכרה
✱שרות אמין בכל רחבי הארץ

פרטים והזמנות:
• משרד ראשי: תל־אביב רח' המסגר 40 טל. 03־337072־4
• תל־אביב: רח' שלום עליכם 5 טל. 03־651181־5
• ירושלים: רח' המלך דוד 8 טל. 02־223224
• חיפה: תחנה מרכזית טל. 04־529504
• נתב"ג: נמל תעופה בן גוריון טל. 03־9712044, 03־9712047
• טבריה: אגד תיור תחנה מרכזית טל. 067־20474
• נתניה: אגד תיור כבר העצמאות 3 טל. 053־46753
• הרצליה: רח' בן גוריון 14 טל. 052־545575
• אשדוד: אגד תיור תחנה מרכזית טל. 055־51097
• באר שבע: אגד תיור תחנה מרכזית טל. 057־74341
• אילת: אגד תיור תחנה מרכזית טל. 059־75059

סיור וטיול
ai
אנזה אינטרנשיונל
השכרת רכב

יום שישי, ב' בניסן תשמ"ו, 11 באפריל 1986

חברי מועדון צייד בצ'קמור שבבאקינגהאמשייר בבריטניה, כפי שנראו בעת מסע צייד היתולי, שבמהלכו רדפו אחרי „שועל" אנושי, בשבת. ה„שועל" רץ שהתאמן לקראת המאראתון של העיר לונדון, חמק מרודפיו על־נקלה. משתתפי מסע־הצייד, שנהנו מן המירוץ האיטי על תלת־האופניים האיטיים שלהם, אספו ביניהם כעשרת אלפים ליש"ט, למטרות צדקה. (צילום: א.פ)

ארה"ב ערכה שוב ניסוי גרעיני ומוסקווה הזדרזה להוקיע

וואשינגטון, (ע"צ „רויטר" ועתי"ם). – ארה"ב ערכה אתמול ניסוי גרעיני תת־קרקעי במדבר נוואדה, תוך קריאת־תיגר כלפי ברה"מ, שאיימה לשים קץ למוראטוריום שהיא מקיימת בתחום זה, וסוכנות הידיעות הסובייטית „טאס" מיהרה לגנות את הניסוי.

היה זה הניסוי השני שעליו הודיעה ארה"ב השנה. עוצמת הפיצוץ היתה פחות מ־20 קילוטונות, כך מסר משרד האנרגיה האמריקאי.

לפי מקורות יודעי־דבר, נערך הניסוי במסגרת שיכלולם של ראשי נפץ גרעיניים של טילים בין־יבשתיים מדגם „מ.־אקס" ושל טילי „טריידנט – 2", וכן מערכות מסוימות הקשורות בתוכנית „מלחמות הכוכבים".

ברה"מ איימה להפסיק את המוראטוריום החד־צדדי ששמרה עליו מאז קיץ אשתקד, אם אכן תבצע ארה"ב את הניסוי שהיה אתמול.

סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית „טאס" גם הודיעה אתמול, כי שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ ועמיתו הסובייטי אדוארד שווארנאדזה יוועדו בוואשינגטון במחצית מאי, אולם בהודעה לא נאמר דבר אם הפגישה בין השניים אכן אמורה להכין ועידת פיסגה בין רייגן וגורבאצ'וב, כפי שפורסם קודם לכן.

בהודעה הסובייטית הקצרה והיבשה – שהיא ההתייחסות הראשונה למפגש שני שרי החוץ במחצית מאי – נאמר רק: „שני שרי החוץ ייפגשו בוואשינגטון, לשם סקירת שאלות הנוגעות ליחסי ארה"ב־ברה"מ ולעניינים בינלאומיים אחרים".

האפיפיור בבית הכנסת של רומא ביום א' – עם יד לשלום

מאת רן שוחר, מנהל „דבר" באיטליה

רומא (מיוחד ל„דבר") ביום ראשון, בעת שיעשה האפיפיור יוהנן פאולוס ה־2 את הדרך מהוואתיקן לבית־הכנסת, יעבור 2.5 קילומטר ארוכים כ־2,000 שנות גלות.

„פרשתי ידי כל היום אל עם סורר ההולכים דרך לא־טוב אחר מחשבותיהם" – פסוק זה המתנוסס על משקוף כנסיית סאן גרגוריוס, הידועה לשימצה בגטו היהודי, (מקום שאליו הובאו יהודים להתפלל לפני ישו בכפייה) הנמצאת מעבר לרחוב בית הכנסת של רומא, מסמל את גישת הכנסייה הקתולית ליהודים, במשך 2,000 שנות כהונה.

רק לפני 20 שנה, עם הכרזת זיכוי היהודים מאשמת רצח ישו, באישור קונסיליום הוותיקן השני, שכינס האפיפיור יוהנן ה־23, הוסרה [illegible] בגישה.

תולדות הקהילה היהודית העתיקה ביותר באירופה מתחילים בשנת 140 לפני הספירה, עת הגיעו לרומא שגרירי יהודה המכבי, בחיפושיהם אחר בעלת־ברית במלחמה ביוונים. בעקבותיהם, עקרו לרומא המתפתחת סוחרים ובנקאים מיהודה.

יוליוס קיסר ואוגוסטוס נקטו מדיניות הגנתית כלפי היהודים, ואילו הקיסרים טיבריוס, קלודיוס ונרון הכריזו על רדיפות, שנמשכו עד ימי טיטוס הרשע, שהחריב את ירושלים, מאורע שלא השפיע השפעה שלילית על עמדת היהודים ברומא, שזכו לחיים נוחים למדי עד סוף ימי האימפריה, במאה הרביעית.

במאה זו, עם ההכר בכנסייה על ידי הקיסר קונסטאנטינוס, מתחילים חילוקי הדעות עם היהודים. תנאי החיים מחריפים.

עם התחזקות הכנסייה ותחילת שלטון האפיפיורים ברומא, בימי הביניים, האפיפיור גרגוריוס ה־7 אוסר על היהודים ליטול חלק בחיים המדיניים, ואילו אינוקנטיוס ה־3 הטיל על הגברים היהודים לשאת טלאי צהוב (כעין זה הוכר מן השואה).

ב־1418 לקח האפיפיור מארטין ה־5 תחת חסותו האבהית את היהודים, לבל יאונה להם כל רע. ב־1555 מוציא פאולוס ה־4 צו ליצור גטו ברומא, מופרד בחומה, שממנו יוצאים עם שחר וחוזרים בחשכה, אוסר על יהודים לרכוש נכסי דלא־ניידי, ומחייב לשאת סימן קלון אחר, כומתה צהובה.

ב־1831 – הכריז האפיפיור גרגוריוס ה־16 שוויון צורך: דלתות הגטו נפרצות ב־1848. עם הכרזת רומא כבירת איטליה המאוחדת, לאחר מיגור מדינת הכנסייה, ב־1870 זוכים יהודי רומא לשוויון זכויות מלא.

במלחמת העולם ה־2, לא היו רדיפות, עד בוא היטלר, ב־1943, אז גם מצאו יהודים רבים מחסה אף בחסות הכנסייה, ורק לפני שנה זכו קרדינל פאלוציני ובישוף פאגליו, באות „חסידי אומות העולם." אך היטלר עשה את שלו, באויה מיהודי רומא הושמדו בכל זאת.

ב־4־1903, נבנה בית הכנסת שאליו ייכנס הצלב ביום ראשון, בשעה 5, לראשונה בהסטוריה עם יד מושטת לשלום – ולא לרדיפות, במעמד של שוויון בין שתי עדות.

את ביקור האפיפיור בבית הכנסת ביוזמת הכנסייה רואה הוואתיקן כביקור דתי יהודי, ולא אופי מדיני. [illegible] רבה הראשי של רומא אליהו טואף [illegible], שביקור זה יוביל להכרת הוואתיקן בישראל.

ארגון „פעולה־ישירה" פוצץ את משרדי „אייר־פראנס" בליסבון

ליסבון, („רויטר", עתי"ם וע"צ) – ארגון הטרור השמאלני הצרפתי „פעולה ישירה" טען אתמול לאחריות לפיצוץ שגרם נזקים למשרדי חברת התעופה הצרפתית „אייר פראנס" בליסבון, אתמול לפנות בוקר.

אלמוני הודיע לסוכנות הידיעות הפורטוגאלית, כי „פעולה ישירה" ביצעה את הפיגוע „בגלל שיתוף הפעולה של ממשלת פאריס עם ארה"ב".

כן אמר האלמוני כי ארגון הגרילה „מגלה סולידאריות מוחלטת עם לוב", שכוחותיה התנגשו לאחרונה עם הצי האמריקאי במפרץ סידרה.

הפיצוץ בליסבון ניפץ חלונות בבניינים סמוכים, ופגע גם במשרדי חברת התעופה האמריקאית „ט.וו.א.

אלוף ברה"מ לשעבר בשחמט נעצר עם רעייתו כשמחו על סירוב־עלייה

מוסקווה, („רויטר" ועתי"ם). – בוריס גולקו, בעבר אלוף ברה"מ בשחמט, אמר כי הוא ואשתו נעצרו אתמול, שעה אחת לפני שעמדו להניף כרזת מחאה, במסגרת מאמציהם להגר מברה"מ.

גולקו אמר לעיתונאים מערביים, כי המשטרה עצרה אותו ואת אשתו אנה אחשארומובה, גם היא שחמטאית ידועה, למשך 3 שעות. הם התכוונו להניף את הכרזה בכיכר מרכזית במוסקווה.

גולקו, המבקש יחד עם אשתו מאז 1979 לעלות לישראל, אמר כי המשטרה מסרה להם שהם נעצרו מפני שהם „דומים לפורצים".

גולקו אמר עוד, כי נציגים של המפלגה הקומוניסטית של העיר מוסקווה ביקרו אותו ואת אשתו בתחנת המשטרה ויעצו להם לא לערוך הפגנה פומבית. הם גם ביקשו ממנו למסור להם את הכרזה שלו, אבל הוא סירב.

מאוחר יותר, שלח גולקו מברק למנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב, התלונן על היחס שזכה לו ודרש, כי האנשים שהיו אחראים לכך יבואו על עונשם.

אוסף נדיר מאגרות טרוצקי נמכר במחיר־שיא בפאריס

פאריס („רויטר" ועתי"ם). – מכתבים בכתב ידו של ליאון טרוצקי נמכרו ביום ד' במכירה פומבית בפאריס, במחירים שהגיעו עד 5,800 דולר.

טרוצקי, (שמו האמיתי: לב ברונשטיין) שהיה דמות מרכזית במהפכה הבולשביקית ובמלחמת האזרחים שבאה בעקבותיה, נרצח במכסיקו ב־1940, בפקודת יריבו הרודן יוסף סטאלין.

רוב קוני המכתבים, שתוארו כאוסף נדיר ביותר, אמרו כי הם אספנים פרטיים – אך הם סירבו לגלות את זהותם.

המכתבים כתובים בצרפתית ללא רבב כמעט. המכתב היחיד שהשיג מחיר של 5,800 דולר – שיא עולמי תמורת איגרת מאת טרוצקי – נשלח לידידו דזאר רוזנטל, ובו הודיע טרוצקי על נסיון להקים בית משפט בינלאומי כדי להכחיש את האשמות שהטיח בו סטאלין.

המכתב האחרון, שנשלח גם הוא לרוזנטל, ששימש כפרקליטו בצרפת, נמכר ב־5,500 דולר.

במכתב זה סיפר טרוצקי על שיחותיו עם הסופר הצרפתי הסוריאליסט אנדרה ברטון. שיחות אלה הובילו באותה שנה לחתימה על מניפסט אמנותי מפורסם בין ברטון והצייר המכסיקאי דייגו ריוורה.

אזרחי זמביה אינם מורשים לצאת לחו"ל – המט"ח אזל

לוסקה (ע"צ).– אזרחי זמביה, כולל זה גם פקידים בשליחויות רשמיות, אינם רשאים עוד, לפי הוראות משרד האוצר, לנסוע לחו"ל – וזאת כדי לחסוך במטבע חוץ של האי.

רדיו זמביה מסר אמש, כי הנסיעות היחידות שיורשו הן למטרות ריפוי רפואי, ונסיעות של אנשי עסקים העשויות להכניס מטבע קשה למדינה.

זמביה, שהיצוא העיקרי שלה הוא תבלין הנחושת, נפגעה בשל ירידה ביבולים וירידה חדה במחירים בשוק העולמי, מ־10,000 דולר לטונה בשנות ה־70 ל־3,500 אשתקד.

טייסי העולם דורשים להחרים מדינות מקלט לטרוריסטים

לונדון, („רויטר" ועתי"ם). – ראשי ארגוני הטייסים של חברות תעופה בעולם הציעו אתמול להטיל חרם בינלאומי על טיסות למדינות המעניקות מקלט לחוטפי מטוסים ולמחבלים.

הקריאה לנקוט צעדים תקיפים באלה הועלתה בפתח ועידה שנפתחה בלונדון, בידי אחת מראשי משפחת המלוכה הבריטית, הנסיכה מייקל מקנט.

רג'ינלד סמית', הנשיא האמריקאי של הפדרציה הבינלאומית של אגודות הטייסים („איפאלפ"א), קרא ל־16,000 חברים לאשר מדיניות חדשה „בעקבות השנה החמורה ביותר בשורות התעופה האזרחית הבינלאומית".

סמית' קרא לטייסים מ־66 מדינות לתמוך במנהיגים ולהורות על השעיית כל „מדינה עבריינית", שבנמלי התעופה שלה אין נבקטים אמצעי בטחון נאותים.

הוא גם קרא לארגון לפעול למען צעדים, אשר יבטיחו כי כל הנוסעים וכל המטענים יעברו בדיקות בטחוניות בנמל התעופה.

הטייסים שהתכנסו במלון הנשקף על הייד פארק, ניצבו שתי דקות בדומיה לציון „אובדן חייהם של יותר מ־2,000 אנשים חפים מפשע, במעשי חטיפה וחבלה שהיו בשנת 1985.

הנסיכה מייקל, דודנית של המלכה אליזבת, הביעה בנאום הפתיחה שלה, כי כלי התקשורת „יפסיקו מלזוח על כל פרט מפרטי סיפורי של חטיפת מטוסים, כדי שלא להעניק חשיפה תקשורתית הרצויה לטרוריסטים.

ממשלתו החדשה של ז'אק שיראק זכתה אך ברוחק בהצבעת אמון

פאריס (ע"פ „רויטר" עתי"ם). – הממשלה הצרפתית החדשה שבראשות ז'אק שיראק זכתה אתמול ברוחק בהצבעת אמון, כאשר תמכו בה 292 חברי פרלמנט, בשעה שהרוב המוחלט הוא 289 קולות. יצויין, כי לשתי מפלגות השלטון יש בסך הכל 291 חברים בפרלמנט.

מתוך 577 קולות, הצביעו נגד הממשלה 285.

ברוב הדחוק בהצבעת האמון ועימות קודם עם הנשיא מיטראן לגבי התוכניות לביטול הלאמות מבשרים זמנים קשים לראש הממשלה הגוליסטי שיראק, אמרו פרשנים.

הממשלה זכתה באמון לאחר ששיראק התווה ביום ד' את תוכניתו לשינויים כלכליים וסוציאליים ראדיקליים בצרפת, כולל ביטול הלאמות.

במסגרת תוכנית הממשלה החדשה ל־5 השנים הקרובות, מבוקשת הקואליציה הימנית לבטל את ההלאמות של 11 תאגידים תעשייתיים, 42 בנקים או מוסדות פיננסים ו־3 חברות ביטוח.

מיטראן הזהיר מיד, כי יסרב לחתום על צווים לביטול ההלאמות של חברות שהועברו לבעלות הממשלה לפני 1981.

שיראק, מצידו, הבהיר בפרלמנט, כי יפעל לביטול ההלאמות, בלי להתחשב במועד שבו הולאמו החברות או הבנקים.

מרצה שהורשע באנטישמיות שואף לראשות מפלגה בקנדה

קלגארי, קנדה, (ע"צ). – ג'ים קיגסטרה, פרופסור לשעבר למדעי החברה במחוז אלברטה שבקנדה, שהורשע אשתקד בעוון אנטישמיות, הודיע אמש על כוונתו להיבחר כנשיא „מפלגת האשראי הסוציאלי", שבה הוא מכהן כיום כסגן נשיא מחוזי.

מפלגת "קרדי סושיאל" (מפלגה ימנית פופוליסטית) עומדת לבחור בינוי במנהיג חדש, בעת ועידתה הארצית שתתקיים בטורונטו. למפלגה זאת אין עוד חבר בפרלמנט הקנדי הפדרלי מאז 1980.

קיגסטרה, בן 52, נידון אשתקד לקנס של 5,000 דולר קנדיים על שעודד שינאה אנטישמית כשהוראתו בבית־ספר תיכון באקוויל, במרכז מחוז אלברטה. בין היתר הבהיר, כי תאי הגזים במחנות הריכוז מעולם לא היו קיימים, וכי מדובר ב„קשר יהודי עולמי".

משפט זה, שנמשך 15 שבועות, איפשר לקיגסטרה לזכות בפירסום ברחבי קנדה ולהפיץ בה את השקפותיו האנטישמיות.

לאחר שאיבד את משרתו כראש עיריית אקוויל וכמורה, הוא עובד כיום כמכונאי באותה עיר קטנה. הוא הגיש ערעור על הרשעתו, ואילו התביעה הכללית, מצידה, ערערה על קלות עונשו.

מנהיגת האופוזיציה חזרה לפאקיסטן ונתקבלה ע"י רבבות

לאהור, פאקיסטן, („רויטר", עתי"ם וע"צ). – מנהיגת האופוזיציה הפאקיסטנית בנאזיר בוטו התקבלה בהתלהבות ע"י יותר מ־100,000 תומכים, אשר בכו, צחקו ורקדו כאשר בתו של ראש ממשלת פאקיסטן לשעבר זולפיקאר עלי בוטו, חזרה אתמול לפאקיסטן.

בוטו, בת 32, הגיעה מלונדון לנמל התעופה של לאהור, וכוונתה לפתוח במערכה כדי להדיח מכס השלטון את נשיא פאקיסטן, הגנרל מוחמד זיא אול־האק.

ורדים הומטרו עליה בבואתה מנמל התעופה [illegible] בעיר היא עשתה לבכות את הלילה בביתו של אביה [illegible] עליה עשרות [illegible].

כאשר השיירה עשתה אט־אט את דרכה מנמל התעופה לעיר, השמיעו ההמונים המשולהבים סיסמאות, שבהן כינו את זיא „כלב", „שכיר־חרב אמריקאי", וצעקו שהוא רוצח, שגורלו יהיה כגורל נשיא הפיליפינים מרקוס.

באוויר בוטו בילתה את 6 השנים האחרונות לרוב בכלא, במעצר בית [illegible] אביה [illegible] בידי [illegible] בתלייה [illegible]. אלפי אנשים [illegible] בכבישים המובילים לנמל התעופה, כשבידיהם [illegible] של דגלים בצבעי ארגון [illegible] ותצלומים גדולים של בנאזיר ואביה המנוח, עלי בוטו.

בבואתה מנמל התעופה, עלתה בנאזיר על משאית גדולה, וזו נזקקה לשעה תמימה כדי לעבור 600 מטר, כאשר ההמונים משמיעים סיסמאות בשקלה נגד הנשיא.

לקברן עין הורד מאנתר
משתתפים באבלכם הכבד במות
חיים בויארסקי ז"ל
החברה הישראלית לשלוח בינלאומי בע"מ

בצער רב הננו מודיעים על פטירת חברנו
צבי זעירא
הלוויה תתקיים היום יום שישי ב' בניסן תשמ"ו 11.4.86 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין ביגור.
המשפחה
ובית יגור

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י – המרכז לתרבות ולחינוך – המחלקות לחינוך, השכלת מבוגרים, תרבות ואמנות
מכון הברמן למחקרי ספרות – המרכז לחקר גנזי המורשה
יום עיון למתנכים מדריכים ואישי ציבור
יהודי תוניסיה וג'רבה
הסטוריה ספרות ומסורת
ביום שלישי, ו' בניסן, 15 באפריל 1986, יערך יום עיון ארצי לציבור המורים והמתנכים המבקשים לעסוק במורשת יהדות תוניסיה וג'רבה.
ההתכנסות במכון הברמן, שד' דוד המלך 20, לוד.
התכנית: 09.00 – התכנסות
16.00 – 09.30 – ברכות: ח"כ ישראל קיסר – מזכיל ההסתדרות
חה' יעקב ישי – חבר הועדה המרכזת
חה' נסים זוילי – ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות
הרצאות: הרב מאיר מזוז – מסורת ומנהגים
ד"ר מיכל שרף – ספרות וסיפורת
פיוטים: אלן סיטבון ולהקתו
פרטים והרשמה: הועד הפועל טל. 03-267875, 03-431818

ביום שלישי 15.4.86 יום ה־30 לפטירתו של חברנו
אברהם שחטר ז"ל
נעלה לקברו באשדות יעקב בשעה 16.00
אזכרה – קויים לדמותו
בשעה 17.00 בחדר האוכל של הקבוץ.
המשפחה
ובית אשדות יעקב מאוחד

למשפחת מור
איתכם באבלכם הכבד
במות
מנחם ז"ל
סולל בונה מחוז ירושלים
וועד היציבים

לחברנו מנחם
אתך באבלך עם פטירת
אמך ז"ל
מחבריך בהנהלות
תלמה ומטע

במלאת 10 שנים למותו של חברנו
דן טקר ז"ל
יערך טקס האזכרה ביום חמישי, כ"ט ניסן תשמ"ו, 8.5.86, בשעה 15.00 בבית הקברות של הקיבוץ.
ערב לזכרו יתקיים באותו יום בשעה 21.00
בית קשורה

תדיראן
מחקר ופיתוח (1985) בע"מ
הודעה לכל מחזיקי יחידות ההשתתפות של החברה על
כינוס אסיפה כללית שנתית
הזמנה
כל בעלי המניות ויחידות ההשתתפות עפ"י תקנון החברה מיום 30.6.85 מוזמנים בזאת לאסיפה כללית השנתית של החברה אשר תתכנס ביום 21.4.86 בשעה 8.00 בבית תדיראן, רח' ברנדויין 11 גבעת שמואל כדי לדון בקבלת ההחלטות הבאות:
1. לדון בדו"ח הדירקטוריון ולאשרו.
2. לדון בדו"חות הכספיים של החברה ולאשרם.
3. למנות את רואה החשבון של החברה ולהסמיך את דירקטוריון החברה לקבוע את שכרם.
הערה: במקרה שלא יהיה מנין חוקי בכנוס הנ"ל תדחה האסיפה בשבוע אחד ותתקיים ביום 28.4.86 באותו מקום ובאותה שעה והיא תהיה חוקית בכל מספר של משתתפים. הזמנות אישיות לא תשלחנה.
בפקודת הדירקטוריון
י. בנבנמן מזכיר החברה

תדיראן
מחקר ופיתוח (1984) בע"מ
הודעה לכל מחזיקי יחידות ההשתתפות של החברה על
כינוס אסיפה כללית שנתית
הזמנה
כל בעלי המניות ויחידות ההשתתפות עפ"י תקנון החברה מיום 20.7.84 מוזמנים בזאת לאסיפה כללית השנתית של החברה אשר תתכנס ביום 20.4.86 בשעה 8.00 בבית תדיראן, רח' ברנדויין 11, גבעת שמואל, כדי לדון בקבלת ההחלטות הבאות:
1. לדון בדו"ח הדירקטוריון ולאשרו.
2. לדון בדו"חות הכספיים של החברה ולאשרם.
3. לאשר את דיבידנד הביניים כדיבידנד סופי לשנת 1985.
הערה: במקרה שלא יהיה מנין חוקי בכנוס הנ"ל תדחה האסיפה בשבוע אחד ותתקיים ביום 27.4.86 באותו מקום ובאותה שעה והיא תהיה חוקית בכל מספר של משתתפים. הזמנות אישיות לא תשלחנה.
בפקודת הדירקטוריון
י. בנבנמן מזכיר החברה

מלון **אשל** בחוף הים הרצליה
חבילת נופש מיוחדת לחברי הקיבוץ
חדר הממומן ע"י הקיבוץ ל־6 ימים היום ה־7 חינם.
לקראת הפסח
30.- ש"ח בלבד (כולל מע"מ)
ליחיד בחדר זוגי + ארוחת בוקר. ילד בחדר הורים חינם.
הזמן עוד היום טל. 052-77431-70208
מסרה

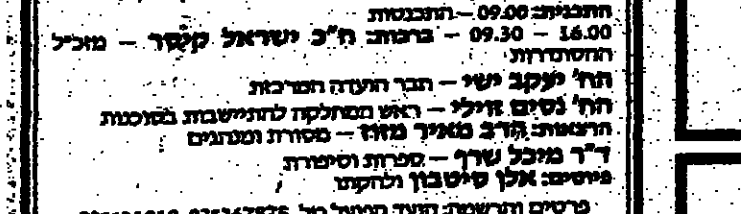

משרד התעשיה והמסחר

מחירים מרביים לגרבונים בתוקף מיום ב' ניסן תשמ"ו (11 אפריל 1986)

שם המצרך	היצרן	תאור המצרך	טור א' המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	טור ב' המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
גרבונים	„גיבור"	סופר סטאר 20 דניר	1.16	1.00
גרבונים „קאן קאן"	„גיבור"	סטרז 20 דניר	1.16	1.00
גרבונים „קאן קאן"	„גיבור"	פרפקט סופר XL (אקסטרגים)	1.44	1.25
גרבונים „קאן קאן"	„גיבור"	סילאט 10 דניר	2.87	2.50

היתר להעלאת מחירים
חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ד–1985

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (2) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ד–1985[1], אנו קובעים:
1. מותר להעלות את המחיר של מצרך שתואר בטור ב' לתוספת הנסמנת, בפרט המכס הנקוב לצידו בטור א', מעל למחיר הקבוע, בשיעור שלא יעלה על השיעור הנקוב לצידו בטור ג'.
2. בהיתר זה –
„תעריף המכס" – התוספת הראשונה לצו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשמ"ד–1985[2];
„פרט המכס" – מספרו של בפרט בתעריף המכס מקום שלצידו של פרט מכס בתוספת להיתר זה צויין תאור המצרך, יחול היתר זה לגבי אותו מצרך בלבד.
3. נקבע למצרך מן המצרכים המפורטים בתוספת מחיר מרבי, לא יחולו הוראות היתר זה על אותו המצרך במכירתו לצרכן.
4. תחילתו של היתר זה ביום ב' בניסן התשמ"ו (11 באפריל 1986).

תוספת (סעיף 1)

טור א' פרט המכס	טור ב' תאור המצרך	טור ג' שיעור ההעלאה באחוזים
(60.03.3000 (60.03.9900	גרביים עשויים מחוט סינטטי	6
60.04	הלבשה תחתונה עשויה מבד סינטטי	6
60.04.3000	מכנסי גרב	6
61.09.2000	חזיות	6

א' בניסן, התשמ"ו (10 באפריל 1986)
אריאל שרון – שר התעשיה והמסחר
יצחק מודעי – שר האוצר

היתר להעלאת מחיר לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה, התשמ"ד–1985)

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (2) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה, התשמ"ד – 1985 (1), אנו קובעים כי מותר להעלות את המחיר של מקררים השמולים המסווגים בפרט 84.15 לתוספת הראשונה של צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשמ"ד – 1985 (2), בשיעור שלא יעלה על 10 אחוזים מעל מחירים הקובע.

א' בניסן 10 באפריל התשמ"ו 1986
אריאל שרון – שר התעשיה והמסחר
יצחק מודעי – שר האוצר

שר המדינה המצרי לענייני חוץ, בוטרוס גאלי – בראיון ל"דבר"

מחממים חדשים להפשרת הקיפאון

מאת דן אבירן

שר המדינה המצרי לענייני חוץ, בוטרוס גאלי, אינו פנים חדשות בארץ. הוא ביקר כאן כבר עשרות פעמים וליווה את כל תהליך המשא-ומתן לשלום בין מצרים לישראל וכן את המשא-ומתן להשלמת הפינוי הישראלי מסיני ואת המשא-ומתן לכינון האוטונומיה בגדה המערבית ובעזה. עם זאת, ביקורו האחרון בארץ, בראש המשלחת המצרית לוועידת מפלגת העבודה, היה מרשים לכל הדעות.

בשלושת ימי הביקור נועד גאלי עם רבים מאישי הצמרת הפוליטית הישראלית. הוא קיים שתי פגישות עם ראש הממשלה, שמעון פרס, נפגש עם השרים רבין, וייצמן ושמיר, נאם בפני ועידת מפלגת העבודה, נועד עם הנשיא הרצוג, השתתף בקבלת פנים רבת-משתתפים בביתו של מיופה-הכוח המצרי, מוחמד בסיוני ושוחח עם עיתונאים ואנשי ציבור מחוגים שונים.

[illegible]

ביום השני לביקורו בארץ העניק גאלי ראיון ל"דבר", ולהלן עיקרי דבריו.

ראשית ציין גאלי, כי הוא חש בחמימות רבה בביקורו הנוכחי בישראל. "הרגשתי סביבי אווירת אופוריה", אמר. שיחותיו עם אנשי הצמרת הישראלית היו גלויות לב ובכך הוא רואה את החשיבות העיקרית של ביקורו הנוכחי.

● המגעים התרבו

"בארבע השנים האחרונות היה שלום קר בינינו", אומר גאלי. "עתה אנו משתמשים במחממים חדשים כדי להפשיר את הקיפאון. אני אחד המחממים הללו". בתקופה האחרונה – ציין השר – התרבו המגעים בין נציגי שתי המדינות. "היו ביקורים בקאהיר של השר שריר ושל חבר הכנסת אבא אבן, ובישראל ביקר שר הנפט המצרי קאנדיל, ועכשיו אני מבקר כאן. המכונה מתחילה לעבוד שוב, ועצם חידוש המגעים בין הצמרת הישראלית והצמרת המצרית הוא הדבר החשוב ביותר כדי למנוע מיסקונספציות של צד אחד כלפי הצד השני. בשנתיים האחרונות כמעט לא היתה הידברות בינינו, וזה כשלעצמו, שימש מכשול לחימום יחסי השלום בין שתי המדינות".

גאלי ממשיל את חידוש ההידברות בין מצרים לישראל למכונית שהיתה תקועה תקופה מסוימת ועתה מתחילה לנוע שוב בקצב של עשרים קמ"ש. אם נפתור את בעיית טאבה – הוא אומר – תתחיל המכונית לנוע במהירות של 40 קמ"ש, וככל שנתקדם בתהליך כן תגבר המהירות.

אולם שר המדינה המצרי לענייני חוץ מזהיר, כי פתרון בעיית טאבה – דבר הנראה לו בהישג יד – לא יפתור בן-לילה את כל הבעיות התלויות ועומדות ביחסי שתי המדינות. הסדר בעיית טאבה אמנם ישפר את יחסי מצרים-ישראל, אולם אם ישראל [illegible] תנקוט צעדים נוספים לקידום השלום הכולל באיזור, ייבלם התהליך [illegible] אומר גאלי – [illegible] לשמור על תנופת ההידברות וההתקרבות לאחר פתרון בעיית טאבה. שכן, לדבריו, הסכם השלום איננו רק פיסת נייר חתומה, אלא תהליך מתמשך שאסור לתת לו להיעצר.

● חופש פוליטי לשטחים

לדעת ד"ר גאלי, חשוב מאוד שישראל תשפר את איכות החיים של תושבי השטחים ותעניק להם חופש פעולה פוליטי. בהקשר זה שיבח את נאומו של פרס בוועידת מפלגת העבודה, שבו הכריז ראש הממשלה כי הפלשתינאים הם עם. גאלי אינו שותף לחשש שהענקת יתר-חופש פוליטי לתושבי השטחים תגרום – כפי שהוכיח רצח ראש עיריית שכם, זאפר אל-מצרי – להתחזקותם של הגורמים הקיצוניים בשטחים, שישתקו את קולו של הרוב המתון.

לדעתו, אין כל סיכוי לשלב את הפלשתינאים בתהליך המדיני כל עוד ישראל נוקטת מדיניות יד קשה כלפי תושבי השטחים, כגון פיצוץ בתי תושבים, ביצוע מעצרים מינהליים והמשך שלטון הכיבוש. "עוד במשא-ומתן על הסדרי האוטונומיה הבהרנו, כי ככל שיורע מצבם של תושבי השטחים יקטן הסיכוי שתושבים אלה יסכימו ליטול חלק במשא-ומתן המדיני", אומר גאלי. הוא מדגיש כי יש לדאוג לשיפור איכות חייהם של הפלשתינאים בשטחים כתמריץ להשתלבותם במשא-ומתן המדיני. הנהגת מדיניות ישראלית [illegible] בשטחים [illegible], לדבריו, [illegible] ותעודד את הגורמים הפלשתינאים המתונים להצטרף לתהליך המדיני.

ד"ר גאלי אינו סבור שמדיניות התמיכה של משטר מובארק בערפאת מערימה מכשולים על דרך המשא-ומתן. הוא גם אינו סבור שמדיניות זו משפיעה לרעה על רצונו של חוסיין להשתלב במשא-ומתן מדיני לאחר שהקפיא את שיתוף הפעולה המדיני עם הנהגת אש"ף. גאלי מסביר כי משטר מובארק מעודד התקרבות והסכם מדיני בין חוסיין לערפאת ופועל למען הסכם מדיני בין אש"ף לירדן, כדומה להסכם שהושג ב-11 בפברואר אשתקד, מתוך אמונה כי ללא הסכמה ירדנית-אש"פית לא ניתן יהיה לצרף נציגים ירדנים ופלשתינאים למשא-ומתן המדיני.

● מנדט מאש"ף

הוא מוסיף כי זו היתה עמדת מצרים מאז ראשית המשא-ומתן לשלום, ואפילו בהסכמי קמפ-דייוויד נרמז כי לנציגי אש"ף יהיה מקום במשא-ומתן המדיני. חשוב מכל – הסביר גאלי – שערפאת וחוסיין יגיעו להסכם גלוי או חשאי שיאפשר הרכבת משלחת ירדנית פלשתינאית משותפת, שתשתתף במשא-ומתן המדיני. גאלי חזר והבהיר כי מצרים לא תחדש את המשא-ומתן על האוטונומיה אם לא תקבל לכך מנדט מטעם אש"ף ואם לא יימצאו הנציגים הפלשתינאים והירדנים המתאימים להשתתף במשא-ומתן כזה. הרעיון להחיל את-[illegible] האוטונומיה [illegible] ראשון-ברצועת עזה לא נראה לו [illegible] כל עוד אש"ף והפלשתינאים מתנגדים לכך.

בעניין התגברות הטרור במזרח התיכון, סבור ד"ר גאלי שהטרור הוא תופעה בינלאומית ולא רק מזרח-תיכונית. לכן ניתן, לדעתו, לפתור את בעיית הטרור במזרח התיכון רק במסגרת הסכמים קולקטיביים בין מדינות אגן הים התיכון. האו"ם יכול, לדבריו, לשמש מסגרת נאותה לגיבושם של הסכמים כאלה על-ידי חקיקת חוקים נגד טרוריסטים ונגד מדינות הנותנות להם חסות, ועל-ידי גיבוש הסכמי שיתוף פעולה ללחימה בטרור בין מדינות האיזור.

בסיום הראיון ציין גאלי שוב, כי הוא אופטימי לגבי הסיכוי להפשרת השלום הקר בין מצרים לישראל ולהתקדמות לקראת הסדר כולל באיזור, שיהיה גם הבסיס לשיתוף פעולה רחב יותר בין מצרים לישראל. השדר שהעביר הנשיא מובארק לראש הממשלה, פרס, כולל לדבריו, הבטחות ברורות בדבר דבקותה של מצרים בהסכם השלום עם ישראל ובנכונותה להרחיב את המגעים בין שתי המדינות ואת מערכת היחסים הבילטרליים ביניהן. לדבריו, צריך עכשיו למצוא את המסגרת המתאימה להרחבת המגעים וההידברות בין קובעי המדיניות בקאהיר ובירושלים.

גאלי קבל על כי בתקופה האחרונה לא הקדישו מצרים וישראל תשומת-לב מספקת לתהליך השלום. לכן, לדבריו, חידוש תהליך ההידברות יארך זמן אבל הוא בטוח שהמאמצים הנעשים עכשיו בכיוון זה ישאו פרי. עם זאת, אמר גאלי, כי הוא אינו מבין את טענותיה של ישראל בדבר מיעוט תיירים מצרים בישראל, בעוד שאין היא מתלוננת בפני שלטונות יוון, למשל, על מיעוט תיירים יוונים בישראל, אף שקיימת תנועת תיירות ענפה מישראל ליוון.

● בלי פרטים אופרטיביים

לדבריו, אחת הבעיות העיקריות המונעות מאלפי עולי-רגל קופטים מצרים לבקר בארץ היא, שישראל השלימה עם העברת החזקה על חלק ממנזר דיר-אלסלטאן מידי הכנסיה הקופטית לידי הכנסיה האתיופית. ברגע שתיפתר בעיית דיר-אלסלטאן – הבטיח גאלי – יגיעו ארצה עשרות אלפי עולי-רגל קופטים ואחריהם יבואו עוד תיירים.

גאלי חזר וציין את היחס החם שזכה לו מצד הצמרת הישראלית, אולם הודה כי בשיחות אלה לא נדונו פרטים אופרטיביים בדבר הסרת המכשולים לפתרון סיכסוך טאבה ובעיות אחרות ביחסי מצרים-ישראל. גאלי הוסיף, כי הוא עוזב את ישראל בתחושה שביקורו תרם ליצירת מצב חדש בהידברות בין שתי המדינות.

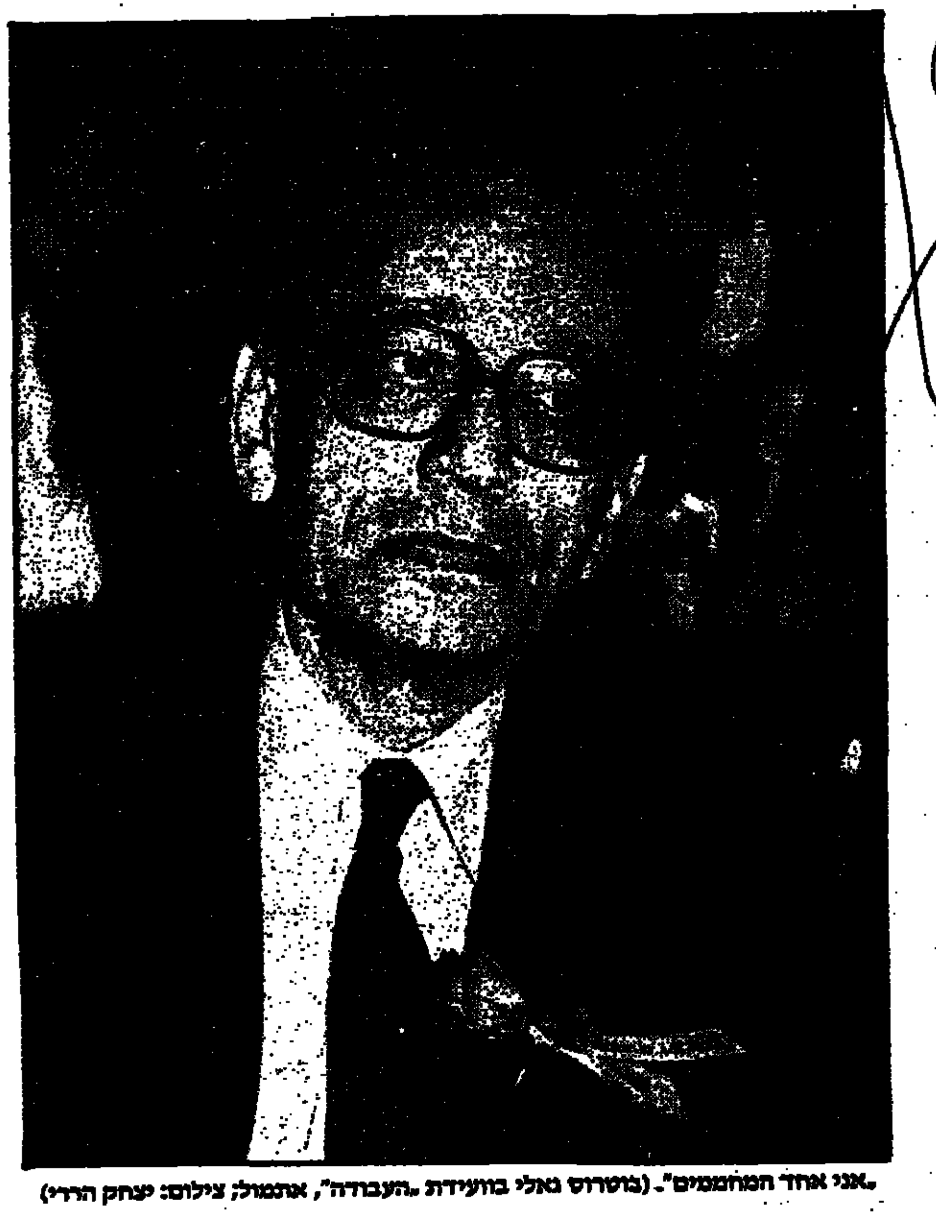

"אני אחד המחממים". (בוטרוס גאלי בוועידת "העבודה", אתמול; צילום: יצחק הררי)

גזענות '86

הברומטר הכהניסטי

סקר "מכון סמית" מיוחד ל"דבר" מצביע על ירידה בתמיכה בתנועת "כך" אך מוקדם לשמוח. גרעין קשה של תומכים עדיין קיים ובנסיבות מסוימות הוא עלול לצבור תנופה ולזנק שוב

מאת חנוך ורפי סמית

סקר מארס של מכון סמית, שנערך בקרב מדגם מייצג של 1,245 מצביעים יהודים הראה שהתמיכה הגלויה ברב מאיר כהנא, שבסקר אוגוסט 85 הגיעה לתשעה אחוזים מהמצביעים, ירדה בצורה תלולה לשלושה אחוזים בלבד במארס 86.

בבחירות לכנסת קיבל כהנא 25,000 קולות מקרב יותר משני מיליון המצביעים, דהיינו 1.2 אחוז מהקולות ומנדט בכנסת. היום, למרות הירידה בתמיכה בו בהשוואה לקיץ האחרון, יש לו תמיכה כמו לש"ס ויותר מאשר ל"שינוי".

תוצאות הבחירות עצמן רומזות כבירור על מקור תמיכתו: בעיקר בעיירות הפיתוח ובשכונות מצוקה בערים אחרות.

כהנא קיבל 6.8 אחוזים מהקולות בחצור, 5.6 אחוזים בבית שאן, 4.6 בנתיבות, 4.5 אחוזים בשלומי, 4.3 בבית שמש, ולמרות הירידה בתמיכה בו, קיבל סה"כ מספר קולות כפול ממה שקיבל בבחירות לכנסת.

דמוגראפיה

נתוני רקע דמוגראפיים מראים שכרגע כמעט 90 אחוז מהתומכים בו מוצאם מארצות אסיה ואפריקה. בקרב יוצאי אירופה אין התמיכה בו מגיעה אפילו לאחוז אחד. בקרב אלו שמוצאם מארצות אסיה ואפריקה התמיכה בו היא של 5־6 אחוזים.

כמעט כל התומכים בכהנא בסקר היו בני פחות מ־40, בעלי רמת השכלה נמוכה, ורובם המכריע למד והתחנך בישראל. לכמעט 60 אחוז מהם היו פחות מ־12 שנות לימוד, אחוז גבוה בהשוואה לחלקה בקרב תומכי מפלגות אחרות. בנוסף לכך רובם המכריע גברים. ראוי מאוד לציין שכמעט מחצית מהם מגדירים עצמם כדתיים או חרדים ואחוז נכבד מגדיר עצמו כמסורתי. בסקר כמעט ולא נמצאו מבין תומכי כהנא כאלה שהגדירו עצמם כחילוניים.

ממצא זה הוא בעל משמעות, מאחר והפרופיל שלהם דומה יותר לתומכים במפלגות הדתיות מאשר לתומכים ב"תחייה" ובליכוד. בעוד שכמחצית מתוספת התמיכה בכהנא (בהשוואה לכנסת 84) בסקר מארס באה מתומכי ליכוד לשעבר, המחצי השני בא מקרב המפלגות הדתיות ובייחוד מתומכי ש"ס.

אבטלה

עתה נוסף גם מימד האבטלה. בעוד שבסך־הכל 22 אחוז מהמרואיינים בסקר חששו מאיבוד מקום עבודתם, בקרב תומכי כהנא היה רוב לאנשים כאלה (בנוסף לאלה שכבר איבדו את מקום עבודתם).

הפרופיל של תומך כהנא טיפוסי הוא איפה זה – צעיר, זכר, בעל רמת־השכלה נמוכה, מוצאו מארצות אסיה־אפריקה, גר בשכונת עוני או בעיירת פיתוח אשר בה קיים רוב לאנשים ממצא זה, ואין לו מקום עבודה קבוע.

במאמר מוסגר ניתן לציין שבאזורים רבים יש רמת אבטלה גבוהה, ולכן אפשר להסיק מכך שקבוצה זו מייצגת רק קבוצה שולית בחברה הישראלית ולייחס אותם ל"עניים שבעניים", ייתכן וטוב יותר להגדיר אותם כמאוכזבים הנמצאים בעימות עם שאר החברה הישראלית.

שלא כמו התומכים במפלגות האחרות, תומכי כהנא חושבים שהממשלה לא מצליחה בטיפולה בנושא הכלכלי. ייתכן ומצבם האישי הרעוע בשוק העבודה משפיע על העמדה שלהם.

הזדהות עם כהנא

מקרב השרים רק יצחק פרץ מש"ס ואריאל שרון מהליכוד מקבלים עליהם. שמעון פרס, ראש הממשלה, לא מקובל עליהם כלל וכלל.

הם נוקטים עמדה חריפה ביותר נגד מו"מ עם הערבים, ותומכים באופן מוחלט "ביד חזקה" כלפי הערבים ביו"ש, ומתנגדים חריפים למפגשים בין תלמידים יהודים וערבים.

באשר לעתיד, הם מאוד פסימיים בתחום הכלכלי. הם לא חושבים שהממשלה בדרך הנכונה לפתרון הבעיות הכלכליות של המדינה וסבורים שמצבם הכלכלי בשנה הבאה יורע.

מאה אחוז מהם מודהים עם אשיותו של מאיר כהנא ואף אחד מהם לא חושב שכהנא מהווה: "סכנה לדמוקרטיה בישראל". כמעט כולם מסכימים למשפט: "אתה תומך במי שפועל לעזיבת הערבים מיו"ש".

באשר לטענה "שלמרות המצב הכלכלי יש להמשיך בהרחבת ההתנחלויות", אחוז המסכימים לכך בקרב תומכי כהנא הוא גבוה יותר מאשר בקרב תומכי "התחייה" והליכוד.

חלק ניכר מתומכי כהנא כמו גם תומכי המפלגות הדתיות, שותפים בראיית הערכים הדתיים כבסיס לחוק הישראלי. הם רואים בהשפעה הדתית החרדית תופעה טובה ומתנגדים לתפיסת העולם החילונית.

יחד עם זה, עמדותיהם בשאלות הדת היו משניות לעמדותיהם הניציות כלפי הערבים, להוסר שביעות־רצונם מהמצב הכלכלי־חברתי במדינה ולתמיכתם המוחלטת במאיר כהנא האיש.

גרעין קשה

אחד הממצאים המעניינים בסקר הוא עד כמה שונה התמיכה בכהנא מהתמיכה במפלגות הימניות האחרות – "התחייה" והליכוד.

תומכי התחייה דומים לתומכי הליכוד במאפיינים רבים.

הם למשל, מרוצים מטיפולה של הממשלה בנושאים הכלכליים ומעריכים במידה דומה את הישגיה. הם מביעים הערכה חיובית כלפי השרים הבכירים כולל שמעון פרס.

בנושא הערבי לתומכי התחייה עמדות ניציות יותר מאשר לתומכי הליכוד, אך הם אינם עוברים בקלות לתמיכה בכהנא כי הם רואים עצמם חלק אינטגרלי מההוויה הפוליטית במדינה.

תומכי כהנא נתפסים כיוצאי דופן, לא שייכים, עוינים, והכל במעטפת דתית מיוחדת. מאחר וקיימת אוכלוסיה די רחבה התומכת בעמדות ניציות כלפי הערבים והסובלת, בימים אלה, מאי ודאות בתחום הכלכלי, יש לכאורה לכהנא פתח לאוכלוסיה רחבה יותר.

עלינו רק לזכור שלפני כחצי שנה תשעה אחוז אמרו שיצביעו בעד כהנא, אילו הבחירות נערכו באותה עת. הנה, סקר מארס של "מכון סמית" מצביע שהתמיכה בו ירדה.

צריך לזכור שהיא לא נעלמה כליל. גרעין קשה של תומכים בכהנא קיים ובנסיבות מסוימות עשויה התמיכה בו לעלות שוב, למרות שבכל הנראה האוכלוסיה "החשופה" לתמיכה בכהנא עדיין קטנה.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ.
TEVA

בתי מרקחת ליום ששי 11.4.86

תל-אביב
זיוה – אצ"ל 52 שכונת התקוה – 378403
שדה דב – האוניר 3 תכנית ל' – 428510

ירושלים
פרמצת רוממה – המ"ג 28 – 523191

חיפה
חנית – 22 נ"ש – 231905

פתח-תקוה
קופת חולים הכללית – חיים עוזר – 905271

בני-ברק – רמת-גן
אבי – תל-חי 34 רמת-גן – 742369

בת-ים – חולון
בת-ים – בלפור 45 בת-ים – 864625
אסותא – סוקולוב 4 חולון – 858197

רחובות
מאוחדת – בנימין 23 רחובות – 457991

בתי מרקחת ליום שבת 12.4.86

תל-אביב
יהודה המכבי – יהודה המכבי 42 – 455198
כס – פרישמן 66 – 237326
סופר-פארם – איינשטיין 40 רמת-אביב – 413730 מוצ"ש
כס – פרישמן 66 – 237326 – מוצ"ש

ירושלים
הר הזיתים – הר הזיתים – 287480
פרמצת רוממה – המ"ג 28 – 523191 – מוצ"ש

חיפה
בלפור – מסדה 1 – 662289

פתח-תקוה
קופת חולים הכללית – חיים עוזר – 905271

בני-ברק – רמת-גן
הסגן – ביאליק 30 רמת-גן – 723674

בת-ים – חולון
מור – הכרמה רייך 20 בת-ים – 583360
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
המרכז – וייצמן 12 חולון – 845236

רחובות
כללית – בני משה – רחובות – 452381

אלומקס לכל המשפחה!

בית הספר התיכון החדש בת"א
דרך חיפה, תל-אביב – 62337
☎ 441917, 440897, 452038
בית-הספר התיכון עיוני על איזור בן 6 שנות לימוד (כיתות ז – יב) מקצועות חובה ובחירה לבגרות בכל הרמות.

הרשמת תלמידים חדשים לכיתות ט', י' ויא' לשנת הלימודים תשמ"ז מתחילה ביום שלישי ו' בניסן תשמ"ז 15/4/86

קבלת דפי מידע ושאלונים לרישום מקצועות הבחירה, החל מיום ג' כ"ז באדר ב' 8/4/86.

מקצועות חובה
תנ"ך, השב"ע, ספרות והבעה עברית, היסטוריה, תולדות עם ישראל, אזרחות, גיאוגרפיה, מדעי החברה, אנגלית, מתמטיקה, כימיה, פיזיקה, ביולוגיה, חינוך גופני.

מקצועות הבחירה
לימודי מחשב, מחשבת ישראל, פילוסופיה, סוציולוגיה, ניהול תעשייתי, כלכלה, ערבית, צרפתית, איטלקית, מוסיקה, (לימודים עיוניים וביצועים בכלי נגינה), תיאטרון (כולל סדנאות למשחק), קולנוע (כולל סדנאות לצילום סרטים, לבימוי, לעריכה ולטכניקה הקולנועית), מגמה לצילום, אמנות, (כולל סדנאות לקרמיקה, לציור ולצילום), עבודה חברתית ופסיכולוגיה, עם וארצו, ארכיאולוגיה, תקשורת המונים, סוגיות בבטחון לאומי. מקצועות החובה והמקצועות הבחירה מיועדים לבחינות בגרות בכל הרמות.

על הנרשמים להביא: 1) תעודות תשמ"ה ותשמ"ו. 2) 2 תמונות פספורט. 3) תעודת זהות או תעודת לידה.
מספר המקומות לכתובת ... מוגבל. ★ המזכירות פתוחה לקהל לצרכי רישום מ-14/4/86 עד 21/4/86 בין השעות 08.00 – 12.00 לפנה"צ.
בביה"ס קיימת קרן מילגות ע"ש [illegible] ז"ל ומלגות מוסדות.

פולגת
רשת החנויות

רשת חנויות פולגת שמחה להודיע:
בקרוב תפתחנה במרכז האפנה בבית הטכסטיל מחלקות חדשות:
• אפנת ילדים - קארדה
• אפנת נעליים - קארדה
• בדי אריג וסריג למכירה קמעונאית

מרכז האפנה, בית הטכסטיל, רח' קיפמן 2 תל-אביב

ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לארגון — ברית ראשונים
ארגון ותיקי התנועה הציונית והעלייה

ברית ראשונים והמחלקה לארגון בתנועה הציונית העולמית פונים בזאת לכל הנאמנים לציונות, מגיל חמישים ומעלה, אשר מילאו בעבר שליחויות ציבוריות במערכה לכינונה של המדינה ולבניית חברה תקינה בה, להצטרף אל ברית ראשונים.

מטרותיה העיקריות של ברית ראשונים הן:
א) פעילות חברתית ותרבותית בקרב חבריה
ב) עידוד וטיפוח ערכים ציוניים במדינה ובחברה
ג) עריכת מפעלי מופת ציוניים בהתנדבות, אישית וקיבוצית, בשטחי חיינו השונים.

ברית ראשונים היא תנועה ציונית בלתי-מפלגתית-במסגרת ההסתדרות הציונית העולמית.
כל אזרח ותיק בארץ, או מי שמלא תפקידים ציוניים בחוץ לארץ, אשר חש צורך לשאת מסר ציוני בחברתנו – רשאי להצטרף אלינו.

פרופסור יצחק ורשבסקי — ראש המחלקה לארגון בתנועה הציונית
יוסף אלמוגי — נשיא ברית ראשונים

לכבוד "ברית ראשונים", בית הסוכנות היהודית, רח' קפלן 17, תל-אביב
נא לשלוח אלי שאלון הצטרפות לברית ראשונים
שם פרטי ______ שם משפחה ______ כתובת ______
חתימה ______

"דבר" של היום הוא דבר חדש. המלץ עליו בפני ידידך.

דבר 7
יום שישי, ב' בניסן תשמ"ו, 11 באפריל 1986

מאה שערים

[illegible]

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אה.ה.ב. ש	15800	2.0	-150	-.9	-24.0
המסנות 0.1	תב 1145	3553	-90	-7.3	-11154
המסנות א 0.5	מ 874		-46	-5.0	-10845
בנק ספנות אוצ'ר	תב 820	1908	-85	-9.4	-9052
כללי לא בהסדר	30150	112	+150	+5	+73.0
בנק צפ' אבריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אבריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אב אופ1	— הפסקת מסחר —				
רונות א 1.0	— הפסקת מסחר —				
רונות 5.0	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3162	2651			-917
פ.י.ב.ה 0.5	3235	5098	-60	-1.8	-7708

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	81900	233	+1200	+1.5	+1218
אידיבי ב 100.0	82000	2.0			-5.0
אידיבי בב 2.0א	501000				-1.0
אגוד 0.1	61050	68.0	+350	+6	+52.0
דיסקונט ב	104000	6.0			-6.0
דיסקונט א	105500	27.0	+1500	+1.4	+19.0
דיסקונט שה ב	12271	4.0			-4.0
המזרחי ש	33490	1618			-1606
המזרחי ב	33480	37.0	-20	-.1	-57.0
המזרחי שה 9	15400	12.0			-9.0
הפועלים מבב	122000				-.7
הפועלים ש	54850	615	-250	-.5	-488
הפועלים ב	55000	54.0	-200	-.4	-47.0
כללי א 1.0	140500	5.0	-2500	-1.8	-5.0
כללי אופ 9	138300				
כללי שה 5	109600		+2000	+1.9	+1.0
כללי שה 7	6751	1.0	+1		+29.0
כלל 100.0	35130	479	-40	-.1	-635
כלל שה 9	48101	26.0			-26.0
כלל שה 11	13320	58.0			-38.0
כימון והמר 1.0	47500	2.0	-550	-1.1	-2.0
כימון והמר 5.0	23400	3.0	-600	-2.5	-3.0

בנקים למשכנתאות

ארגים 0.1	7730	5.0			+1.0
לאומי משכנתא' ש	3600	20.0	-10	-.3	-8.0
לאומי משכנתא' ב	3600	1.0	-30	-.8	-1.0
כרמל ש	3850				-1.0
כרמל שה 1	2790				
בנין ב' 5.0	5000	37.8	-150	-2.9	-37.8
פת כבב ש	922	755	-48	-5.0	-1408
משכן ב ש	1936	71.0	-60	-3.0	-486
עצמאות 0.1	5340	81.0			-44.0
טפחות בכבב ש	12500		+400	+3.3	+10.0
טפחות רב ש	11150	32.0			-1.0
טפחות שה 1	7190	17.0	-10	-.1	-8.0
טפחות שה 2	3660	113	+120	+3.4	+517
יעמור 1.0	מ 1309		-68	-4.9	-976
יעמור 5.0	בכ 656		-34	-4.9	-8527
מירב 1.0	3189	188	-1		-609

מוסדות מימון

פלטון א ש	329	7317	-8	-2.4	-7364
הקלאות מבכ א	35500				+5.0
הקלאות מבכ ב	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	4129	144	-101	-2.4	-381
פתוח תעשיה בבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	תב 517	1905	-32	-5.8	-1556
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	— הפסקת מסחר —				
כלל ליסינג 0.5ב	— הפסקת מסחר —				
כלל ליסינג אב'תע	— הפסקת מסחר —				

ביטוח

ארדים 0.1	תב 4183	248	+210	+5.8	+515
ארדים א 0.5	תב 2670	463	[illegible]	[illegible]	[illegible]
בטוח משנה 0.1	800	489			-168
בטוח משנה 0.5	323	3157	-14	-4.2	-1995
הדר 1.0	תב 2180	501	-120	-5.2	-958
הדר 5.0	תב 1170	2084	-80	-6.4	-4040
הסנה ש	453	25586	-6	-1.3	-36497
הפניקס 0.1	1287	505			-483
הפניקס 0.5	תב 758	750	-70	-8.5	-442
המשמר-הראל 1.0	6000	49.0	-200	-3.2	-59.0
המשמר-הראל 5.0	2725	346	-85	-3.0	-268
ירדניה 0.1	— הפסקת מסחר —				
ירדניה 0.5	— הפסקת מסחר —				
מנורה 1.0	6284	48.0	-216	-3.3	-72.0
מנורה 5.0	2605	15.0	+110	+4.1	+99.0
סהר ג 1.0	3714	169	+14	+.4	+5.0
סקורים 0.1	2425	505	-75	-3.0	-922
צור ש	תב 1720	1333	-130	-7.0	-2074
ציון החזקות 1.0	15700	150	-525	-3.2	-129
ציון החזקות 5.0	3500	97.0	-30	-.9	-27.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרקאבא 1.0	3150	39.0	-50	-1.6	-30.0
אינטרקאבא 5.0	תב 1190	164	-70	-5.6	-84.0
אינטרקאבא אופ 1	740	637	-60	-7.5	-977
מאיר עזרא 1.0	4240	60.0	+120	+2.9	+56.0
מאיר עזרא אופ 1	3694	192	-206	-5.3	-192
סונה 1.0	— הפסקת מסחר —				
סונה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1.0	5010	193	+50	+1.0	+87.0
קריסטל 1.0	4000	376			-21.0
רפק 0.1	תב 27700	3.1	-2000	-6.7	-3.1
רפק 0.5	7322	11.0			-1.0

סופרסל א 2.0	4000	489	-80	-2.0	-327
סופרסל ב 10.0	2690	2580			+970

שרותים

ולק ג ש	4620	2373	-10	-.2	-3244
הראל 1.0	כב 2101		-110	-5.0	-576
הראל 5.0	תב 901	180	-81	-8.5	-256
ספנות הספקה 0.1	תב 8000	50.0	-800	-9.1	-52.0
ספנות הספ' 0.5א	3020	88.0	-80	-2.6	-151
קידר 0.1	— לא נסחר —				
קידר 1.0	295	5556			-5988
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מחשבי עריכה 0.1	3240	449			+81.0
מחשבי עריכה 0.5	1010	1528			-1929
קנגורים 0.1	תב 1105	282	+66	+6.4	+106
קנגורים 0.5	665	1667			-154
קיטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קיטל אופ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זהר 1.0	תב 9400	24.5	-575	-5.8	-24.5
גלי זהר 5.0	* 2850	65.5	-150	-5.0	-42.4
* ביצוע חלקי 34.51%					
מלונות דן 1.0	* 3820	60.0	+40	+1.1	+41.0
* ביצוע חלקי 68.70%					
מלונות דן 5.0	2613	159			-184
חוף האלמוג 0.1	3970	259	-5	-.1	-259
כנם 1.0	2570	2.0	+24	+.9	+2.0
מלונות ירדן 1.0	3003	182	+110	+3.8	+439
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

דטה מיכון 1.0	מ 4085		-215	-5.0	-1241
ח.ל.ב. 1.0	מ 11899		-626	-5.0	-25.0
יעבא 1.0	תב 2900	106	-300	-9.4	-248
יעבא אופ 1	2800	102			-42.0
כלל מחשבים 1.0	— הפסקת מסחר —				
ב.ל.ל. 1.0	6900	124	-100	-1.4	-121
ב.ל.ל. 5.0	3700	133	-100	-2.6	-133
משוב מחשבים 1.0	מ 2214		-116	-5.0	-436
ניקוב מחשבים 1.	5616	145			-54.0
ניקוב מחשבים 5.	תב 3200	97.0	+200	+6.7	+135
תים מחשבים 1.0	1640	460			-539
תים מחשב אופ 1	15660	30.0			-33.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברום בינוי 1.0	תב 503	2160	-56	-10.0	-2349
אברום בינוי 5.0	תב 360	1484	-46	-11.3	-1317
ארזי מבנים 1.0	632	1051	-10	-1.6	-1196
ארזי מבנים 5.0	312	4030			-4474
אחדים 1.0	— הפסקת מסחר —				
אילון 1.0	399	8706			-9199
אילון אופ 1	1488	856			-1120
אל-רוב 1.0	2777	758			+265
אל-רוב 5.0	תב 2877	245	+575	+15.0	+750
אבנרים 1.0	מ 1805		-95	-5.0	-206
אבנרים אופ 1	1502	41.0			+43.0
אפריקה 0.1	35340	82.0	-100	-.3	-370
אפריקה 1.0	24840	192	-200	-.8	-523
אפריקה אופ' 5	15971	1003	-900	-5.3	-1438
אריס 1.0	1002	285			-349
אלרון 0.1	1829	938	-1	-.1	-1623
אלרון 0.5	1016	310			-8.0
בן-יקר גת 1.0	3065	678			-247
ברנוביץ 1.0	3400	241	-20	-.6	-331
ברנוביץ 5.0	2160	310			+189
דנקנר 1.0	3400	482			-366
דוהר 1.0	435	1821	-15	-3.3	-5274
דוהר 5.0	תב 295	2788	-17	-5.5	-1623
דוהר אופ 1	280	301	-4	-1.4	-801
דרור 0.1	5200	18.0			-10.0
דרור 0.5	2530	158	-100	-3.8	-128
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2510	2767			-5292
גב-ים 0.1	3780	219	-101	-2.6	-239
גב-ים 0.5	2060	872			+141
הכשרת הישוב 1.0	41450	300			-395
ישפרו 0.1	2451	465			-105
ישראלום 1.0	8000	27.0			-2.0
ישרס 10.0	12350	140	+100	+.8	+31.0
כנן פיתוח 1.0	8476	24.0	-50	-.6	-137
כלל נדלן 0.1	343	11219			-6471
לוכיר 1.0	2900	226	-93	-3.1	-91.0
לוכיר 5.0	1250	539			-259
מ.ת.מ. 1.0	1692	200			-32.0
מאגרי בניה 1.0	400	1914			-335
[illegible]	340	[illegible]			-1160
מודול כנון 1.0	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5.0	מ 271		-14	-4.9	-11589
[illegible]	1460				-2448
[illegible]	2287				-1087
[illegible] אופ 1	4200	3.0			-3.0
לורנסון 1.0	* 401	1007	-21	-5.0	-1446
* ביצוע חלקי 59.80%					
לורנסון 5.0	124.0	8619	-3.5	-2.8	-23340
ליפסקי 1.0	980	3412			-3819
ליפסקי 5.0	541	4840			-4926
נאות אביב 0.5	30400	98.0	-1600	-5.0	-74.0
נכסי אחדים 1.0	7470	372			-672
סהר החזקות 1.0	— הפסקת מסחר —				
סהר החזקות 5.0	— הפסקת מסחר —				
סולל בונה כבב א	— הפסקת מסחר —				
כופי 1.0	4138	86.0	+6	+.2	+22.0
כופי 5.0	2442	356			-191
עמר וסלע 1.0	660	475			-166
קיסריה 0.1	תב 1540	406	-101	-6.2	-706
קיסריה 0.5	820	1700			-1441
רובינשטיין 1.0	— הפסקת מסחר —				
רובינשטיין 5.0	— הפסקת מסחר —				
רגנובן 1.0	2434	750	-111	-4.4	-804
רגנובן 5.0	1805	933			-1061
רסק בבבל	* 4508	309	-169	-3.6	-306
* ביצוע חלקי 89.30%					
רסקו רג	4500	61.0	+98	+2.2	+25.0

חקלאות

מבעי הדר 0.1	2700	649			-1097
מבעי הדר 0.5	1399	425			-95.0
מהדרין 0.1	— הפסקת מסחר —				
גבעי הדרים 1.0	1090	4472			-7507
פרי אור 0.5	— הפסקת מסחר —				
פר-הר 5.0	קו 9791		+466	+5.0	+1358

תעשייה

מזון וטבק

אסם 1.0	970	110	-51	-5.0	-110
אלגנביץ 1.0	— הפסקת מסחר —				
גולדפרוסט 1.0	תב 1375	76.0	-110	-7.4	-123
גולדפרוסט 5.0	625	390	-31	-4.7	-958
גולדפרוסט אופ 1	840				
רובק בב ש	3150	939	-60	-1.9	-1000
רובק בב ב	3130	739	-50	-1.6	-943
תלכל 1.0	1050	325	+40	+4.0	+745
תלכל 5.0	575	118	-5	-.9	-268
פרי-הן 1.0	2290	502	-19	-.8	-1030
פרי-הן 5.0	1699	25.0	-1	-.1	-125
טמפו בירה 1.0	12028	70.0	-372	-3.0	-118
טמפו בירה 5.0	8310	14.0			-15.0
יצהר 1.0	1295	500	-30	-2.3	-666
יצהר א 5.0	762	1000	-40	-5.0	-1728
כן 1.0	9101	28.0	-400	-4.2	-34.0
כן 5.0	4600	22.0	-100	-2.1	-22.0
מפרוסט 1.0	5840	172	-10	-.2	-155
עלית 0.1	12400	142	-435	-3.4	-294
עסים ב 0.5	31500	24.0			-9.0
שלמה אבגל 1.0	2000	284	-80	-3.9	-387
שמן מבוכ ש	4750	141	-150	-3.1	-324

טקסטיל והלבשה

ארגר 1.0	658	1654	-30	-4.4	-3064
אופים 1.0	1688	67.0	-21	-1.2	-42.0
אופנת ברוך 1.0	1968	50.0	-5	-.3	-53.0
אופנת ברוך 5.0	1180	266	-5	-.4	-187
אתא 1.0	— הפסקת מסחר —				
אתא אופ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	9150	255	-400	-4.2	-131
דלתא-גליל 1.0	תב 4120	930	-240	-5.5	-1505
דלתא-גליל א 3.0	תב 3150	354	-170	-5.2	-780
מכוורת באיזור 1.	1549	68.8	+49	+3.3	+66.8
מכוורת באיזור 5.	תב 671		+61	+10.0	+424
מכוורת אופ 1	תב 477	914	-61	-11.3	-845
ויסלבר 1.0	3550	271	-50	-1.4	-240
ויסלבר 5.0	2660	61.0	-20	-.8	-176
ורדינון 1.0	תב 3555	252	-395	-10.0	-352
זיקית 1.0	מ 6365		-335	-5.0	-541
זיקית 5.0	4930	50.0	-56	-1.1	-202
טיב-טוב 1.0	— הפסקת מסחר —				
טיב-טוב אופ 1	— הפסקת מסחר —				
להדיה 0.1	1922	163	-8	-.4	-56.8
להדיה 0.4	820	3067	-6	-.7	-5228
לינת 1.0	1030	1518			+601
כים גליק 1.0	494	706	-16	-3.1	-927
מקס 0.1	תב 17918	8.0	-3162	-15.0	-8.0
מקס 0.5	7400	61.0			-36.0
עיט 1.0	8900	85.0			-75.0
עיט 5.0	תב 4250	210	-250	-5.6	-467
עסק 1.0	תב 1870	432	-100	-5.1	-716
פולגת א 0.1	8100	266	-200	-2.4	-312
פולגת ב 0.4	5890	1259	-140	-2.3	-2050
פולינון א 0.5	6100	407	+108	+1.7	+154
פרנסר 1.0	תב 1323	162	-140	-10.0	-163
גבור ספרינה בעמ	13790	80.0			-75.0
תעש רוגוזין 1.0	2700	853	-90	-3.2	-1099

מתכת ומוצריה

אלקטרו 5.0	1595	199	-84	-5.0	-486
אורדן 10.0	9150	168	-280	-3.0	-186
אורדן 50.0	8400	25.0			-19.0
כבלים ש	11300	28.0	-200	-1.7	-21.0
התכף 1.0	11000	35.0	-200	-1.8	-149
התכף 5.0	7201	200	-279	-3.7	-347
קסטקמת פח 1.0	968	2782	-30	-3.0	-7371
קסטקמת פח 5.0	665	327	-5	-.8	-546
מרקן 1.0	570	1019	+25	+4.6	+640
מרקן אופ א	431	10.0			+10.0
מתכת מרום 1.0	* 1575	49.0	+35	+2.3	+285
* ביצוע חלקי 60.20%					
מתכת מרום אופ 1	תב 501	1050	-135	-21.2	-2210
כבלי ציון 1.0	2050	581	-21	-1.0	-691
כבלי ציון 5.0	806	2325	-1	-.1	-2666
כבלי ציון אופצ	650	839	-21	-3.1	-1050
קרמבי 1.0	732	1124			+263
קרמבי 5.0	399	2999	-18	-4.3	-13782
נחשתן 0.1	16500	92.0			+17.0
נחשתן 0.5	6700	70.0			-11.0
עוד 3.0	1520	257			-72.0
פקר פלדה 1.0	5250	152	+105	+2.0	+137
קרגב 1.0	1038	390			+679
קרגב 5.0	548	2451	-6	-1.1	-5423
קליל 1.0	תב 2547	200	-283	-10.0	-200
קליל 5.0	תב 1350	346	-117	-8.0	-346
שלרות 5.0	* 1995	151	-105	-5.0	-550
* ביצוע חלקי 65.70%					
תעשיות לכיש 1.0	948	268	-22	-2.3	-238
תעשיות לכיש 5.0	480	600	-20	-4.0	-884

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	388000	8.0			-12.0
אלקו 0.1	3680	75.0			+74.0
אלקו 0.25 ש	2510	348			-536
אלקו 0.25 ב	2500	30.0			-30.0
אלקטרה 0.1	12280	84.0	-400	-3.2	-84.0
אלקטרה א 0.5	5700	78.0	-300	-5.0	-78.0
אלרון 3.0	379000	9.0	+4000	+1.1	+11.0
אריח 1.0	29900	280			-141
כלל תעש אלקטרו	2635	2310			-3017
מסקרוניקס 1.0	1735	468			-1256
מסקרוניקס 5.0	1049	925			-1776
פרינטנגר 1.0	1612	260	-20	-1.2	-240
פרינטנגר 5.0	910	626			-1636
ציקלון 1.0	תב 3430	145	-221	-6.1	-178
ציקלון 5.0	1770	159			-13.0
קנבסקין אולר 1.	3693	14.0			-14.0
קנבסקין אולר 5.	2625	47.0			-47.0
ת.א.ת. 1.0	3146	241	+146	+4.9	+411
ת.א.ת. 5.0	1420	1046			-1593
ת.א.ת. אופ 1	12200	3.0			+3.0
תדאה 1.0	5771	176			-176

מוצרי בניה

אי.פ.בלל בנין 1.	6110	473			-875
אלקוי 5.0	6331	114			-89.0
אקרשטיין 1.0	תב 1380	1711	-110	-7.4	-1550
אקרשטיין 5.0	1150	345	-42	-3.5	-274
בטון תעיד 1.0	11200	90.0			+70.0
בטון תעיד 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-כון 1.0	3200	98.0			-16.0
בר-כון 5.0	1004	444			-17.0
הסלול 1.0	— הפסקת מסחר —				
הסלול 5.0	— הפסקת מסחר —				
כרומאטבטס 1.0	6397	10.0	-203	-3.1	-45.1
כרומאטבטס 5.0	מ 1881		-99	-5.0	-500
כ.ל.ם. 1.0	1070	510	-43	-3.9	-652
כ.ל.ם. 5.0	תב 365	298	-50	-8.1	-1106
מודול השק בתעש	3000	209			-40.0
מתאוקה ולבכן 1	— לא נסחר —				
מתאוקה ולבכן 5	— לא נסחר —				

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	17600	36.0	-150	-.9	-65.0
אליאגם ב 200.0	מ 1187		-63	-5.0	-851
גל תעשיות 1.0	8350	70.0	-150	-1.8	-31.0
גל תעשיות 5.0	4045	300	+30	+.8	+247
דקסטר 1.0	3130	124	-50	-1.6	-109
רשנים 0.1	11650	72.0	-350	-2.9	-45.0
רשנים 0.5	4155	828			-1408
חיפה כמיקל 10.0	822	5679			-7517
כבע ש	51500	183			-242
כבע אופ 4	46900	46.0	-500	-1.1	-46.0
ליפסקי 1.0	1132	690			-293
ים המלח 0.1	13840	1077			-1269
מכרוכימיים 10.0	424	14666			-7190
מקסימה 1.0	6000	39.0			-6.0
מקסימה 5.0	2230	180	+70	+3.2	+1508
[illegible]	3060	98.0	-60	-1.9	-245
סנו 1.0	8840	101	-100	-1.1	-34.0
סנו 5.0	5300	69.0	-65	-1.2	-38.0
[illegible]	5130	65.0	-250	-4.7	-65.0
ת.נ.ל. 1.0	1680	100	+19	+1.1	+9.0
ת.נ.ל. 5.0	918	574			-445
תיא 5.0	4470	43.0	-228	-4.7	-43.0
פרוטרום 10.0	13620	206			-318
תרו א 5.0	* 3410	35.0	-139	-3.9	-439
* ביצוע חלקי 84.20%					

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

רשרון 1.0	3750	62.0	+48	+1.3	+145
רשרון 5.0	תב 2061	98.0	-229	-10.0	-98.0
הב.ג. 1.0	2380	405	-95	-3.8	-529
הב.ג. אופ 1	2110	475	-101	-4.6	-675
יהה 1.0	4900	10.0	+100	+2.1	+5.0
לבידי אשקלון 1.	432	3890			-3597
לבידאשקלון אופ1	678	660	-2	-.3	-928
כולים ב 0.5	20650	23.0	+103	+.5	+4.0
כבעלי ביר 10.0	167500	49.0			-98.0
סקאבריה 1.0	תב 1740	62.0	-100	-5.4	-316
רים 0.1	3150	145	-50	-1.6	-284
רים 0.4	1990	257	-30	-1.5	-557
תעל ב 0.2	12500	265	-10	-.1	-304

תעשיות שונות

אלומית 1.0	3028	108			-19.0
אלומית 5.0	2312	80.0			-65.0
אבגין 1.0	תב 2299	187	-160	-6.5	-255
אבגין 5.0	1401	627	+36	+2.6	+295
אבגין אופ א	660	735	-40	-5.7	-117
חכישה יחד 1.0	8550	113			+38.0
דיקה 1.0	4800	12.4			+51.9
דיקה 5.0	תב 2401	50.0	-139	-6.5	-81.2
ה.נ.פולק 1.0	תב 6109	203	-679	-10.0	-286
ה.נ.פולק 5.0	4030	200	-20	-.5	-63.0

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	— הפסקת מסחר —				
כור בב' 1.0	4944000	1.1	-6000	-2.1	-1.4
כלל תעשיות 1.0	— הפסקת מסחר —				
באגרי טכנולוגיה	483	5313			-6648
מאגריטכנו אופ 1	399	751	+34	+6.4	+53.0

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אביק ש	4480	409			-300
אידיבי פתוח 2.0	3560	2849			-5010
אינקובה 0.1	1330	270	-30	-2.2	-365
אינקובה 0.5	680	300	-25	-3.6	-670
אלגר ש	5900	372			-510
אלגר ב	5970	56.0			+175
אלרן ש	2500	2219			-3925
אלרן ב	2540	96.0			-96.0
אמיקור בכ' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
גולות 1.0	1310	79.0	-60	-4.4	-79.0
חברה לישראל 1.0	6060	496			-603
חברה לישראל 5.0	3470	452			-851
חלבנות 0.1	115000	6.9	-3955	-6.9	-9.5
חלבנות 1.0 ש	27340	178			-204
אמבא א 0.5	9460	140			-107
פועלים השק ש	4086	381			-1092
לאומי השק 0.1	3790	371	-160	-4.1	-1216
דיסקונט השק ש	2090	4710			-8497
מזרחי השק ש	17595	101			-90.0
כור השק אגח 124	9800	15.0			-15.0
חירון 1.0	1890	22.8	+90	+5.0	+186
חירון 5.0	772	2748			-3338
יצוא ש	9450	552			-538
ירדן א 0.1	3011	858			+175
כלל ישראל 10.0	— הפסקת מסחר —				
כלל ישראל 50.0	— הפסקת מסחר —				
לבריק 0.1	מ 7902		-416	-5.0	-50.0
לבריק 0.5	* 2375	346	-125	-5.0	-389
* ביצוע חלקי 83.00%					
מגור 0.1	537	895	-2	-.4	-1764
מגור א 0.5	תב 349	2749	-30	-7.9	-3799
עוז השק ב 0.1	תב 2120	60.0	-200	-8.6	-57.8
עוז השק ב 0.5	1050	128			-76.0
פז השק ש	18450	285	-750	-3.9	-560
פמה א 0.1	8075	186			-31.0
פמה 0.5	3850	449			-53.0
פריון ב 2.5	2830	1239			-1790
שחל ספריט 1.0	— הפסקת מסחר —				
שחל אוריינט ב	— הפסקת מסחר —				
שחל טריוס שה 1	— הפסקת מסחר —				

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיות	487	1525	-10	-2.0	-7203

דלק ונפט

דלק חישושי נפט1.	2650	216			-291
דלק חישושי נפט5.	1335	703	+35	+2.7	+1495
דלק נפט אופ 2	775	1552			+448
פז חישושי נפט	11400	1083	-600	-5.0	-1123
סראויל 1.0	תב 1925	50.0	+175	+10.0	+50.0
סראויל 5.0	תב 820	2850	+70	+9.3	+1261
י.ע.א.ל. 5.0	1300	2025			-2588
נ.ג.ב. 1.0	1830	205			-96.0
נ.ג.ב. 5.0	870	2640			-2344
סיסמיקה 1.0	— הפסקת מסחר —				
סיסמיקה 5.0	— הפסקת מסחר —				
סראויל ב 0.3	תב 3293	100	-450	-12.0	-411
מזון אמר נפט 1.	253	1837	-12	-4.5	-1952
מזון אמר נפט 5.	תב 191.0	6085	+16.0	+9.1	+7738
מזון אמר אופ 2	תב 488	268	+32	+7.1	+362
נפטא ש	1150000				

נסחרות בסמ"ח

[illegible]	285	200	+4	+1.7	+208

שערי מטבע חוץ ביום 10.4.86

[illegible]

דולר יציג: 1.4801

דולר נוסעים: 1.75

דולר שחור: 1.62 – 1.63

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנקי
4% מלווה פיתוח (100% הצמדה)		
ש4001	544973.0	
ש4002	480000.0	
ש4003	470000.0	
ש4004	504700.0	
4.25% מלווה מדינה (שנוא)		
ק-301 תשואה 4.10%		
4101	276.5	+8
ק-302 תשואה 3.49%		
4102	113.7	+1.4
4103	109.2	+1.4
4104	105.7	+1.4
ק-311 תשואה 4.17%		
4201	95.3	+.5
4202	93.6	+.6
ק-321 תשואה 3.95%		
4301	103.7	+.3
4302	98.7	+.2
4303	98.0	+.3
4304	96.4	+.2
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק-201א תשואה 2.56%		
ש3601	31434.0	+17.0
ק-201ב תשואה 2.48%		
ש3602	29065.0	-125.0
ק-202א תשואה 2.73%		
ש3603	26764.0	-316.0
ק-202ב תשואה 2.65%		
3604	24112.0	-37.0
ק-203 תשואה 2.56%		
ש3605	22093.0	+106.0
ש3606	20814.0	+102.0
ש3607	19344.0	+96.0
ש3608	18306.0	+93.0
ק-204 תשואה 2.59%		
ש3609	17410.0	+105.0
ש3610	15701.0	+96.0
ש3611	15166.0	+93.0
ש3612	15020.0	+94.0
ק-205 תשואה 2.72%		
3613	14043.0	+14.0
ש3614	13478.0	+14.0
ש3615	12442.0	+13.0
ש3616	11388.0	+12.0
ק-206 תשואה 2.56%		
ש3617	10827.0	+117.0
ש3618	10274.0	+112.0
ש3619	9454.0	+105.0
ק-207 תשואה 2.52%		
ש3620	8955.0	+139.0
ש3621	8507.0	+134.0
ש3622	7671.0	+122.0
ק-208 תשואה 2.66%		
ש3623	7146.0	+59.0
ש3624	6865.0	+57.0
ק-209 תשואה 2.84%		
ש3625	6209.0	+3.0
ש3626	5742.0	+3.0
ש3627	5325.0	+3.0
ק-210 תשואה 2.60%		
ש3628	4971.0	+104.0
ש3629	4658.0	+99.0
ש3630	4404.0	+95.0
ק-211 תשואה 2.92%		
ש3631	3967.0	-67.0
ש3632	3735.0	-64.0
ש3633	3528.0	-61.0
ק-212 תשואה 2.80%		
3634	3131.0	-18.0
ש3635	2960.0	-18.0
ש3636	2910.0	-17.0
ק-213 תשואה 2.90%		
ש3637	2714.0	+13.0
ש3638	2527.0	+13.0
ש3639	2313.0	+12.0
ק-214 תשואה 2.92%		
ש3640	1902.0	+1.0
ש3641	1649.0	+1.0
ק-215 תשואה 2.40%		
3642	1528.0	+38.0
ש3643	1326.0	+33.0
ק-216 תשואה 1.68%		
3644	1245.0	+3.0
3645	1123.0	+2.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-341 תשואה 4.25%		
3826	91.0	+1.0
ק-251 תשואה 3.85%		
3701	845.5	+4
ק-252 תשואה 3.62%		
3702	677.4	+13.5
ק-253 תשואה 3.90%		
3703	588.4	+4
3704	503.8	+3
ק-261 תשואה 4.03%		
3751	263.1	-.1
ק-262 תשואה 4.00%		
3752	106.3	+.2
3753	101.8	+.2
ק-263 תשואה 4.18%		
3754	91.2	+.1
ק-271 תשואה 4.16%		
3901	97.3	+.1
3902	92.6	
3903	91.9	+.1
3904	90.4	+.1
4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
ש3106	245000.0	
ש3107	245112.0	+300.0
ש3108	232900.0	+700.0
ש3109	230100.0	+440.0
ש3110	228000.0	+1000.0
ש3111	222700.0	+1200.0
ש3112	222700.0	+1200.0
ש3113	221900.0	+400.0
ש3114	216300.0	
ש3115	213800.0	
ש3116	205700.0	+200.0
ש3117	221200.0	+5500.0
ש3118	214240.0	+6240.0
7%-8%-4% מלווה פיתוח המדינה (80% הצמדה)		
ש3201	177900.0	+400.0
ש3202	178800.0	
ש3203	176300.0	+300.0
ש3204	171400.0	
ש3205	169800.0	
ש3206	166300.0	
ש3210	163100.0	+600.0
ש3211	162200.0	+600.0
ש3212	159600.0	+700.0
ש3213	153000.0	+800.0
ש3214	147900.0	+700.0
6%		
ש3501	146000.0	+500.0
ש3502	144000.0	
ש3503	128800.0	
ש3504	127080.0	
ש3505	125660.0	
7%		
ק-701 תשואה 3.35%		
ש3521	122943.0	-61.0
ש3524	111315.0	-77.0
ק-702 תשואה 3.30%		
ש3522	118141.0	+67.0
ש3523	111593.0	+63.0
ק-703 תשואה 3.50%		
ש3525	108851.0	-716.0
ש3526	113518.0	-733.0
ש3527	111250.0	-721.0
ש3528	108283.0	-735.0
ק-704 תשואה 3.37%		
ש3529	108332.0	+131.0
ש3530	105805.0	+127.0
ש3531	105517.0	+129.0
ש3532	102428.0	+126.0
ש3533	102266.0	+127.0
ש3534	96433.0	+120.0
ק-705 תשואה 3.44%		
ש3535	96402.0	+168.0
ש3539	90800.0	+161.0
ק-706 תשואה 3.43%		
ש3536	96313.0	+190.0
ש3537	96202.0	+191.0
ש3538	90549.0	+180.0
ש3540	90350.0	+183.0
ש3541	87298.0	+178.0
ש3542	87156.0	+180.0
ש3543	82900.0	+172.0
ק-707 תשואה 3.40%		
ש3544	83070.0	-60.0
ש3546	81007.0	-62.0
ש3547	80820.0	-62.0
ש3548	80727.0	-62.0
ש3550	76503.0	-61.0
ש3551	76194.0	-62.0
ק-708 תשואה 3.49%		
ש3545	80621.0	-142.0
ש3549	76133.0	-139.0
ש3552	69854.0	-139.0
ש3554	69697.0	-145.0
ש3555	69697.0	-145.0
ק-709 תשואה 3.50%		
ש3553	69430.0	+33.0
ש3571	62805.0	+36.0
ק-710 תשואה 3.46%		
ש3556	66470.0	+50.0
ש3558	69292.0	+59.0
ש3559	66838.0	+57.0
ש3560	63243.0	+54.0
ש3561	63060.0	+54.0
ק-711 תשואה 3.50%		
ש3557	69779.0	+40.0
ש3572	63396.0	+36.0
ק-712 תשואה 3.47%		
ש3573	65085.0	+74.0
ש3574	58169.0	+68.0
ש3577	58106.0	+68.0
ש3578	53675.0	+63.0
ק-713 תשואה 3.51%		
ש3575	57897.0	+33.0
ש3576	57730.0	+33.0
ש3579	55268.0	+31.0
ק-714 תשואה 3.36%		
ש3580	49813.0	+28.0
ש3581	45295.0	+26.0
ש3582	41762.0	+24.0
ש3583	38804.0	+22.0
ק-715 תשואה 3.35%		
ש3584	37039.0	+21.0
ש3585	34112.0	+19.0
ש3586	31794.0	+18.0
ש3588	31747.0	+15.0
ק-716 תשואה 3.42%		
ש3587	31676.0	-160.0
ש3591	30119.0	-146.0
ש3592	30085.0	-145.0
ש3593	30032.0	-146.0
ק-717 תשואה 3.20%		
ש3589	29039.0	+14.0
ש3594	28883.0	+16.0
ש3596	27601.0	+16.0
ש3597	27506.0	+15.0
ק-718 תשואה 2.98%		
ש3590	29160.0	-8.0
ש3595	28983.0	-5.0
5% מלווה פיתוח המדינה (בריבית משולה צמודה)		
ק-101 תשואה 3.15%		
ש2001	120397.0	+68.0
ש2002	120053.0	+67.0
ק-102 תשואה 3.39%		
ש2003	115096.0	-371.0
ק-103 תשואה 3.34%		
ש2004	115820.0	-534.0
ק-104 תשואה 3.50%		
ש2005	108484.0	-123.0
ש2006	108304.0	-138.0
ש2007	106215.0	-137.0
ק-105 תשואה 3.23%		
ש2008	109430.0	+549.0
ש2012	107088.0	+556.0
ש2015	104316.0	+561.0
ק-106 תשואה 3.20%		
ש2009	110722.0	+63.0
ק-107 תשואה 3.20%		
ש2010	110090.0	+888.0
ש2011	107953.0	+871.0
ש2013	102859.0	+899.0
ש2014	105101.0	+880.0
ק-108 תשואה 3.40%		
ש2016	105350.0	+502.0
ש2018	102606.0	+506.0
ש2021	99270.0	+505.0
ק-109 תשואה 3.25%		
ש2017	102329.0	+952.0
ש2019	102060.0	+961.0
ש2020	99072.0	+934.0
ק-110 תשואה 3.55%		
ש2022	92639.0	-506.0
ק-111 תשואה 3.50%		
ש2023	93401.0	-1342.0
ק-112 תשואה 3.55%		
ש2024	87097.0	+50.0
ש2027	83962.0	+48.0
ש2031	77646.0	+45.0
ק-113 תשואה 3.52%		
ש2025	87672.0	-377.0
ש2026	87367.0	-378.0
ק-114 תשואה 3.40%		
ש2028	84724.0	+154.0
ש2030	80551.0	+150.0
ק-115 תשואה 3.56%		
ש2029	79704.0	-897.0
ש2033	73301.0	-876.0
ש2035	67251.0	-830.0
ק-116 תשואה 3.45%		
ש2032	78311.0	+45.0
ש2034	73953.0	+42.0
ש2036	67856.0	+32.0
ק-117 תשואה 1.24%		
ש2037	68387.0	+33.0
ש2052	59409.0	+31.0
ק-118 תשואה 2.90%		
ש2038	67747.0	+37.0
ש2040	65234.0	+36.0
2051	61717.0	+34.0
ק-119 תשואה 2.85%		
ש2039	64893.0	+36.0
ש2041	61431.0	+34.0
ק-120 תשואה 3.35%		
ש2053	56028.0	-1276.0
ק-121 תשואה 1.07%		
ש2054	55222.0	+812.0
ש2056	51172.0	+771.0
ש2058	46616.0	+720.0
ש2060	43062.0	+680.0
ק-122 תשואה 1.39%		
ש2055	55061.0	+1557.0
ש2057	51009.0	+1477.0
ש2059	46431.0	+1378.0
ק-123א תשואה 0.88%		
ש2061	34182.0	-998.0
ק-123ב תשואה -0.74%		
ש2062	33195.0	-166.0
ק-123ג תשואה -0.02%		
ש2063	30890.0	-9.0
חולים		
מ 17	108.0	
מ 18	105.5 ק	+5.1
מ 19	106.1	+.1
מ 20	106.5	+1.0
מ 21	106.1	06/04
מ 22	104.4	+.2
מ 23	96.8	08/04
ש24	91.4	-.1
ש25	96.1	06/04
ש26	94.0	+1.9
ש27	93.1	-.6
ש28	97.0	+1.0
ש29	96.0	09/04
ש30	103.0	+3.0
ש31	103.3	09/04
32	97.5	09/04
33	104.0	09/04
גביר 34	100.0	
אגרות ממשלתיות, צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ש"ח	204.9	+1.0
ב"ת	1170.0	
בנק-אלסינט	— הפסקת מסחר —	
תדיראן 84	95.0	+1
תדיראן 85	400.1	
יארבעי צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-601 תשואה 4.00%		
סד' 2501	153.9	-1.2
סד' 2502	158.6	-1.2
סד' 2503	153.6	-1.2
ק-602 תשואה 3.78%		
סד' 2504	153.3	+.2
סד' 2505	147.5	+.2
ק-603 תשואה 5.16%		
סד' 2506	143.4	+1.1
סד' 2507	138.5	+1.1
ק-604 תשואה 0.70%		
סד' 2508	107.7	-.1
יארבעי-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 6.44%		
7001	246.2	+2.1
7002	238.7	+2.0
ק-902 תשואה 6.42%		
7003	228.5	-1.3
7004	211.0	-1.2
ק-903 תשואה 6.30%		
7005	198.1	-.6
ק-904 תשואה 6.66%		
7006	184.5	-.6
ק-905 תשואה 6.57%		
7007	172.6	
7008	164.1	
ק-906 תשואה 6.60%		
7009	158.8	-.5
ק-907 תשואה 6.83%		
7010	148.9	-1.4
ק-908 תשואה 6.62%		
7011	146.1	+.1
7012	141.1	+.2
ק-909 תשואה 6.65%		
7013	133.2	-.3
ק-910 תשואה 6.66%		
7014	116.0	+.3
ק-911 תשואה 6.70%		
7015	96.6	+.1
7016	96.1	+.1
7017	98.4	+.2
7018	98.2	+.2
7019	98.6	+.1
7020	98.4	+.1
7021	97.5	+.1
7022	97.2	+.1
ק-951 תשואה 6.82%		
7201	96.6	+.3
7202	95.3	+.3
"אלבער" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 1.50%		
ש6101	12685.0	+39.0
ק-802 תשואה 1.80%		
ש6102	7638.0	-62.0
ק-803 תשואה 1.78%		
ש6103	6874.0	-60.0
ק-804 תשואה 1.79%		
ש6104	6393.0	-15.0
ש6105	6050.0	-14.0
ק-805 תשואה 1.90%		
ש6106	5838.0	+21.0
ש6107	5624.0	+20.0
ק-806 תשואה 1.85%		
ש6108	4100.0	+35.0
ש6109	3904.0	+33.0
ש6110	3840.0	+34.0
ק-807 תשואה 1.88%		
ש6111	3208.0	+18.0
ש6112	3113.0	+18.0
ק-808 תשואה 2.18%		
ש6113	2069.0	+46.0
ק-821 תשואה 2.74%		
ש6151	817.2	-1.8
ש6152	782.5	-2.2
ק-822 תשואה 2.70%		
ש6153	683.0	-2.9
ש6154	677.4	-2.5
ק-823 תשואה 2.65%		
ש6155	440.7	-12.5
ק-824 תשואה 2.70%		
ש6156	354.7	-.9
ק-825 תשואה 2.66%		
ש6157	264.8	-3.9
ש6158	250.9	-3.7
ק-826 תשואה 2.51%		
6159	220.4	+5.8
ק-827 תשואה 2.56%		
6160	202.8	-1.8
6161	196.3	-1.7
ק-828 תשואה 2.72%		
6162	175.0	-3.1
ק-829 תשואה 2.71%		
6163	162.8	-.6
6164	156.2	-.6
ק-830 תשואה 2.68%		
6165	147.3	-1.9
ק-831 תשואה 2.66%		
6166	139.5	-.6
6167	136.5	-.6
6168	134.4	-.6
ק-832 תשואה 2.61%		
6169	128.2	-.8
ק-833 תשואה 2.71%		
6170	119.7	-2.8
ק-834 תשואה 2.36%		
6171	87.6	+2.2
6172	87.4	+2.3
ק-851 תשואה 2.05%		

פק"מ נייד
השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה
בנק לאומי

שערי קרנות נאמנות

[illegible]

חיפה ממתינה בפינה להפסד של „האדומים" מול בית"ר י־ם

מאת ברוך הגון

לאחר הדחתה ממשחקי הגביע ואיבוד חלום ה„דאבל", תתמקד הפועל ת"א מחדש על חפרם היחיד, שנותר לה – האליפות. התל־אביבים יעמדו מחר בפני מבחן־כוחות רציני, כאשר יארחו את בית"ר ירושלים, ויצטרכו להוכיח, כי מנהיגותם מוצדקת, בהליגה, בטן עליה.

עבור בית"ר תהיה זו שאלה של „להיות או לחדול". הבית"רים זקוקים לניצחון ב„בלומפילד" כדי לשוב למירוץ האליפות, ושום תוצאה אחרת לא תספק אותם. גם ת"א חייבת לנצח כדי לשמור בידיה את „החולצה הצהובה". צמוד, איתנו, קרב צמרת מטורף סקרנות וחדי מתח.

בחיפה מאמינים, כי האלופה תוכל לשוב מחר לפסגה. על־פי תסריט שהכינו, תאבד הפועל ת"א נקודות ומכבי חיפה תוכל – לאחר נצחון ביתי על הפועל באר־שבע, לזנק למקום הראשון. התחזית האופטימית הזאת עלולה, כמובן, להתבדות, אולם בחיפה לא לוקחים שום סיכונים. „הירוקים" יעשו, הם סבורים, לפחות את הנדרש מהם – נצחון.

בשבת שעברה הופיע גורם נוסף בצמרת – מכבי ת"א. בפיגור של חמש נקודות מהמוליכה, נראית האליפות רחוקה לגמרי, אך מכבי מסוגלת להצטרף למאבק אם תכביע במגרשה קבוצה תוססת כהפועל כפ"ס.

המגרש ביבנה יהיה הבית של חוסר נפץ. המארחת, מכבי יבנה, תתמודד עם מכבי שעריים מתוך ידיעה, כי הפסד ביתי יגרוף אותה ל„קרב הנשירה" לאחר שבועות רבים הרחק מהאזור המסוכן. שעריים תהמר אף היא על כל הקופה. יהיה, לפיכך, שמח ביבנה.

הפועל חיפה והפועל ירושלים לא הרימו אף הן ידיים. חיפה תשאף לנצל את סאגנות בני־יהודה כדי לרשום, אולי, נצחון־חוץ ואילו ירושלים תנסה לתרגם את ביתיותה לשפת הנקודות על גבה של שמשון. מכבי יפו, השומרת על טוחה בסתר מ„חקו האדום" תמשיך, כנראה, בשרשרת הישגיה גם לאחר המפגש הביתי עם מכבי פ"ת.

הפועל פ"ת ומכבי נתניה, שמעמדן יציב, ישתדלו להפיק מעצמן יכולת טובה ולחפות על היעדר המתח במפגש ביניהן.

בני־יהודה – הפועל חיפה

בני־יהודה מאבדת גובה בתוצאה ישירה מאובדן ההתלהבות והענין של שחקניה. גם המגרש הביתי לא יעזור את „התכווה" יותר על המגינה. חיפה, יכולה, איפוא, לנצל את ירידת המקום של מארחיה, אולם היא חייבת לגלות שאפתנות ולשפר את יכולתה באופן משמעותי.

התחזית: תיקו.

מכבי יפו – מכבי פ"ת

ההצלחות של יפו בליגה ובגביע, מעניקות להן ביטחון ואמון רב. הפתועה ע"י המורידה הביתית, אין כלל אומנם, שער בטוח לנצחון, אך יש בכך כדי לנטוע אופטימיות בבחנה היפואי.

בית"ר, ההולה זומר יציבות, תוכל להמר על נצחון אם תשכיל לשמור פעם אחת על ביטחונה בבעשה.

התחזית: תיקו.

הפועל ת"א – בית"ר י־ם

„האדומים" חייבים להוכיח, כי ה„ריכוז" של השבועות האחרונים היה מקריות. אין כמו מאבק יוקרתי כזה כדי להלהיב ולפתוח מחדש את הקבוצה – יהודים שחקניו של דוד שוויצר. גם בבית"ר מצפים לתנופה מחודשת, שתאפשר למלמיליאן ולחבריו לשוב למאבק האשרות. זה, איפוא, קרב אדירים בין שתי קבוצות טובות, שאפתניות ונואשות בו־זמן.

התחזית: תיקו.

מכבי ת"א – הפועל כפ"ס

לאחר שלושה נצחונות והכניסה המפתיעה ל„מבורה האליפותי" צבר הביטחון אצל מכבי ת"א. בנצחון נוסף עשוי, למרכז, להציג את בהלה אצל „מהנהלים" ולהעמיד אותם בעבודת ולנוק מעניינת בדרך לפיסגה. כפ"ס תשתדל להציג, כרגלה, משחק פתוח נוסף על מלאכת מארחיה.

התחזית: נצחון למכבי.

מכבי יבנה – מכבי שעריים

המגרש ביבנה יהיה, ודאי, מלא מפה לפה. אוהדים נרגשים של שתי הקבוצות. הקרב הגורלי יעלה את ברומטר המתח ויטיל מעמסה כפולה ומכופלת על השחקנים. בקבוצה ביתית מבוקשת תוכל יבנה „לבטוח" בהשגת נקודה אחת לפחות וזהיה קרובה יותר מידיכתה לקשה הסבכה. שעריים, בלחץ הנסיבות, תהיה מרוצה גם מתיקו.

התחזית: תיקו.

הפועל י־ם – שמשון

צבי רוזן מחפש נצחון ראשון עם ירושלים. לאור השינוי המפורסם ביכולתם של הירושלמים, יהיה להם סקוף לאופטימיות, אף ששמשון מגלה יכולת טובה ואינה מוותרת תוך מעמדה הנוח בטבלה. בהנחה, כי ירושלים חייב. סוף סוף הקרה להישבר – נעניק עדיפות למארחים.

התחזית: נצחון לירושלים.

הפועל פ"ת – מכבי נתניה

שתי הקבוצות, גמרו, למעשה, את העונה הזו מבחינתן, אם כבלל על שיפור עמדותיהן. המאמנים ינצלו את המצב כדי לחשל שחקנים צעירים מתוך ראייה לטווח ארוך. צפוי משחק פתוח ומעניין. כל תוצאה – אפשרית.

התחזית: תיקו.

מכבי חיפה – באר־שבע

בחיפה שבו להאמין, כי ניתן לכבוש את הפסגה. הנצחון המזהל החשוב על הפועל ת"א בגביע, הפיח רוח חדשה בגבם של „הירוקים", ובאר־שבע עלולה להיסחף ולהתערבל בה. חרף תחזית פרדוקסאלית זו, יש להעניק, למען ההגינות, אפשרות של הפתעה מצד הקבוצה הצעירה של באר־שבע.

התחזית: נצחון לחיפה.

שחר פרקיס נוצח במפתיע ברבע־גמר הטורניר בבירה

היום אחה"צ יתקיימו במרכז הטניס בירושלים משחקי חצי הגמר במוזרניר הפרס הגדול בטניס עליסף 25,000 דולאר, בין פלווד (אנגליה) כאמור (אוסטרליה) ובין מגמורג ומילר (דרום).

בשלב רבע הגמר הצליח רק ישראלי אחד מתוך השניים לזכות בניצחון. זה עמוס מנסורוף המדורג 82 בעולם, וראשון בטורניר זה. הוא לא התקשה לגבור על סטפאן מראס משווייץ המדורג 278 בעולם, 4:6, 2:6. שחר פרקיס, המדורג 186 בעולם, נכשל במשחקו מול האנגלי ניק פלווד הנחות ממנו בדירוג (319), אולם האחרון הצליח לנצח את התקוה הישראלית לשלב חצי הגמר. במערכה הראשונה ניצח האנגלי לאחר מאבק צמוד 4:6.

פרקיס היה במיטבו במערכה השניה כשניצח 1:6, ואילו במערכה השלישית המכרעת ניצח האנגלי 6:7. המשחק הסתיים בשובר שוויון 10:12 לזכות האנגלי על אף שפעמיים במהלך שוברי השוויון הוליך הישראלי ועמד על סף זכיה.

במשחקים האחרים גבר גרי מילר מדרא"פ על קארל שטיב מגרמניה 3:6, 4:6, ווילי מאסור מאוסטרליה המדורג שני בטורניר ניצח את בראיין לוין מדרא"פ 3:6, 0:6. המשחקים נערכו במרכז הטניס בירושלים בנוכחות נשיא המדינה חיים הרצוג.

לשלב הצי־גמר הזוגות העפילו שלמה גליקשטיין ועמוס מנסורוף אשר יתמודדו היום עם בראיין לוין וגרי מילר מדרום־אפריקה ופרקיס והרץ מול פאלין ודאסטו מפינלנד.

משחק הגמר ייערך מחר ב־3 אחה"צ.

ציפור לנשיא

נשיא המדינה, חיים הרצוג, זכה אתמול לכבוד מיוחד לאחר שראשי איגוד הטניס העניקו לנשיא את כרטיס הטניברס, כרטיס טניסאי משנת 1986. בעזרת כרטיס זה יוכל הנשיא להשתלב בפעילות הטניס במסגרת אגודתית, לשחק במגרשי הטניס המסונפים לאיגוד הטניס וכמרכזן ליהנות משורת הטבות והקלות ברכישת מוצרי טניס בחנויות מסחר ובנוסף לכל אלה לזכות גם מהנחות למופעי טניס המאורגנים ע"י איגוד הטניס.

● המחזור השני של אליפות ישראל לאגודות באתלטיקה־קלה יתקיים מחר אחה"צ באצטדיון הלאומי ברמת־גן. בתחרויות יטלו חלק יותר מ־300 אתלטים בהם טובי האתלטים בארץ מתשע האגודות הטובות בישראל.

מארק רייט יעדר ממקסיקו

מארק רייט בלמה בן ה־22 של נבחרת אנגליה וקבוצת סאותהמפטון, שנפגע קשה בשבת במפגש חצי־גמר הגביע יעדר משורות נבחרתו במשחקי טורניר הגביע העולמי במקסיקו.

העתונות הבריטית מסרה אתמול כי בשעה שאנגליה תשחק במקסיקו תהיה עדיין רגלו של רייט מגובסת. בניגוד להודעת העתונות סבור מאמנו של רייט בקבוצה, כריס ניקול כי חגיגו יוכל להיות בכושר מלא במקסיקו.

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר דבר הראשון בבוקר

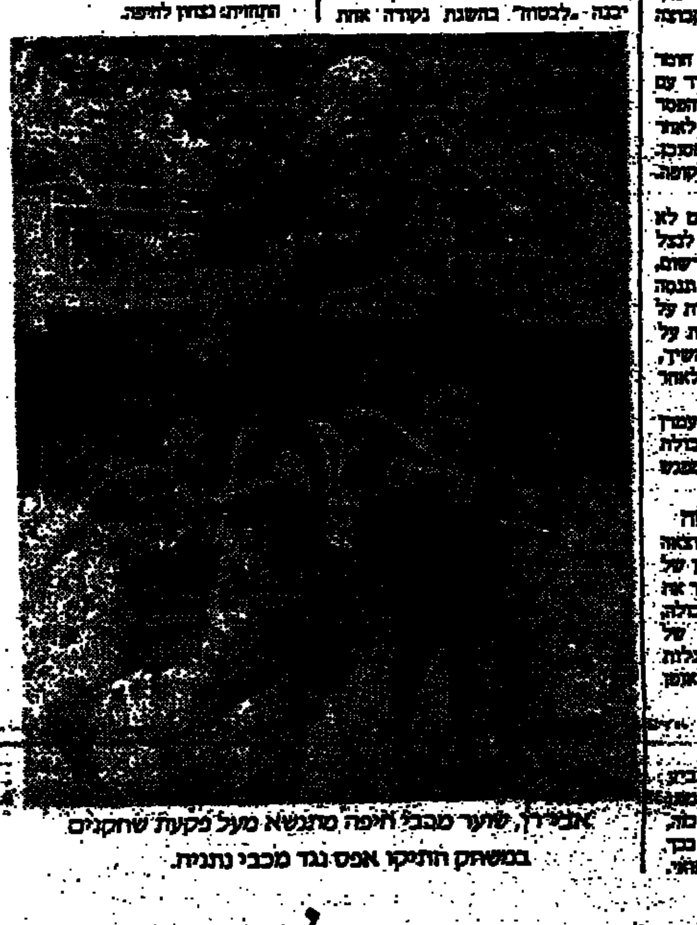

אבי רן, שוער מכבי חיפה מתנשא מעל פקעת שחקנים במשחק התיקו אפס נגד מכבי נתניה.

בית"ר נתניה תנסה להתאושש משני הפסדיה בליגה ובגביע

מאת שמואל טל

בעקבות הדחתה ממשחקי הגביע, תתמקד המוליכה הארצית, בית"ר נתניה, להבטיח לעצמה סופית את הכרטיס ללאומית. מחר צפוי לה מבחן בבית מול הפה ר"ג, הנלחמת על מקומה בליגה.

הפועל לוד, שחזרה בשבוע שעבר לשלישיה המובילה, תצטרך לחיפה כדי להתארח אצל טירה. הטבלה בית"ר חיפה. לבית"ר ת"א מצפה „דרבי" נגד הפועל כרמלה.

„דרבי" נוסף בר"ג: מכבי רמת־עמידר תארח את הפועל ר"ג.

הפועל יהוד ממשיכה במשימת ההחלצה שלה מהאזור המסוכן. מחר יתאפשר לה להוסיף שלוש נקודות למאזנה על חשבון הפועל בית־שמש השלישה.

מפגש מעניין צפוי בחדרה, שם תארח הפועל המקומית את הפועל טבריה. הפועל מרמורק תארח את הפועל רמת־השרון והפועל עכו את הפועל חולון.

הפועל חדרה – מבבריה

מפגש מעניין בין שתי קבוצות, שלשתיהן מבחינה תיאורטית טרם איבדו תקוה לזכות בכרטיס ללאומית. חדרה תנצל את ביתיותה כדי לזלוף על פני הטבריינים. המאבקים ברגיל כלל מכוחם במשחקי חוץ. גם תיקו יתקבל כסביר. (בסיבוב הראשון – 0:0).

התחזית: תיקו ומעלה לחדרה.

בית"ר חיפה – הפועל לוד

לוד, שחזרה לשלישיה המובילה, מתארחת אצל ספקית הנקודות של הליגה הארצית. לוד טובה יותר ונמצאית בכושר טוב. חיפה תנסה ל„דרבי" את יריבתה, אך סיכוייה לכך קלושים. כל תוצאה, להציג נצחון לוד, תתקבל כהפתעה גדולה (בראשון – 0:0).

התחזית: נצחון ללוד.

בית"ר נתניה – הפה ר"ג

המוליכה הארצית חוזרת למגרשה בעקבות שני הפסדי חוץ רצופים (בליגה ובגביע) כדי לארח את ה„סגולים" של הכה, הנאבקים על חייהם.

יחסי הכוחות בין השתיים נוטים בבירור לטובת הבית"רים, שכוודאי יוצו לשכוח את השבוע האחרון. אבל להכה יש קלף ביד, מאמן נתנייתי – יצחק פרלמן ולכן ביתן להציג שהבצוון הנתנייתי לא יושג בקלות (בראשון 1:2 לנתנייה).

התחזית: נצחון לבית"ר נתניה.

בית"ר ת"א – בית"ר רמלה

„האחות" הבית"רית נפגשות בתל־אביב. בית"ר ת"א במקום השני בתנופה. מולה מתייבצת קבוצה שקובצת לאחרונה תקופה קשה שכוודאי לא תקל עליה את המשימה. התל אביבים מועמדים לנצחון, אבל גם תיקו יתקבל בהבנה (בראשון – 0:1 לרמלה).

התחזית: תיקו ומעלה לבית"ר ת"א.

מרמורק – רמת־השרון

מרמורק טרם הבטיחה מקומה בארצית. מאידך רמת־השרון סקפה יותר אחרי בצוותה הביתי על רמת־עמידר. הרחובותים עדיפים מה עוד, שאוהדים...

רמת עמידר – הפועל ר"ג

עמידר, שאיבדה בשבוע שעבר מקומה בשלישית החוד, לא תרצה לספוג הפסד שני רצוף. אבל ל„דרבי" חוקים משלו והפועל ר"ג מסוגלת ביום טוב לחזק ידיו שקול ואולי אף להפתיע ולנקום על הפסדה בסיבוב הראשון (1:0).

התחזית: תיקו ומעלה לעמידר.

יהוד – בית־שמש

מפגש בין שתי קבוצות, המתקומות מתחת ל„קו האדום". אבל ההבדל בין השתיים הוא שיהוד בדרך לבריחה ממקומה בעוד שהאדומים מבית־שמש כבר לאחר יאוש. השאפתנות והביתיות של יהוד יעניקו לה יתרון, שיובל, קרוב להודאי, לנצחון. (בראשון – 0:0)

סגולים מחוסר יציבות. תיקו כמו במשחק הראשון (2:2) יניח את דעתם של שחקני שתי הקבוצות.

התחזית: תיקו.

הפועל עכו – הפועל חולון

עכו בתנופה. חולון נחלשה ואיבדה סיכוייה לחזור ללאומית לאחר תקופה ארוכה. הבחירת מעניקה יתרון לעכואים, שכוודאי ישיגו שלוש נקודות נוספות למאזנם וישעתו לחולונים. (בראשון – 0:2 לחולון).

התחזית: נצחון לעכו.

בליגות א'

דרום: אשקלון – דימונה, בית"ר באר־שבע – הפועל אופקים, ירוחם – ראשל"צ: השקמה ר"ג – בת־ים: קריית־גת – קריית־מלאכי: קריית־אונו – לודים חולון.

צפון: „עליה" כפ"ס – אור־עקיבא: מכבי טמרה – מכבי חדרה: קריית־טמעה – טירת־הכרמל: נצרת־עילית – קריית־אתא: בית־שאן – אח"י נצרת: הפועל רעננה – בית"ר נהריה: מכבי עפולה – מכבי שפרעם.

אברטון תצא ל„גוב האריות" של ארסנל

מאת נ. שרון

אברטון תתארח מחר ב„גוב האריות" של תותחני ארסנל ב„הייבורי" במשחק המרכזי של הליגה האנגלית.

יריבתה העירונית, ליברפול, שתתמודד בגמר הגביע ב־10 במאי, תנסה לנצל את ההזדמנות כדי ליצור פער־בפיסגה. לשם כך צריכים תיכלו של קני דלגליש לנצח ולצבור לאבדן נקודות של „המליונרים" בלונדון.

השותפה השלישית למאבק על כתר האליפות, מנצ'סטר־יונייטד, תשחק רק ביום ראשון. היא תארח ב„אולד טרפורד" את שפילד־וונסדי בידיעה, כי רק בהנצחון ישאיר אותה בתמונה.

שתי קבוצות לונדוניות המאיימות על הפיסגה, הן צ'לסי ווסטהאם. צ'לסי יוצאת למבחן חוץ קשה בנוטינגהאם נגד ה„פורסט". ווסטהאם תישאר בבית כדי לארח את צנחי אקספורד, הנאבקים על מקומם בליגה.

יתר המשחקים: אסטון־וילה – ווטפורד: איפסוויץ' – מנצ'סטר־סיטי: לוטון – סותהמפטון: ניוקאסל – בירמינגהאם: קיפר – ווסט ברומיץ': סאות'המפטון – לסטר.

בליגה הגרמנית

המאבק המגוד בצמרת ה„בונדסליגה" יימשך גם מחר כשה שתי הראשונות יצאו למשחקי חוץ. המוליכה, ורדר ברמן, תתארח אצל באייר אורדינגן. באיירן מינכן תשחק בדורטמונד נגד בורוסיה המקומית.

יתר המשחקים: נירנברג – קלן: דיסלדורף – המבורג: מאנהיים – סארבריקן: בוכום – האנובר: פרנקפורט – שאלקה: שטוטגארט – קייזרסלאוטרן: לברקוזן – מנשנגלדבאך.

התפרעויות בבאזל ובבילבאו

התפרעויות אוהדי כדורגל היו בבאזל ובבילבאו. בבאזל נעצרו 59 איש בעקבות תגרה בין אוהדי כדורגל ממערב גרמניה ושוויץ, לאחר נצחון גרמניה על שוויץ 0:1.

בבילבאו נפצעו 30 איש בהתנגשות בין אוהדי כדורגל בספרד ומשטרת בילבאו. ההתפרעות בבקה בעקבות הדחתה של אתלטיקו בילבאו מן הגביע הספרדי על ידי ברצלונה 1:2. בברצלונה תשחק בגמר נגד ריאל סאראגוסה, לפרות שהפסידה בגומלין לריאל מאדריד 3:2. במשחק הראשון ניצחה סאראגוסה 3:1.

משחק הגמר יתקיים במאדריד ב־26 באפריל.

הפתעות בכדורעף

במוקדמות אליפות העולם בכדורעף באתונה, ניצחה יוון במפתיע את דרום־קוריאה 2:3, קבוצה שגברה על תוניסיה 3:1 וכתה בבית עם 10 נקודות, לפני יוון 9. בבית השני זכתה קובה שגברה על שוודיה 3:1.

האנאס זוכה עם שאלקה

מגן נבחרת מערב גרמניה, וילפריד האנאס, חתם חוזה עם שאלקה־04. עבור האנאס בן ה־28 מבורוסיה־מנשנגלדבאך המתפקבץ כמגן מרכזי ישולם סכום של כמיליון מרקים (425 אלף דולר).

נציבות שירות המדינה

מודיעה על מכרז קיבוצי מס' מכ/4/86
(בעקבות מכרז פומבי מק 2/85 שלא העלה די מועמדים מתאימים)

למשרות

מפקחי מס הכנסה ומס רכוש, משרד האוצר

בכל רחבי הארץ

נציבות מס הכנסה מעוניינת להכשיר עובדים לתפקיד מפקחי מס הכנסה בדירגות 4–7 בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח שיהיו זכאים לתוספת של שכר של 30%.

יתקבלו מועמדים:
1. בעלי רשיון ישראלי לראיית חשבון.
2. רואי חשבון שהוסמכו בחוץ־לארץ.
3. בעלי תואר ראשון בתחומי החשבונאות, הכלכלה, או מינהל עסקים.
4. סטודנטים בוגרי שנים ג' רד' בחשבונאות העומדים לפני סיום לימודיהם ושיתקבלו יחודרגו בדרוג האחיד המקביל על פי כללי הנקשי"ר.

מועמדים בעלי רשיון ישראלי לראיית חשבון שיסיימו את הקורס ואת תקופת הנסיון בהצלחה – ישובצו בדרגה 7 בדרוג המח"ר.

מועמדים שימצאו מתאימים יוזמנו למבחנים בכתב וכע"פ בנש"מ ע"י הוראות התקשי"ר. ויזמנו להשתתף בקורס הכשרה בתנאי פנימיה בירושלים. הקורס יחל ב־27 ביולי, ויימשך כחודשיים וחצי.

ההרשמה וקסירת הבקשות בצרוף מסמכים מתאימים תעשה בלשכות נשים המפורטות מטה.

ירושלים – נציבות שירות המדינה רח' קפלן מס' 3 ת.ד. 776 מיקוד 91007.
חיפה – בית הממשלה רחוב חסן שוקרי 11, מיקוד 04013.
תל־אביב – הקריה רחוב האלוף קלמן מגן 10, מיקוד 61070.
באר־שבע – בניין לשכת הבריאות המחוזית שכונה ד' (צפון) רחוב הנריק מירושלים ת.ד. 4368, מיקוד 84170.

המבקשים לקבל פרטים נוספים יפנו למחי כח אדם בנציבות מס הכנסה, משרד האוצר, הקריה ירושלים.
טלפונים: 02-558251, 02-558265, 02-558452

* מועמדים בעלי השכלה בתחום הכלכלה ומינהל עסקים, שאין להם מספיק ידע בהנהלת חשבונות יקבלו הכשרה נוספת.

מועד סיום ההרשמה: יום ד' ד' בניסן תשמ"ו 16.4.86.

רשות ניירות ערך
לרשות ניירות ערך בתל־אביב
דרוש/ה

עורך/ת - דין

תיאור המשרה
הופעה בפני בית המשפט המחוזי ובתי משפט השלום באזור תל־אביב בתיקים פליליים בעבירות מרמה בניירות ערך.

הכישורים הדרושים
רשיון ישראלי בעריכת דין ונסיון של שמונה שנים (למעט תקופת התמחות) בעבודה משפטית ובהופעות בבתי משפט.
רצוי נסיון בתביעות פליליות בתחום הכלכלי.

תואר המשרה ודרגה
סגן בכיר א' לפרקליט מחוז; דרגה א'-או בדירוג המשפטנים. הדרגה ההתחלתית תיקבע בהתאם לכישורי המועמד/ת המועסק/ת ת/יהיה עובד/ת הרשות ואולם ת/יהיה כפוף/ה לפרקליט מחוז תל־אביב (מיסוי וכלכלה).

הערות
התפקיד עשוי לחייב נסיעות מחוץ לתל־אביב ועבודה בשעות נוספות. על עובדי הרשות מוטלות מגבלות בקשר לרכישת ניירות ערך.
מועמד/ת המעוניין/ת בפרטים בקשר לכך ת/יקבלם בעת קבלת טופסי המועמדות.
המעוניינים/ות בהגשת מועמדות מתבקשים/ות לגשת למשרדי הרשות רח' ליפקין 24 ירושלים או רח' קלישר 48 תל־אביב. כל יום בין השעות 9–12 לשם קבלת טופס אותו יש להגיש לא יאוחר מיום 4.5.86. נתון לבקש טלפונית (02-248288) משלוח טפסים בדואר.

דרושה
מפעילת מחשב F/36 I.B.M

שנתיים נסיון לפחות. ידע בהנהלת חשבונות ויכולת עבודה עצמאית לעבודה באיזור חדרה.
פרטים יש לשלוח בצרוף קורות חיים לת.ד. 10131 תל־אביב או להתקשר בשעות הערב לטל: 03-282334

שרות בתי הסוהר

תן יד לשמירת בטחון הפנים ולאיכות חיים

שרות בתי הסוהר מחלקת כח־אדם

אם הינך מעונין בתפקיד שיש בו אתגר!
אם ברצונך לתרום לשיפור איכות החברה במדינה!
אם אתה מחפש תפקיד שיאפשר לך קידום והרחבת השכלתך!
אם אתה שואף לבטחון כלכלי ומקום עבודה קבוע! הצטרף לשורותינו כסוהר!

אצלנו תשובץ במסלולי הכשרה בהתאם לכישוריך.
תוכל להתקדם בתפקיד, בדרגה ובשכר.
תקבל סיוע בהשלמת השכלתך והרחבתה.
תקבל שכר המשתווה לשכר המשולם לחיילי צבא הקבע.
תקבל פנסיה בעת שנות שירותך, ללא כל השתתפות כספית מצדך, נסיעה חופשית, שק"ם, הנחות ועוד.
מקום העבודה בכל הארץ.
מסלולי הכשרה לחוגרים וקצינים.

מסלולי קצינים
(לבעלי דרגות קצונה בצה"ל ובמשטרת ישראל)
1. קורס קצינים יעודי (לתפקיד אבטחה)
2. קורס מפקדי אגפים.
3. קורס קציני מטה.
4. קורס קצונה בכירים (מרכז)

מסלול חוגרים
1. קורס הכנה לסוהר.
2. קורס סגנים.
3. קורס מדריכים
4. קורס נגדים

תנאי הצטרפות
• סיום שירות סדיר בצה"ל (רצוי ביחידה שדה)
• גיל עד 35 שנה
• השכלה של 12 שנות לימוד לפחות
• כושר גופני תקין – פרופיל צבאי 65
• עבר ללא דופי

אם החלטת להצטרף אלינו, אנא פנה אל: לשכת הגיוס, הקריה ת"א, רח' מקלף 3 – טל' 03-256357, 03-251128. לתשומת לב הפונים: חובה להצטייד בתעודת זהות, פנקס מלואים ותעודות המעידות על השכלה ונסיון.
זכור! היום זה אתגר להיות סוהר

מועצה מקומית אריאל – המחלקה לחינוך
לבית־הספר המקיף "אריאל"
דרושים:

מורים

בעלי נסיון בהכנה לבגרות במקצועות הבאים:
* מתמטיקה * פיזיקה * מחשבים * אלקטרוניקה * הסטוריה ואזרחות * סוציולוגיה * שרטוט
המעוניינים/ות יפנו למנהלת בית־הספר טלפון בבית 03-9366664 בעבודה 03-9366481

דרושים
2 נגרי רהיטים מעולים
לעבודה מעניינת
בחברת
"בת־שבע גרפיק ארט" בע"מ
טלפונים: 03-425868, 03-425849, 03-421496

כל־בו שלום

למאירלנד
גן השעשועים בכל־בו שלום
דרושים
נערים ונערות
תושבי ת"א וגוש דן בגילאי 16–18
לעבודה במתקני הלונה פארק בחופשת פסח
לפנות למדי המנהל בכל־בו שלום אחר הצהריים 9 ת"א בין השעות 16.00–9.00

לסלון "הוד" בת־ים
דרושים:
1. עובד כללי
בוגר צבא, רשיון נהיגה לסיוע במכירות בהדרכה ובאספקה.
2. איש מכירות
מנוסה בענף מוצרי החשמל.
להיאום פגישה נא להתקשר לאודי בטל: 861157, 03-582316

לגנעון אוברוזן מבטיק
דרושה
מוכרת מנוסה
הכרחית הופעה נאה ושליטה באנגלית צרפתית שעות עבודה גמישות לקביעת ראיון 09-440418

שרות בתי הסוהר מחלקת כח־אדם
דרוש
מפעיל מכונות אופסט כולל מכונות צילום.
לעבודה זו יתקבל פנסיונר על בסיס חוזה מיוחד.
דרישות התפקיד
– יכולת לעבוד בצוות, דייקנות והתמדה, כושר טכני, אחריות לטיב המוצר.
מקום העבודה – מחנה מעשיהו
המעוניינים יפנו בכתב למחלקת כח אדם רח' ההסתדרות 5 ירושלים טל' 02-246771 או למחלקת העסוקה בנציבות רמלה טל' 08-239877

לרשות ניירות ערך בירושלים דרוש/ה
חוקר/ת במחלקת החקירות בתל־אביב (משרה מלאה)
תיאור המשרה
ביצוע בדיקות מיוחדות וחקירות לפי הנחיות הממונה של המחלקה.
השתתפות בצוותי ביקורת וחקירות בקרב תאגידים ויחידים, הכפופים לחוק ניירות ערך.
התכונות הדרושות:
א. התמצאות בשוק ניירות ערך.
ב. נסיון בביקורת ו/או בביצוע חקירות כלכליות של 5 שנים.
ג. יכולת טובה ליצור ולקיים קשרים עם גופים מבוקרים ועם עמיתים לעבודה.
ד. כושר ביטוי ברמה גבוהה בכתב ובע"פ בשפה העברית.
ה. השכלה גבוהה מושלמת במדעי החברה או משפטים קרימינולוגיה. ניתן גם לקבל מועמדים/ות ללא השכלה גבוהה מושלמת אם הם בעלי נסיון רב בחקירות.
תנאי העסקה
א. דרגה 6–8 בדירוג ביקורת המדינה או דרגות מקבילות בדירוג האחיד. הדרגה ההתחלתית תיקבע בהתאם לכישורי המועמד/ת.
ב. מקום העבודה הקבע הוא בתל־אביב. יחד עם זאת יש צורך בנסיעות לירושלים ולמקומות אחרים מדי פעם.
ג. על המועמד/ת להיות מסוגל/ת לעבוד מדי פעם מעבר לשעות העבודה הרגילות.
ד. על פי החוק מוטלות על עובדי הרשות מגבלות מסוימות בקשר לרכישת ניירות ערך. מועמד/ת המעוניין/ת בפירוט המגבלות יקבל/תקבל בעת קבלת טפסי מועמדות כמפורט להלן.
המעוניינים/ות בהגשת מועמדות מתבקשים/ות לגשת למשרדי הרשות – רח' ליפקין 24 ירושלים או רח' קלישר 48 תל־אביב בין יום השעות 9–12 לשם קבלת טופס אותו יש למלא ולהחזיר למשרדי הרשות לא יאוחר מיום 4.5.86

למפעל מטר בקיבוץ גבעת ברנר
דרושים
יוצקים
בעלי נסיון
בעבודות יציקה
להתקשר לטל: 08-443931

דרושים מורים לשנת הלימודים תשמ"ז במקצועות
מתמטיקה פיזיקה אנגלית
מורים בעלי רשיון הוראה ונסיון בהכנה לבגרות יפנו לבי"ס תיכון קלעי – גבעתיים רחוב אהרון 12 טלפון 721159

אספא בע"מ
מח' השרות
באזור ת"א וגוש דן
דרושים
טכנאי שרות חוץ
* יוצאי חיל האויר – מגמות טכניות
* עדיפות לבוגרי בתי ספר מקצועיים במגמות חשמל / או מכונאות
* בעלי רשיון נהיגה מעל שנה
מועמדים העונים לדרישות הנ"ל יפנו אישית למר גלאון, רח' המסגר 9 ת"א משעה 8 בבוקר (פרט לימי ה').

בחולון
בוגר בית ספר תיכון מקצועי במגמת מתכת ומכשירנות לתפקיד הדרכתי.
טלפון: 04-661561 או 04-842636

דרושים
5 שליחים
עם קטנוע
לפנות ל־03-253292, 03-253291-2

דרושה
מפקחת מינהלית
באיזור ירושלים
דרישות התפקיד:
* *נסיון והתמצאות בעבודות המינהל הקשורות למוסדות חינוך*
* *בעלת רכב*
* *לפיקוח במעונות יום ויצו*
לפנות בכתב יד למחלקה לטפול בילד ת.ד. 33159 תל־אביב

חכמי בע"מ
דרוש
ראש צוות
תועמלנים רפואיים
(עבור מוצרי חברה פרמצוטית בינלאומית)
המעוניינים, בעלי נסיון של לפחות שלוש שנים כתועמלנים רפואיים ו/או ראש צוות, יפנו למנהל המחלקה המדעית, טל. 03/264756
סודיות מובטחת

לבי"ס תיכון באיזור רחובות
דרושים
מורים
לשנת הלימודים תשמ"ז
במקצועות:
אנגלית • מתמטיקה • הסטוריה • ספרות • לשון • קולנוע • תיאטרון • מוסיקה
רק מורים בעלי תואר אקדמי, רשיון הוראה ונסיון בעבודה, יפנו בכתב אל: ת.ד. 216, רחובות.

לחברת מזון ארצית
דרוש
מנהל מרכז הזמנות
הכישורים הדרושים:
● השכלה תיכונית
● כושר ארגון
● נסיון מוכח בניהול מחסן
● גיל 30 – 45
העבודה באיזור גוש דן.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 1489 תל־אביב 61014 עבור "מנהל הזמנות".

אתגר אמיתי לכשרונך ויוזמתך
לפרוייקט שווק ארצי רב ממדים דרוש

מנהל פרוייקט

* הכרחי נסיון קודם בניהול מכירות או ארגון
* רצויה השכלה אקדמאית וידיעת השפה הגרמנית
* מתאים לקצין (מיל.)

לפנות בכתב:
קפיטל להשקעות בע"מ
בן יהודה 1, ת"א
מיקוד 63801
או בטלפון 03-652362
(לפנות לרויטל)

אם את —

מזכירה מעולה

בעלת ידע וניסיון בארגון וניהול משרד
(רצוי ניסיון במשרד פרסום)

אנו — משרד פרסום צעיר, דינמי ומתפתח שמחפש אותך כדי לעשות לנו סדר בבלאגן (שמתפתח עם ההתפתחות המהירה).
טלפון 851686 לשלמה

למוסד רפואי ציבורי גדול
דרוש/ה

מנהל/ת מעבדה רפואית

באזור המרכז
המועמד/ת חייב/ת להיות בעל/ת השכלה אקדמאית (עם M.S.C לפחות) בביולוגיה או בכימיה.
ובעל/ת נסיון בניהול מעבדה רפואית.
נא לפנות בכתב אל ת.ד. 4927 בציון קורות חיים הנסיון מקצועי. סודיות מובטחת.

חברה תעשייתית בחולון מחפשת

סמנכ"ל

הכישורים הדרושים:
א. השכלה על תיכונית מתאימה.
ב. ניסיון בשיווק, כספים וניהול כללי.
ג. שליטה בעברית ובאנגלית.
ד. גיל רצוי 40—30.
נא לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים והתנאים המבוקשים לת.ד. 1318 ת"א

לעתון בוקר דרוש

מחלק עם קטנוע

לאזורי חולון, בת-ים.
להתקשר לטלפון 286141
קווים 35, 37, 42
החל מהשעה 10.00 כל יום

למפעל מזון בנתב"ג
דרושים:

עובדים למחסן מזון

בעלי נסיון מוכח כמחסנאים
לעבודה במשמרות
נא לפנות למח' כח אדם
טל. 9712441.

דרושים

* עוזרת למנהל חשבונות
עם נסיון, ליום עבודה מלא
לפנות: למרים או מורים
* פקידה לביטוח כללי
עם ידע בהדפסה, ליום עבודה מלא
לפנות לאיה

מגל — סוכנות כיבורה לביטוח טל. 03-852361

דרוש

איש תוכנה

לפיתוח פרוייקטים חדשניים
על מחשבי IBM-PC
כישורים דרושים:
נסיון בעבודה על IBM-PC
בשפות ASSEMBLER C
יכולת עבודה עצמאית.
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת"ד 8855, ת"א 61080 או לטל' 03-813917.

להנה"ח מסחרית
דרושה

קלדנית מסוף

למשרה חלקית בשעות אחה"צ
לפנות טל' 286141 שלוחה 72

לאגים חברה ליבוא ויצור תרופות
דרושים

עובדי מחסן

בעלי ידע באנגלית + רשיון נהיגה
להתקשר 03-336064

לחברת בניה במרכז הארץ
דרושים

קבלני שלד

לביצוע פרוייקט גדול
במשרד: 03-848447,
ובאתר הבניה: 052-83936

לחברה ארצית בתחום מוצרים טכניים
דרוש

נציג מכירות

* נסיון מוכח במכירות
* רצוי רקע טכני
* אמביציה ודינמיות
* עד גיל 40

למתאים עבודה מעניינת והכנסה גבוהה
לפנות בכתב יד בצירוף נסיון קודם ומשכורת מבוקשת
לת.ד. 350 בני-ברק 81102

לחברה מסחרית בהרצליה פיתוח
דרושה

פקידה

אחרי שרות צבאי, לעבודות משרד כלליות דרושה ידיעת הדפסה בעברית.
שעות העבודה מ-17.00—8.00,
5 ימים בשבוע
טל. 052-552515.

לשילב דרושים:

1. בחור צעיר — נער לעזרה למנהל החנות
2. פנסיונר לשמירה בפתח החנות.
3. סמינריסטיות/סטודנטיות לעבודה באולם התצוגה לשעות אחה"צ בין 21.00—15.00

לפנות לשילב ת"א 03-258335

לדפוס עתון יומי גדול
דרוש

דפס בלט

לעבודה חלקית (לילה)
במכונת הרוטציה
בדבר פרטים לפנות לטל. 286141
קו פנימי 75 למנהל הדפוס
בין השעות 18—10

ליגד מידע טכני
החברה המובילה בתחום המסופים, ציוד היקפי ומערכות גראפיות
דרוש

הנדסאי מחשבים

לפיתוח תוכנה למסופים.
ידע במיקרופרוססורים.
נסיון — יתרון.
למועמד המתאים
מובטחים תנאים טובים.
נא לפנות לטל. 03-9243555
(מיום א')

לחברת שיווק חומרי בניה
דרוש

אחראי מחסן

* לבעלי נסיון קודם — יתרון

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 588 בני-ברק

לחברת מעליות
דרוש

טכנאי שרות למעליות

רציני, נסיון קודם, רשיון חשמל.
למתאים תנאים טובים.
טל. 03-875023 — סודיות מובטחת —

לחברת הלבשה
דרוש:

מנהל מכירות

הנתונים הדרושים:
השכלה על תיכונית
ניסיון של 3 שנים לפחות
גיל 35—30.
לפנות לת.ד. 29813 תל-אביב
לאידה

דרושים!

מרכזן/ית — פקיד/ת קבלה

* בעל/ת ידע בהדפסה בעברית

עובד/ת נקיון

* אחראי/ת על נקיון ואחזקה

העבודה בתל-אביב
נא לפנות טלפונית 052-542771
(החל מהשעה 8.00 בערב)

למשרד רואי חשבון
דרושים למשרה מלאה:

* **בוחן ראשי**
עם נסיון מעל שנתיים בעבודת ביקורת.
* **בוחנים**
לאחר שנה שלישית של לימודים ובשלבי התמחות. רצוי נסיון בעבודת ביקורת.

תנאים טובים בהתאם לכישורים
נא לפנות לטל. 03-662027,
בין השעות 15.00—8.00

לחברת נכסים ובניה
דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות ראשי/ת

לתפקיד מנהל/ת מחלקת החשבונות ועוזר/ת למנהל הכספים
כישורים נדרשים:
מנהל/ת חשבונות מדופלם/ת (יועדף רו"ח), בעל/ת נסיון של לפחות 5 שנים בתפקיד דומה, בעל/ת נסיון בעבודה עם מחשב ובעל/ת יכולת לנהל צוות עובדים.
מקום העבודה: תל-אביב.
על המועמד/ת להגיש בכתב-יד תאור מפורט של: קורות חיים, נסיון, כישורים ודרישות שכר. את ההצעות יש לשלוח אל ת.ד. 11024 תל-אביב, 61110. נא לציין ע"ג המעטפה „עבור משרה מס' 1090".
הסודיות מובטחת

למלון רמדה קונטיננטל
תל-אביב
דרושים

* מזכירת מכירות
הדפסה אנגלית (רצוי שפת אם)
* מזכירת חשב
הדפסה עברית/אנגלית
רצוי ידע בהנהלת חשבונות
* מלצרים מקצועיים
* טבחים מקצועיים

לפנות לכח-אדם 03-296444

למפעל בהקמה באזור העמקים
דרוש

מנהל ייצור

עם תחומי אחריות נרחבים במישורים הארגוני והטכני
אפשרות לקידום מהיר.
* * *
נא לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים
נסיון וכישורים
לת.ד. 6533 ת"א
עבור „מנהל ייצור".

מורים לאילת

לשנה"ל תשמ"ז
כנס מועמדים
לבית הספר המקיף
(חטיבת ביניים וחטיבה עליונה)
טלפון: 059-72105/6/7
יום ד' 16.4.86 שעה 18.00
בית הסתדרות המורים
רחוב ברסרוק 8 תל-אביב
בהשתתפות ראש העיריה
ונציגי הרשות והחינוך בעיר

ל„מאכליה" — שרותי קייטרינג
ברמת-השרון
דרושים

1. **טבח**
בדרגת 10 — שף בעל ותק, ידע במטבח קר וחם.
2. **בחור**
לארגון נושאי קייטרינג בעל רשיון רכב ג'.
3. **טבחים מקצועיים**
המוכנים להשתלב במסגרת ה„מאכליה".

לפנות טלפונית 03-497295 03-492611

למטבחי „רגבה" בת"א
דרושים

* **שרטטת**
רצוי עם נסיון במטבחים
* **מוכרנית**
עם נסיון וידע טכני במטבחים
* **מרכיבים מעולים**

להתקשר 03-252478 למישקה.

למחלקת השיווק למוצר יוקרתי
דרושים

אנשי מכירות

דרישות:
* כושר לניהול מו"מ והופעה נאה
* השכלה תיכונית ומעלה
* גיל עד 35
* נסיון של שנה לפחות במכירות לעסקים, משרדים ומפעלים
* רכב פרטי — חובה.

התפקיד מיועד לאנשים רציניים
בעלי נכונות לעבודה קשה
עם שכר יפה בצידה.
לראיון נא להתקשר ליורם 03-7512666 (10 קווים)
גמא תקשורת בע"מ
ת.ד.7219, רמת גן 52171

מלונות דן
לחברת מלונות דן
דרוש/ה

1. כתבנית אנגלית
שפת אם אנגלית — חובה
2. כתבנית עברית מעולה.

מתאימות יפנו
למל' 03-641104

מלונות דן
למלון דן קיסריה
דרוש/ה

קונדיטור מקצועי
טבח מקצועי

עם נסיון מוכח במלונות 5 כוכבים.
לתאום ראיון נא להתקשר
למל' 063-62266

י.ז.אר. מחשבים ותוכנה
— מקצוענות במיחשוב —
דרושים
לסניפינו בתל-אביב ובחיפה:

אנשי מכירות

למחשבים ותוכנה
בעלי נסיון של שנה לפחות בשטח המיקרו מחשבים (רצוי I.B.M.)
לסניפנו בתל-אביב:

מדריכות

לעיבוד תמליל והנה"ח
בעלות נסיון של שנה לפחות
לטלפן: 03-727494 — 03-728326
04-723190 — 04-723188

לחברה קבלנית גדולה
באזור תל-אביב
דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

כישורים:
* סוג 3
* נסיון קודם בתחום הקבלני
* נסיון בעבודה עם מחשב

5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים, פרוט נסיון קודם וטלפון להתקשרות לת.ד. 33263 ת"א עבור מנהל/חשבונות.

לחברה גדולה להלבשה
דרוש

מנהל אדמיניסטרטיבי ליצוא

הכישורים הדרושים:
ידיעה מושלמת באנגלית ועברית, גיל 35—28, השכלה על תיכונית, כושר אירגוני מעולה, נסיון ביצוא של 3 שנים.
לפנות בכתב לת.ד. 29813 ת"א
עבור מנהל יצוא

לבית-אריזה מרכזי להדרים
באזור יבנה דרושים:

1. **חשמלאי מוסמך**
א. נסיון קודם של 4—3 שנים בפקוד ובקרה בתעשיה,
ב. ידע בתפעול מערכות אלקטרוניות,
ג. יכולת לתפעל צוות עובדים מצומצם.
2. **עובד אחזקה לציוד אריזה ושנוע**
א. בוגר בית ספר מקצועי מוכר,
ב. ידע בסיסי במסגרות מכנית,
ג. נסיון קודם של 3 שנים לפחות באחזקת ציוד דומה בתעשיה.

בשני התפקידים הנ"ל העבודה הנה בשתי משמרות.
פרוט וקורות חיים בכתב יד יש להפנות לאגף כח אדם, ת"ד 332, תל-אביב 61002.

לחברה מסחרית ארצית גדולה
דרוש

מנהל סניף באר-שבע

הכשורים הדרושים:
* נסיון מינהלי
* יכולת טיפול בלקוחות ומוסדות
* כושר ניהול צוות עובדים
* תושב באר-שבע

על המעונינים לפנות בכתב-יד בצירוף פרטי קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לת.ד. 1049 ת"א 61009
עבור „מנהל סניף באר-שבע"
— סודיות מובטחת —

איש מכירות ומנהל תצוגה

עבודה עם עניין רב ואחריות הכרוכה בניהול פעיל ומכירות גיל 30 עד 40, חוש מסחרי מפותח, שפות עברית ואידיש (רצוי גם הונגרית), מגורים ברמת-גן, גבעתיים או בני ברק, נסיון בפרסום וגרפיקה.
רשיון, רצוי רכב. שכר הולם למתאים
להתקשר לירמאן בע"מ
טל. 03-204828 לשוש.

אלמטק בע"מ
ייצור ופיתוח מעגלים מודפסים
דרושים

1. **מנהל מחלקת אחזקה**
נדרש נסיון של לפחות 5—6 שנים באחזקת ציוד אוטומטי ומכונות C.N.C בתעשיה.
2. **מנהל ענף מכני**
טכנאי או הנדסאי מכונות
ידע ונסיון במכונות C.N.C לקידוח מעגלים מודפסים
3. **הנדסאי מכונות למחלקת אחזקה**
נדרש נסיון של 3 שנים בהנדסאות מכונות או מכניקה עדיפה
4. **הנדסאי ייצור במחלקת תפ"י**
נדרש נסיון של 5 שנים בתעשיה — רצוי בתעשית האלקטרוניקה

עדיפות תינתן לתושבי פתח-תקוה והסביבה
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות טלפונית: 03-914959, 03-906323 למרים

למושב נורדיה
דרוש

גננת

בעלת נסיון לגילאי 1½—3.
התחלת העבודה ספטמבר 1986
לטלפן בשעות 17.00—20.00
053-44636

למשרד מהנדסים דרוש
מפקח
בעל נסיון בעבודות צנרת
לפנות בכתב
ת.ד. 25549 תל-אביב

דרוש
שחקן להפקה
במרכז תיאטרון עכו.
טל. 04-913824

גנות תעשיות אלקטרוניקה בע"מ
ערוב ד.נ. שומרון 44857
לפיתוח מערכות צבאיות מתוחכמות באזורי נתניה ותל-אביב
דרושים

* מהנדסי מערכת חומרה/תוכנה
* מהנדסי אלקטרוניקה
* מהנדסי תוכנה R.T.
בעלי סיווג בטחוני
* מזכירה/כתבנית עברית אנגלית ליום עבודה מלא

העבודה 5 ימים בשבוע
המועמדים מוזמנים לפנות בכתב או בטלפון:
בשעות העבודה 053-37500
בשעות הערב 052-222458

בית הספר התיכון המקיף
ע"ש „פרקאוף"
אור-יהודה
לשנה"ל תשמ"ז דרושים מורים:
במגמות: חשמל ואלקטרוניקה —
הנדסאי/מהנדס
(אפשרות העסקה גם בשעות אחה"צ וביום ששי).
מכניקה **מורה. מדריך**
לעבודה מעשית ושרטוט טכני.
אופנה — מורה לתפירה, לגזירה ומלאכת יד.
מינהל — מורה למזכירות, חשבונאות וכלכלה ומשק.
ולמקצועות העיוניים: אנגלית, מתמטיקה, היסטוריה, תנ"ך, ספרות, תושב"ע, לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה.
לכלכלת בית
כמו כן דרוש: ספרנית, עובד סוציאלי, יועץ חינוכי.
לקביעת ראיון נא להתקשר טלפונית:
03-717469
03-358663

לקונצרן מסחרי ותעשייתי ארצי
דרוש

מנהל אחזקה

הכישורים:
* מהנדס, או הנדסאי מכונות.
* נסיון במפעל תעשייתי בתפקיד דומה של 3 שנים לפחות.
* מגורים באזור השרון הצפוני.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות מתבקשים לפנות
בכתב יד, תוך פירוט קורות חיים לת.ד. 26137 ת"א 61261
עבור „מנהל אחזקה"
סודיות מובטחת.

רמבו כימיקלים אשדוד
יצרני חומרי ניקוי ואחזקה
דרושים

1. **סוכנים עצמאיים**
2. **משווקים עצמאיים**

בכל חלקי הארץ
טל.: 24911, 21744, 055-21402

לתאום עבודת פרסום
בין לקוח גדול למשרד פרסום
דרוש/ה

איש/אשת פרסום

אם את/ה מבין/ה ויודע/ת פרסום, יכול/ה לארגן מבצעים, יחסי ציבור ואירועים, פנה/י בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 7095 עבור משרה 220 ת"א. מיקוד 61070.

לחברה גדולה מת-א דרוש
מנהל אדמיניסטרטיבי
משרה מלאה. הנהלת חשבונות. הכרחי.
ת.ד. 4702 ת"א. למש. 101

אורט ישראל
המערכת ללימודי מבוגרים

דרושים מרצים/מנחים

בנושאי:
ניהול היצוא
מוכרנות
שיווק בין לאומי

על המעונינים להיות בעלי נסיון מעשי בתחומים אלה. המועמדים מתבקשים לפנות בכתב תוך ציון קורות חיים, נסיון ותחומי התמחות לאורט ישראל — המערכת ללימודי מבוגרים (עבור מנהל המגמה לניהול היצוא) שד' דוד המלך 39, תל-אביב 64954.
— סודיות מובטחת —

לחברת ACT

חברה חדשה
העוסקת בפיתוח מכונות מבוקרות מחשב
חברת בת של CNC
דרושים

מתכנתים/מתכננים

לעבודות מחקר ופיתוח בתחום התוכנה והמכני.
דרישות מינימום:
* תואר ראשון במדעי המחשב ו/או מתמטיקה.
* נסיון בפיתוח תוכנה של 3 שנים, רצוי בתחום הרלבנטי.

לפנות בכתב-יד בפרוט תולדות חיים
ת.ד. 2684 רמת-גן מיקוד 52126
03-770334 / 772032

לחברה צבורית בתחום הבניה
דרוש

מהנדס מחוזי

תאור התפקיד
ממונה על הניהול ההנדסי של עבודות בניה והנדסה אזרחית. אחראי על ביצוע עבודות אחזקה בנכסי החברה. התפקיד כולל אחריות לביצועם של כל הפעולות הכרוכות בהוצאה לפועל של פרויקטים הנדסיים בתחומי התכנון, הרישוי וההקמה.
כישורים
מהנדס אזרחי רשום במנקס המהנדסים. נסיון מקצועי 7 שנים. עדיף מועמד בעל רקע בתחום הניהול ההנדסי. כושר הבעה בכתב ובעל-פה. בעל נסיון במו"מ עם רשויות וקבלנים.
מקום העבודה: טבריה.
הערות: יועסק במסגרת חוזה מיוחד.
על המועמד להגיש בכתב-יד תאור מפורט של: קורות חיים, השכלה ונסיון עבודה. את ההצעות יש לשלוח אל ת.ד. 11024 תל-אביב, 61110. נא לציין ע"ג המעטפה „עבור משרה 1095".
סודיות מובטחת.

י כ י ן
חברה לתעשיית שימורים בע"מ
למפעל המקסין בפתח-תקוה
דרוש

הנדסאי כימיה/ייצור

הכישורים:
הנדסאי מוסמך
יכולת עבודה עם צוות עובדים
נסיון בתעשיה כימית.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 332, ת"א, 61002 עבור הנדסאי.

למפעל תעשייתי בהרצליה ב'
לרגל התרחבות המפעל
דרוש

הנדסאי/טכנאי ייצור

התפקיד כולל
* ארגון וניהול ייצור וקליטת ציוד במפעל
* ארגון והכנת תיקי מוצר

הכשורים הדרושים:
* נסיון מוכח של 3 שנים במפעל תעשייתי בענף המתכת או הפלסטיק.
* בעל כושר ארגון ויחסי אנוש טובים.

לפנות בכתב-יד בפרוט קורות חיים ונסיון לת.ד. 2652 הרצליה ב' 46120
— סודיות השכר מובטחת —

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | ראשון ב"דבר" בבוקר

נשיונל סמיקונדקטור
National Semiconductor

מרכז התכנון בהרצליה סיים לא מכבר את תכנון הדור השני של משפחת ה-32000 (NS32332). השגי המרכז הביאו את חברת האם להחלטה לפתח את הדור החדש של המיקרופרוססורים שיהיה מן המתוחכמים בעולם.

לקבוצת המערכות דרוש:
מהנדס אלקטרוניקה/מחשבים מצטיין
לפיתוח מערכת CHIP DEBUG חדשנית לרכיבי VLSI
(משרה מס. 20)

הכישורים הדרושים:
★ 3-5 שנות נסיון.
★ אינטגרציית מערכות, חומרה-תוכנה.
★ ידע במיקרופרוססורים מתקדמים.
★ יכולת ניהול צוות פרויקט.

לקבוצת המעגלים דרוש:
מהנדס אלקטרוניקה/מחשבים מצטיין
לתכנון ובדיקה של מעגלי CMOS מתקדמים
(משרה מס. 21)

הכישורים הדרושים:
★ בוגר טכניון במגמת מיקרואלקטרוניקה.
ו/או נסיון בתכנון VLSI
★ ידע בתכנון מעגלי CMOS,
ובהרצת סימולציות SPICE.
★ כושר לימוד ועבודה עצמאית.

אצלנו תמצא מרכז תכנון ופיתוח מתקדם בעל אוירה יוצרת ובלתי פורמלית תוך שילוב של מפעל קטן עם הגבוי והיציבות של חברת ענק אמריקאית.

אנא פנה בצירוף קורות חיים, גליונות ציונים ומספר משרה אל:
נשיונל סמיקונדקטור (ישראל) בע"מ
ת.ד. 3007 הרצליה ב' מיקוד 46104 עבור מנהל כח אדם.
(המודעה מיועדת לגברים ונשים כאחד)

שירות התעסוקה

מחפש עבודה מעניינת? באזורי ההדרים יש כעת אפשרויות רבות בקטיף, פיקוח, בקרת טיב, אריזה ועוד.

מחפש עבודה? אנו נעזור לך בעבודה, ייעוץ תעסוקתי, והכוונה לקורסים מקצועיים. גם אתה תוכל למצוא עבודה מתאימה לך, במגוון ההצעות שבידינו.

הזדמנות שווה לכל

שירות התעסוקה לשירותך

אזור ירושלים
- תופרות למתפרה. 4974/23
- מתכנת + נסיון במחשב IBM,38 ו־RPG למוסד ציבורי. 4975/23
- פקיד קבלה לילה, למתג"ס, בעל רשיון לנשק. דובר השפה האנגלית. 4976/23
- טכנאי או הנדסאי תעשיה וניהול + 3 שנות נסיון, חב' קבלנית לבנין. 4977/23
- מפעיל מחשב + בגרות, למוסד ציבורי. 4978/23
- מסגרים למסגריה. 4979/23
- שומרים אחרי צבא, עד גיל 60, לחברת שמירה. 4979/23
- צבעים בעלי נסיון, לקבלן צבע. 4980/23
- מנהל עבודה בבנין בעל נסיון, לחב' קבלנית. 4981/23
- חדרניות לבית החלמה. 4982/23

אזור תל־אביב
- רתכי C.O.2 מפעל לרהיטי גן, יפו. 4983/23
- נהג משאית למשרד התקשורת, ת"א. 4984/23
- פועלים למפעל לנעליים, ת"א. 4985/23
- קופאיות לכולבו ברמת־אביב. 4986/23
- נהג משאית לחלוקת סחורה, מפעל, יפו. 4987/23
- נגרים מקצועיים, נגריה, יפו. 4988/23
- פועלים בלתי מקצועים, מפעל לאריגים, רמת החייל. 4989/23
- טכנאיות אלקטרוניקה, מעבדה, ת"א. 4990/23
- פירברים לפרק הירקון. 4991/23
- עובדים רצוי חשמלאים, להרכבת חוטים ללוחיות חשמל, מפעל ת"א. 4992/23
- חשמליים מוסמכים צבעי, כולבויניקים, נגר מקצועי, איש מכירות, עובדים כללים למלון 5 כוכבים ת"א. 4993/23
- מחסנאי בעל רשיון נהיגה, לחלוקת עוגות, מאפית עוגות 4994/23
- נהגי משאיות, מחסנאי, סבלים, פקידה מפעל למיחזור נייר ת"א. 4995/23
- איש מכירות מלון 5 כוכבים, ת"א. 4996/23
- זבנים, קופאיות, ירקנים, קצבים לרשת שיווק 4997/23

חיפה
- עובדות משק מוסד ציבורי חיפה, שעות עבודה 14.00–18.00. 4998/23
- תופרות, תופרים, מורים, מורנות חיפה והמפרץ. 4999/23
- כרסמים, חרטים, רתכים מפעלים חיפה ומפרץ. 5000/23

- צבעי תעשיה מפרץ. 5001/23
- נגרי בנין ועוזרת רחיטים מפעלים ובתי מלאכה מפרץ חיפה. 5002/23
- טפסני בנין איזור חיפה. 5003/23

השרון הצפוני
- חדרניות לבתי מלון בנתניה. 5004/23
- תופרות למתפרות בנתניה. 5005/23
- תופרות לאופנה, בקדימה. 5006/23
- מטפלות למוסד בתל־מונד. 5007/23
- תיקונצ'יק צבעי לעבודות בנין, נתניה. 5008/23
- מלמנים למפעל בנתניה. 5009/23
- עוזר מחסנאי למפעל בנתניה. 5010/23
- מסגרים למפעלים בנתניה. 5011/23
- פחח רכב למוסך בנתניה. 5012/23

רוצה לעבוד? יש עבודה!!!

גליל מערבי
- מבקר טיב בעל נסיון, מפעל אלקטרוניקה, עבור בד"ס כרמיאל. 5013/23
- טכנאי או הנדסאי נסיון, מפעל פלסטיקה כרמיאל. 5014/23
- הנדסאי חשמל נסיון באחזקת חשמל, מוסד ציבורי נהריה. 5015/23
- פקידה אנגלית עברית, רמה גבוהה ושליטה מלאה באנגלית, מפעל תעשיה נהריה. 5016/23
- פקידה עברית אנגלית וגרמנית, למפעל תעשיה נהריה. 5017/23
- תופרות בעלות נסיון, מפעל קונפקציה, עכו. 5018/23
- גזרנים בעלי נסיון, למפעל קונפקציה עכו. 5019/23
- מהנדס מכונות בעל נסיון, מפעל פלסטיק, מעלות. 5020/23
- חרט בעל נסיון, למפעל מתכת, מעלות. 5021/23

עמק יזרעאל
- אורגים למפעלים נצרת עלית. 5022/23
- מכונאי תפירה מפעלים נ. עלית. 5023/23
- נגרים למפעלים נ. עלית. 5024/23
- גזרנים למפעלים, נ. עלית. 5025/23
- מנהל(ת) חשבונות סוג 2, בעל(ת) נסיון 3 שנים, ומעלה מפעל עפולה. 5026/23
- מכונאי אחזקה מפעלים עפולה 5027/23
- תופרות מפעל בעפולה. 5028/23

הגליל העליון
- מהנדס מכונות עם נסיון למפעל מתכת בחצור 5029/23
- חרטים וכרסמים מקצועים בעלי נסיון, למפעלי מתכת בחצור 5030/23
- חשמלאים מוסמכים וראשיים בעלי נסיון, אזרחים עובדי צה"ל בחצור. 5031/23
- חותכים ולוטשים מקצועים למפעל יהלומים בחצור. 5032/23
- הנדסאי מכונות לתפקיד בקרי איכות, למפעלי מתכת בחצור. 5033/23

באר־שבע
- טפסן לבנין מעולה, חב' קבלנית, ב"ש. 5034/23
- פקידות, מעבדות תמלילים שפת אם אנגלית, חברה ב"ש. 5035/23
- הנדסאי כימיה חב' בב"ש. 5036/23

אזור דרום
- גרפיקאית לעיתון מקומי, קרית גת. 5037/23
- חרט למפעל מתכת, ק. גת. 5038/23
- חשמלאי מוסמך מפעל מזון, ק. מלאכי. 5039/23
- אורג למפעל טקסטיל, ק. מלאכי. 5040/23
- תופרות למפעל טקסטיל, ק. מלאכי. 5041/23
- מסגרים למפעלים וקבלנים, אשדוד. 5042/23
- מכונאי לרכב למוסכים אשדוד. 5043/23
- מכונאי דיזל למוסכים באשדוד. 5044/23
- חשמלאים מוסמכים למפעל טקסטיל, אשדוד 5045/23
- פחח למפעל טקסטיל, אשדוד. 5046/23
- מסגר מכני מפעל מזון, אשדוד. 5047/23
- בנאי וטפסן לקבלן בנין, אשדוד. 5048/23
- עובדים בלתי מקצועיים לעבודה ב־3 משמרות, מפעל מזון, אשדוד. 5049/23
- כימאי מעולה בעל נסיון, בית חרושת למוצרים כימיים, יבנה. 5049/23
- עובדים במקצוע דפוס בית דפוס, יבנה. 5050/23
- מכונאי מעולה בעל נסיון, עצמאי, למוסך יבנה. 5051/23
- מזכירה עברית אנגלית, בעלת נסיון, מפעל מתכת, יבנה. 5052/23
- טכנאי אחזקת מכונות בעל נסיון בן 3 שנים פנאומטיקה והידראוליקה, מפעל מתכת, יבנה 5053/23
- הנדסאי תעשיה וניהול מפעל מתכת יבנה. 5054/23

דימונה
- מהנדסי מכונות למפעל במצפה. 5055/23
- חשמלאים מוסמכים למפעל במצפה. 5056/23
- כרסמים למפעל במצפה. 5057/23
- מסגרים למפעל במצפה. 5058/23
- מכונאי רכב מוסך במצפה. 5059/23
- חשמלאי רכב למוסך במצפה. 5060/23
- בלתי מקצועיים למפעלים בתעשיה במצפה. 5061/23
- מאבטחים לחב' שמירה במצפה. 5062/23

השרון הדרומי
- מנהלת חשבונות בעלת סוג 2 בהנהלת חשבונות, נסיון שנתיים, מפעל מזון פ"ת. 5063/23
- מזכירות עברית אנגלית, כולל הדפסה למפעלים תעשייתיים באיזור פ"ת, משרות מלאות. 5064/23
- מזכירת מנכ"ל הדפסה עברית אנגלית, בעלת נסיון, למפעל אלקטרוניקה פ"ת, משרה מלאה בלי יום ו'. 5065/23
- פקידות כלליות עם ידע בהנהלת חשבונות, (חישוב שכר) למפעלים ומוסדות בפ"ת. 5066/23
- מונטז'ר למעבדת צילום/דפוס בעל נסיון, לחב' שירותים, פ"ת. 5067/23
- דפס בעל נסיון, לחב' שירותים, פ"ת. 5068/23
- דפסי אופסט/עוזרי דפסים לבתי דפוס, פ"ת. 5069/23
- סורגים מנוסים למפעלי טקסטיל, פ"ת. 5060/23
- מסגרים/רתכים בעלי ידע בקריאת שרטוט, מפעלי תעשיה פ"ת. 5061/23
- צבעי תעשיה למפעל לציוד אלקטרוני, בפ"ת. 5062/23
- מחרטות מנוסות למפעל אלקטרוניקה, פ"ת. 5063/23
- עובדי/ות ייצור למפעל טקסטיל (חוטים) לגברים שלוש משמרות, נשים שתי משמרות. 5064/23
- חותך נייר מנוסה, מפעל נייר פ"ת. 5065/23
- נגרים וצבעים למפעל צעצועים ביהוד. 5066/23
- חדרניות, מלצרים, עובדי אחזקה, מציל ברכה למלון, באיזור יהוד. 5067/23

הערה: כל הצעת עבודה המנוסחת בלשון זכר, מתכוונת גם ללשון נקבה ולהיפך.

בפרטים נוספים גש ללשכת התעסוקה במקום מגוריך הבא אתך תעודת זהות וכל תעודה המעידה על השכלה, מקצוע, נסיון, וכן תלוש זה.

תלוש "יש עבודה – עבודה"
מס. המשרה: ______
שם: ______
טלפון: ______
כתובת: ______
סדרה מס' 23
11.4.86 .N.
הזדמנות שווה לכל

מעסיק אני לשירותך
באיתור ובמיון כוח אדם מתאים ובהכשרתו. התקשר ללשכת התעסוקה הקרובה והודע נא על כל מסרה פנויה.
תוכל לקבל סיוע ממלכתי משמעותי לקליטת עובדים חדשים ובהכשרה פנים מפעלית באזורי פיתוח במוקדי אבטלה ולעולים.

דשנים וחמרים כימיים בע"מ
מנהל/ת מחלקת שיווק כימיקלים
שיווק בארץ

תאור התפקיד:
★ קידום ופיתוח המערך השיווקי של הכימיקלים, הגזים והחומצות לתעשיה בארץ
★ מציאת שימושים חדשים למוצרים הקיימים
★ שיתוף עם אגף המחקר לפיתוח מוצרים חדשים
★ יוזמה בהחדרת המוצרים החדשים

הכישורים הדרושים:
★ מהנדס כימיה/כימאי
★ נסיון בשיווק או בייצור כימיקלים בתעשיית הכימיה הכבדה
★ יכולת עבודה בצוות, והתמודדות יוזמת
★ ידיעת השפה האנגלית (שפת מסמכים יתרון)

על המועמדים להיות תושבי חיפה והסביבה

למתאימים מובטחת עבודה מגוונת ושבוע עבודה בן 5 ימים

אם הנך בעל הכישורים הנ"ל, נמרץ ובעל יוזמה ואוהב להתמודד עם אתגר מקצועי ואישי הנך מוזמן לפנות בכתב עם פרוט קורות חיים, השכלה ונסיון עבודה קודם אל מחלקת משאבי אנוש, ת.ד. 1428, חיפה 31014.

המודעה מיועדת לנשים וגברים כאחד
סודיות מובטחת

בוא/י ליצור כימיה!!!

ספקטרוניקס בע"מ
למחלקת הפיתוח במפעלנו בשדרות
דרושים
מנהל/ת מחלקת אלקטרוניקה
- מהנדס אלקטרוניקה בעל נסיון של 10 שנים לפחות בעבודות פיתוח, עד לשלב של מוצר ולייצור במערכות משולבות מיקרו־מחשבים, מחשבים ואלקטרואופטיות.
- שליטה בשפה האנגלית
- נסיון בניהול פרוייקטים לפיתוח.

מהנדסי אלקטרוניקה ומחשבים
- בעלי נסיון של 3 שנים לפחות בתיכנון מערכות מיקרומחשבים, מעגלים לוגיים, כתיבת תוכנה למיקרומחשבים.
- שליטה בשפה האנגלית

אלקטרואופטיקאים
- בעלי נסיון של 3 שנים לפחות בתחומי גלאים וטכנולוגיות גלויר, סיבים אופטיים, עיבוד אותות, שימוש במיקרומחשבים ומחשבים.

נא לפנות בכתב, בציון קורות חיים ופרטים על הנסיון לת"ד 28356 תל־אביב 61282.

מנהלים בע"מ
איתור ומיון מנהלים ועובדים בכירים
באזליה 12, ת"א ט"ל 03-880728, ת.ד. 4665 ת"א 61046

לבית אופנה צעיר ומתפתח
דרוש
מנהל ייצור

ניהול מו"מ עם ספקים של חומרי גלם ועם קבלני משנה, הפעלת מתפרות חוץ: תיכנון ופקוח ייצור, דחיפת ייצור, ביקורת איכות.

מועמד מתאים חייב להיות בעל נסיון קודם בניהול ייצור בתחום האופנה.

מקום העבודה: תל־אביב, העבודה כרוכה בנסיעות בין מתפרות החוץ.

המועמד המתאים יפנה בכתב יד בצורף קורות חיים ונסיון בעבודה אל "מנהלים" ת.ד. 4665, תל־אביב 61046.

סודיות מובטחת

לארגון תיירות בכיר
דרוש
מנהל כללי

הכישורים:
- רקע בכלכלה, מינהל ויחסי ציבור
- ידיעה מושלמת של השפות עברית ואנגלית
- כושר ניהול משא ומתן

העונים על הדרישות הנ"ל יפנו בכתב יד, בציון קורות חיים ונסיון בעבודה לת.ד 2136 תל־אביב 61020 עבור "ארגון תיירותי בכיר".
סודיות מובטחת

COPY WRITER
מנוסה
טלפון: 221177
תנאים טובים – סודיות מובטחת
פרסום אדמון

אשדר
חברה לבניה בע"מ
מיסודה על קבוצת אשטרום

(דרושים/ות בתל־אביב)
דרוש/ה
נציג מכירות ארצי

הכישורים הנדרשים:
יוצא צבא
נמרץ
בעל כושר הבעה בכתב ובע"פ
בעל רשיון נהיגה (יתרון לבעל רכב)
עדיפות לבעל נסיון קודם

"תנובה" מחוז תל־אביב
דרושה:
מזכירה

הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית מלאה
* יכולת הדפסה מעולה בעברית
* נסיון מעשי של שנתיים בעבודה במזכירות

מועמדות מתאימות תושבות תל־אביב או סביבתה הקרובה, מתבקשות לפנות בכתב למחלקת המנגנון של "תנובה" – מחוז תל־אביב, ת"ד 282 תל־אביב 61002 ולציין קורות חיים, השכלה ונסיון מעשי בעבודה.
תנאי שכר באותים יתנו למועמדת המתאימה. סודיות מובטחת.

תעשיות רכב בע"מ
למחלקת יבוא דרוש
עובד בכיר

בעל הכישורים הבאים:
- בוגר בי"ס תיכון לבוגר כלכלה ומינהל עסקים יתרון.
- נסיון של לפחות 5 שנים בנושאי יבוא/משלוחים.
- ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
- כושר ניהול מו"מ.
- פקיד רשוי – יתרון.

למועמד המתאים מובטחים תנאי העסקה טובים ביותר

נא לפנות למנהל כח אדם ת.ד. 535 נצרת עלית, טל. 065-58112

הבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ
THE TEL AVIV STOCK EXCHANGE LTD.
דרושה
כתבנית אנגלית – עברית

כישורים נדרשים:
- שליטה מוחלטת בשפות אנגלית ועברית (שפת אם אנגלית – רצויה).
- שליטה בהדפסה באנגלית ובעברית.
- נסיון של 3 שנים לפחות בעבודות משרד.
- השכלה תיכונית מלאה + תעודת בגרות.

בעלות כישורים כנ"ל תפנינה בכתב־יד בפירוט קורות חיים ונסיון למח' כח־אדם ת.ד. 29060 תל־אביב 61290.
–סודיות מובטחת–

אסם
תעשיות מזון בע"מ
למשרדנו הראשי בפתח־תקוה
דרושים/ות
סדרנים/יות ומדגימות

* נשים/גברים
* משרה מלאה
* עבודה זמנית החל מתאריך 1 במאי 1986
* מקום עבודה איזור המרכז

נא לפנות לוישנברצקי יצחק, טלפון 03-9265398, 03-265939, בין השעות 7.30 – 9.00 בבוקר, או 3.30 – 4.30 אחה"צ.

נושם פרסום

הקריאטיב אינטליגנטי שיודע למכור, נכנס לפחות 3 שנים בענף ומכיר טוב את הברנזה – יש לך מה לחפש אצלנו, ולנו יש מה להציע לך (גם כתנאים). צלצל למנהל פרסום 03-204707. סודיות מובטחת.

לחברה גדולה בענף המזון
דרוש/ה
כימאי/ת עובד/ת מעבדה

* רצוי בעל/ת נסיון באנליזות של מזון
* בעל/ת יכולת לפקח על צוות עובדים
* מגורים בגוש־דן

נא לפנות בכתב לת.ד. 2651 תל־אביב מיקוד 61026.

לגדעון אוברזון תעשיות אופנה
דרוש/ה
מנהל/ת
להקמת מפעל חדש לבגדי־ים במרכז הארץ.

הכישורים הדרושים:
1. השכלה הנדסית.
2. נסיון קודם טוב בענף ההלבשה (יתרון לבעלי נסיון בתחום בגדי־ים והלבשה תחתונה).

נא לפנות בכתב בתוספת קורות חיים לפי הכתובת: המכביה 9 ר"ג 52552 למר גבאי.
סודיות מובטחת

Oberson

למשרד פרסום וקידום מכירות המטפל בלקוחות גדולים ומובילים בתחומם
דרוש/ה
עוזר/ת תקציבאי
ראש פתוח • הרבה מרץ • נכונות לעבודה קשה מעבר לשעות המקובלות.
גיל: 23-30. השכלה אקדמאית • יתרון.
פרטים בטלפון 03-228106.

לחברת שיווק גדולה דרושים
בחורות ובחורים
בעלי הופעה לקידום מכירות
(לאחר שירות צבאי, עד גיל 25)
הכנסה חודשית/תמריצים גבוהים
5 ימי—עבודה בשבוע
קורס קידום־מכירות בחברה

טלפונים: 03-464811/2 בשעות 09.00-17.00

לחברת IMS דרושים
▲ מנהל/ת שרות ומשלוחים
בעל/ת ידע טכני ורקע בנגרות
▲ פקיד/ת שרות
▲ הרכזן/נית - נסיון בטוקס
▲ שו־טפ/ית - נסיון ו־ושוג ו־ושאי
▲ עוב־ד/ת נקיון

טל. 245222 (בקש את אריה)

העבודה באזור רמת גן.
תנאים והטבות מעל ומעבר למקובל

לרגל ליזום עבודה מלא
מזכירה מעולה
לניהול המשרד
ולניהול קשרי מדיה
טל. 03-238703, 222461
שירה, מאור & שקולניק

הלוח הכללי | הד כפול ומכופל

هكذا من الأصل

Robomatix LTD.
מחקר, פיתוח ויישום בתחום הרובוטיקה והאוטומציה
חברת בת של "כלל תעשיות" "ריבוע תעשיות"

ד ר ו ש

שרטט מכונות

- בעל ראיה טכנית לפיתוח כשרטט אוטומציה.
- נסיון מוכח של 3 שנים
- ידע בשרטוט CAD

■ הסכם עבודה אישי
■ קידום לפי כישורים
■ 5 ימי עבודה

לקופת חולים מכבי

דרושים

רופאי שיניים מנוסים

למרפאת השיניים החדשה של הקופה בבת־ים
- על המועמדים להיות בעלי נסיון מוכח בכל תחומי רפואת השן.
- למשרה מלאה או חלקית.

תנאים טובים למתאימים.

לקביעת ראיון נא להתקשר לגאולה 03-292911

למועצה האזורית
ערבה התיכונה
לשנת הלימודים תשמ"ז
דרושים/ות

מורים/ות

- למתמטיקה
- ביולוגיה
- פיזיקה
- אנגלית
- מרעיי חיים וחקלאות
- להסבה הכיתה העליונה
- תנאים מיוחדים
- למועמדים/ות המתאימים/ות
- אפשרות העסקה בן/בת זוג
- המגורים במרכז ספיר

בדבר פרטים נא לפנות למנהל בית־הספר "שיטים" ביו"ם, 057-81201, 057-81144

להברה מסחרית מבוססת שהינה חברת בת של חברה אמריקאית

ד ר ו ש

מנהל חשבונות
סוג 2

בעל נסיון 3-4 שנים.

טנסור היא החברה המובילה בישראל בתחום הטכנולוגי של POWER ELECTRONICS

אנו מחפשים

1. מהנדס/ת אלקטרוניקה
ראש צוות פרויקט פיתוח

2. מזכירת המנכ"ל

לתפקיד המזכירה של מנכ"ל החברה אנו מחפשים אשה צעירה ויוזמת, בעלת תושיה ועצמאות.

טנסור מערכות בע"מ, מרכזית חייפה
מרכזית טרכ״ם - מען במזרח הכרמל, פיתוח.

לקביעת ראיון אישי נא להתקשר לטל. 052-598661, 17:00-08:00

למושב מבוסס ובמצב כספי איתן באזור עפולה דרושים

1. גזבר/מרכז משק
2. מנהל חשבונות ראשי
3. מזכירה

- אפשרי מגורים במקום
- נסיון קודם במושב - הכרחי

עפולה ולציון עבור יוחנן 2483

למפעל תעשייתי המוביל בתחומו דרוש

מנהל מכירות אזורי

הכישורים:
- 12 שנות לימוד לפחות.
- נסיון קודם בתחום המכירות הכרחי.
- מגורים באזור גוש דן.

המתאימים יפנו בכתב־יד בציון קורות חיים לת.ד. 1334 ת"א מיקוד 61013 עבור מס' ר/9246

מנהל חשבונות

למשרה מלאה

האוניברסיטה הפתוחה

דרושים

למערכת הלימודית

1. ראש מגמת מחשבים תוכנה

- בעל תואר אקדמי שני או שלישי במדעי המחשב.
- בעל נסיון בהוראה.

2. איש בכיר במגמת אלקטרוניקה

- בעל תואר אקדמי שני או שלישי בהנדסת אלקטרוניקה.
- בעל נסיון בהוראה.

3. אסיסטנטים/יות ועורכים/ות

- בעלי תואר ראשון או סטודנטים לתואר שני באלקטרוניקה או במדעי המחשב.
- רקע בהוראה או בהדרכה.

תל־אביב, מיקוד 69011

לחברת שיווק ארצית
דרוש/ה

מנהל/ת חנויות
בירושלים

ת"א 24238, 61241

לת.ג.ל בע"מ

ד ר ו ש

מנהל רכש

- נסיון של 5 שנים בתחום הרכש במפעל תעשייתי
- ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין
- עדיפות לבעלי השכלה אקדמאית
- יוצא צבא עד גיל 35

למכון להערכה תפקודית
במרכז הרפואי שיבא

ד ר ו ש ה

פקידה מעולה

לחצי משרה

להתקשר החל מיום א' 13.4.86 טלפון 03-716424

למוסד לתלמידי חו"ל בירושלים

ד ר ו ש / ה

מדריך/ה חינוכי/ת

עם מגורים בפנימיה
לקבוצת סטודנטים מחו"ל

טלפון: 02-715112, 02-717863

לקראת שנה"ל תשמ"ז קבוץ חפציבה מחפש

מורים/ות לביולוגיה ליפוד

עדיפות לקליטה

065-34230, 065-34386, 065-34160, 065-34163

להברת תקשורת דרוש

שותף רציני

השקעה של 200,000 דולר

14.00

לפרסום דחף דרושים:

מנהל
בירושלים

תקציבאי
לסניף דחף בירושלים

בעל נסיון במשרד פרסום לעבודה בת"א

איש שיווק
לעבודה בהנהלת רשת הסניפים

המעוניינים יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים והמלצות ובציון המשרה ע"ג המעטפה אל ת.ד. 1334 ת"א מיקוד 61013 עבור 8/86 — סודיות מובטחת —

המודעה מיועדת לנשים ולגברים כאחד

לחברת "עמלים" בגוש דן

דרוש

איש בינוע מנוסה

דרוש/ה

אשה

לעבודה במשק בית

ORBIT ADVANCED TECHNOLOGIES LTD

דרושים:

★ **כרסם** לכרסומת קונבנציונלית
5 שנות נסיון
עדיפות למפעילי C.N.C.

★ **מזכירה/כתבנית**
נסיון בעבודה במעבד תמלילים עברית ואנגלית
נסיון בקורספונדנציה עברית ואנגלית
נסיון במכירות — רצוי.

★ **כתבנית עברית**
כתבנות בעברית
ידע כללי בכתבנות באנגלית.

על המועמדים לחיות תושבי נתניה או אריאל
בפרטים נא לפנות לת.ד. 3171 נתניה עבור כ"א
או טלפונית 053-33247

לחברת מעוף שלפים בע"מ
יצרן השלטים הגדול בישראל

ד ר ו ש י ם

עובדים מקצועיים

בעלי נסיון בשלטים
מוארים ובעיבוד פרספקס

נא להתקשר לטלפון 03-9230477

דרוש למוסד ציבורי

מנהל/ת מכירות

להשגת מנויים, מכירת מודעות וקידום מכירות של כתבי עת באנגלית, על בסיס אחוזים.
אפשרות של הכנסה גבוהה לאדם המתאים.

דרוש נסיון בקידום מכירות וידיעת עברית ואנגלית.

נא לפנות בכתב ל: המחלקה להסברה (עבור מנהל מכירות) ת.ס. 92 ירושלים 91920

RS
שרותי כוח אדם

לאו.אר.אס תל־אביב דרושים:

★ **תוכניתנים מנוסים**
IBM, MVS, PL/1, IMS

★ **תוכניתנים מנוסים**
IBM, MVS, COBOL, CICS

אפשרות למשרה חלקית.

כבר אתרים 142 לרונן טל. 03-202460

לתלמסל בע"מ
באזור התעשיה חולון דרושים

עובדים

למחלקת ייצור והרכבה

תנאים טובים
5 ימי עבודה בשבוע.

03-804695

נילית בע"מ
תעשיות ניילון ופוליאסטר

מנהל מחלקת מיזוג אוויר ואחזקה כללית

התפקיד כולל:
- אחריות ישירה לתיפעול ולאחזקת מתקני מיזוג אוויר מרכזיים המופעלים בחימום והמשרתים תהליכי ייצור כבויקוי לחות וטמפרטורה.
- ניהול מערך אחזקה של ציוד עזר.

דרישות התפקיד:
- מהנדס / הנדסאי מכונות / מיזוג אוויר.
- נסיון בן 5 שנים לפחות בתפעול ובאחזקת מתקני מיזוג תעשייתיים.

הנדסאי ייצור

דרישות התפקיד:
- הנדסאי תעשיה וניהול
- נסיון בן 3 שנים בתעשיה.
- כושר ארגוני ויחסי אנוש טובים.

מכשירן

לעבודה בתחום הפנאומטיקה במערכות פיקוד ובקרה.

דרישות התפקיד:
- בוגר ב"ס מקצועי במגמת מכשור ובקרה.
- 3 שנות נסיון בעבודה עם ציוד פנאומטי ואלקטרוני במערכות פיקוד משולבות הפועלות תוך הליכי ייצור בקרה.

המודעה מתייחסת למועמדים ולמועמדות כאחד

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים למחלקת כוח אדם.
ת.ד. 276 מגדל העמק 10500
סודיות מובטחת

מ.מ.מ. מינהל, משאבי אנוש ומערכות מידע בע"מ

דרושים

מנהלי חשבונות עצמאיים

לעבודה במערב אפריקה ובדרום אמריקה

הכישורים הדרושים:
רואה חשבון או השכלה מקבילה
נסיון של 5 שנים לפחות,
רצוי במערכות ממוחשבות
נסיון בהכנת דוחות כספיים
שליטה בעברית ובאנגלית או עברית וספרדית

קיבוץ רמת רחל
מחפש

אחות

בעלת נסיון בתחנת האם והילד
וטיפול בקשישים

מגורים במשק חובה, עדיפות לבודדה 02-715712 לבקש את אתי בוצר יום ראשון

אל־דה EL-DE

ד ר ו ש

מהנדס תוכנה

- בעל 5 שנות נסיון בפיתוח תוכנות תקשורת וניהול נתונים בזמן אמיתי.
- והכרה יסודית של IBM-PC-AT
- המעבדות מיקרופרוססורים של אינטל

02-536123, 02-520388

הלוח הכללי

מועצה מקומית סביון דרושה

מזכירה לראש המועצה

דרושים

מהנדסי תעשיה וניהול

בעלי יכולת אנליטית וכושר ניהול פרוייקטים.

ת.ד. 45289 ת"א.

ת"א דחף מרכז
ת"א דחף דיזנגוף
ת"א דחף בן יהודה
ת"א דחף אלנבי
לפרסום מודעה! דחף
חיפה דחף
ירושלים דחף
דחפון
ובעוד 50 סניפי דחף בכל רחבי הארץ

לפעמים אתה צריך פרסום. תמיד דחף

דחפון

24 שעות שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיסי אשראי ויזה, ישראכרט, דיינרס

03-611001

DANIEL דניאל

דרושים

הלי מסעדות, קפטנים,

דה"רנג, מלצרים/יות

רי אנגלית ובעלי נסיון מוכח בבתי מלון וכבים.

ציף סטיוארט בעל נסיון מוכח במלון.

הל/ת מסעדת עובדים בעלת נסיון מוכח.

בחים בעלי נסיון של 3 שנים בבתי מלון ובבים.

פאי קבלה בעל נסיון של שנתיים במלון 5 בים. אנגלית חובה. שפות נוספות יתרון.

קר/ית (קופאי מסעדה) נסיון של שנה. אנגלית חובה.

דניות בעלות נסיון לעבודה שטות בוקר.

קידת קבלה למועדון הבריאות (עבודת שמרות, בשבתות ובחגים), דוברת אנגלית רפתית. בוגרת קורס פקידי קבלה. הופעה נאה. סיון קודם רצוי. (נא לפנות החל מיום ב').

עסה מדופלמת בעלת נסיון מוכח. דוברת גלית. שפות נוספות יתרון (נא לפנות החל מיום

ציל/ה מוסמך/ת עדיפות לבעלי תעודת מוסמך. עברית ואנגלית חובה.

קידת כתבנית עברית על בוריה. אנגלית רון. בעלת נסיון של 3 שנים לפחות. שרה מלאה.

זר למנהל מרכז המחשבים בעל נסיון ל 3 שנים לפחות בתכנות COBOL. יתרון לבעלי יון במלונאות.

ופעילה/קלדנית בעלת נסיון של 3 שנים. גלית חובה. עבודה במשמרות כולל שבת. יתרון בעלות נסיון בהנהח"ש ממוחשבת.

ות תנתן למתגוררים באזור המרכז והשרון. מעוניינים להצטייד בתעודות, המלצות ותמונה, יע למחי כח אדם, מלון דניאל ים הרצליה, בימים א-ה בשעות 10.00-13.00.

גלר נסיס

לחברה מסחרית גדולה בחיפה העוסקת ביבוא כימיקלים וחמרי גלם לתעשיה

דרוש

מנהל/מקדם מכירות בכיר

נדרש מן המועמד:

- נסיון מוכח במכירות כימיקלים וחמרי גלם
- הכרה יסודית של התעשיה לסוגיה: גומי, פלסטיקה, כימיה, בנק, פרמצבטיקה וכו'.
- נסיון מוכח בעבודה עם ספקי חמרי גלם בחו"ל.
- ידיעת השפה האנגלית על בוריה (מעודף שפה נוספת).
- רקע פורמלי בכימיה - יתרון.

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 4353 חיפה, עבור מס' 2175, בצרוף קורות חיים. יענו רק מועמדים המתאימים לנתונים.

סודיות מובטחת.

אגדת ישראל · העמותה לליקויי שמיעה

דרושים מורים מנוסים

למקצועות הבאים:

* הנחיה השכלתית א, 2 — לכ"ע יהודים בשעות הבוקר.
* אנגלית מכינה להמרכזים — לאחר הצ"א בשעות הערב.

לפרטים נא לפנות לטל': 657065 660086

רח' הגבור 32 ת"א

לחברת אלקטרוניקה

דרושים:

פקיד מחשב

* לעבודה במשרד רכב
* לרישום והכנסת נתונים למחשב, רצוי בעל נסיון קודם.
* בעל רשיון נהיגה.

פקיד/ת טלקס

* להפעלה באנגלית של טלקס ופקסימיליה.
* העבודה במשרה חלקית.
* לאחר שרות צבאי.

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 29588 ת"א ולציין על גבי המעטפה את שם התפקיד המבוקש.

לחברת סוכנויות גדולה המובילה בשטחה

דרוש

הנדסאי/טכנאי חשמל

זרם חזק

* ידיעת אנגלית הכרחית.
* ידיעת צרפתית וידע בשיווק — יתרון.

לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 4857 תל-אביב מ. 61048.

למפעל להדמיה בתהודה מגנטית בהרצליה - דרוש/ה

מהנדס/ת אלקטרוניקה

(מס' משרה 4041)

עם התמחות בחמרת מחשבים לא מיקרו (דיגטלי) לפתוח אמצעי תצוגה משוכללים בתחום ההדמיה. נסיון תעשייתי של 5 שנים ומעלה, ישא באחריות בפיתוח הפרוייקט.

אנא פנה/י בכתב בצירוף קורות חיים ופירוט נסיון קודם ל-ת.ד. 550 חיפה 31004, או כטלפון לאביהו אגרזי 052-541122. נא ציין/י מספר המשרה, כתובתך, מיקוד, ת.ז. וטלפון להתקשרות.

אלסינט

אלקטרוניקה בשרות הרפואה.

ביטחון אזרחי

CITIZENS SECURITY SERVICES

סניף נמל תעופה בן גוריון

★אבטחה ★שמירה ★שרותים מיוחדים

דרושים

גברים

לעבודה ביטחונית מענינת בנמל תעופה בן גוריון

תנאי קבלה:

* לאחר שירות צבאי מלא, רצוי קצינים.
* בוגרי י"ב כיתות - יועדפו אקדמאים.
* גילאי 25-30, תושבי אזור המרכז.
* ידיעת השפה האנגלית ברמה גבוהה.
* שפה נוספת יתרון

(ראיון הקבלה יערך באנגלית)

תנאי שכר טובים. * אפשרויות לקידום.

המעונינים העומדים בדרישות יפנו בכתב יד לת.ד. 200 נתב"ג 70100 עבור "יואב" בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים, כולל מס' ת.ז וטלפון.

פונים מתאימים יענו.

למלון המלך שלמה

דרוש

מבקר מזון ומשקאות

בעל נסיון של שנתיים בענף המלונאות בתחום התמחות זה.

נא לפנות למחלקת כח אדם, טל. 059-79111.

ישרוטל ניהול מלונות בע"מ

למושב קדש-ברנע (ליד מסוף ניצנה)

דרושות

מטפלות לגיל הרך

גננת מוסמכת, עובדת מטון, מגורים במקום.

טלפון 057-79107, 057-77278 מיום א'.

למסעדת המיני גולף

דרושים

1. טבח מקצועי
2. מלצרים/יות מקצועיים

053-32783 לפנות להיכל 053-23109

בחדרה

עובדים סוציאליים לעבודה שקומית

טלפון 063-31394 או 063-31097

משרד רואה חשבון מחפש:

בוחן מנוסה

(נסיון של שנתיים לפחות)

טל. 625972

למשרד פרסום דרושים

מנהל עבודה

פרסומאי עם נסיון לניוזט עבודה ואנשים

קופירייטר עם מוח משופר

תקציבאי עם ראש, ידיים ורגליים

גרפיקאי עם ביצועים עם נסיון

חי"ג: 03-202362-203459

לחברת אחים עופר (נכסים) בע"מ

דרוש

אחראי בקורת חשבונות חוכרים נמלים וסוכנויות

הכישורים הדרושים:

* רקע בהנה"ח
* רקע ימי

המעוניינים יפנו בכתב בפרוט קורות חיים לת.ד. 1755 חיפה.

יותר טוב במנפאואר

לסניפנו בתל-אביב

רח' בן־יהודה 12, א'–ה' 08:00–14:00

טל: 298877, 03-284128

דרושים

* **קלדניות (מסוף)**

בעלות נסיון בהזרמת נתונים "אותיות ומספרים" לעבודה של 6 שעות לפחות ביום, בתל-אביב.

* **מנהלי חשבונות**

סוג 2, 3 עצמאיים ו/או מדופלמים. בעלי נסיון רב, ליום עבודה מלא, לעבודה בת"א ונתניה.

* **חשב שכר**

מנוסה במערכת שכר ממוחשבת בחברה גדולה, ליום עבודה מלא, לתקופה ממושכת, באיזור ת"א ונתניה. תנאים טובים למתאים.

* **מרכזניות תדקס**

בעלות נסיון של שנה לפחות, בוגרות תיכון, יוצאות צבא, ליום עבודה מלא.

* **מעבדות תמלילים**

מנוסות ב־י.ב.מ. פי.סי. מכונת וורדסטר, א' ב' וורדסטר, לאחר ... ואחרות. משרות מלאות וחלקיות ...

מנפאואר MANPOWER

החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

ירושלים • תל אביב • חיפה • באר שבע • רחובות

דרוש

מנהל חשבונות

מנוסה

בעל נסיון בהנהלת חשבונות של מפעל תעשייתי

לפנות 053-91594 למכתם 053-45884

לחברה תעשייתית גדולה בחיפה

דרוש

איש מכירות

המעונין להשתלב בצוות היצוא של המפעל

הכישורים הדרושים:

* בעל תואר ראשון בהנדסה כימית או כימיה
* שליטה מוחלטת בעברית ואנגלית, שפות נוספות יתרון.
* רצוי נסיון מסחרי, אבל לא הכרחי.

התפקיד כרוך בנסיעות לחו"ל

יפנו רק מועמדים העונים לדרישות לעיל בפירוט קורות חיים ונסיון קודם בכתב יד לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 2177

(מיקוד 31040)

לחברת ליבא רכב

דרוש

מחסנאי טכני

לאחר שרות צבאי עד גיל 25.

נא לפנות לחברת ניקה בע"מ רח' המסגר 40 ת"א למחלקת רכב.

לבית החולים אסותא

דרושות מיילדות

לפנות לאחות הראשית טלפון 03-240185

כפר הנוער קדמה

(ליד צומת קסטינה)

למסגרת חינוכית טיפולית

בנוער מנותק אנו מעונינים:

1. רכז הדרכה ופנימיה

(בחור) בעל השכלה בע"ס או מדעי ההתנהגות עם נסיון טיפולי קודם.

תחילת העבודה בחודשי הקיץ, מגורים במקום.

2. מדריך חברתי טיפולי

(בחור) בעל השכלה אקדמאית או מקבילה ובעל אישיות מתאימה לעבודה טיפולית.

תחילת העבודה — מיידית, מגורים במקום.

נא לפנות בכתב לאבי קורן

קדמה ד.נ. לכיש צפון, מיקוד 79442.

שופר-סל

דרוש/ה

מבקר/ת קופות

התפקיד כולל בדיקה ופיקוח על הדיווחים הכספיים בסניפי שופרסל, בדיקת הפקדות הפדיון, פיקוח על הפעלת קופה קטנה בהתאם לנוהלים והדרכה בדבר ניהול הקופה הראשית בסניף.

הכישורים הדרושים:

* סוג ד' בהנה"ח - יתרון
* ידע והתמצאות בתחומים הנדרשים
* בעל רכב פרטי – התפקיד כרוך בנסיעות רבות.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב יד, בפירוט קורות חיים ונסיון קודם, אל: שופרסל בע"מ, מחלקת כח־אדם, ת.ד. 84 פתח-תקוה 49100.

– סודיות מובטחת. –

המועצה המקומית קרית־מלאכי מחלקת החינוך

דרוש **מנהל**

לבית־ספר תיכון מקיף כללי

הכישורים הדרושים:

א. בעל תואר אקדמי רצוי תואר שני
ב. נסיון של 5 שנים לפחות
ג. בעל רשיון הוראה קבוע
ד. נסיון בניהול בית־ספר תיכון.
ה. המלצות.

המועמדים המתאימים מתבקשים לפנות לדוקטור רמי רחמים הממונה על מערכת החינוך. טלפון: 055-81333 או 055-81256

טלפון בבית: 055-82021

ראש המועצה המקומית יוסי ונונו

ישראמיל בע"מ

יבואנים ומשווקים מוצרי חשמל ביתיים

דרושים:

* **מארגן/ת משרד**

אנגלית עברית טובה מאד, ידיעת בהנה"ח

* **פקיד/ה**

למחלקת מכירות ומגבות עם נסיון, אפשרי גם פנסיונר/ית.

* **סוכן נוסע בענף**

לביקור בחנויות ועדי עובדים.

* **פקידה צעירה**

עברית אנגלית

לפנות טלפונית: 03-358773 אור־יהודה

בשבת: 03-354433

למפעל בענף המתכת דרושים:

1. מנהל עבודה

נסיון בניהול יצור במפעל לעבודות כבישה ומבליטים

2. עובד ייצור

נסיון של שנתיים לפחות בהרכבת מבלטים, רשיון נהיגה - הכרחי

3. פנסיונרים

לעבודות אחזקה 6 שעות ביום.

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם ל-ת.ד. 35088 ת"א 61350

למכון המחקר של פרסום אריאלי

דרוש/ה

איש מחקר

בעל נסיון מוכח בניהול ופקוח על מחקרי שוק.

עדיפות לבעלי תואר שני בפסיכולוגיה, סוציולוגיה ומנהל עסקים.

נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים. פרסום אריאלי, ... ת.ד. 7055 ת"א מיקוד: 61070

סודיות מובטחת.

למשרדנו בסניף סביון-קריאון

דרושה מזכירה

בשעות הבוקר

טל: 03-347201

אנגלו סכסון

זה נכס בשבילך

למפעל חזיק ובכבוש בענף המתכת

דרושים:

כרסמים מעולים

רתך ארגון

מסגר

תנאים מצויינים למתאימים

08-221053

03-708357

לשגם רהוטי ילדים ונוער

דרושים

1. **מוכר/מנהל חנות** עם נסיון
2. **פקידה סכנית** למשרה מלאה.

לקביעת ראיון 03-9611941

מנהל עבודה

למפעל מתכת ועיבוד פח, בגוש דן, המעסיק כ־20 עובדים.

... הפניות תבוטחנה.

* הסודיות מובטחת *

דרוש

גבן

מנוסה בשטחי גנון גדולים.

טל 03-244015

03-240388

קלדנית

בעלת נסיון: רצוי ידע בהנהלת חשבונות

למשרה מלאה

טל: 03-9231775

פתח־תקוה.

חברת טורקס בע"מ יצרני תוויות ארוגות

דרושים:

* **אורג לתוויות** למשמרת ראשונה • שניה
* **עובדת** למחלקת אריזה
* **עוזר** למנקב דוגמאות

03-5812556 03-841470

כור תקשורת והתראה בע"מ

ת.ד 22022 תל־אביב 61130

דרושים/ות

טכנאי/ת / הנדסאי/ת אלקטרוניקה

לאגף מחשבים

כשורים:

* נסיון באחזקת מערכות מקרו מחשב
* ידיעת השפה האנגלית
* רשיון נהיגה

לפנות טלפונית החל מיום א' לאותי 03-492661

מרכזן/ית

לשעות 11.00–18.30 כולל. עבודות פקידות

יועדפו מועמדים הגרים בסביבת קרית עתידים.

חמישה ימי עבודה בשבוע.

לפנות טלפונית החל מיום א' לפרי 03-492661

דרוש **חשבונאי בכיר**

למפעל תעשייתי העוסק ביבוא ויצוא לניהול מערכת הכספים והחשבונות באזור גושדן

לפנות בכתב לעורכי־דין אתגר דרך חיפה 5 ת"א עבור שלמה

דרושה

פקידת מודיעין

לשולחן בקרה

בבנין רב־קומות

בוגרת תיכון ובעל גיל 30 אנגלית בדיבור רצויה.

לקביעת ראיון ...

למוסד ציבורי בתל אביב

דרוש

איש אחזקה

אינסטלטור סוג מעולה + מסגרות כללית, רתכות

לפנות בכתב ... ת.ד. 383 ת"א

לחברה מסחרית בצפון ת"א

דרושה

עוזרת למנהלת חשבונות

* סוג 2 בהנהח"ש.
* נסיון מעשי של 3—2 שנים.
* נסיון בעבודת מחשב.
* משרה מלאה.

נא לפנות טלפונית: 03-283961

למפעל תעשייתי בתל־אביב

דרושים

בעלי נסיון במקצועות הבאים:

* **מבלטן**

עצמאי

היודע לייצר מבלטים בשילוב אלקטרו־אירוזיה

* **כרסם**
* **מסגר אחזקה**
* **מסגר רתך**

עצמאי, המסוגל לעבוד לפי תכניות, עיקר העבודה בנית מתקנים וחלקי מכונות.

* **מחסנאי**

למחסן סחורות גמורות — חלקי רכב. נסיון באחזקה ועריכת חשבונות.

נא להתקשר לקביעת ראיון

טלפון: 03-478121 בין 08.00—15.00

למושב פארן בערבה

דרושות

1. **גננת מוסמכת**

בעלת נסיון לשנת הלימודים תשמ"ז

2. **מטפלת מנוסה**

לעבודה מיידית

טל. 057-81313, 057-81321

ליצרן אופנת נשים באזור הצפון

דרוש

סוכן מכירות

לאזור המרכז והדרום: בעל רכב ובטחונות

טלפונים: 04-708624

04-701033

לחברת שיווק גדולה בענף הטקסטיל

דרוש/ה

סוכן/סוכנת

למכירה ולקידום מכירות

באזור ירושלים ובאזור המרכז.

* תיתכן גם מישרה חלקית

נא להתקשר בטלפון 03-9231552

משרד תכנון בת"א דרושה

שרטט/ת

או

טכנאי/ת

לקונסטרוקציות בנין

5 ימי עבודה בשבוע

בעלי נסיון ...

219251

דרושים ות

כוחות עזר ואחיות

לעבודה באוירה נעימה. הדרכה קלינית צמודה במקום על־ידי אחיות מוסמכות.

לפנות בטל. 721175 ...

לירחון "טכנולוגיות"

דרושה

אשת מכירות מעולה

שעות עבודה 9.00-15.00, 5 ימים בשבוע

תנאים מעולים נסיון מוכח הכרחי.

גיל מינימלי 28

טלפונים: 03-258411 03-256873

הלוח הכללי

בשקט ובנקל

לסניפי החברה בירושלים, גוש דן וחיפה

דרושים

קציני/ות ביטחון

מועמדים בעלי רכב ובעלי השכלה תיכונית מתבקשים לפנות אישית ביום ראשון 13.4.86 בין השעות 09.00-13.00 ו־15.00-18.00, למחלקת הביטחון, בית שופרסל, רח' רוטשילד 79 פ"ת.

אתם תקימו את הרשת הארצית

* **2 סוכני מכירות**

נסיון מוכח במכירות (עדיף לחנויות)

גיל 28-35

בעלי רכב.

* **מקדמת מכירות**

לייזום באזרים במסגרות מפעליות

בעלת רכב.

הכנסה על בסיס ביצועים

"אינטר־אילת" בע"מ יצרני שמיכות בלי מיטה וכיסוי מיטה טלפון 03-658893 בין השעות 9.00-13.00 (צביקה)

לדפוס

דרוש:

1. **דפס**
2. **צלם**
3. **מונטג'ר**

טלפון: 03-290784

לחברה לתערוכות

דרושים

1. **גרפיקאי**

בוגר בית הספר הטכנולוגי בחולון עם נסיון של 5 שנים

2. **גרפיקאי**

בוגר בצלאל עם נסיון בתערוכות

03-721651

נילית בע"מ

תעשיות ניילון ופוליאסטר

לעבודה במשרדי החברה בת"א

עוזרת למנהל השרות הטכני

* נסיון וידע נרחבים בעבודות מזכירות.
* שליטה מלאה בהדפסה ובשפות האנגלית והעברית.
* ידיעת איטלקית וצרפתית — יתרון.
* רקע טכסטילי — רצוי.

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב לפנות ...

"נילית" בע"מ ת.ד. 50276 תל־אביב 68125

– סודיות מובטחת –

שופר-סל

לסניף סטלה מאריס חיפה

דרושות

* **קופאיות**
* **קלדנית**

מועמדות מתבקשות לפנות למנהל הסניף.

רח' טשרניחובסקי פינת פרץ חיות.

הילטון תל אביב

לבריכת השחיה

דרוש/ה

מציל/ה מוסמך/ת

למשרה מלאה.

שליטה בשפה האנגלית הכרחית.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות למח' המנגנון בין השעות 14:00-15:30.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות לטל. 03-6402923

דרושה

מזכירה

לחברת מחשבים

03-458434

דרושה

זמרת

בעלת הופעה מרשימה להקה מפורסמת

רצוי בלומזיית

אלי 893259

סניב 9640341

הלפנה אסיה

דרושים

אורגים

תנאים - טובים

טלפון 03-458636

דרושה

כתבנית

אנגלית/עברית

גרמנית — רצויה

משרה חלקית

עם קורות חיים לת.ד. 9165 ת"א מ. 61091

דרוש

כלכלן צעיר

בעל תואר שני בכלכלה

חמש שנים נסיון, לעבודה בניתוחים מאקרו כלכליים לתכנון אסטרטגי

קורות חיים יש לשלוח עבור כלכלן מודלים כלכליים בע"מ ת.ד. 3201 ומודיען 52131

דרוש

מדריך ומרכז ענף הלול

באגודה חקלאית גדולה במרכז הארץ.

רק בעלי נסיון בטלוחות הלול השונות יפנו בכתב לסניף "דבר" מודעה רחוב הרצל 31 "עבור מרכז לול"

„הבימה" – תכנית שנתית

רשימה מבטיחה – 18 הצגות – שמתוכן תועלנה כ־10 הפקות, מצפה לקהל בעונה הבאה בתיאטרון הלאומי. ליובימוב הגדול יביים את „השקיעה" מאת י. באבל בתחילת העונה, עוד לפני הפגרה: הקומדיה המוסיקאלית „דבר מצחיק קרה לי בדרך לפורום", עיבוד של שבלוב וגלבאר לפלאוטוס עם מוסיקה של המלחין זונדהיים; הפקה חדשה של „גלילאו" מאת ברכט – שתי ההצגות בבימויו של המנהל האמנותי עמרי ניצן, שישה מחזות ישראליים חדשים ועוד.

ברפרטואר החדש בולט מה שכבר למדנו לזהות כחותמו של עמרי ניצן בביתו הקודם, בתיאטרון חיפה: קלאסיקה, מחזאות עברית חדשה, מחזות עבריים בעיבוד חדש ומחזות "יהודיים". בין מחזות המקור החדשים הבאים: „אחד משלנו" מאת בני ברבש שזה מחזהו הראשון בבימוי חנן שניר, „בבתאי" מאת מרים קיני בבימויו של תום לוי, „אבטיחים", מחזמר תנ"כי מאת דני סנדרסון ומאיר שלו בבימוי עמית גזית, „הנוימנים" מאת יצחק בן־נר בבימויו של עודד קוטלר, „גנות ירושלים" מאת בן־ציון תומר שחוזר למחזאות אחרי העדרות ממושכת מאז „ילדי הצל", „גולד באריך" מאת דני הורוביץ בבימוי עודד קוטלר ו„ביבוף מלך היהודים" מאת יוסי הדר בבימוי מיכה לוינסון. בין המחזות הישראליים המוכרים שיתחדשו בעונה הבאה בהפקת „הבימה": „מוראי" מאת יוסף בר־יוסף בבימוי אהרון אלמוג שביים, כזכור, בעונה החולפת את „הפרדס" מאת בר־יוסף בהצלחה רבה ו„הפיך", ממחזותיו המוקדמים של חנוך לוין, בבימוי מיכאל גורביץ.

מן הרפרטואר הבין־לאומי תעלה „הבימה" את „רביזור" של גוגול בבימוי חנן שניר, „בדרך לברודווי" – החלק השלישי בטרילוגיה של ניל סיימון, „האיש בתא הזכוכית" – מותחן של רוברט שאו. מתוך הקלאסיקה היהודית יועלה „הגולם" מאת ליוויק בתרגום עברי של מאיר ויזלטיר. „הבימה" תחזור בעונה הבאה להפקה ישנה נושנה שלה „מירלה אפרת", שזימן לחנה רובינא את אחד מתפקידיה המפורסמים. את המלודראמה של י. גורדין מתרגמת לעברית חדשה מרים קיני וביים את המחזה חנן שניר.

מנכ"ל „הבימה" שמואל עומר מדגיש, כי בעתיד תוכל „הבימה" להעלות מספר גדול יותר של הפקות בזכות ניצול ה„בימרתף" שבימים אלה שוקד האדריכל דוד מאיו על תכנון שיפוץ בו. אף שהביקורת לא קשרה כתרים מרובים לעונה החולפת ב„הבימה" מציינים המנהלים שמבחינת הקהל זו היתה עונה מוצלחת. מה שמצביע, לדעתם, על „אמון שהקהל מביע ב"הבימה"".

„הבימה" תעלה השנה מחדש את ההצגה „מירלה אפרת" שזימנה לחנה רובינא את אחד מתפקידיה המפורסמים

גולן בכל מקום

בבריטניה ודאי כבר מדפיסים סוחרים זריזים תמונות של **מנחם גולן** בשלושה צבעים לתלייה ביתית. לאחר מאבק עיקש הצליח הטייקון הטבריייני לשים ידיים על נתח נוסף מרשתות בתי הקולנוע בבריטניה. נכון להיום מחזיקה חברת „קאנון" בכשליש מבתי הקולנוע בבריטניה. העיסקה יצאה אל הפועל לאחר **שאלן בונד**, לשעבר הבעלים של „הבונד קואופריישן", הצטרף לחבר המנהלים של „קאנון" ובכך עקף התנגדות של איגוד בתי הקולנוע בבריטניה שחושש ממונופוליזם גולני. „קאנון־לונדון" מדווחים על עליה של 34 אחוזים במספר המבקרים ברשת בתי הקולנוע „קלאסיק" ו„סטאר" מאז עברו לידיים הזריזות של גולן־גלובוס. נדוניה נוספת לעיסקה, היא ספריית וידאו בת 2000 כותרות סרטים. בבעלות „קאנון" רשתות בתי קולנוע בהולנד, גרמניה, איטליה וכמובן במדינתנו הקטנטונת.

בתחום ההפקה, „קאנון" ממשיכה לפרות. מספר ההפקות השנתיות עולה על אלה של מדינות רבות (ישראל למשל). ממוצע של 30 סרטים בשנה. שלושה סרטים בהפקת „קאנון" משתתפים בפסטיבל קאן שנפתח בסוף השבוע שעבר: „רכבת לחופש" של אנדריי קונצ'לובסקי (שיוקרן כאן בקרוב), „מכור לאהבה" של רוברט אלטמן ו„אותלו" של פרנקו זפירלי. פתח את הפסטיבל „פיראטים" שביים רומן פולנסקי, סרט שנרכש להפצה בארה"ב על ידי „קאנון" ובתכניות

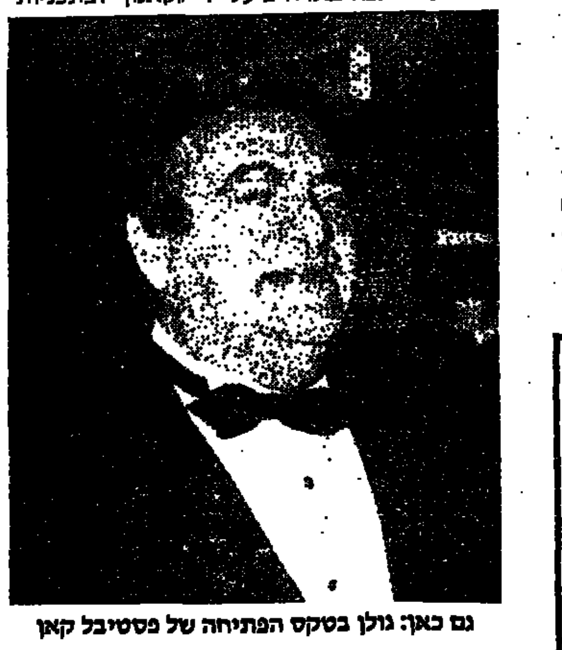
גם כאן: גולן בטקס הפתיחה של פסטיבל קאן

שמציגים שם משובצים שמות לוהטים באמת במושגים הוליוודיים. הויכוחים על רמת הגולן יימשכו לעד, ככל הנראה, בעיקר בגלל שזוהי התקופה בה יימשך המימשל הגולני. בנוסף לזיק של תקווה בעיני במאים צעירים המצליחים לחדור למשרדו של הגולן כשהוא מבקר כאן, ישמשו הקאנונים חבל הצלה לתעשיית קולנוע חולנית לא פחות – זו הבריטית. בפירסום של החברה מצוטט יורם גלובוס: „אנו מתכוונים לכוון את מרבית הפקותינו לבריטניה ולפתח תעשיית סרטים בריטית בכמות ובאיכות שלא נראו בעבר". איפה הם היו כל השנים האלה?

אמיר רותם

בימים אלה יצא לאור ספר צילומיו של **עודד ידעיה**, „מסמך אישי", בו הוא מציג סדרת תמונות שצולמו בין כתלי ביתו במשך תקופה ארוכה ומציגות את בני משפחתו בחיי היום־יום שלהם. תערוכה מהעבודות המופיעות בספר מוצגת בימים אלה בגלריה „קמרה אובסקורה" בת"א.

מחזאות גרמנית בַּבּוּעָה אמריקאית

מאת מירי פז

הסימפוזיון על מחזאות גרמנית שהתקיים בסוף השבוע באוניברסיטת תל־אביב לא משך אליו משום מה ציבור גדול של מתעניינים – לא מן האקדמיה ולא מן התיאטרון. ביומו השני כבר העתיקו המארגנים את הדיון לחדר הרצאות במקום האולם הגדול שאיכלס קודם לכן ציבור משתתפים זעום. על פי מה שדווח לנו היתה לפחות הרצאה אחת כראוית בשמ־עה בנושא האלימות בטקסטים של קרץ והנדקה מאת זיבה רוזנצוויג־מלבין מן האוניברסיטה העברית. ההרצאה של ד"ר ענת פיינברג מאוניברסיטת חיפה על מחזאות גרמנית בתיאטרון אישרה לרוב השומעים את מה שידעו: על בימות התיאטרון בישראל מוצגים רק מעט מחזות גרמניים, קלאסיים ובני־זמננו כאחד. במשך 25 שנה (1960־1985) הועלו בתיאטראות ישראל 64 מחזות בשפה הגרמנית (רובם של מחזאים בני גרמניה המערבית אך גם של מחזאים אוסטריים (הובארת) ושווייצריים (דירנמט).

ד"ר פיינברג מסבירה חסר זה במחסום השפה. לדבריה חסרים בישראל מתרגמים מיומנים בתחום הדראמה. סיבה אחרת טמונה בחוסר הזיקה של מנהלי התיאטרונים וקובעי המדיניות הרפרטוארית למחזאות הגרמנית, הנובעת, לדעתה, מהעדר מידע. מן המפורסמות הוא שהתיאטרון הישראלי (כמו תחומים אחרים) מעדיף לאמץ מחזות בריטיים ואמריקאיים.

בדיון שלא התפתח אחרי דבריה של ד"ר פיינברג, העלה ערן בניאל על נס את תרומתו להאדרת הדראמה הגרמנית במרחב השמי, בהפקת תסכיתי רדיו בקול־ישראל.

להגנתו של התיאטרון הישראלי ייאמר שבעניין זה הוא אינו נבדל בהרבה ממרכזי תיאטרון אחרים בעולם. נכון שבכל העולם מרבים לדבר על המחזאות הגרמנית החדשה, המרתקת, הרלוונטית ומזכירים תדיר את פטר צאדק כאחד מבימאי התיאטרון המעניינים ביותר כיום, אך כמה מחזות גרמניים מעלים בניו־יורק, בלונדון או בפאריס? קשה לגייס את טיעון „המטענים הרגשיים" ביחסינו עם גרמניה לצידוק החסר הזה. ממעטים להעלות אצלנו גם מחזות פולניים, רומניים, הולנדיים. ייתכן שזה סוג של פרובינציאליות: כיוון שלגבי רוב הישראלים בירות התיאטרון שבטווח השגתו מצויות בלונדון ובניו־יורק, מביאים לו ממרכולתן. 'פרובינציאליות' זו מעוגנת, בין השאר, בחינוך הישראלי המצוי ובהכוונה שאמצעי התקשורת נושאים באחריותה. כמה מידע מקבל הישראלי על מה שמתרחש מחוץ לגבולות המוכרים של ארצו, של ארה"ב ולכל היותר, בריטניה? כל צרכן תקשורת ישראלי מכיר את שמם של חברי סנאט אמריקאיים ולוביסטים זוטרים יותר מאשר את שמם של ראשי מפלגות בגרמניה שלא להזכיר שמות מחזאים כהיינר מילר, בותו שטראוס ואפילו פרנץ קסוור קרץ (שזכה באחרונה לרנסאנס מפתיע על בימותינו). העולם, על פי התקשורת הישראלית, מכיל את ישראל, מעצמת־על אחת שהיא ידידתנו ובת־בריתנו ולכל היותר, כמה 'ערי מחוז' במערב. בגלובוס התקשורת הישראלית יש מקום מצומצם מאוד, אם בכלל, לבעיות העולם השלישי, לַמְזרח אירופה, לסין וליפאן. גם בכפר הגלובאלי הצעום הזה כובשות את המרחב ההתכתשויות הבין־גושיות המסעירות בין יצחק מודעי לבין משה נור.

לאן נעלם ראול ואלנברג?

מדוע מתעלמת הטלוויזיה מסרט חדש על חסיד אומות העולם?

מאת ישראל דליות

לתומי קיוויתי שהטלוויזיה הישראלית תשדר, לרגל יום הזכרון לשואה ולגבורה השנה, את סרט הטלוויזיה החדש „ראול ואלנברג – סיפורו של גיבור". סרט זה, שאורכו כ־4 שעות צולם והופק על־ידי חברת „פאראמונט" והוקרן לראשונה בארה"ב ברשת אן.בי.סי באפריל בשנה שעברה. הסרט עורר התעניינות גדולה וקיבל ביקורות טובות ביריד הבין־לאומי לסרטי טלוויזיה שנערך בקאן באביב אשתקד.

הסרט מבוסס על עובדות היסטוריות ומתאר, כמעט בצורה דוקומנטרית, את מהלך ההתרחשויות מיולי 1944 ועד ינואר 1945. הסרט משחזר את הפרשה של השוודי, בן למשפחה [illegible] שהתנדב לשליחות הצלה להונגריה כנספח בשגרירות בבודאפשט [illegible] תקיפים, מבצע הצלה של יהודי בירת הונגריה הכבושה.

הסרט מסתיים ב־17 בינואר 1945 כאשר ואלנברג מציג עצמו בפני משמר הצבא האדום בחוצות בודאפשט המשוחררת. הוא יוצא בליווי קצין סובייטי ונהגו, לפי דרישתם, למטה הצבא הסובייטי בעיר ומאז נעלמים עקבותיו. הסרט נגמר מבלי לנסות לפענח מה עלה בגורלו. הסרט (ששודר גם בסידרה) עורר שוב הדים, בארצות שונות, לגבי פרשת העלמו של ואלנברג. במרוצת השנים הופקו כמה סרטים דוקומנטריים שעסקו בפרשת ואלנברג. כמה מהם שודרו בטלוויזיה הישראלית, אך הסרט החדש הוא הראשון מסוגו: מבויים ובהשתתפות שחקנים מקצועיים. משחקו של ריצ'ארד צ'מברליין, בתפקיד ואלנברג, זכה לשבחים רבים.

נשאלת השאלה מדוע הסרט על ואלנברג, שהוצג והוצע למכירה ביריד הבין־לאומי השנתי לסרטי טלוויזיה בצרפת, טרם נבחר לשידור בטלוויזיה הישראלית? ואלנברג אינו רק אחד מחסידי אומות העולם. הוא הנועז והאציל מבין כולם ואת סיפורו יש לספר שוב ושוב, בייחוד לדור הצעיר.

בגלריה „קרליל" בת"א נפתחה אמש תערוכה מעבודות הצייר ארטון. התערוכה, „חייך קטן", תהיה פתוחה עד ה־3 ביוני.

מוצארט וקוראסאווה בפסטיבל הסרטים בירושלים

מאת אמיר רותם

פסטיבל הסרטים השלישי בירושלים יחל להתגלגל בעוד כחודש וחצי והנה מתחילים לטפטף המתאבנים – השמות הראשונים של הסרטים הצפויים להיות מוקרנים במסגרת זו. „אופרה בבלית" הוא סרט בלגי של הבמאי הנודע אנדרה דלבו, על הפקת „דון ג'ובאני" של מוצארט, תוך כדי עריכת הקבלות בין עובדי ההפקה לגיבורי האופרה עצמה. חובבי האופרה יוכלו להנות מפסקול משופר (רולבי). הסרט מומן בידי הלוסו הבלגי לרגל יובלו.

הסרט הדוקומנטרי „א.ק." הוא אחד הסרטים הבולטים בפסטיבל השנה. זהו סרט של אחד מגדולי הבמאים הדוקומנטריים, כריס מארקר והוא מתעד את ההסרטה של „ראן" יצירת המופת האחרונה של אקירה קוראסאווה, הלא הוא „א.ק.".

„גני אסם" הוא סרט בריטי מהשנה האחרונה שנעשה בידי במאית, מרי מקמורי שמה, והוא מעניק לדבורה קר האלגנטית הזדמנות לככב בסרט חדש. קר היא הלן, אלמנה מטופחת הנזעקת לשפץ את הגן ההודר המטופח מעט פחות, שהקים בעלה המנוח. סיפור הגן המשתקם משתלב בזכרונות מהתקופה ההודית בחיי בני הזוג.

„צוקר בייבי" הוא סרט גרמני של הבמאי פרסי אדלון המביא סיפור אהבה יוצא דופן בצורה קולנועית מעט לא רגילה. קומדיה רומנטית שאינה הוליוודית. סרטים אחרים הצפויים להגיע יוודעו בתקופה הקרובה.

כל נושא בחיינו, מסתבר, ראוי לחידון נוער משלו. לאחר החידון הציוני משהו של השבוע שעבר, אנו מתבשרים על חידון נוער ארצי חדש הצפוי להיות משודר, אלא מה, בשידור טלוויזיוני ישיר. חידון הקולנוע לנוער. החידון ייערך במסגרת פסטיבל הסרטים בירושלים ונושאיו יהיו הקולנוע העולמי, לאו דווקא המקומי. נוער מעוניין יוכל להפנות את רצונו זה מעל גבי גלוייה לת.ד. 8561 בירושלים. טרם נעשתה פנייה לשר בורג.

יחי המלך

אלביס קוסטלו, מחוזק מתמיד

מאת אמיר רותם

רוס מקמנוס היה זמר בלהקתו של ג'ו לוס, להקה שנהגה לבצע שירים מצליחים של להקות אחרות. בנו דקלן, העדיף להיקרא „המתחזה", או „אלביס". הדרך לצמרת של דקלן פטריק אליסיוס מקמנוס היתה לקלה יותר מהרגע בו החל להשתמש בשם אלביס קוסטלו. ב־1976, והוא בן 22, ניגש למשרדי חברת התקליטים העצמאית „סטיף" והציג שם כמה הקלטות ביתיות של השירים שכתב. ג'ייק ריביירה שמע, התרשם והחליט לקחת את דקלן תחת חסותו. השאר נרשם לנצח בתולדות הרוק. קוסטלו היה לאחד מחשובי היוצרים. שיריו נושאים מסרים פוליטיים, אישיים, חברתיים. מלים חכמות כתובות למוסיקה נקייה מגימגונים. עיסוקו של אביו חשף אותו להרבה מוסיקה פופולרית מגיל צעיר, ודקלן הקטן נהג להוציא את כל כספו על רכישת תקליטים והופעות. ביוני 77' הוקמה להקת הליווי הקבועה של קוסטלו „האטרקשנס". קצב עבודה מטורף הנפיק לפחות תקליט מעולה אחד לשנה. אלא שאלביס לא אהב לשחק את המשחק. „אני לא ממש כוכב פופ", הוא אומר, „אני רק זמר, ואף על פי שאתה מגיע לדרגה מסויימת של פירסום כתוצאה מהעיסוק הזה, אני לא חושב שאני מפורסם במיוחד. בתקופה מסויימת, בערך ב־79', יכולתי לכוון את הקריירה שלי כך שאהיה לכוכב, אלא שאז הכל התפרק בגלל שהייתי אידיוט ובגלל שהייתי שיכור מגעיל. אנשים לא רצו קשר איתי." העיתונות לא קיבלה את היחס המחור שהיא רגילה לקבל וקוסטלו הוצג כצעיר בעייתי, פסיכוטי משהו. לכשרון אי אפשר היה להתכחש.

השנה האחרונה היתה קשה. קוסטלו נפרד מרעייתו, בעיות השתייה החריפו. כך אמרו השמועות. דובר על שקיעה יצירתית, על תחילת הסוף. דני קלי, כותב ה„N.M.E." ביסס את השמועות כשכלל אותן בביקורת על התקליטון הראשון שיצא מהתקליט החדש. „הבחור הזה שנא את התקליט", סיפר קוסטלו למראיין אמריקאי, „אלא שהוא לא הסתפק בכך. הוא המשיך בדאגה לבריאותי הנפשית, התוספה היצירתית שלי, חיי האהבה הבעייתיים שלי. הוא לא סתם העלה את השמועות, הוא הציג אותן כעובדות." קלי יצא לפגוש את קוסטלו בהזמנתו של האחרון וחזר בו מכמה מקביעותיו. קוסטלו מרווח שהוא מאודס לקייס או'ג'ורדן מה„פוג'ס", הוא אינו אלכוהוליסט, לא לוקח סמים. על המוסיקה, נעיד אנחנו: מחוזק מתמיד. לאחר תקופת אלם ארוכה מ די, הרג דקלן את אלביס. המלך: מת ואפשר בהחלט להמשיך ולזמר יחי המלך. „אלביס קוסטלו היה יותר ויותר לדמות אותה שיחקתי כיוון שאנשים לא נתנו לו לגדול." כעת מתהיל דקלן מקמנוס מחדש. שם חדש, לא „האטרקשנס", סוקר את כל סוגי המוסיקה ששמע מאז היה ילד.

על מקוריות אומר דקלן: „מי מעריך אותה? המבקרים הם היחידים המוטרדים בשאלה הזו. לך למוזיאון לאמנות מודרנית והסתכל על העבודה של פיקאסו ותגיד לי אם הוא העריך מקוריות. כל האנשים האלה, גנבו המון. הדאדאיסטים, הסוריאליסטים, יצרו פארודיות על תקופות קודמות והשתמשו בהן לצרכים שלהם. אני לא חושב שהם שמו לב למקוריות. יתכן והם הכירו בכך שהם לא יכולים להימנע מלהיות מקוריים ובזאת בעצם גדולתם."

על היחס לאישיות ציבורית בתרבות המערב: „אנשים אוהבים כשלונות כשם שהם אוהבים הצלחות. הם אוהבים לראות אנשים נופלים והם אוהבים לראות את ליז טיילור שמנה. כתבתי לאחרונה שיר על צורת ההערצה הנפסדת הזו."

על אמריקה: „מישהו שאל אותי פעם את השאלה הזו והשבתי שאני חושב שאמריקה היא טעות מבריקה. אין עוד ארץ שהוקמה על בסיס צודק ונעלה כמוה ואין מדינה בה עקרונות אלה מופרים בצורה האיומה ביותר. אלא שזוהי תכונה אנושית מאוד ואני ניסיתי לשמור את הפרשנות בשדי באופן מינימלי, כיוון שאין לנו עדיין פרספקטיבה מספקת. בכל מקרה אין לנו זכות לדבר בהכללות. אחרי הכל אני בסך הכל עוסק במוסיקת פופ."

תקליט

„המוסע של קוסטלו". דקלן מקמנוס. הפקה: ג'רי הנרי (טי בון) ברנט, מקמנוס. תוצרת „איסטרוניקס" ZL 70946

„הוא חשב שהוא מלך אמריקה/אלא שהיתה זו שדרה של חלומות מנופצים/סדיק שהם עושים באמצעות מראות וכימיקלים/כילות אהבה לחושות/וגרון האהבה בצרות/הלואי ויכולתי ללחוץ על כפתור/ולדבר בזמן עבר ולא הווה/ לראות איך תחושת האהבה הזו נמוגה/כאילו היתה זו החלטה נבונה/הייתי רעיון טוב, בזמנו/כעת אני טעות מבריקה."

עכבר העיר אלביס, פקיד הבנק קוסטלו נערפו בפקודת המלך מקמנוס הראשון. הכתר החדש משובץ 15 היהלומים ואבנים יקרות. מקנוס יודע להיות עצמו בלי להיות פאתטי, לשיר על עצמו מבלי להיות אגוצנטרי. על אהבתו החדשה הוא כותב: „ה'בייבי' שלי הודיע לי שעלי לעזוב/איני יכול להתרגל לרעיון/היא שברה את ליבי לשניים/כעת מישהי אחרת היא את כפי שהיית..." וב„ורד מורעל": „כעת נשארנו רק את ואני/כי זרקתי את הג'ין". מקמנוס, דגם משופר של קוסטלו, יוצא לדרך חדשה. ה„האמונד" ברקע מזכיר את השורשים לא פחות מנוכחותו של ג'יימס ברטון הוותיק (47) שריד כשלטון הרוקבילי.

דקלאן מקמנוס לא זקוק יותר לחיזוקים „...אילו היה מלך השוטים הייתי חובש את כתרו. כולכם הייתם יכולים למות מצחוק. כיוון שהייתי חובש אותו בגאווה". הוא ראוי רק לציפיה להמשך מוצלח של הדרך. הצעד הראשון הוא מחשובי התקליטים של השנה.

הכذا من الأصل

هكذا من الأصل

למוסד ממלכתי בתל-אביב
דרושים
דוברי רומנית
* גילאי 22-35
* לאחר שירות צבאי מלא בצה"ל,
* השכלה תיכונית מושלמת לפחות.
* שליטה מלאה בעברית ורומנית.
עדיפות ליודעי הונגרית
המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 33232 ת"א מיקוד 61333 עבור ד.ג. בציון תולדות חיים ופרטים אישיים מלאים כולל מספר ת"ז וטלפון.
-פונים מתאימים ייענו-

הכנסה טובה לנציגי מכירות
לחברת רמי-חכמוב בע"מ הוצאה לאור של לוחות שנה ויומנים
דרושים
אנשי מכירות
לכל אזורי הארץ
צעירים/ות בעלי/ות הופעה ייצוגית ונסיון במכירה יתקבלו לראיון.
לפנות לטל. 03-7518257 או 03-7511048

דרושה
מזכירה בכירה
אקדמאית
נסיון רב עבוד תמלילים ותתמצאות בהנהח"ש
ש.ע. 7.45-14.30 בתל-אביב
03-336391

רוצה לעבוד?
בוא לאילת!!
דרושים
באופן דחוף
בבתי המלון
באילת
* חדרניות
* מלצרים
(ידיעת אנגלית-חובה)
* טבחים
מגורים מובטחים בבתי המלון.
המעוניינים יפנו לשירות התעסוקה באילת טל: 059-72332 או ללשכות התעסוקה באיזור מגוריהם.

קיבוץ בית אורן מחפש
1. **אחות מוסמכת**
רצוי עם נסיון בבריאות הציבור
2. **מורה לחינוך מיוחד**
3. **מורה למוזיקה**
4. **גננת**
בעלי נסיון עדיפות לבוגרי אורנים רווקים או בעלי משפחות צעירות בהתאם לקליטה או שכירות
נא לפנות: טלפון 04-222111 לציפי

דרוש
מהנדס בנין
בעל ניסיון של 10 ש' בתכנון קונסטרוקציות בטון ופלדה.
בעל נסיון בתכנון פרויקטים בנושאים מגוונים. בוגר הטכניון בחיפה.
לפנות בכתב, בציון פרטים אישיים ונסיון לת.ד. 50214 תל אביב 61500

ליחידת מחשב גדולה
דרושים
* **מנתחי מערכות/מהנדסי תעשיה וניהול**
בעלי נסיון של שנתיים לפחות בתכנון וניתוח מערכות ממוכנות
* **תוכניתנים/מתכנתים**
בעלי נסיון לעבודה בסביבת MVS, CICS, ADABAS, PL1
* **בוגרי מדעי המחשב**
העומדים לסיים את לימודיהם בשנה הקרובה
המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 39342, ת"א (מיקוד 61392) בציון קורות חיים ופרטים אישיים מלאים, כולל מס' ת"ז וטלפון.
סודיות מובטחת

לחברה יצרנית בינלאומית ברמת גן
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
בעל/ת סוג 3 עם נסיון לתקופה של עד 6 חדשים
תחום העבודה כולל ספקים והתאמות
המעוניינים יתקשרו 03-453111 לרונית

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושה
מזכירה ללשכת ההנהלה
הכישורים הדרושים:
* ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין והדפסה בשפות אלה.
* נסיון מוכח בארגון וניהול משרד באופן עצמאי.
* יחסי אנוש טובים.
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 4868 חיפה 31048 עבור משרה 644.

למוסד רפואי ארצי
דרושים
רופאים רנטגנולוגים
רצוי עם התמחות באולטרה-סאונד
למשרה מלאה או חלקית באזור ת"א ובחיפה
תנאי השרות יקבעו לפי כשורי המועמד
בקשות בצירוף תולדות חיים ונסיון בעבודה יש להגיש לת.ד. 4927 ת"א

למפעל תעשייתי מהמובילים בענף נייר רציף למחשבים
דרושים
אנשי מכירות
לאזור ירושלים ולאזור חיפה והצפון
תנאים טובים למועמד המתאים
סודיות מובטחת
לתאום פגישה נא לפנות 03-332984 (עד 16.00)

לחברה מסחרית גדולה בתל-אביב
דרוש/ה
פקיד/ת רישוי
עם תעודה בת-תוקף
הכישורים הדרושים:
★ בעל/ת נסיון.
★ ידיעה טובה של השפה האנגלית.
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
נא לפנות בכתב יד, בצרוף קורות חיים, לת.ד. 7005 תל-אביב 61070, עבור מס' 317
— סודיות מובטחת —

אגיד
הנדסת מחשבים בע"מ
דרוש
1. **טכנאי אלק'**
- ידע בדיגיטלי ובאנלוגי תקון כרטיסים
2. **שליח**
+ קטנוע + ידע באלק'
טל. 700041 784519 שלמה

למושב אני-עם ברמת הגולן
דרוש
מזכיר/גיזבר
הכרחי נסיון קודם
מגורים במקום
אפשרות לקליטה
תחילת העבודה מיידית
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים למושב אני-עם ד.נ. רמת הגולן 12493

חוקר/סטג'ר
מעוניין לעבוד בחקירות מכל הסוגים.
בדבר פרטים: 083-73878

משטרת ישראל

* מעוניין/ת בתפקיד לא שגרתי!
* מעוניין/ת בתפקיד עם אתגר!
* מעוניין/ת במקום עבודה קבוע עם שכר ותנאי שרות הוגנים!

אם הנך בעל 11 שנות לימוד לפחות, לאחר שרות צבאי, בריאותך תקינה, וגילך עד 35.
משטרת ישראל מעוניינת בך!
מועמדים/ות שימצאו כמתאימים יוכשרו לתפקידי סיור חקירות ובילוש.
קציני צה"ל ואקדמאים שהכשרתם הצבאית או האקדמית תקבע כשימה לתפקידים במשטרה, ניתן לגייס בדרגת קצונה.
קציני צה"ל ואקדמאים שהכשרתם הצבאית או האקדמית אינה ישימה יוכשרו במסלול מואץ לקצונה.
לקבלת פרטים נוספים - הינך מוזמן לפנות בצירוף תעודות השכלה ופנקס מילואים לאחת מלשכות הגיוס המפורטות להלן:
ירושלים - רח' המלך ג'ורג' 8
חיפה - דרך חטיבת גולני 21
תל-אביב - רח' הרכבת 14
באר-שבע - רח' העצמאות 55
רחובות - רח' הרצל 206
סודיות מובטחת

דרוש
שורד-דין
למשרה חלקית
נסיון והבנה בחוזים
נא להתקשר בין 16.00 ובמהלך 08-456329

לפארק הזאולוגי
דרוש
גנן מקצועי
5 שנות נסיון
ונסיון בניהול צוות
טל' 03-770984 לגבריאל.

קופת חולים מאוחדת
לסניפנו בתל אביב וגוש דן,
דרושים:
* **רופאים פנימיים**
בעלי נסיון למשרה מלאה ומפוצלת.
לסניפנו בת ים:
* **רופא פנימי**
בעל נסיון, למשרה חלקית. מפוצלת בשיעור 75%.
לסניפנו בתל אביב:
* **רופא קרדיולוג מומחה**
בעל נסיון, למשרה חלקית.
* **רוקח**
בעל נסיון למשרה מלאה שעות עבודה מפוצלות
(נא לפנות למחלקת כח-אדם ארלוזורוב 100, תל אביב טל: 233251)
המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל המחלקה הרפואית רח' שפרינצק 16, ת"א טל: 258372.
לסניפנו בחדרה:
* **רופאי שיניים**
בעלי נסיון למשרה חלקית
* **שיננית**
בעלת נסיון של 3 שנים לפחות
* **סייעות שיניים מוסמכות**
בעלות נסיון
(המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל סניף חדרה רח' הרברט סמואל 71 טל: 063-26880)
— סודיות מובטחת —

"לאומן לנה"
מפעלי סריגה בע"מ
דרושה:
תדמנית
לעבודה במשרה מלאה
ניתן להתקשר לטלפון 03-349966 ולבקש את מנהל כח אדם או בכתב לאור יהודה 60250 ת.ד. 34.

דרוש
איש מכירות
בעל/ת הבנה טכנית
עדיפות לבעל/ת הבנה ברכב
מאזור המרכז עם רכב
נא לפנות לת.ד. 2095 עפולה ולציין נסיון כישורים ודרישות שכר
סודיות מובטחת

מזכירה
בכירה אקדמאית
דרושה לניהול מחלקת תרגומים
ידיעת השפה האנגלית הכרחית, שפות נוספות רצויות.
שעות: 8 עד 4.
"חבר המתרגמים" רח' בן יהודה 100 ת"א
טל' 03-221214

דרושה
מזכירה
בעלת השכלה תיכונית לעבודה במוסד ציבורי
טלפון: 03-920102

לשירותי משרד ממוחשבים
דרושה
כתבנית
עברית (עם ידע באנגלית)
טלפון: 03-238108, 03-223081

לעבודה בארץ דוברת אנגלית
דרוש
מנהל פרוייקט כותנה גדול
דרישות התפקיד:
• נסיון רב ומוכח בניהול מערכות חקלאיות גדולות
• השכלה על-תיכונית
• נסיון חוצלארץ
שכר ותנאים הולמים למועמד המתאים
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 536 ת"א עבור "מנהל פרוייקט"
— סודיות מלאה מובטחת —

לחברה מסחרית בת"א
דרושים
* **מנהלת חשבונות**
מתחילה - סוג 2
* **גובה כספים** -
רצוי מנוסה
* **בחור אחרי צבא** -
למחסן, בעל רשיון נהיגה.
* **נהג משאית** -
10 טון
נא להתקשר טלפונית 339765

לפרוות כרמל
עם הגדלת מערך השווק,
דרושים:
1) **סוכני מכירות**
בעלי רכב מסחרי למכירה לרשתות השיווק ולחנויות
2) **פקידה** עם ידע בהנהלת-חשבונות
לפנות ל: 03-834604
03-829457

לחברת בניה
דרוש
מהנדס בניין
- עם נסיון של 5 שנים בפקוח על פרויקטים
- כשר הבעה בכתב ובע"פ.
לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים וציון נסיון בעבודה לת.ד. 5113 ר"ג 52180
(עבור מהנדס בנין)

למחלבת תנובה תל-יוסף
דרושים
1. **טכנולוג מזון**
עם נסיון בעבודה
2. **מפעיל מחשב**
רצוי נסיון בהפעלת מחשבי אי.בי.אם מסידרה 43. בוגר בי"ס תיכון העבודה מחייבת משמרות ושבתות.
3. **מכשירן**
4. **הנדסאי/טכנאי מכונות**
עם נסיון
תנאים טובים למתאימים
אזור מגורים עפולה והסביבה
נא לפנות למנגנון במקום או טלפונית: 065-31270

קן בית-זית מחפש:
רכז
לאחר שירות צבאי,
ניסיון קודם בהדרכת תנועות נוער.
התנאים כוללים דיור במקום
נא לפנות טלפונית בשעות הבוקר 02-526334 או 524616 מזכירות המושב

לחברה תעשייתית באזור ת"א
דרוש/ה
כלכלן/ית
לעבודה בנושאי תמחיר, תקציב, דיווחים סטטיסטיים ובדיקות כלכליות.
דרוש נסיון של כשנתיים בתעשייה.
מועמדים מתאימים עד גיל 30, מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות-חיים ונסיון קודם, אל ת.ד. 3983, תל-אביב 49517, עבור "כלכלן".
רק מועמדים מתאימים ייענו.
— סודיות מובטחת —

מפעלי דפוס המקור בע"מ
ירושלים — יבנה
למפעלנו בירושלים דרושים:
• מונטז'רים מנוסים.
• גרפיקאי/ת או מונטז'ר לבניות יחידה.
• דפס אופסט.
(לפנות לויסי או איציק)
תנאים טובים למתאימים.
למפעלנו ביבנה דרושים:
• מונטז'רים — מנוסים, ורצוי מתחילים.
• מרכז מחלקת מונטז', עם נסיון בצילום, מונטז' ולוחות.
• גרפיקאי/ת או מונטז'ר לבניות יחידה.
• דפס רוטציה לעבודות צבע.
• כורך עצמאי לכריכה רכה.
(לפנות לינקב)
אפשרות למגורים בסביבה.
סודיות מובטחת!
ירושלים: בר-אילן 22, תל ארזה, טל' 02-821113/4/5, 821102
יבנה: אזור התעשייה, טל' 08-439355

לקו מנחות מידע מונוטי בע"מ
החברה המובילה למידע בורסאי
דרושים
1. **מנתח/ת טכני של ניירות ערך.**
רצוי בעל/ת תואר בכלכלה ויכולת עבודה וליווי עצמית.
2. **רכז/ת מכירות**
למוצרי תוכנה ושרותים בתחום המידע על ניירות ערך.
לפרטים נא לפנות לטלפונים 03-290466 03-291416

יותר טוב במנפאואר

לסניפנו בתל-אביב
רח' בן-יהודה 12, א'-ה'
08:00-14:00
טל: 03-298877
דרושות
כתבניות
עברית, עברית-אנגלית
מנוסות, משרות מעניינות חלקיות, מלאות, אפשרות גם אחה"צ. תנאים טובים למתאימות.
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה
באר שבע • רחובות

לחברת יבוא ושיווק
דרוש **איש מכירות דינמי**
לתפקיד בכיר
רצוי נסיון בענף, בעל רכב
תנאים טובים
טלפון 03-253371

למפעל גדול לאופנה סרוגה
דרוש/ה
מעצב/ת אופנה ראשי/ת
הכישורים הנדרשים:
• השכלה רלוונטית
• נסיון מוכח של 10-15 שנה בתחום
נא לפנות בכתב לת.ד. 21668 ת"א.

דרוש/ה
מפעיל/ה סדר־צילום
לינוטרון 202
"גרפוליט" הגר"א 9 ת"א
טל. 370075-03,
סדר־צילום 16.00-08.00

סוכן מנוסה
דרוש לשיווק תמרוקים במרכז
רכב צמוד למתאים
טלפון 03-7515594

לחברה ישראלית לשילוח בינלאומי בע"מ
דרושים:
מנהל חשבונות בכיר
סוג 3, נסיון של מס' שנים בחברה גדולה, שליטה מלאה באנגלית
מנהל חשבונות
סוג 2, בגרות מלאה, לאחר שרות צבאי
פקידות ומזכירות
דרישות התפקידים:
בגרות מלאה, הדפסה, לאחר שרות צבאי
• **פקידה למח' כספים**
רצוי נסיון במעבד תמלילים, ידע בהנה"ח - יתרון
• **פקידת יצוא**
נסיון ביצוא יתרון
• **מזכירה למח' שיווק**
רצוי נסיון במעבד תמלילים
• **פקידה למח' יבוא**
נסיון ביבוא יתרון
• **מפעילת מסוף**
בעלת נסיון
נא לפנות בכתב יד בציון גיל ובפירוט קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 20099 תל-אביב 61200 למחלקת "כח אדם"

ב.נ. שרותי ניהול
מידע על משרות ועובדים בכירים
ת"ד 2297 נתניה 42122, 063-34515
ת"א, ארלוזורוב 198, 03-257970

כפר־סילבר – בי"ס תיכון חקלאי
דרושים
1. **מ"מ מרכז ענף הרפת**
(אפשרות למגורים במקום).
2. **פרדסן בכיר**
3. **מרכז גן ירק**
דרישות התפקידים:
ידע מקצועי, נסיון בעבודה – 5 שנים, יכולת הדרכת תלמידים והכנתם לבחינות.
נא לפנות בכתב תוך ציון קורות חיים לכפר־סילבר, ד.נ. חוף אשקלון מיקוד 79285, עבור מרכז המשק.

לחברה בתחום הבטוח
דרוש
מנהל חשבונות בכיר
הכישורים הדרושים
* יכולת עבודה עצמאית
* סוג 3 ומעלה
* 5 שנות ניסיון לפחות
* נסיון בהנהלת חשבונות ממוחשבת.
להתקשר טל. 03-203444, 203454 בין השעות 08:30-13:00

דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות ראשי/ת
למושב בסביבות נתניה
בעל/ת נסיון בהנהח"ש במושב יפנו בכתב לסניף "דבר" נתניה, רחוב הרצל 31 "עבור מנהל/ת חשבונות"

לבי"ס בוקר לנוער כיתות יא/יב – בראשל"צ
דרושים
מורים
לשנת הלימודים תשמ"ז
לקראת הכנה לבחינות בגרות במקצועות הבאים:
–ספרות
–הבעה עברית
–תנ"ך
–גיאוגרפיה
–מתמטיקה
–אנגלית
–היסטוריה
–אזרחות
–סוציולוגיה
–חינוך גופני
יועצת חנוכית
בפרטים: בית הספר – ברח' הפרדס הראשון 3 ראשל"צ טל: 03-959888

שלום בית מתחיל בך
הצטרף ל"ניצני שלום"
"ניצני שלום" תוכנית אפוליטית, עצמאית לשיתוף פעולה יהודי-ערבי באמצעות עבודה קהילתית.
דרושים ישראלים מעל גיל 22, בעלי תואר בי.אי. או הכשרה מקבילה,
עם ניסיון בהדרכה, חינוך, ספורט, אומנות, או עבודה קהילתית.
הכשרה תוך כדי פעולה בשטח במשך 14 חודשים (עם אופציה לשנתיים) מתחילה ביולי 1986.
המשתתפים יקבלו הדרכה מקצועית. מגורים בקהילת עבודתם ומילגה חודשית.
"ניצני שלום" רח' הנביאים 7, תלאביב, 61163
לפרטים נוספים: 03-297678

מודול זיווד אלקטרוני בע"מ
איזור התעשיה ראשון לציון
דרושים
1) **מנהל תפ"י**
עם ניסיון במפעל יצרני
2) **יוצאי צבא,**
עם גישה טכנית לעבודות יצור בשטח המתכת
3) **צעיר דינמי ונימרץ**
עם גישה טכנית לעבודה במחסן.
5 ימי עבודה, תנאים טובים למתאימים
נא להתקשר: 03-942040, 03-944471

לרשת בית כרמל
דרושים
אנשי מכירות מעולים
לאזור גוש דן, לאזור חיפה, לאזור ירושלים, לאזור באר שבע
בעלי/ות הופעה נאה ונסיון במכירות.
ידיעת שפות יתרון.
לפנות בכתב בלבד עם פרוט תולדות חיים והמלצות לת.ד. 952 בני ברק 51108 עבור אנשי מכירות

מתפנה מנכ"ל
עם רקע טכני מסחרי ושיווקי במוצרים תעשיתיים ומוצרי צריכה; בעל נסיון רב ביצוא
בהצעות נא לפנות למירי טל 03-700620 03-708121

למושב משמרת
דרוש
מרכז משק / גזבר
המעוניינים יפנו בכתב ויפרטו קורות חיים ונסיון קודם למזכירות מושב משמרת דואר תל-מונד מיקוד 40695

דרושה
אחות מוסמכת
עם ידע קרדיולוגי, לעבודה במרפאה בקבוץ.
רצוי נסיון קודם בשטח זה
התחלת העבודה 1.7.86
מגורים במקום.
נא לפנות בכתב עם פרטים מקצועיים ואישיים. לאורי גורן קבוץ שדה נחמיה ד.נ. גליל עליון מיקוד 12145

צעיר מרמת השרון נדקר והוכה בכל חלקי גופו על שפת ים אילת

(ע.) משטרת אילת חוקרת התעללות בנוסח „התפוז המיכאני", בתוך היב.

צעיר בן 19 מרמת השרון הגיע שלשום בלילה לחדר המיון של בית־החולים יוספטל באילת. הוא היה חבול ודקור בראשו ובכל חלקי גופו, ודקירת סכין עמוקה אובחנה באחוריו. רופאי בית החולים טיפלו במצעו, שניזקק לתפרים.

הצעיר סיפר לחוקרי המשטרה, כי לפנות־ערב יצא לטייל בחוף ימה של אילת. סמוך לשעה 7 בערב הגיע הצעיר לקירבת מעגן המרינה, כשלפתע התנפלו עליו חמישה גברים, בעלי חזות ערבית. הם אחזו בידיהם שלשלאות ברזל וסכינים ותקפו את הצעיר בכל חלקי גופו. בלי שיוכל להתגונן. לאחר מכן הועבר הצעיר לבית החולים. עד כה טרם הוברר לחוקרי המשטרה הרקע להתעללות בצעיר, ושוטרי אילת עושים מאמצים לאיתור התוקפים.

מאסר ל־2 תושבים בשומרון שירו על רועי צאן ערבים וגזלו עדרם

(ע.) שנה וחצי מאסר בפועל ותקופה זהה של מאסר על תנאי הוטלו אתמול בבית־המשפט המחוזי בנצרת על יהודה ישראלי ממושב חיננית בשומרון, לאחר שהורשע בירי ובפציעת רועה צאן ערבי מהכפר אל־ארקה.

נאשם נוסף, שמעיה יהונתן, נידון לשלושה חודשי מאסר בפועל, ל־9 חודשים מאסר על תנאי וקנס 3000 שקל.

במשפט התברר כי ב־13.1.85 הגיעו שני הנאשמים לשטח בו רעו שני ערבים את צאנם. משהבחינו בהם הרועים הערבים, החלו להימלט ואז ירה לעברם יהודה שני צרורות בנשק שהיה ברשותו. משהסתלקו הרועים נטל יחד עם חברו את הצאן והחל להובילו למושב.

הרועים חזרו לכפרם וסיפרו שיהודים ירו עליהם וגנבו את העדר. 4 מצעירי הכפר יצאו להחזירו ובתוכם היה גם מחמוד יחיא. הלה ביקש מהנאשמים להחזיר לו את העדר, ולדבריו, אמרו לו השניים: „אין זה עניינך ואם לא תסתלק נהרוג אותך". הצעיר לא הסתלק ואז ירה לעברו יהודה צרור שפגע ברגלו.

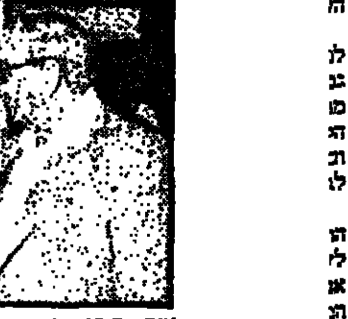

שר החינוך יצחק נבון נפגש אתמול עם מזכ"ל ההתאחדות הבין־לאומית לכדורסל FIBA, דורה סטנקוביץ.

עובד „שיכון ופיתוח" חשוד בגניבת דמי שכירות ששילמו הדיירים

(ע.) עובד חברת שיכון ופיתוח בטבריה, משה יגאל (26) נעצר בבית־משפט השלום בצפת, כחשוד בגניבת דמי שכירות ששילמו דיירים המתגוררים בקצרין.

לפי החשד, נהג העצור להסב את ההמחאות על שמה של חברתו ולהפקידם בחשבונו הפרטי. את המזומנים שילשל לכיסו. בכמה מקרים זייף קבלות ותייקן בתיקם האישי של הדיירים – טענה המשטרה בבית המשפט. כמה תיקי שוכרים נעלמו ובכמה מהם לא היו קבלות כלל. שופט השלום בצפת עצר את החשוד ל־15 יום.

אקדח קורץ לפורץ

(ע.) מפקד המחוז הצפוני של המשטרה, ניצב לוי שאול, קרא אתמול למחזיקי הנשק ברישיון לא להפקידו ולדאוג להסתרתו בבתים, כך שפורץ המצליח לחדור לתוכם לא ימצא אותו בבדיקות הראשונות של החיפוש בדירה.

בין היתר, מציע לפרק את הנוקר מהכלי ולהסתירו במקום נפרד, שכן בלעדיו אין לנשק הגנוב כל ערך.

נוסף על כך, קורא מפקד המחוז הצפוני לבעלי הנשק הפרטי לא להפקידו בכלי רכב חונים או בתיקי ג'יימס־בונד.

מה קנה האסיר בשוק הכרמל

(ע.) אסיר בחופשה נעצר שלשום ע"י שוטרי משטרת תל־אביב בחשד אחזקת סמים.

האסיר, בן מיעוטים (25) שפוט לחמש שנות מאסר ולשלוש שנים על תנאי, על עבירות סמים קודמות. הוא נראה משוטט בשוק הכרמל ומשוחח עם רוכלים. על גופו התגלו 45 גרם חשיש. בעל הדוכן, בן 20, החשוד כי מכר לחשוד את הסם – נעצר גם הוא לחקירה.

בן 15 חשוד בגרימת נזק באלפי ש"ח לבית־הספר ובהטרדת המנהלת

(ע). – נער משכונת רוממה בירושלים נעצר בחשד שגרם נזק באלפי ש"ח לבית ספר והטריד בטלפון את המנהלת.

בחקירתו נימק הנער את המעשה בכך שרצה להתנכל בדרך זו למימסד. בחודש שעבר דיווחה מנהלת בית־הספר בליפתא, כי אלמוני גרם נזק למוסד, מספר רב של פעמים. לדבריה, נהג האלמוני לחדור בתום הלימודים לבית־הספר, הנמצא ליד הכפר הערבי הנטוש ליפתא, בכניסה לירושלים, ולשבור שמשות, דלתות, כסאות ושולחנות לימוד. כן סיפרה כי אלמוני טילפן אליה פעמים־מספר והטריד אותה בטלפון כשהוא אומר „צאי החוצה, אני רואה אותך".

החקירה הופקדה בידי צוות מחלקת הנוער של משטרת ירושלים, בראשות רס"ר וליה מרגולים, אשר עלתה על עקבות נער בן 15 משכונת רוממה.

בהתערבות ח"כ פרוש שוחרר מייד ממעצר חשוד בהתפרעות

מאת יקיר צור, סופר „דבר" בירושלים

תושב שכונת מאה שערים בירושלים, שנעצר ביום ב' בערב במהלך התפרעות חרדים בכיכר הדווידקה בעיר, שוחרר ממעצרו באותו ערב, בהתערבותו האישית של ח"כ מנחם פרוש.

יעקב מלאכי נעצר יחד עם שמונה חרדים נוספים בחשד התפרעות ותקיפת שוטרים, על רקע מעצרו של מנהיג נטורי־קרתא, הרב אורי בלוי. הוא הובא לבית המעצר במגרש הרוסים. שעה קלה לאחר מעצרו התקשר ח"כ פרוש למפקד משטרת ירושלים, תנ"צ חיים אלבלדס, וביקש ממנו לשחרר את העצור. תנ"צ אלבלדס הורה לשחרר את האיש ממעצרו, לאחר בירור קצר. שאר העצורים שוחררו בערבות למחרת היום.

ח"כ פרוש אישר אתמול כי פנה למפקד משטרת העיר בבקשה לשחרר את העצור. לדבריו, הוא מכיר היטב את יעקב מלאכי מבית־הכנסת בשכונת „זכרון משה" וברור לו מעל לכל ספק שלא היתה לו כל נגיעה להתפרעות. הוא נעצר בגלל חזותו הדתית ובגלל שבמקרה היה באיזור, לאחר שיצא מהספד שנערך לרב פיינשטיין ז"ל. לדברי ח"כ פרוש, אשתו של האיש בהריון, היא חולה מאוד ואסור היה להשאירה לבד בביתה. היא הוסיף, כי הופנו אליו בקשות נוספות לשחרר עצורים אך הוא לא נענה להן.

מפקד משטרת ירושלים, תת־ניצב חיים אלבלדס, אמר בתגובה כי לאחר פנייתו של ח"כ פרוש בדק עם חוקרי המשטרה את פרטי המעצר ולאחר שהוברר לו שהנסיבות מאפשרות זאת, החליט לשחרר את העצור.

תנ"צ אלבלדס הוסיף, כי ח"כ פרוש התחייב בשמו של החשוד להופיע לחקירה במשטרה בכל עת בה יתבקש.

למרות פסיקת הרבנים הראשיים

מפגשים בין תלמידים בפ"ת לבין דרוזים – בברכת הרב של בית־הספר

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

רב של בית־ספר בפתח תקוה התיר לתלמידיו להיפגש עם עמיתים דרוזים ולאכול אצלם ירקות ופירות.

תלמידים דרוזים בכיתות ח' בחטיבת הביניים של דליית אל־כרמל התארחו אתמול אצל תלמידי כיתות ח' בחטיבת הביניים הדתית „אחד העם", בפתח־תקווה. הרב של החטיבה הדתית, אהרון טנצבאום, התיר לתלמידים להיפגש עם הדרוזים ואף הירשה לאכול אצלם – בניגוד לפסיקת הרבנים הראשיים.

מנהל החטיבה, ישראל גלבוע, אמר כי הרב אינו מפריע למגמת בית־הספר להיפגש עם נוער ערבי.

„הדעות של כהנא, שאסור, הן שטויות, כדאי שיהיו יחסים עם דרוזים כי אין להם טענות לשום דבר" – אמר התלמיד אמיר גאנו מפתח־תקווה. „לא חשוב דרוזי או ערבי, לא משנה העדה, משנה הבקראונד", הוסיף שלומי רוס.

לקראת הפגישה הפיץ הארגון החרדי „יד לאחים" כרוזים בגנות מיפגשים עם נוער ערבי מחשש להתבוללות.

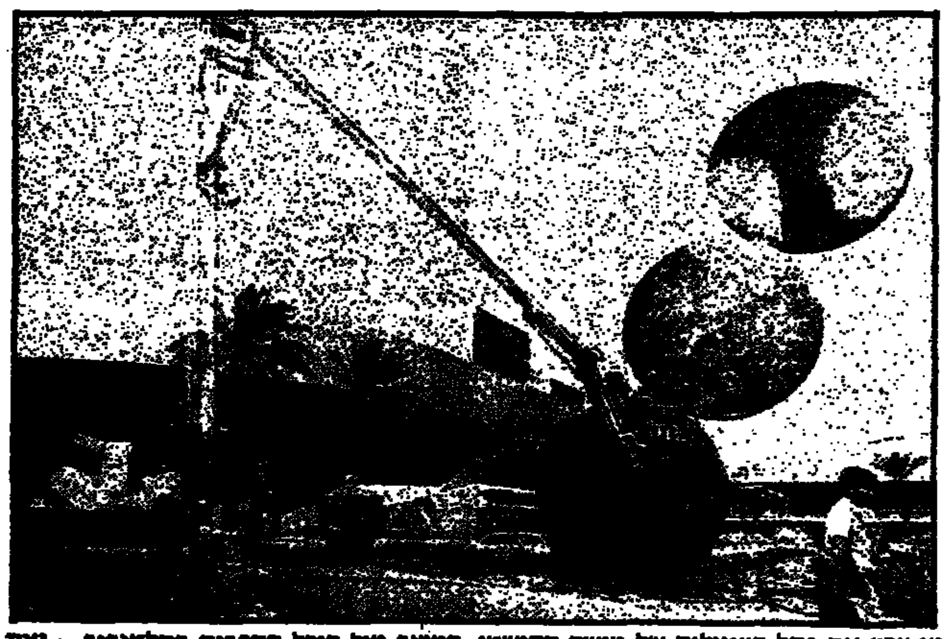

מי צבע את פסל העיגולים של מנשה קדישמן, המוצב מול היכל התרבות בתל־אביב – זאת עדיין אין יודעים, אך עיריית ת"א, האחראית ליצירה הזדרזה לשכור קבלן המנקה את הפסל באמצעות התזת חול ממכונה הידראולית (צילום: „ישראל סאר")

בישראל כעשרת־אלפים אלכוהוליסטים; החמרה משנה לשנה

טיפול חדש באלכוהוליסטים מציע: גמילת־בזק ב־7 ימים

(ע.) כעשרת אלפים אלכוהוליסטים מצויים ביום בישראל ובעיית האלכוהוליזם מחמירה והולכת.

צוות רופאים, מביה"ח למחלות נפש ד"ר ר.מססר, א.סלע, נ.בזאי ופ.בראון, מוסרים בגליון „הרפואה", כי הצליחו ליישם תוכנית קיצרת מועד לגמילה מאלכוהול תוך 7 ימים. עד לפני מספר שנים היתה צורת הטיפול המקובלת לגמילה מאלכוהול כרוכה באישפוז ממושך בבתי חולים פסיכיאטריים.

הרופאים מדגישים, כי ממדי האלכוהוליזם בישראל נמוכים מאשר ברוב ארצות המערב, אך עם זאת, ישנן עובדות המורות כי אחוז האלכוהוליסטים בישראל גדל והולך במהירות.

אפיונו של האלכוהוליסט בישראל מתואר במחקר, מלפני מספר שנים, כגבר בשנות ה־40 המוקדמות לחייו, נשוי ואב ל־4 ילדים, הממשיך להתגורר עם משפחתו, וב־50 אחוז מן המקרים – אינו עובד.

נמסר, כי במשך השנים מטפל ביה"ח הממשלתי „איתנים" באלכוהוליסטים. ובחמש השנים האחרונות גדל מספרם והגיע בממוצע לכ־40 מקרים מדי שנה.

על סמך ריבוי המקרים, ובהתחשב בהתפתחות שירותי הגמילה והשיקום הקהילתי, פיתח בית־החולים תוכנית קיצרת מועד לגמילה מאלכוהול, דבר התואם את מגמת הטיפול במרכזים אחרים בעולם בשנים האחרונות.

הטיפול מורכב מארבעה שלבים: א. פסיכותרפיה קיצרת־מועד שנועדה לפתח אצל החולה ומשפחתו את המודעות לקשיים, הנובעים משתיית אלכוהול ובנוסף להכין אותם להמשך טיפול לאחר שחרור החולה מבית החולים. ב. טיפולים קבוצתיים שנועדו להתאים את הדימוי העצמי של המטופל למצבו הסביל או האלים, כדי למנוע דחייה חברתית. ג. טיפול תרופתי, בהתאם למצב החולה. ד. עידכון החולה במידע מפורט על המחלות הנגרמות מאלכוהול.

מחברי המאמר מציינים, כי הם אופטימיים לגבי יעילות תוכנית טיפולים זו, המיושמת כשלוש שנים במוסדם ובעתיד יהיה צורך בהמשך המחקר כדי לאמוד במדוייק את תרומת תוכנית הגמילה הקצרה אצל המטופלים.

נעצר המחנך החשוד באספקת סם לתלמידים ומעשים מגונים

(ע.) ד"ר רוברטו בסמרם (44) מחולון [illegible], החשוד בעישון סמים, ואספקת סמים לתלמידיו ובמעשים מגונים, נעצר אתמול בבית־משפט השלום ברחובות ל־7 ימים.

באי־כוח המשטרה, רס"ר מוטי קליין, אמר כי המורה חשוד בשימוש בסמים ובהפצתם, ובעישון סמים במסיבות שהתקיימו בבית־הספר ובחוגים שהתנהלו בביתו. החוקר טען, כי המורה חשוד גם במעשים מגונים בתלמידים, תוך ניצול מעמדו.

עוד טען הסניגור, כי יש גורמים המבקשים להתנכל למרשו מחמת דיעותיו הפוליטיות. שופט השלום הראשי של רחובות, השופט ישעיה נסים, אמר בהחלטתו, כי לאחר שעיין בחומר המשטרה התרשם שלפחות במקרה אחד יש חשד למעשה מגונה בתלמיד, כך גם מקרה אחד לפחות של אספקת סם.

„סיבות אישיות" – נימק ביה"ד המשמעתי קולת העונש לקצין שהתעלל בחשוד ערבי

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" בפתח־תקווה

קצין משטרה שהיכה חשוד ערבי ושבר את קרסולו במוט ברזל, נענש במאסר על־תנאי ו־250 ש"ח קנס. בית־הדין המשמעתי של המשטרה בפתח־תקווה, בראשות ניצב יצחק ערן, קבע אתמול כי יש להקל בעונשו של הקצין בשל סיבות אישיות.

ב־31.10.82 שימש פקד יצחק אמיר ממרחב הירקון קצין מחלקת חקירות במשטרת המרחב. לפניו הובא החשוד, רסאם המל, כחשוד בגניבה. הקצין סטר לו מספר פעמים ושחררו. במועד מאוחר יותר בתאריך 7.11.82 שוב נחקר החשוד ואז היכה אותו הקצין בפניו ובראשו, בעת בו מספר בעיטות בבטן ואחר־כך נטל מוט ברזל והיכה בידיו וברגליו והפילו זב־דם על הרצפה. כתוצאה מהמכות נגרם לחשוד שבר בקרסול. הקצין כפר במעשים שיוחסו לו, אולם בית־הדין המשמעתי קיבל את גירסת החשוד והרשיע אתמול את פקד אמיר בשימוש באלימות ללא צורך. הוא גזר עליו שלושה חודשי מאסר על־תנאי ו־250 ש"ח קנס.

העותק הראשון של „היהודים והמלך בתימן" הוגש להרצוג

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, וקבוצת פעילים מיוצאי תימן בהסתדרות, הגישו אתמול לנשיא המדינה, חיים הרצוג, את העותק הראשון של הספר „היהודים והמלך בתימן", פרי עטו של רב העדה התימנית, ר' שלום גמליאל.

הנשיא קיבל את המשלחת במשכנו בירושלים והעלה על־נס את הדיבור התורני, שיש בו כדי ללמוד רבות על תולדות יהודי תימן בתקופת שלטון האימאם. דברי ברכה למחבר הספר והערכה על היצירה השמיעו באותו מעמד המזכ"ל, ישראל קיסר, ופרופ' פייאמנטה מהאוניברסיטה העברית.

הספר יצא לאור בהוצאת „מכון שלום לשבטי ישורון".

גונדר סוויסה מתייצב לימין מפקד כלא איילון

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

נציב שירות בתי הסוהר, גונדר רפי סוויסה, התייצב לימינו של מפקד כלא איילון, סגן גונדר פרץ חן, שהתפרסמה נגדו ביקורת קשה על אודות זמני יציאתו מבית הכלא הביתה וחזרתו לסוהרים.

רפי סוויסה אמר ל„דבר", כי גונדר פרץ חן יצא, אמנם, הביתה פעמיים בלבד בשעה 14:00 בצהריים, אך היה זה לאחר יומיים של עבודה רצופה בין כתלי הכלא. בדרך־כלל, שוהה מפקד הכלא כל יום עד השעה 11:00 בלילה ואינו עוזב את המקום.

בעת האחרונה שוררת תסיסה בכלא איילון לנוכח שמועות, כי מפקד כלא איילון, הנוהג הנוכחי החליף בבית הכלא כמה מקציניו של המפקד הקודם, שעזב את הכלא לפני כשלושה חודשים בעקבות פרשת בריחתו של צבי גור.

נפסלו ספרים המציגים עדות מזרח בשלילה

(ע). – כל ספרי הלימוד שהציגו את יוצאי ארצות המזרח באור שלילי והוזכרו בדיון שקיימה לאחרונה ועדת החינוך והתרבות של הכנסת נפסלו זה מכבר על ידי משרד החינוך והתרבות והשימוש בהם בבתי הספר אסור לחלוטין.

זאת הודיע היום ד"ר משה גלבוע, הממונה על אישור ספרי לימוד במשרד החינוך לאחר שבדק נושא זה.

הספרים שנפסלו הוצאו עוד לפני שנים מרשימת ספרי הלימוד המאושרים ולכן אין צורך להוציאם מהרשימה כפי שביקשה ועדת החינוך.

עוד נמסר, כי בשנים האחרונות הצטמצמה בשיעור ניכר התופעה של כתיבת והפצת ספרי לימוד לא מאושרים. ד"ר גלבוע הוסיף כי למשרד לא ידוע על חיבור ספרים חדשים בשנים האחרונות שיש בהם פגיעה ביוצאי ארצות המזרח.

הממונה על אישור ספרי לימוד מסר, כי אם יש מישהו היודע על שימוש בספר לא מאושר, בכל אחד ממקצועות הלימוד, עליו להודיע על כך להנהלת המשרד ויינקטו הצעדים המתאימים.

בכל בית ספר מצויה רשימת ספרי הלימוד המאושרים על ידי המשרד.

הדיון במעצר הדסה מונסה ומשה שטרן נדחה ל־1 במאי

(ע). – בית־המשפט המחוזי בירושלים דחה אתמול את הדיון בבקשת התביעה לעצור עד תום ההליכים את הדסה מונסה, שהיתה ממלאת מקום של מנב"ל בנק צפון־אמריקה ולהאריך את מעצרו של משה שטרן, שהיה מנהל סניף ירושלים של הבנק – ל־1 במאי.

הדסה מונסה משוחררת עתה בערבות, ומשה שטרן נעצר, כזכור, לאחר שהוסגר מצרפת. נגד השניים הוגש שלושה כתבי־אישום, המייחס להם מעילה בכספי הבנק בהיקף ניכר.

הדסה מונסה בבית המשפט (צילום: יצחק הררי)

אוצרות חיפה בים וביבשה – בתערוכה במארסיי שבצרפת

מאת אריאלה ואבבי, סופרת „דבר"

תערוכה ארכיאולוגית מרשימה בשם „אוצרות חיפה בים וביבשה", נפתחה השבוע במוזיאון להיסטוריה במארסיי שבצרפת, במסגרת אירועי מתחנות, והיכל לבבית ערים תאומות חיפה־מארסיי.

התערוכה, מוצגת ביוזמתם של ראש עיריית חיפה, אריה גוראל וראש עיריית מארסיי ז'ן דפר. בתערוכה מוצגים 134 פריטים מאוסף המוזיאון לאמנות עתיקה בחיפה, כגון צלמיות, כלי־נר, קנקני אגירה לשמן וליין, נרות, שמן מקומר, מאכן, מברונזה ומזכוכית, המתארים תקופה היסטורית של 2,500 שנים מהמאה ה־18 לפני הספירה, מתקופת האבות ועד המאה השביעית לספירה.

המורים בישראל מרגישים פחות שחוקים מעמיתיהם האמריקאים – מגלה מחקר

(עשית). המורים הישראלים שחוקים פחות מן המורים האמריקאים. כ־16 אחוז מן המורים בארץ הגדירו עצמם „שחוקים", בעוד שכ־22 אחוז מן האמריקאים דיווחו על כך.

פרטים אלה מגלה מחקר חדש שערכו ד"ר יצחק פרידמן וגב' איילה לוטם ממכון הנרייטה סולד בירושלים. המחקר נערך ביוזמת משרד החינוך והתרבות והארגון בוינט־ישראל.

ממצאי המחקר נמסרו אתמול על־ידי ד"ר יצחק פרידמן, מנהל מכון סולד, בכינוס מטעם אגף כח־אדם בהוראה ויחידת ההדרכה במשרד החינוך, בכינוס השתתפו נציגי המשרד וארגוני המורים שדנו על היערכות לקראת סיום שנת הלימודים ופתיחת שנת הלימודים הבאה.

מאסר לאונסי הימאית האמריקאית על שפת הים

(ע). – שלוש ושלוש וחצי שנות מאסר בפועל הוטלו אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה על שני צעירים שהורשעו באונס ימאית אמריקאית, כאשר בילתה חופשת חוף בנמל חיפה.

נשיא בית־המשפט המחוזי בחיפה, אברהם פרידמן, והשופטים מלכיאל סלוצקי ונתן קליינגבר, ציינו בגזר הדין כי התנהגותם של הנאשמים כלפי הימאית שהוזמנה לישראל „מוציאה את דיבת הארץ רעה ופוגעת בשמה הטוב".

עיסה ריאב סלאמה (27) נידון לשלוש וחצי שנות מאסר בפועל, וחברו נפתלי קיהל (22) מוופה נידון לשלוש שנות מאסר בפועל. בית־המשפט גזר על כל אחד משני הנאשמים שנה מאסר על־תנאי לשלוש שנים. השניים הורשעו בכך שתקפו במהדית נובמבר אשתקד ימאית אמריקאית המשרתת באלקטרונאית באוניית הצי של ארה"ב, לאחר שגררו אותה לחוף ימה של חיפה בתום בילוי משותף בפאב חיפני. הנאשמים אנסו את הימאית והאמריקאית תמשח אותה על שפת הים.

חלפים למכונות כביסה
ייעוץ והדרכה חינם!!!
עשה זאת בעצמך
ז'בוטינסקי 22, ר"ג. 723289, 725315

עדי ראיה לתאונה קטלנית
התאונה אירעה בצומת מדרך עוז ביום 23.5.84 בין מכולית ומכונית פטנס. העדים הם, בעלי תאות של חברי קיבוץ. שמותיהם נרשמו, אך לא נגבתה מהם עדות
עדותם של השכיים חיונית ביותר !!
נא להתקשר לחיים בדחיפות.
מאיר הפלר או חיים פרוידור
עורכי דין
☎ 04־521471, 04־521343

קבוץ גניגר מודיע
ביום ראשון ה־13.4.86 תוחלף הספרה הראשונה במספר הטלפון ותהיה עתה
4 במקום 9
קבוץ גניגר – מזכירות 065־49211
מפעל פלמטיק 065־49207־10
„אמיקר" 065־49309

המומים על פטירת חברתנו היקרה
עירית גבריאלי
נספתה בתאונת דרכים באוסטרליה
תנחומינו לאבי והילדים
ולמשפחת אילת בכפר מסריק
על מועד ההלוויה תבוא הודעה
חברי מושב
בית חרות

למשפחת ליכטנברג
משתתפים בצערכם במות
אב המשפחה
נחום ז"ל
בית סולל־בונה

במלאת שנה לפטירת יקירנו
אברהם צינקר ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום א' ד' בניסן תשמ"ו 13.4.86
בשעה 16.00 בבית העלמין בכפר חגלה.
המשפחה
ובית כפר חגלה

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי תל־אביב–יפו
המחלקה לתרבות ולחינוך
ביום רביעי י"ד בניסן תשמ"ו 23 / 4 / 86 בשעה 7.30 בערב. בבית תבורי רח' שולמית 7 (ע"י ככר דיזנגוף) מאחורי קולנוע אסתר
סדר פסח
בהנחיית: חזן
זמרת
שירה בציבור
ארוחות ערב חגיגית
כרטיסים להשיג בקופת הכרטיסים רח' ברנר 4 טל. 282211־317. מספר המקומות מוגבל

לחברינו
עליזה ופאול סגלי
ברכות מזל טוב
להולדת הנכד
בית „דבר"

למכירה
מקרר תדיראן 400
במצב מצוין
להתקשר בשעות הערב
טל. 052־453614

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מפעלי תרבות וחינוך בע"מ
המחלקה לנופש עיון וטיול
בשיתוף
המרכז לתרבות ולחינוך
נופש על גלגלים בגליל המערבי
בתאריכים: 28.5.86 – 1.6.86 בבית ההבראה – במעלות.
כולל: טיולים מודרכים, הרצאות, כניסה לאתרים וכלכלה מלאה.
לפרטים והרשמה נא לפנות למפעלי תרבות וחינוך בע"מ רחוב ויצמן 32 תל־אביב (בנין בית ליסין) טלפון 03־257813
למקדימים להרשם הנחה מיוחדת

דבר היום

מפנה, כנראה

„משבר מודעי" שהעסיק את הזירה הציבורית ואת דעת הקהל כל השבוע הזה נראה אתמול כאילו עמד לפני פתרון בלי פירוק הממשלה. אך בפוליטיקה תמיד יכולות להיות הפתעות, ועל כן מוטב לדבר על הרצוי כמטרה: בשלב זה של ההתפתחות, בוודאי רצוי יותר לקיים את הממשלה בהסדר שיבטיח את תיפקודה התקין ואת שיתוף הפעולה הנאות בתוכה תוך ביצוע מדיניות משותפת, מאשר לגזור על המדינה בחירות מוקדמות. אך אם אי אפשר להבטיח כושר תיפקוד ומדיניות משותפת או אז בוודאי עדיף פירוק.

בדיוק לפני שבוע חוסר ההרמוניה בממשלה נתגלה לעין כל. אם יימצא הסדר מוסכם שבו ראש הממשלה יוכל לשתף פעולה עם שר אוצר חדש, שמדיניותו תהיה מקובלת על הרוב הגדול של הממשלה – או אז כראוי המאמץ לקיים את ממשלת האחדות הלאומית. נכונותו המוצהרת של יצחק מודעי לפנות את תיק האוצר מסייעת בכך, גם אם הודעתו הראשונה כי במקרה זה לא יהיה חבר ממשלה תשתמע כלחץ על הליכוד שלא לקבל את הצעתו הנדיבה. אולם הדברים היו מעורפלים, ומכילא ייתכן כי „המפנה" שהכל דיברו בו אתמול, אכן יהיה למציאות.

גם אם תינצל ממשלת האחדות מפירוק מוקדם, איש איננו יכול לדעת האם וכיצד תעמוד במבחנים העשויים להתייצב בפניה בעתיד. נוכח „הרכב התיקו" שלה והבדלי ההשקפה המדינית וההברתית החוצים את שני חלקיה, כל נבואה על אריכות ימיה היא בבחינת הסתכנות בהימור. אך די לצרה בשעתה. בשלב זה עליה לפתור את הבעייה האקוטית, כך או כך. עתון זה שסבר עוד לפני המשבר כי הרעיונות שביטא שר האוצר בראיונות סוף השבוע שעבר מחייבים הסקת מסקנות, משוכנע כי בכל מקרה ראש הממשלה נהג נכון בתביעתו ובעמידתו עליה.

גם זה חשוב

חיי הציבור של ישראל סוערים, אולי יותר מאשר בכל מדינה אחרת. השבוע החולף עמד כולו בסימן „משבר מודעי" שאיים עלינו בבחירות מוקדמות; הכנסת יצאה לפגרת־הפסח בליווי סערה; ועידתה של מפלגת העבודה היפנתה אליה זרקורים; שעון הקיץ נאבק על הנהגתו בויכוח ציבורי – אם לעמוד רק על האירועים העיקריים, מבלי להזכיר עוד עשרות כותרות מרעישות. בתנאים כאלה קשה למבצע נקיון ארצי „להתחרות" על תשומת לב הציבור.

אלא שזה אחד הנושאים שהציבור עצמו חייב להיות מעוניין בהם, לטובתו. זהו גם אחד הנושאים שעם כל חשיבותם ותרומתם לשיפור איכות החיים, איננו דורש הרבה משאבים – וגם בתקופה של קיצוצים בתקציב אנחנו בהחלט יכולים להרשות לעצמנו שמדינת ישראל, עריה ואתריה, חוצותיה וחצרותיה, יהיו נקיים, שלא יהיו בהם מפגעי תברואה ומפגעים אסטטיים. אדרבא, נקיון הוא זול יותר מתיקון העיוותים הנגרמים על ידי היעדר נקיון.

לפני כשנתיים הכנסת חוקקה „חוק שמירת נקיון", ובמסגרת אכיפתו, מקיים עכשיו השירות לשמירת איכות הסביבה שבמשרד הפנים, שלושה שבועות של מבצע נקיון ארצי שהתחילו ביום א' האחרון. במבצע משתתפות הרשויות המקומיות, וחובתו של כל הציבור להשתתף בו בהימנעות מהשלכת פסולת והדרכת ילדים שלא לעשות כן, בניקוי החצרות של הבתים, ובהפגנת איכפתיות.

איש חכם הרולד וילסון/יוסי מלמן

שבוע בפוליטיקה הוא נצח

פרס־רבין. פתקים אדומים מוועידת 80'. (תצלום – יצחק הררי)

„הריני מתנצל בפניך על הראיונות מיום שישי. לא התכוונתי לפגוע בך" – „הפתק", מכנים במשרד ראש הממשלה את מכתבו של שר האוצר, ופרס מתעלם ממנו לחלוטין

יום שלישי 1.4.86

ראש הממשלה שמעון פרס מתכונן בוושינגטון לפגישות עם סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש ועם שר החוץ ג'ורג' שולץ לדון ב„חידוש תנופת השלום". באותו זמן – סילבן שלום, יועץ התקשורת של שר האוצר, מקבל שתי שיחות טלפון. יואל מרכוס מ„הארץ" וזאב חספר מ„חדשות" מבקשים לראיין את יצחק מודעי. שלום פונה למודעי, מקבל את הסכמתו ומסדיר את הראיונות.

יום רביעי 2.4.86

על־פי הכותרות של העתונים צפוי שבוע שקט. הן עוסקות ב„לקראת פסח" – [illegible] („חדשות"), „בלכה חוליית מחבלים שזממה לתפוס בני־ערובה בקיבוץ מנרה" („ידיעות"), „אושר תקציב המדינה" („דבר"). גם לתכנית „מוקד" של הטלוויזיה אין כותרת להיאחז בה לקראת המשדר הערב. בסופו של דבר הם מחליטים להזמין את יצחק מודעי. כשנודע למרכוס וחספר על הופעתו המתוכננת של שר האוצר, הם שוקלים לבטל את הראיונות עמו. „מה הוא כבר יוכל לחדש לנו לאחר שיאמר הכל בטלוויזיה?", אומר־שואל חספר. אך לאחר היסוסים רבים הם מחליטים, כל אחד בנפרד, שלא לבטל את הפגישות. זאב חספר מראיין את שר האוצר. הוא מבקש ממנו רשות להקליט את השיחה. בלי היסוס, הרשות ניתנת לו. זאת היתה, כך יתברר בדיעבד, אולי הטעות הגדולה ביותר של יצחק מודעי.

מודעי מופיע „במוקד".

יום חמישי 3.4.86

בעתונים אין כמעט הד לראיון של שר האוצר אמש במוקד, ובצדק. מה שאמר שם לא היה בבחינת „ניוז". לא יהיו מיסים חדשים, לא יהיה פיחות בתנאי שגם השכר לא יעלה. בשעת הבוקר מגיע יואל מרכוס לפגישה עם יצחק מודעי בלשכתו בירושלים. הוא חש ש„שר האוצר נרגש מאוד". מודעי מתחיל, כמעט בלי שיופרע בשאלות, במונולוג שלו, שרובו התקפה על ראש הממשלה ומפלגת העבודה. בשלב מסויים אומר מודעי: „אני מעדיף פי אלף 'חירות' עם מכות הפיכת שולחנות על הרמיה הצינית הזאת של הצמיחה, שאינה אלא יניקה מתמדת של לשד העם". למרכוס היה נדמה כי שמע את מודעי אומר דווקא „שר העם" והוא מבקש הבהרות. סילבן שלום, הנוכח בשיחה, מתערב ומסביר בהגיה איטית ובקול רם „ל־ש־ד" „ל־ש־ד". מרכוס מתקן בפנקסו, מסיים את הראיון וממהר להעביר את החומר למערכת.

יום שישי 4.4.86

הראיונות עם יצחק מודעי אינם זוכים להבלטה. „חדשות" מצניע אותו בעמוד 11, ואילו ב„הארץ" אין איזכור לשיחה בעמודי החדשות, אלא רק בעמודים הפנימיים של המאמרים. שר האוצר אומר בשני הראיונות על ראש הממשלה, כי „מהיום ועד הרוטציה הוא יהיה ראש ממשלה מעופף". „לא ראיתי איש שתמך בפרס בעניין הזה (של־סיוע לסולל־בונה – י.מ.). גם לא התקשורת, חוץ מ„על המשמר" ו„דבר". זה פשוט גל..." „פרס אינו מבין בכלכלה והוא תרן מטבעו".

דקות אחדות לפני השעה אחת־עשרה נוחת בנמל התעופה בן־גוריון מטוס חיל־האוויר המביא את ראש הממשלה ופמליתו מביקור של ארבעה ימים בארה"ב. הוא אינו יודע על הראיונות של שר האוצר. ברדתו מכבש המטוס, בדרך לחדר האנשים החשובים, מספיק דוברו, ברוך אסקרוב, ללחוש לאזנו של פרס כי „שר האוצר תקף אותך". בערב ובשבת קורא ראש הממשלה בעיון את הראיונות של מודעי. רוגזו יוצא בעיקר על הראיון ב„חדשות". הוא מחליט שלא לעבור עליהם לסדר היום, אם כי טרם התגבשה בליבו דרך התגובה.

יום שבת 5.4.86

עוזריו של שמעון פרס, ובראשם יוסי ביילין, מתקשרים בטלפון ודוחקים בו לפטר את שר האוצר. מגיעות אליו עוד שיחות משרים במפלגת העבודה. רוח הדברים דומה „להפליא. „אינך יכול עוד להבליג", אומר לו בלילה סגן שר האוצר עדי אמוראי, שהתלווה אליו למסע בארה"ב. ראש הממשלה מאזין לעצות הטלפוניות ולפנות ערב, בוועידה של נוער של מפלגת העבודה בבית ברל, הוא מגיב: „אי אפשר לנהל ממשלה כשכל שר מושך לכיוון אחר... [illegible] יודע מאיפה לוקחים אנשים עזות מצח ללמד אותנו מה לעשות בכלכלה". בשעת ערב מאוחרת יותר מטלפן ראש הממשלה אל שר הבטחון ומודיע לו: „אומן למחר בבוקר את יצחק מודעי ואדרוש ממנו הבהרות. בכוונתי לפטר אותו". רבין תומך בהחלטה.

מאוחר יותר מתקשרת עליזה אשר מזכירתו של פרס, לביתו של יצחק מודעי ומבקשת ממנו להתייצב למחרת בבוקר לשיחה עוד לפני ישיבת הממשלה. יצחק מודעי מתחיל להבין כי מתרגשת עליו סופה פוליטית, אם כי הוא משתדל לשמור על שלוות נפשו.

יום ראשון 6.4.86

מזכירות הממשלה מודיעה לשרים על עיכוב קל בפתיחת ישיבת הממשלה. „ראה איזה דברים נוראים אמרת", תוקף ראש הממשלה את יצחק מודעי כשהם נועדים לשיחה קצרה לפני ישיבת הממשלה. פרס הציג לו העתקים מקטעי העתונות של יום שישי, במיוחד הודגשו בקו חמישה קטעים שליקט בלילה מן הארכיון ברוך אסקרוב. מודעי מתקשה להגיב. וטוען שוב כי „הדברים הוצאו מהקשרם" ומכחיש את חמשת הקטעים שעוררו את זעמו של פרס. לאחר עוד כמה דקות נקבע כי שר האוצר ימציא לראש הממשלה הבהרות. השניים נכנסים לישיבת הממשלה.

אסקרוב מכניס פתקה לפרס, בה הוא מודיע לו על תגובת העתונאים. פרס מבקש ממודעי לצאת לרגע מחדר הישיבות. הם מסתודדים בפרוזדור.

פרס: „העתונים שראיינו אותך עומדים על שלהם".

מודעי: אבדוק את העניין".

פרס: אני ממתין לתשובתך".

הם שבים לישיבה, ולקראת סיומה מוסר ראש הממשלה הודעה אישית: „בשם שר האוצר התפרסמו דברים חמורים ובוטים הפוגעים באחריות הקולקטיבית של הממשלה וביכולת הפעולה שלה. קראתי הבוקר לשר האוצר. הוא הבהיר לי שלא הכל נאמר על־ידו ואני ממתין להשלמת הבהרותיו לפני שאחליט". לאחר הישיבה הסבירו עוזריו של ראש הממשלה: „פרס נושא עמו משקע כבד של רצף התבטאויות ופגיעות מצד מודעי במשך חודשים ארוכים". לדבריהם, „אם יכונסו כל קטעי העתונות ובהם התקפותיו של מודעי על פרס, יהיה זה ספר עב־כרס".

לא הרחק משם, במשרד האוצר, מבקש יצחק מודעי להכין בשבילו תיק ובו כל הציטוטים מהעתונות בדבר התקפות שרי העבודה. החזקה מכולן היא הכותרת המיוחסת לשר הבריאות, מרדכי גור, את הקללה: „מודעי הוא מאניאק".

בתשע ושלושים בערב מתכנסים שרי מפלגת העבודה לישיבה מיוחדת שזימן ראש הממשלה בלשכתו בקריה בתל־אביב. שמעון פרס אינו חושף את צפונות ליבו, אך הכל מתרשמים שגוברת נטייתו לפטר את יצחק מודעי. כל שמונת השרים – שר החקלאות אריק נחמקין נעדר בגלל כאב־גב – תומכים בו בלי היסוס. התבטאויות נגד שר האוצר קשות ביותר. החריף מכולם היה עזר ויצמן. הוא משתמש במלה של שלוש אותיות. „הוא גם רשע מרושע וסאדיסט והתנהגותו מזדונית". יצחק רבין, בפנותו אל ראש הממשלה: „אתה יצרת גולם והגולם קם על יוצרו".

יום שני 7.4.86

שר האוצר מתראיין בבוקר ב„קול ישראל" וב„גלי צה"ל". מיד בפתיחת הדברים, 24 שעות לאחר שאמר לראש הממשלה „לא אמרתי", הוא סותר את עצמו ואומר „אין דיבור שאמרתי את הדברים". שמעון פרס מכנס לשיחה את עוזריו – יוסי ביילין, ברוך אסקרוב, נמרוד נוביק, אברהם בורג, ישראל פלג והפרסומאי משה תאומים: „נקעה נפשי ממודעי. הוא מתח את החבל יותר מדי. החלטתי להעביר אותו מתפקידו". פרס מודיע כי לא יסתפק בהתנצלות. בעיצומה של הישיבה מגיע שליח ללשכה ומביא מכתב התנצלות קצר של יצחק מודעי. במכתב שורה אחת בלבד: „הריני מתנצל בפניך על הראיונות מיום שישי. לא התכוונתי לפגוע בך". במשרד ראש הממשלה מכנים את המכתב בשם „פתקה" ושמעון פרס כלל אינו מתייחס אליו. בשעה עשר, עם סיום הישיבה, כשיוצאים היועצים מהלשכה, מגיע אליה ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר. „בוא תיכנס" אומר פרס לשמיר בחיוך ומצביע על חבורת היועצים: „זו היתה ישיבה שיגרתית".

„לא קיבלתי משר האוצר הבהרות מתאימות, ועל כן החלטתי להחליף את יצחק מודעי", מסביר שמעון פרס. „אין לי רצון לפרק את ממשלת האחדות הלאומית. תחליף אותו במישהו אחר מהליכוד". שמיר, המודהם, מגיב: „אין לך סמכות לעשות זאת. פרס אתה מפר בכך את ההסכם הקואליציוני. אם תפטר את מודעי, יקיץ הקץ על הממשלה". פרס מודיע לשמיר על כוונתו לכנס בערב ישיבת ממשלה. שמיר מבקש ממנו לא לעשות זאת. פרס מבטיח לשקול ולהודיע לו מאוחר יותר. מזכירות הממשלה מטלפנת ללשכות השרים ומבקשת מהם להיות נכונים לאפשרות שבערב בשבע תכונס הממשלה לישיבה מיוחדת.

בינתיים מנסה להיכנס לעובי הקורה יושב ראש ועדת הכספים, אברהם שפירא מ„אגודת ישראל". חרדתו האמיתית היא מפני פירוק הממשלה והקדמת הבחירות. „אגודת ישראל", כמו שאר המפלגות הדתיות, חוששות מבחירות אך להלכה משתמש ח"כ שפירא בנימוקים של „הצלת הכלכלה". „נחזור לאינפלציה של שמונה מאות אחוזים", הוא מסביר. פרס נענה, באחת בצהריים, לבקשת שמיר ומודיע לו על ביטול ישיבת הממשלה המיועדת. שפירא נושם לרווחה. „אני זקוק לזמן כי יש לי בטן מלאה רעיונות", הוא אומר. אחד מהם, שנמסר גם למודעי, היה: מודעי יוחלף לשישה חודשים עד לרוטציה באוקטובר. יצחק שמיר יהיה ממלא מקום שר האוצר ואחר כך, כשיתמנה לראש ממשלה, יתמנה יצחק מודעי לשר החוץ ושמעון פרס, ממלא מקומו, לשר האוצר. מודעי לא דוחה על הסף את ההצעה.

בשש ושלושים בערב מגיעים ללשכתו של פרס כל שרי מפלגת העבודה לישיבה שנקבעה עוד הבוקר ונועדה לגבש את עמדת המפלגה טרם ישיבת הממשלה. משום שהישיבה בוטלה, נמשך הדיון רק 12 דקות. ראש הממשלה נחוש בדעתו. הוא מודיע כי אם עד יום ראשון לא יוחלף יצחק מודעי בתפקידו, יגיש לו ביום ראשון מכתב פיטורין. כמה שרים מתפלאים על השינוי הקל בעמדתו. במקום לפטר את מודעי נסוג פרס קלות ומוכן שמודעי רק יוחלף. כשהם תמהים גם על פסק הזמן של שישה ימים שמעניק פרס לפתרון המשבר, הוא מסביר להם שהדבר נועד לאפשר לכנסת לצאת לפגרת האביב ולמנוע אפשרות שהליכוד יצביע אי־אמון בכנסת ויהפוך את הממשלה לממשלת מעבר. כידוע, לא ניתן לפטר שרים מממשלה כזו.

שרי הליכוד, גדעון פת, אברהם שריר, דוד לוי, השוהים בחוץ־לארץ, מודיעים על קיצור מסעותיהם ועל כוונתם לשוב עוד השבוע לארץ.

יום שלישי 8.4.86

בפרוזדורים הפוליטיים ובעתונות יש תחושה ש„פסק הזמן" יסייע למציאת הפתרון. אצל כמה שרים יש תחושה „דז'ה וו". כבר היו דברים מעולם. ואז, בפתיחה החגיגית של ועידתה הרביעית של מפלגת העבודה, בעיצומו של נאום פרוגרמטי, מודיע ראש הממשלה: „אני סבור שיש לקיים את הרוטציה..." „נו, אתה רואה" סונט השר חיים בר־לב ביצחק שמיר, היושב לצידו בשורה הראשונה של בנייני האומה. „עוד נראה, עוד נראה" משיב שמיר.

...ראש הממשלה התלבט עד הרגע האחרון בקשר לניסוח נאומו. אך היה ברור לו כבר מראשית השבוע שיהיה חייב להתייחס גם למשבר מודעי. כך גם הבטיח ערב קודם, בפגישת „שרינו". לאחר שמנה את הסיבות שהביאו אותו להחלטה, פסק שמעון פרס נחרצות, לקול תשואות צירי הוועידה: „הגעתי למסקנה – בתוקף תפקידי, אחריותי וסמכותי – שיש להעבירו מתפקידו כשר האוצר... ואין בכוונתי לסגת". יצחק שמיר ההמום ממלמל לעברו של ח"כ אברהם שפירא שלצידו: „זה אבוד, זה קץ הממשלה".

יום רביעי 9.4.86

באווירה מחודשת של משבר עוברת ועידת מפלגת העבודה ל„היכל התרבות" בתל־אביב. פרשנים ועסקנים צופים לחץ פוליטי ופסיכולוגי על שר האוצר שיפנה את כיסאו, כדי שימנע את פירוק ממשלת האחדות. ואכן יצחק מודעי מזמן במפתיע מסיבת עתונאים בשעה אחת־עשרה בבוקר. עשרות עתונאים מהארץ ומחוץ־לארץ ממהרים להתייצב בלשכתו כדי לשמוע ממנו: „אני משוכנע שהעם אינו רוצה בכך, אבל אם ראש הממשלה שמעון פרס רוצה – אחזיר לו את תיק האוצר ותהיה זו תרומתי לעם ולמדינה". דבריו של יצחק מודעי משודרים בשידור ישיר ברדיו. כמה עתונאים ממהרים אל השורה הראשונה של „היכל התרבות", כדי לבשר לראש הממשלה על הכרזת מודעי. פרס אינו מניד עפעף ופניו אינם מסגירים את אשר בליבו. „מה? מה הוא אומר?" מתעניין לדעת יצחק רבין היושב לצידו.

חמש דקות לאחר מכן, ב־11.20, מביא ברוך אסקרוב פתק לראש הממשלה עם הציטוט המדוייק של דברי יצחק מודעי. פרס מעביר את הפתק לעיונו של שר הבטחון. „תרגיל מבריק", מסכימים גם שרים ב„עבודה" על הודעת מודעי, שלא התייעץ עם חבריו השרים אלא רק עם אשתו מיכל. שלוש שעות מאוחר יותר, בלשכת שר החוץ בירושלים, מתכנסים שרי הליכוד. לאחר שעה קלה הם מקבלים פה־אחד החלטה חד־משמעית: אם יפוטר יצחק מודעי ביום ראשון בישיבה השבועית של הממשלה, יפרשו הם יחד עימו. שרי הליכוד דוחים את כוונת ההתפטרות של שר האוצר. „אחד בעד כולם וכולם בעד אחד", מצטט שר התחבורה חיים קורפו את סיסמת חסמבה. שר המשפטים משה ניסים: „אם ראש הממשלה ישתמש בסמכותו לפטר שר, הסותרת את ההסכם הקואליציוני, תפורק הממשלה". שר התעשיה והמסחר אריאל שרון: „אנו דוחים את נכונותו האצילית של יצחק מודעי להתפטר. לא נסגיר חבר. המערך מפר הסכם".

אבל בתל־אביב ממאן ראש הממשלה להיענות. בתגובה ראשונה שניתנת לטלוויזיה הוא מסביר: „אני חושב שהליכוד יעשה עכשיו שגיאה אם הוא ילך לפרק את הממשלה. לא אחזור בי. אם עכשיו לא אעשה זאת, אין יותר ערך לאף מלה".

„כי המטוטלת נוטה לבחירות מוקדמות" מעריך מזכיר מפלגת העבודה עוזי ברעם כשהוא מודע כבר להודעות המפלגות הדתיות – ש"ס, מפד"ל ו„מורשה", כי לא ילכו לממשלה צרה עם המערך.

יום חמישי 10.4.86

כותרות העתונים מבשרות על יוני כמועד מועדף לקיום הבחירות. מנסים לברר אם ראש הממשלה יתפטר בשבוע הבא מתפקידו ויחד עמו תהפוך הממשלה כולה לממשלת מעבר, או שהיא תיפול בהצבעת אי־אמון שהליכוד מתכנן. מה שאין העתונים מזכירים היא אימרתו של מי שהיה ראש ממשלת בריטניה, הרולד וילסון: „שבוע בפוליטיקה הוא נצח". במילים אחרות, הכל עוד יכול לקרות. בצהריים מסתמן הסדר. איש חכם הרולד וילסון.

עשינו עסק / אמנון דנקנר

בלתי אם נועדו

איך השניים האלה עבדו על כולם. פרוטוקול משיחה בין שמעון פרס ליצחק מודעי שהתקיימה לפני שבועיים. מי שלא מאמין שיבוא עם הסבר טוב יותר

שמיר לא יבין מאיפה זה בא לו

– אני אפילו בחלומות הכי גרועים שלי, שמעון, לא חושב להמשיך באוצר. לא רוצה על הראש שלי עכשיו את דו"ח מפלת הבנקים, לא רוצה הפגנות של מפוטרים על יד הבית שלי. תיקח ממני את הקיסר הזה. הוא מעצבן אותי. יותר מדי ממזר.

– אז מה אתה מציע, יצחק?

– הרי אתה רוצה כל כך את האוצר נכון? תוכל להצמיח כמה צמיחות שאתה רוצה, תוכל לשלם לסולל־בונה ולקופת־חולים ולקיבוצים ולמושבים ולמי שאתה רוצה. אני לא אגיד מלה, נשבע לך.

– אתה תוכל להתאפק?

– אני אפילו לא אהיה פה. אני אהיה שר מעופף.

– אתה רוצה להיות שר חוץ? אתה בטוח שיש לך כישורים?

– אל תוכיח לי את החוכמות האלה. אנחנו מדברים עכשיו ברצינות.

– אם אנחנו מדברים ברצינות, אז הרי אני יודע שאתה רוצה להתפטר מהאוצר לא בגלל שקיסר מעצבן אותך וכל זה. אתה פשוט רוצה לתקוע לי אותו עכשיו כשיש סכנה שהחלק הטוב עבר ויהיו קשיים, אבל בסדר. גם כך אני מקבל את זה. אין לי ברירה נכון?

– בדיוק. קח את האוצר. המפתחות בפנים. אני אקח את תיק החוץ.

– רק אל תגיד לי שאתה רוצה לכבות את פנחס גולדשטיין לסגן שר החוץ. יש גבול, לא?

– לא.

– נו, שיהיה. אז סיכמנו עקרונית?

– סיכמנו. השאלה עכשיו היא איך עושים את זה.

– אין בעיה. אני נוסע עוד מעט לארה"ב, וכשאני אהיה שם אתה מתחיל להשתולל בעתונים. תקלל אותי קצת, תתפרע.

– אני מרגיש שאני אוהב את זה.

– רק אל תגזים, הא?

– תסמוך עלי. אני רק אגיד שאתה אפס בכלכלה וגולן של תקציב המדינה.

– הממ... זה בכל זאת קצת חריף.

– רגע אחד. אתה רוצה שזה יראה אמיתי או לא?

– נו, טוב שיהיה.

– אל תגיד לי „נו טוב" עם פרצוף של מי שעושה טובה גדולה. זה אני שעוזר לך. תחשוב על היחסי ציבור האדירים שאני מסדר לך לקראת הוועידה שלך.

– יש בזה משהו. אני אודיע מיד שאני דורש את פיטוריך ואקבל מחיאות כפיים אדירות.

– שיהיה לך לבריאות.

– ואז אני אחזיר לך כמה קללות.

– אל תגזים, מה?

– רגע אחד. זה אתה שרצית שזה יראה אמיתי, לא?

– בסדר, בסדר. אבל דבר אחד אני רוצה שתבטיח לי: אל תקרא לי „מאניאק".

– או קיי. ואתה אל תקרא לי „התרן בלתי נלאה".

– מקובל עלי.

– ואז יהיה משבר וכולם יקפצו להצגה. יהיה שמח, מה?

– ועוד איך. את מי ניקח לתיווך, עוד פעם את פרץ?

– לא. הוא לא כל־כך אהוד עכשיו בגלל הסיפור עם שעון הקיץ. בוא ננסה את רבי אברום. אני נורא אוהב לשמוע אותו אומר „נשייב, נרבייך".

– מאה אחוז. הוא גם יש לו שפה משותפת עם האדמו"ר מקרשנייף. בלעדיו אני לא זה.

– טוב מאד. אז סיכמנו הכל. אתה רק בטוח ששמיר יאכל את זה?

– הוא אפילו לא יבין מאיפה זה בא לו. סמוך עלי.

– או קיי. הוא נעשה נסחן. פה בדיוק!

– גולף!

– תשעים אחוז!

– עיניים בולטות!

– אינטרסנט צר!

– חסר לב!

– יופי נשמע טוב. עשינו עסק.

– געבאכצה!

[illegible]

هكذا من الأصل

העיתוי של מודעי / טוביה מנדלסון

הדינמיקה של המלים של הדינמיקה של המשבר

ביום שני לפני הצהריים היה ברור שאחרי הצהריים הממשלה נופלת ובערב כבר היה ברור שעוד לא. ומה קרה ביום שלישי וברביעי, וביום חמישי כאשר לפני הצהריים היה ברור שאחרי הצהריים הממשלה נופלת, ובערב כבר היה ברור שעוד לא

יום אחד יקום סטודנט להיסטוריה או למדעי המדינה ויציג לפרופסור רציני להיסטוריה או למדעי המדינה להכין עבודה שתתעד כיצד נפלה או לא נפלה (מחק את המיותר ביום ג' הבא) ממשלת האחדות בראשותו של שמעון פרס. בהיעדר ספרות ברמה אקדמית, יסתער הסטודנט הסאפתן על עתוני השבועיים האחרונים. אם יקרא אותם בעיון מעמיק, הוא עוד יגיע למסקנה שממשלת האחדות נפלה או לא נפלה מפני שליואל מרקוס לא היה מה לכתוב לעתונו לגליון יום שישי, ה-4 באפריל.

בלי ששוחחתי עם עמיתי המכובד, אני מעז לתאר לעצמי, מתוך מעט נסיון אישי, את המצוקה הנוראית שמרקוס היה נתון בה בתחילת השבוע שעבר. נסיעתו של שמעון („המעופף") פרס לארה"ב שיתקה למעשה את הפעילות המדינית החשובה בירושלים. הנושאים שעמדו על הפרק נלעסו עד קצה גבול היכולת לכתוב עליהם שוב – חלקם נלעסו על-ידי יואל מרקוס עצמו – וממילא מה נותר? לכתוב עוד משהו על משרד החוץ, אם יגיב או לא יגיב רשמית על פרשת ולדהיים? להתעסק שוב בנסיון ההתנקשות בחייו של נביה ברי במסגרת אירועי האחד באפריל? לטפל במחלוקות סביב מינויו של יו"ר לדירקטוריון התעשיה האווירית? אני יכול לראות בדמיוני את הבעת הסלידה ושאט הנפש של מרקוס כאשר חשב, בינו לבין עצמו, אולי לכתוב משהו על „הסיבוב התשיעי" בשיחות טאבה. בתנאים שהיו קיימים בשבוע שעבר, כמעט ולא היתה לו ברירה אלא ללכת על משהו שקשור לאישור תקציב המדינה. נושא מסורבל, מתיש, לא כל כך מעניין. שאי-אפשר להגיד על מודעי. אז מרקוס (לכה אני לא חשבתי על זה, לעזאזל!) הלך אליו. כך נולד העיתוי של מודעי.

„מצפים שתענה למודעי"

עד מוצאי שבת כבר היה ברור שלא יהיה אפשר לקלקל את אווירת המשבר בעזרת העובדה שיצחק מודעי לא יזם את הראיונות איתו. העובדה שמודעי התראיין בשני עתונים – „הארץ" ו„חדשות" (מראיין זאב חספר) חיזקה את הטענה כי היה כאן „מהלך מתוכנן" וכי ההתקפה האישית על פרס היתה מכוונת. מי שמכירים את יצחק מודעי טענו השבוע כי לא היתה לו כוונה כזאת. מודעי, אומרים, הוא אדם הנתון למצבי רוח משתנים קצת מעל לממוצע בארץ. הוא בוודאי לא חשב שהביטויים שהשתמש בהם וההאשמות שהטיח בראש הממשלה יעברו ללא תגובה – אך ספק אם חשב, כמעט ודאי שלא התכוון לכך, שדבריו ייצרו את המשבר הממשלתי הנוכחי.

אלא שכאן נכנסת לתמונה המלה דינאמיקה. יועציו של ראש הממשלה, שקראו את הראיונות עם מודעי לפני שמעון פרס, הבינו מיד כי הדברים שאמר מודעי למרקוס ולחספר טעונים בחומר נפץ פוליטי. במפלגת העבודה רבו הקולות בזמן האחרון שקראו לשמעון פרס לא לבצע את הסכם הרוטציה עם הליכוד. סקרי דעת קהל שפורסמו כמה ימים קודם לכן הצביעו על עליה ניכרת ל„עבודה" וירידה לליכוד אם תתקיימנה בחירות. עמדותיהם של אנשים כמו עזר וייצמן ועוזי ברעם, בזכות פירוק ממשלת האחדות, היו ידועות לראש הממשלה. כששמעון פרס התפנה סוף-סוף, מתי שהוא בשבת שעברה, לקרוא את הראיונות עם מודעי, כעסו היה אמיתי. קרוב לוודאי שבאותם רגעים שקרא את הציטוטים מפיו של שר האוצר – זכר את כל אותן הזדמנויות שבהן התייצב מאחוריו והעניק לו גיבוי ותמיכה מול ביקורתם הקטלנית של שרים אחרים בממשלה.

אי אפשר לחשוד בפרס שהוא נפגע מכך שמודעי קבע שראש הממשלה איננו כלכלן, אבל פרס ידע את מה שמודעי ידע כשהעניק את הראיונות לשני העתונאים – שחלקו של ראש הממשלה בעיצוב התוכנית הכלכלית גדול. גדול בהרבה מזה של יצחק מודעי. יתכן גם שבאותם רגעים שבהם קרא פרס את דבריו של שר האוצר, הוא נזכר כיצד היה צריך לרוץ אחריו ולכבות דליקות. לברר מדוע לא הועברו כספים לתעשיה הבטחונית בימים הקשים של לבנון. לבלום את המשבר שיצר מודעי סביב העברת הכספים למערכת הבריאות. עד שסיים לקרוא את הראיונות עם מודעי, היה ברור לראש הממשלה כי דבריו של שר האוצר מחייבים תגובה. „מצפים שתענה למודעי", לחש באוזנו עוזי ברעם, כאשר ליווה את שמעון פרס במוצאי שבת לבמה שבה עמד ראש הממשלה לנאום בפני ועידת הנוער של מפלגת העבודה.

שר וסגיכ שמיר. לא יהיה לא יהיה לא יהיה. יהיה — הצלם – יצחק הררי.

„שרינו", ממשלה צרה, לא התכוונתי

ביום ראשון בבוקר היתה כבר אווירת משבר שהתחיל להבשיל. כשפרס זימן ישיבה של „שרינו", הוא היה צריך להניח כי ידרשו ממנו לפטר את השר מודעי. ליותר מדי אנשים ב„עבודה" הזכירו דברי מודעי את משבר שרון. אי אפשר לעבור לסדר היום, אמרו. לפני הישיבה של „שרינו", כבר היו מי שהתחילו בחיבור התסריטים האפשריים. בעתוני יום שני כבר נכתב כי שרי ה„עבודה" מעדיפים בחירות מוקדמות על פני ממשלה צרה. לא היתה כוונה לפגוע בראש הממשלה באופן אישי, נמסר מלשכת שר האוצר. אבל כבר היה מאוחר: פרס הודיע לשמיר על החלטתו לפטר את מודעי ולהחליפו בשר אחר.

לא נגטוש חבר, שפירא, מינה צמח

ביום שני לפני הצהריים היה ברור שאחרי הצהריים הממשלה נופלת ובערב כבר היה ברור שעוד לא. אחרי שנודעה החלטתו של פרס כבר היה אפשר לדבר על התרוצצות. התייעצויות קדחתניות. המערך חיפש תואנה להפיל את הממשלה, קבעו בליכוד. דובר על ישיבת ממשלה שתתקיים ביום שני בערב.

ההבריקה של יום שני היתה של אריאל שרון: לא נגטוש חבר, לא נפקיר חבר, לא נסגיר חבר. ח"כ קופמן דיבר על תרגיל מנהיגות של פרס ערב כינוסה של ועידת „העבודה". מודעי שאל למה מתנפלים עליו, למה לא הגנו עליו. „רמי הפקיר" גאולה כהן, על סף בכי כתמיד, לא הבינה מדוע ממשיכים לשחק לידיים של פרס, הציעה לעקוף את המערך ולהכריז מיד על בחירות מוקדמות. שמיר הבטיח כבר ביום שני: אם מודעי יפוטר – ממשלת האחדות תתפטר. בחירות? תשובה פחות מחייבת של שמיר: נבדוק ונראה. אברהם שפירא בדק ובא לטלוויזיה: הערב לא תהיה ישיבת ממשלה, זאת אני יכול לבשר לעם ישראל. כששאלו מה פתאום שפירא? אמרו שהשר פרץ נמצא בסיור. אחד ממקורביו של שפירא אמר ששפירא הוא איש עסקים וסוכן מכירות, תנו לו להסתובב בינינו, הוא כבר ידע למכור להם פשרה. שמעון פרס אמר: לא הזמנתי תיווך, אבל זה לא שינה את התחושה שהמשבר, שנראה כל כך חריף בשעות הבוקר, נוטרל כבר, ששמעון פרס נסוג מכוונתו. בליכוד אמר מישהו שפרס כבר דיבר עם מינה צמח ושמע ממנה שהסקרים של השבוע שעבר רחוקים מלבטא את תוצאות הבחירות.

אצל אורי סביר, לא פליטת פה, קץ האחדות

המקום היחידי שבו היה אפשר לדבר בשקט, ממש בלחש, על המשבר ותוצאותיו האפשריות, היה בתחילת השבוע בבית הוריו של אורי סביר. מותו של ליאו סביר, אביו של יועץ ראש הממשלה לענייני תקשורת, הוציא את היועץ הצעיר מקלחת הפעילות הפוליטית. סביר עצמו מיעט, כמובן, לדבר. איש גם לא העז לפנות אליו בשאלה, אבל ידידיו הרבים מן המערכת הפוליטית, המדינית והתקשורתית, כדי להסיח את דעתו מן האבל, דיברו על אופציות שנסגרו ונפתחו. במרוצת השבוע היה אפשר לשמוע הרבה אנשים אומרים משהו כמו „כשהייתי אצל אורי סביר שמעתי ש..." נדמה כי יותר ממה שביקשו הרובים לחדש לגוש של עניין הם ביקשו לידע את בני שיחם בעובדה שגם הם היו אצל אורי סביר.

אבל ביום שלישי אנשים חיפשו מידע בדוק. התסריטים התחילו לעייף. הכנסת נראתה כמו מזוליאום לאומי. מי שחיפש במסדרונותיה את „הדינמיקה של המשבר" היה יכול למצוא בהם את שבח וייס. יוסי שריד קבע שפרס הלך על האולטימטום הלארנבקן. מודעי פופולארי והעם רוצה לראות את הרוטציה מתבצעת. פופולארי או לא – פרס הגיע למסקנה, כפי שהכריז מעל בימת ועידת מפלגת העבודה, שיש להעביר את שר האוצר מתפקידו הנוכחי. דבריו לא היו פליטת פה. המשבר חזר בבנייני האומה בירושלים לנקודת המוצא הראשונה שלו. שמיר לא שר את האינטרנציונל והלך הביתה. מודעי, ששמע את הדברים של פרס בביתו, חיכה לשמוע את ההתייצבות של שרי הליכוד מאחוריו – וקרא למחרת בעתון כי שרים בליכוד מקווים שהוא יתפטר מהממשלה ויציל את ממשלת האחדות. ביום רביעי בבוקר, הצהרת שמיר כי דברי פרס בוועידת העבודה הם דברים חמורים המקרבים את קיצה של ממשלת האחדות – לא סיפקה את מודעי. עוזרו, סילבן שלום יחד עם מנהלת הלשכה והמזכירות התיישבו על הטלפונים.

אם שמעון פרס מעוניין בכך

שזוף, אחרי חופשת הסקי שלו בשוויץ, מתוח ונרגש, קרא מודעי מן הכתב את הודעתו הקצרה בלשכתו בירושלים. הצטופפו עשרות עתונאים. בהתערבויות שקדמו לכניסתו ללשכה היתה רק כתבת זרה אחת שהימרה על כך שמודעי הולך להודיע על התפטרותו. האחרים אמרו שהוא הולך להחזיר לפרס מלחמה שערה. עכשיו יתחיל הכסאח. כתב אחר אמר: אצל מודעי אי אפשר לדעת. עשר דקות מאוחר יותר כבר אפשר היה לדעת: הוא הפתיע.

למן אותו הרגע שבו אמר מודעי כי אם פרס רוצה בכך הוא מוכן להחזיר את תיק האוצר, אפשר היה להתחיל להשתמש בכל המלים, בכל הביטויים ובכל ההגדרות שהשתמשו בהם בתחילת השבוע. אפשר להשתמש בהן בלי מילות קשור ובלי הסברים מיותרים: מסדרונות, התרוצצות, התייעצויות קדחתניות, שרי הליכוד, שרינו, אחריות קולקטיבית, מהלך, דוגמה אישית, הפרת הסכמים, הצלת המשק, מאזן פוליטי, תקנון הממשלה, תורך בלתי בלגה, תרגיל מבריק, בחירות מוקדמות, רוטציה, המפלגות הדתיות, ממשלה צרה, קיומה של ממשלת האחדות, התפתחות דרמטית, לרדת מן העץ, ללכת אל הנשיא, להוציא שפן מן הכובע, להפוך את הקערה על פיה, ממשלת מעבר, העם והמדינה, קיצוב חמור, אופציות, מינה צמח, חנוך סמית, בלי התקשורת, וכמובן – הדינמיקה של המשבר.

בדינמיקה כזאת העיתוי של המהלך שלך חשוב כל עוד לא תיתן ליריבך את המהלך שלו.

פוליטיקה ישראלית / עליזה ולך

היית הולך לקלפי עכשיו?

אתמול בבוקר, בשעות שלפני הפתרון שהסתמן בשעות הצהריים, ובלי לדעת לכמה זמן, לא היה זה מוזר לשאול שאלה שיתכן מאוד שתשאל בחודש הבא, או בעוד חצי שנה – האם לפזר את הכנסת וללכת לבחירות מוקדמות. התשובות שהתקבלו בפרוזדורי ועידת „העבודה" הן „כן" ו„לא"

גד יעקבי, שר

אם אמנם יחליט הליכוד, בעקבות הודעת ראש הממשלה להחליף את שר האוצר, להצטרף להצבעת אי-אמון לממשלה, או לפרוש מהממשלה יוביל הדבר, במוקדם, או במאוחר, לבחירות כלליות חדשות. אינני מאמין שממשלת מעבר צריכה ויכולה לנהל את מדינת ישראל תקופה ארוכה, וגם אינני מאמין שממשלה צרה ונסחטת תוכל להוביל את מדינת ישראל בתקופה הזאת בכיוונים הרצויים. לכן המוצא היחיד, שעתיד להתברר כאפשרי, יהיה בחירות כלליות חדשות.

אני מקווה שהסיעות הפרלמנטריות העיקריות יתנו יד לחקיקה מהירה לפיזור הכנסת, אם יהיה צורך בכך, וגם יתנו יד לקיצור מירבי של תקופת ההמתנה עד לבחירות ושל מערכת הבחירות עצמה. לדעתי, אפשר וצריך לקיים בחירות בתוך 45 ימים מיום ההחלטה, והכרחי לקצר את תעמולת הבחירות ל-21 יום לכל היותר, כדי לחסוך בכסף וכדי למנוע ערעור ביציבות הכלכלית.

שבח וייס, חבר-כנסת

יש לי עמדה עקרונית נמשכת נגד בחירות חפוזות. זה עשר שנים שקועה הדמוקרטיה הישראלית באווירת בחירות פתע („בחירות עכשיו"), ומאז 1977 לא היתה כנסת שגמרה את עונתה. הנסיון מלמד שמדינות השוקעות באווירת בחירות רחוסה או צפופה נוטות, בסופו של דבר, לאי-יציבות, המסכנת את המשטר הדמוקרטי. על כן אינני מתלהב מהקדמת בחירות. יתר על כן, עדיין לא הוכשרו בישראל הכלים החוקתיים לעריכת בחירות בזמן קצוב. על כן חושש אני שאם נתגלגל בשבוע הקרוב לאווירת בחירות, הן יתקיימו בקיץ הלוהט.

צפוי לנו אביב הרסני וסוער. אני חושש מבחירות בקיץ, שבו יותר מדי ישראלים נוטים לפקוד את הגולה הדוויה, ולדאבון הלב, בחלקם הגדול הם מהאגף הפוליטי שלנו. הצעתי הקונקרטית היא, שכיוון שראש הממשלה מתכוון לקיים את הרוטציה ואת ממשלת האחדות, יש לפתור את משבר מודעי בדרך חוקתית על-ידי פיטורין. על הליכוד לקבל את הדין ולהמשיך בממשלת האחדות. גם שמיר צריך להיות מעוניין בתקדים פרס, שכן כשהוא יהיה ראש הממשלה, הוא יוכל להתבסס על תקדים זה ולשמור על כך ששרי המערך ינהגו כלפיו כפי שראוי לנהוג כלפי ראש ממשלה.

אברהם בורג, ציר

הבחירות לא כל כך מעניינות אותי. העיקר שיהיו הרבה חוגי-בית ואסיפות רחוב. אני אוהב חוגי-בית.

אברהם כץ-עוז, סגן-שר

אני חושב שלא יהיו בחירות. לדעתי, מעבר לרחשי-הלב והמצוקות של אישים ומפלגות, יש אינטרסים בסיסיים, שבסופו של דבר הם המכריעים גם במשבר הזה. התוצאה, לפי דעתי, תהיה איזושהי הסכמה בין ראש הממשלה, שמתכוון לקיים את הרוטציה, ובין שמיר, שמעוניין ברוטציה, ובין מודעי, שחיונית לו היום הצטרפות מפלגתו ל„חירות" בתמיכת רוב הליכוד, ובין דוד לוי, שאין לו עניין בצירופו של מודעי והליברלים ל„חירות". ובהסדר ייסגר האינטרס של מפלגת העבודה, המוסכם על הליכוד. שהיא תקבל מעמד מרכזי יותר בניהול המערכת הכלכלית אחרי הרוטציה. התוצאה הסופית: אין בחירות.

עוזי ברעם, מזכ"ל „העבודה"

כן, בחירות. האמירה של ראש הממשלה בוועידת מפלגת העבודה היתה חייבת להתפרש בעיני הליכוד כעמדה ברורה וסופית. העמדה ההיסטורית של הליכוד בעניין „הגנה על חבר" – שלא הוא היה הנושא הרלוונטי, אלא הנושא הפוליטי – הביאה לכך שהמערכת כולה הולכת לבחירות, אף שרובה אינה מעוניינת בכך. הבחירות הן ודאיות. המפתח הוא אפילו לא בידי הליכוד: הוא בידי מודעי.

מודעי הוא היחיד שיכול ליצור מצב פוליטי שיאפשר את המשך כהונת הממשלה. אם הוא יתפטר באופן חד-צדדי מתפקידו ולא יחכה למכתב הפיטורים, או יאמר הליכוד בריעבה: עמדנו ליבינו, הוא התפטר, אנחנו מודיעים שנבנה אותו אחר-כך. בינתיים ימנו את ארנס, או מישהו כזה, שהתיק יהיה אצלו בפקדון. אם זה לא יהיה, ההליכה לבחירות היא ודאית.

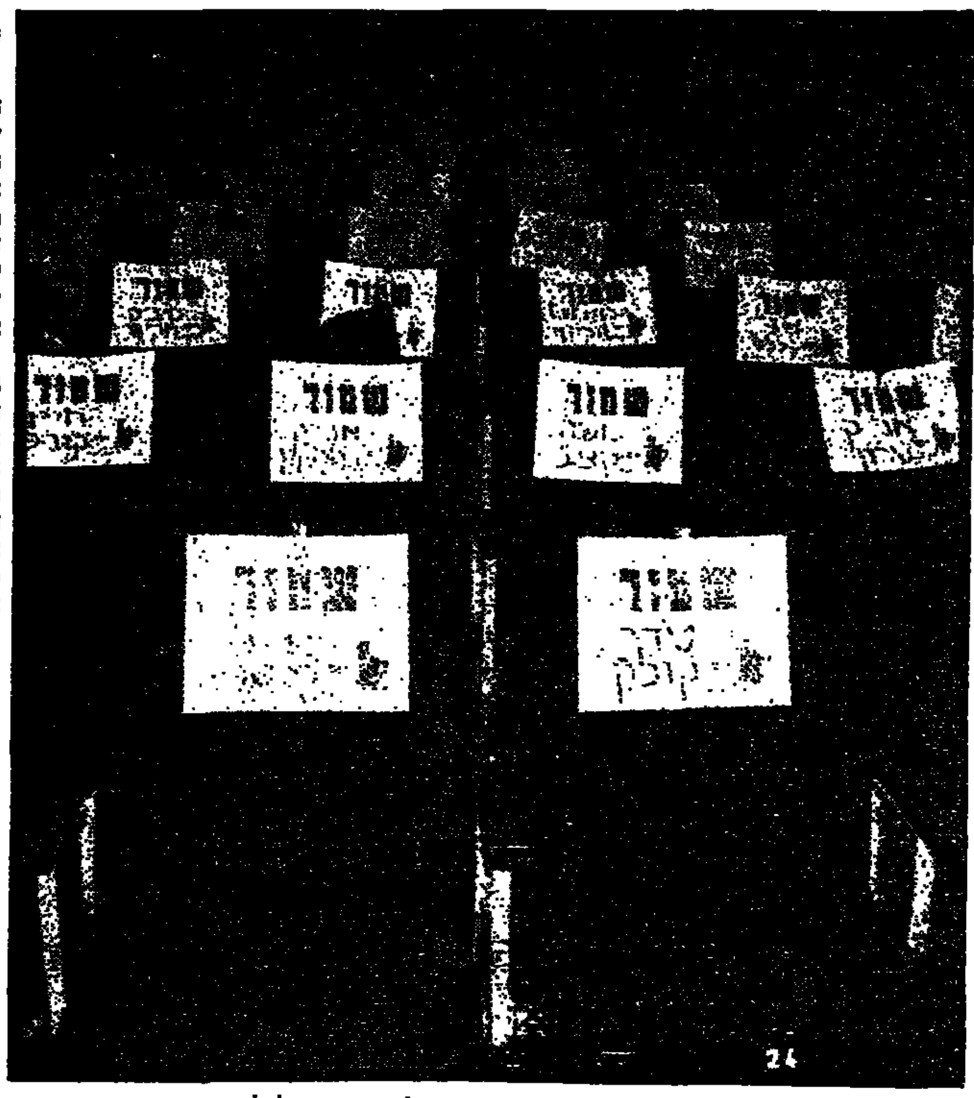

יעקב צור, שר

מבחינה פוליטית ההכרעה בידי הליכוד. ראש הממשלה הותיר בידי שרי הליכוד מירווח, שבמסגרתו יהיה אפשר לפתור את תביעת ראש הממשלה לפיטורי מודעי ולהמשיך את קיום הממשלה. אני כשלעצמי חושב שהבחירות הן דרך ראויה במצב שאליו נקלעה הממשלה, הן מבחינת האמון שבתוכה והן מבחינת חוסר היכולת להגיע לעמדות משותפות בתחום הכלכלי ומתוך דאגה שהליכוד, עם הרוטציה, יביא לשיתוק במהלכים המדיניים.

זו ציניות מצד הליכוד לדבר בשם האמינות והדאגה לאינטרס הציבור. היציאה מלבנון והתכנית הכלכלית התקבלו בניגוד לרוב שרי הליכוד. התרומה העיקרית של שרי הליכוד בממשלת האחדות הלאומית היתה שהם לא היו באופוזיציה וכך איפשרו לשרי המערך, ובראש וראשונה לראש הממשלה ולשר הבטחון, להגשים מדיניות שהם לא הסכימו לה. פיטורי מודעי אינם רק שאלה פרסונלית, ואם יתרחשו הם יסמלו גם הכרה של הליכוד לאמץ את קווי המדיניות הבסיסית של המערך.

יצחק בן-אהרן, ציר

בהחלט כן בחירות, וכל עילה לסיים את התקופה הבלתי מהוללת של האחדות הלאומית, השגריה מעיקרה, יפה היא. מובן, הייתי רוצה הולמה נקיה בנושא ולא תוצאות מהחלוקה על קליפת-בננה: שרון, מודעי, או דברים שיכולים להתפרש כיעילות. כי סוף-סוף, מה הם המוסר וטעמי המוסר בפוליטיקה של אנשי הליכוד בימינו? מכאן, שהחלטה עקרונית של הוועידה דרושה כדי לפסוק שתנועת העבודה אינה יכולה לקיים שליחות פוליטית וחברתית כשהיא חבוקה עם „חירות" ועם ליברלים מסוגו של מודעי.

להיפרד ולהתייצב למשפט העם. אני מניח שכיום בגרו רבים בציבור, שנפתחו בעבר לזמירות של הליכוד בטרם התנסה בהגשמה. שמונה שנים, דומבי, הספיקו ורבים-רבים מאלה שנתנו בעבר את קולם לליכוד, ביחוד מקרב ציבור העובדים, יבינו שזה, במקרה הטוב, מיקסם שווא ובמקרה הגרוע הונאה מדעת. הנושא להכרעה דמוקרטית של הציבור הוא: הסוף לפעלולים ולחיבורים של מין בשאינו מינו.

פרופ' שלמה בן-עמי

במפלגת העבודה מדברים הרבה על ביטול הרוטציה ועל כך שצריך להעניש שר זה או אחר. זאת הצגה לא נכונה של הדברים. אפשר וצריך לבטל רוטציה גם בלי אמתלה, ושאלת האמינות נגזרת מהעמדות שבגללן מפרקים ממשלה. אם עמדתן היא שהממשלה הזאת הגיעה לסוף דרכה מבחינת המדיניות החברתית ומדיניות השלום, אתה יכול לפרק אותה גם אם לא מתחפצים אליך וללכת לבחירות. מודעי הוא הערת-שוליים בתולדות הציונות. הסוגיה של מודעי היא „קייס" נכון מבחינת מינהל תקין וכיוצא בו, אבל שאלת המינהל התקין היא לא מוקד לבחירות. השאלה החשובה היא מה עמדת מפלגת העבודה בשאלות של מדיניות, חברה וחוץ.

משכן לעסקנים / שלמה גינוסר

שמעת מה אמרו ברדיו? אתה רואה שאני צודק

ההחשבחש במזנון הח"כים הוא קול הבוורת. כאן צומת העצבים, כביכול. אבל בחדרי חדרים ובשולי המזנון ח"כים נצמדים למקלטי הרדיו ונחפזים להציץ ב„ערב חדש" כדי לשמוע מה אומרת התקשורת שרק דקות ספורות קודם לכן שתתה בצמא את מה שהם עצמם לחשו לה באוזן האלקטרונית שלה

פתאום, כשהאוויר עודנו חם והחום החל לרדת גשם. תחילה בטיפות גדולות וכבדות ואחר-כך בזרזיפים סמיכים. גשם של ממש. למרות שזה מתאים יותר לפתיחה של סיפור טרופי, כך בדיוק קרה השבוע בירושלים. ברקה וולף, אמבסדור-אט-לארג' של הרבי מלובביץ' במשכן הכנסת, עמד במזנון הח"כים ואמר „תראו את הגשם הזה". יש לזה פירוש פוליטי? שאל אותו מי ששאל. בריקה התחמק באלגנטיות: „כל גשם הוא גשם ברכה". מישהו אחר פסק בהחלטיות: זה המלקוש. מוכרח להיות המלקוש.

אולי סוף החורף. אבל „משבר מודעי" היה או רק בתחילתו.

הגשם הטרופי שלא צינן אפילו במשהו את האוויר הכבד במשכן הכנסת „התלבש" היטב על התחושה הכללית, שהפעם – משהו באמת קורה, ובעיצומו של החום לא היה יותר תמוה מן התעוזה המהירה של שעון-חורף הממשיך לתקתק בפתח הקיץ, למשל, או של מאבקים ביזנטיים בממשלת האחדות הלאומית.

לכנסת אין הרבה מה לומר בעיצומו של משבר כזה. אבל, לעומת זאת, אין כמו ימי משבר כדי להוכיח את גדולתה של הכנסת כאכסניה, כמשכן לעסקנים מתגוררים העטים על החידות במבנים סמוקות.

דווקא בימים שח"כים ועסקנים אכס-פרלמנטריים חשים כמי שאבד לו מצפן בעיבורו של מדבר, מישכן הכנסת הוא המקום הראשון אליו נוהרים כל העסקנים המחושמלים. ויש חשמל באוויר. הפרלמנט המנמנם מקיץ. בעיניים הכבויות משהו נדלקים זיקים. האוזניים נזקפות ומוטות לעבר כל פה לוחש. קודם כל – התקשורת. פתאום מעיטים אל המזנון אנשי תקשורת הנוהגים לפקוד את הכנסת רק בימי סערה. אלה מחדירים באחת סילונים של חידות ופתרונות, הערכות ופרשנויות מתגלגלות בשמיניות של מידע מוצק. שמיניות? אולי – בזית.

אחר-כך העסקנה. המפלגתית האכספרלמנטרית. מזכיר פה, יועץ שם. פתאום אין להם מה להתבייש בפני הנבחרות הפרלמנטרית של מפלגותיהם. כולם שווים בחוסר-המידע. נקודת-הזינוק הפרשנית שלהם היא אחת. ח"כים לשעבר מופיעים במזנון עטוסים בציפיות ומהפכים ורוצים שיחודשו ימיהם כקדם. „הרחתי אקשן, אז באתי", אמר אחד מהם שהקריירה הפרלמנטרית שלו נקטעה (זמנית?) ב-1984.

ולבסוף – הח"כים דהיום. יש כאלה שאי-הבחירות (שרפל קרב טאקטי? עשן בעיניים?) אינה גורמת להם בושה. הם סוחים ומהרהרים ושואלים ותוקעים. מה קורה? אני מתבונן – מה באמת קורה? מישהו יודע?

יש קטגוריה של ח"כים שבכל משבר הם ממנים את עצמם לנערת אור-הזרקור לפיצוח חידות: „אני אומר לך ששמעון ימרח את זה גם הפעם", או „הפעם – זה לא סתם עשיית שריר – זה גם אגרושע". או „ממשלת האחדות הלאומית היא כבר בחזקת פגר מובס", או „הממשלה עוד לא הוציאה את ימיה". הם מאוששים את קביעותיהם בפרשנויות מחשב תנעות מן האינטליגנטי ועד המזור הפרדע.

וישנה כמובן, קבוצת הח"כים „המקורבים". אלה ילחשו: „שמעון אמר ש..." או „אתה באמת חושב ששמיר..." או „רוני אומר ששמיר אמר ש..." או „חביבי, אתה לא מכיר את מודעי". כל זאת בתצריקריצה של מי שזה עתה יצא משיחת-נפש עם שר האוצר. הרבה יותר מזה לא יוכל לומר.

ויש כאלה שבאמת יודעים יותר. הושיבה האסטרטגית שלהם נראית על פניהם כמשהו שנתמך במידע של ממש. הם נוגעים במלכות עצמה. הם באמת דיברו עם שמעון פרס. עם שמיר. עם מודעי. הם יודעים מה חושב אריק ומה מתכנן לוי.

אבל הם מפרשנים פחות ממה שהם יודעים. הם גם בטכסוס של בחורים ובודדים. כלומר, הם יכולים להרשות לעצמם לבחור את ב-רישיום ולא לכלום הם יאמרו מה שהם יודעים. בוודאי לא כל מה שהם יודעים. נאמנות לבו ועמדותיו הפוליטיות של ב-רישיום מכתיבים להם את תוכן דבריהם. הם לא סתם עוד מקור אחר. הם מתושבים. הם לא מפרשנים. הם חלק מהמשחק.

וחוץ מכל אלה – יש טרמפיסטים. שפירא למשל. הוא כבר באמצע הגרש. מבדב את שירותיו הטובים מבלי שנתבקש ומשים עצמו כיוצא ובא במלתמותיהם של השותקים. לוחץ על כפתורים בעלמים. מנהם, לוחץ על דוושה פה. לוחץ על דוושה שם. אבל, בין הרים ובין סלעים טסה הרכבת כאשר בקטר נהגים אחרים.

ההחשבחש במזנון הח"כים הוא קול הבוורת. כאן צומת העצבים, כביכול. אבל בחדרי חדרים ובשולי המזנון ח"כים נצמדים למקלטי הרדיו ונחפזים להציץ ב„ערב חדש" כדי לשמוע מה אומרת התקשורת שרק דקות ספורות קודם לכן שתתה בצמא את מה שהם עצמם לחשו לה באוזן האלקטרונית שלה. אחר-כך הם זוקפים גו ואומרים: „שמעת מה אמרו ברדיו? אתה רואה שאני צודק?"

הירון חזר. שמשת עצים.

יום שישי, ב' בניסן תשמ"ו, 11 באפריל 1986

תן להם להרגיש גדולים. הם כאלה / שלמה קרמר

ג'יימס בונדס

650 עובדי מנגנון, 5000 פעילים. מכירות בסדר גודל של חצי מיליארד דולר בשנה. צבא העם היהודי, מגויס, נדיב ורגשן. אכלו ארוחה טובה, פגשו את שמעון פרס ונתנו את הכסף. אירגון ה„בונדס". שם טוב, כסף טוב

ירושלים, מלון לרום, מוצאי השבת שעברה. אולם חדר־האוכל המפואר עמוס ב„כל טוב הארץ".

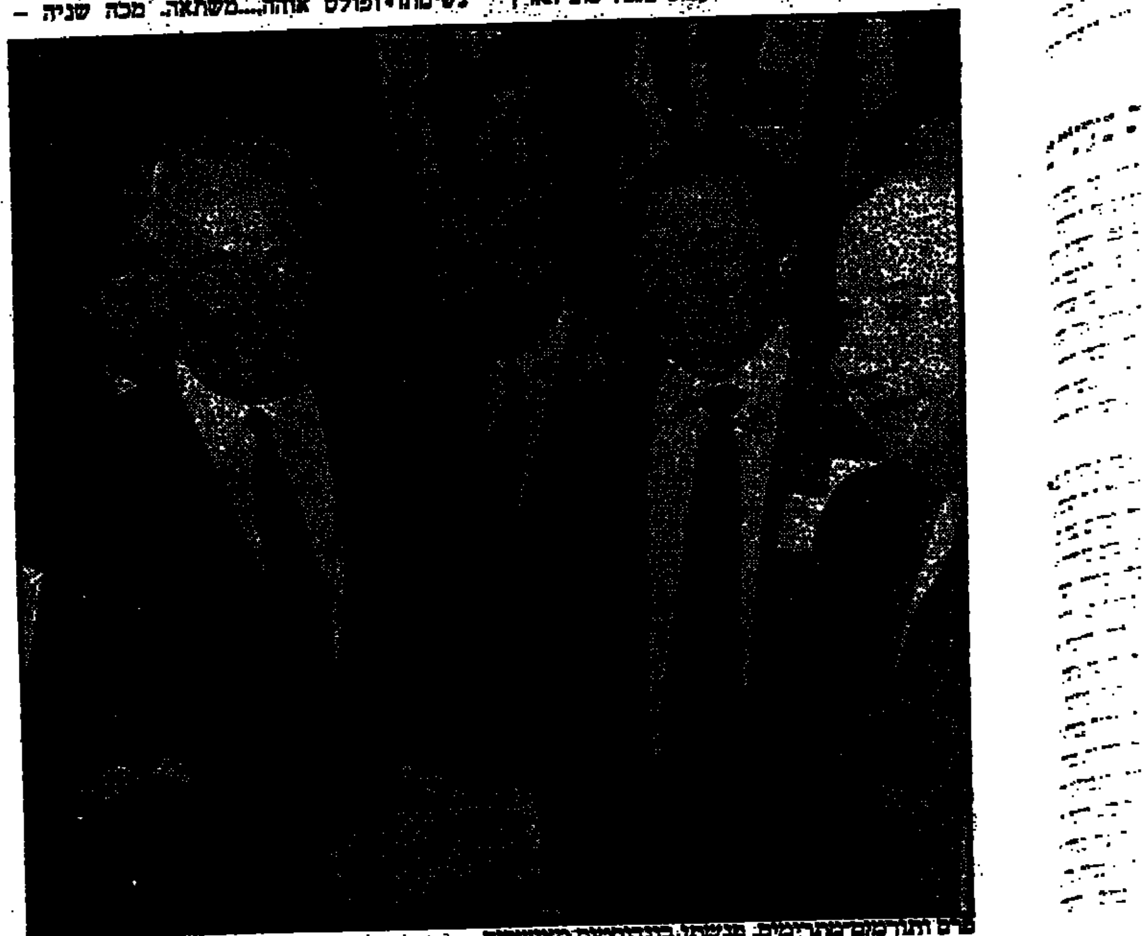

פרס והתורמים מתרימים. מגשתי בנדיבים מאושרים

תצלום רחמים ישראלי

לאוכלת 500 סועדים. 400 פעילי הבונדס בעולם, מנהיגים ומתמכים חשובים מאוד, ממתינים. החשוב ביותר הוא ראש הממשלה שמעון פרס הנותן הסותר לפתיחת ה„קמפיין" השנתי של מכירות הבונדס. היעד לשנת ה„קמפיין" שתבוא עלינו לטובה נוגע ב־600 מיליון דולר מכירות. כ־100 מיליון דולר, עשרים אחוז, יותר מהשנה שחלפה.

אוכלים טוב. יושב־ראש הבונדס, דוד הרמלין, מודיע שבעוד חמש דקות יבוא ראש הממשלה. [illegible] בסימן הזה, אתם תקומו לכבודו, [illegible] חמש דקות לאחר מכן.

המכירה הגדולה

סביב השולחנות עפים ניחושים לגבי תוצאות המכירה הגדולה הפותחת את שנת המכירות. בשנה שעברה מכרו בפתיחה אגרות בכ־20 מיליון דולר. הניחושים רצים הערב על 35 מיליון ועד 50 מיליון דולר. אבל בעצם משוקים במשחק „מכור". פעילי הבונדס כבר נתנו את התחייבויותיהם בימים שלפני התגיגה הגדולה. הם נסעו באוטובוסים ממוזגים, תיירו ברחבי ישראל ובתוך כך „התיישבו" על כל פעיל שניים או שלושה עסקים. הכלל הבסיסי במכירה שנים נגד אחד. שני עסקנים ותורם אחד. כשלא שומרים על יחסי הכוחות האלה, הכשלון מובטח. כלל נוסף הראוי לשמירה הוא קשר מן הסוג האישי בין המוכר לקונה מעבר לפעילות במסגרת הבונדס, אפשר עסקים ואפשר קשרי חברה לוחצים מעט. גם השתייכות לבית־כנסת משותף לא מזיקה. עוד כלל חשוב: מוכר האגרות הוא קונה גדול. איש גדול. עשיר גדול. גדול עד כדי־כך שתמיד יוכל לומר שהוא קנה ביותר כסף.

הרמלין מקבל לידיו את רשימת התורמים, קורא את שמותיהם אחד אחד. הרמלין משחק את תפקיד המנחה־כרוז. נניח שהוא קורא למיסטר ג'רליד ש־י־י־ין. גולדשטיין קם. מעט נבוך. הוא ממלמל בהתרגשות כמה מילים שיובילו אותו אל הברווח הגדולה — כמה זה בכסף, הסכום, המספר.

מכה ראשונה — 450,000 דולר. הקהל עוצר את נשימתו ופולט אוהה...משתאה. מכה שניה — 1,000,000 דולר, הקהל עוצר נשימתו, וחוזר לאוהה. ובמכה הרביעית 1,250,000 דולר. הקהל לא יודע את נפשו, אוההה...

לאחר מיליון ורבע דולר 300,000 הם לא כסף. המספרים הקטנים יותר נאמרים בקול רועד, כמעט בלחישה. אבל הרמלין, הרי"ר, הוא בעל נסיון, ובמקום הנכון הוא חוזר למכה טובה, 1,030,000 דולר. מכאן ואילך יורדים ויורדים ויורדים עד למינימום — 25,000 דולר. [illegible] לא מתקבלים למועדון [illegible]

[illegible] אמריקה הלטינית. [illegible] מעיזים לנקוב בשמות התורמים־קונים — קונות אגרות ב־11,375,000 דולר, לקהילת אירופה, שגם היא שומרת על פרטיות רוכשי האיגרות קונה איגרות ב־6,250,000 דולר. הרמלין מגלגל את הערב עד התוצאה הסופית של פתיחת ה„קמפיין". תרומת הפעילים מנהיגי הבונדס מסתכמת ב־36,112,000 דולר. לא רע. 16 מיליון דולר יותר מבשנה שעברה, סכום כפול כמעט. האם יצליחו הפעילים־מוכרים להשיג מקניהם תוספת בשיעור כזה?

דוד הרמלין, יושב־ראש הבונדס הבין־לאומי, מאמין שיעמוד ביעד שהציב לעצמם, תוספת ניכרת בשיעור של כ־20 אחוזים. הרמלין מבטיח הוא יודע למה. ראשית, הוא אומר, הממשלה הזאת היא משהו חזק. שנית, השנה היא שנה מיוחדת. ראש הממשלה הבטיח כמה דברים — הוצאת צה"ל מלבנון, הורדת שיעורי האינפלציה — וראש הממשלה קיים. זה חדש. כשמסיימים לרגע את ה„פוליטיקה", אומר הוא, מתגלה ישראל האמיתית בעלת הכושר האינטלקטואלי והתנופה. והפעם — אומר הרמלין בסיפוק — נוכחנו לראות גם הקרבה ישראלית. ומתי? כשקראפי הצליח לאחד גורל אמריקאי עם גורל ישראלי. קראפי, אומר הרמלין, „לא יהיה סוכן הנסיעות שלנו".

ג'ורג' הגדול

אומרים על ג'ורג', יהודה הלוי, שהוא „מנוע־גדול", צ'יינה מן. ליאורה אשתו אומרת ברגשנות שהוא „גדל במעברות". ג'ורג' התחיל בתפקידו ב־1983 במזל רע. שנת 1984 היתה שנה רעה לבונדס. המכירות ירדו מ־470 מיליון דולר ל־414 מיליון, יש אומרים שהירידה נבעה מסיבות כלכליות ופוליטיות. ויש אומרים שמנכ"ל צריך זמן כדי לצבור יכולת להשפיע על ארגון כמו ה„בונדס".

ב־1985 הביא ג'ורג' את הארגון להישג — 505 מיליון דולר מכירות. הוא מעיד על עצמו שהוא אדם מאושר שאין הוא עוסק במגבית המוכרת את „תולשותיה" של ישראל, כהגדרתו. ג'ורג' מעדיף למכור הישגים. נוח לו בכפיפותו למדינה ולא לפדרציות, וכאשר הממשלה רוצה משהו — יש לה כתובת. הבונדס מעורב בכל. גם אם ירצו למכור איגרות של מפעלים — סולל־בונה, צי"ם ואחרים, הבונדס יוכל וישמח לעשות זאת. הבונדס מעסיק צוות של 650 עובדים בכל העולם, מנגנון המשרת 5000 פעילים־מוכרים. הוא מסתייע בתגבורות של מרצים המתלווים לכנסי המכירות. אנשי עסקים, אומר הלוי, הולכים היום טוב יותר. לא עוד אנשי צבא כבעבר. הבונדס מסיע לכנסיו 40 דוברים ישראלים בשנה, לפעולות מכירה ולהרצאות. בשנה הבאה תהיה לג'ורג' משימה מיוחדת: למחזר 300 מיליון דולר פדיונות של איגרות שנמכרו לאחר מלחמת יום־הכיפורים. וכיוון שאומרים עליו שהוא איש חזק שאינו דורש מאחרים יותר מאשר הוא דורש מעצמו, יתכן שיצליח גם במשימה הזאת.

לשנה הבאה בירושלים

מרטין גולדשטיין, סגן יושב־ראש של הקמפיין בארה"ב ורעייתו רוברטה „עושים את העבודה למען הילדים, שידעו שאחריותו של אדם היא גם למען כלל ולא רק למען עצמו ומשפחתו", כך רוברטה. הם רכשו אגרות „רק" ב־300 אלף דולר. הוא רואה חשבון מצליח, שאינו רואה הרבה נחת מהיהודים. „רק מעטים מגלים עניין. חייבים ללחוץ. רוצים להגיע ליותר. לא תמיד הולך", הוא אומר. גולדשטיין רואה קשר־עין בין פעילותו ל„עשיית עליה". עובדה, בתם עלתה ארצה. הוא מפליג בדברי שבח לפעילות הנשים. „היום זה באופנה שנשים עוסקות בחינוך ובמכירות. אך עד היום הן מוכרות רק 30 מיליון דולר, כ־5 אחוזים מיעד המכירות".

המנכ"ל הוא אדם ספונטאני, מצליח ובטוח [illegible] „ארגון [illegible] [illegible] גם מעט ביקורת. ג'ורג' קצת גדול מדי, דוחק את רגלי הפעילים. לא כל ההתחייבויות של הרוכשים מתממשות. אפשר־כנראה־למכור הרבה יותר באמצעות הבנקים הישראלים במקום כל האופרציה הגדולה הזו. הריבית המשולמת היא ריאלית לגבי אמריקאי — 6 אחוז ריצפה ועוד 50 אחוז מההפרש ל„פריים" — לא רע.

זהו אולי סיפור מדיף ריח טוב מדי. במקרה שלפנינו קשה לכתוב אותו אחרת. מעורבים בו כסף, הרבה כסף טוב, שהולך עם „הלב היהודי החם", כפי שנהוג לומר באירועים מן הסוג הזה, ביזנס, פוליטיקה ותוצאות חיוביות. מעורבות, מעורבות, שם המשחק.

לא נעים, לא נורא / יעל אדמוני

אחרון הנבחרים במבט ראשון

הטלוויזיה הישראלית היתה, וזה היה לא כל־כך מזמן, סיפור גדול. מה נשאר ממנו? לא הרבה. חברי הוועד המנהל מקווים שחיים יבין, מנהל חדש, יביא את השקט. התחנה תצטרך לעבור הסבה לייצור

אשה אינטליגנטית, שאי־אפשר לחשוד בה בחוסר מעורבות ב„מה שקורה" או חלילה, באי־קריאת עתונים, שאלה אותי בראשית השבוע, במהלך מהדורת „מבט" בפסק הזמן שבין מודעי לפרס — „האם חיים יבין קיבל את התפקיד שעשה בזמנו טומי לפיד. לא, אמרתי, חיים יבין הוא עכשיו מנהל הטלוויזיה כמו יאיר אלוני לפניו, כמו יוסף בראל לפניו וכמו טוביה סער לפניו. אה, אמרה, טוביה סער. ומה עשה טומי לפיד?, אמרתי, היה מנכ"ל רשות השידור. כמו אורי פורת עכשיו. אני מבינה, אמרה במבט משועמם, והפנתה את ראשה חזרה אל המרקע כדי לא לזנוח יותר על המידה את המשבר הממשלתי.

עמית למקצוע, שפגשתיו באקראי במדרחוב הירושלמי בבוקר יום ראשון, הוא היום שבו נכנס יבין לתפקידו כמנהל הטלוויזיה בפועל, געה בי נמרצות. „מה זה כל הידיעות האלה בעתון, יבין שוקל, יבין מתייעץ, יבין יתמנה ככל הנראה ואולי ובטח — את מי זה מעניין, לא מספיקה ידיעה אחת בעתון על מינויו של יבין? העתונות מאבדת את הפרופורציות". הנהנתי בהסכמה בינ־י לביני והרהרתי כי העורכים שלי היו מביעים מורת רוח לו חסרה בעתון ידיעה בדבר התייעצויו־תיו־שיקוליו־התלבטויותיו של יבין.

העתונות עוקבת מדי יום אחר אירוע גדול כקטן המתרחש בטלוויזיה ומצטטת כל איבחת שפר או אימרת כתם הנפלטות מפי עובדי התחנה. הטלוויזיה הישראלית נעשתה מקור לידיעות במקום יצרנית שלהן. פעם יהיה צורך להעביר אותה קודם הסבה לייצור. אבל, אחרי הכל, מבחנה של הטלוויזיה עובר דרך לוח משדריה. מה היא משדרת, וכיצד נראה, מה טיבו של החומר שעולה לאוויר. המאבקים, ההתחשבנויות, הרכילות המסעירה לרגע ודועכים מהר בתודעה הציבורית. מה שנותר הוא מרקע משמים רוב העת, שיבושים המוציאים משלוותם גם את הצופה האדיש ביותר וזכרונות מטושטשים על אחד קוקה, שנעשה סמל יותר מתקדים ביחסי עבודה. אבל הבעיות והמאבקים מותירים חותם קשה בפניו המצולקות של המסך.

אחד המאבקים הפוליטיים הקשים שידעה רשות השידור התחולל סביב מינוי מנהל לטלוויזיה. עסקני המערך ביקשו בקול גדול למנות איש משלהם לתפקיד אחרי שבע שנות ליכוד. המכרז המפורסם לבחירת המנהל פוצץ על ידי הפוליטיקאים, כשנתברר שרן שילון לא השלים את לימודיו האקדמיים. שילון, מועמד המערך, יצא לפרוש בסיבוב הזה מן המשחק. יבין, שהיה אף הוא מועמד לתפקיד, נתמך על־ידי מנכ"ל רשות השידור אורי פורת. בתחילה התנגד המערך למועמדות יבין, וכשהסיר את התנגדותו אנשי הליכוד לא רצו במינוי. המכרז נקלע למבוי סתום בשל מאבקי כוחות פוליטיים והיעדר נהלים לגבי אייש ועדת המכרזים. וכך, באין אפשרות לצאת מן המבוך, מינה המנכ"ל מנהל בפועל. זה התחיל עם יוסף בראל, ששרד בתפקיד חצי שנה, נמשך עם יאיר אלוני, שהחזיק מעמד ארבעה חודשים, והסתיים, נכון לעכשיו, במינויו של חיים יבין. בתוך כל המשברים הגלים המשיכה הטלוויזיה להתנהל ולשדר בכוח האינרציה. פיגור מנהלים למדיום התקשורתי החשוב ביותר במדינה הפך לעניין של כמעט שיגרה. אפילו הפוליטיקאים התעייפו. מה שהחל בקול תרועה רמה הסתיים בשקט מוחלט. „כולם התעייפו כי השיטה בנויה כך שאי־אפשר לנצח", אמר לי השבוע רוני פיינשטיין, חבר הוועד המנהל של רשות השידור מטעם המערך. „הממשלה אינה יכולה לפזר את המוסדות הציבוריים של הרשות. בכוונה תחילה אין חפיפה בין הקדנציה של הממשלה לבין הקדנציה של הוועד המנהל, וזאת על מנת לשמור על יציבות במוסדות רשות השידור עם חילופי השלטון. מבחינה משפטית אי־אפשר לשנות דבר וצריך לנסות להיות עם המצב הזה במישור המיקרו ולא במקרו". ואשר למכרז, אומר פיינשטיין, או שהפריץ ימות או שהכלב יתפגר. הוועד המנהל, שבעיקרבות, התעייף אף הוא, וחבריו מבקשים לסיים את שנתם האחרונה בקדנציה בשקט עד כמה שניתן. את השקט, מקווים חברי הוועד המנהל, יביא חיים יבין.

חיים יבין, שהתפקיד הוצע לו בעבר, לא רצה להיכנס ללשכת המנהל ללא תמיכה מלאה של ההנהלה והעובדים. בעקבות התפטרותו של אלוני, נוצרו תנאים מתאימים לכניסתו לתפקיד. כולם הבטיחו לו גיבוי, סמכויות ומה־לא, רק שיסכים. מקורביו של יבין טוענים כי הוא השכיל להבין כי הפעם נוצרה הזדמנות נאותה וכי עליו לבחור בין עכשיו או לעולם־לא. סביר להניח כי בתוך השנה הקרובה יתפרסם מכרז למנהל הטלוויזיה ויבין יזכה בו אם אכן יצליח להתבסס בתפקידו וירצה להמשיך בו.

יבין הוכיח עצמו כאיש טלוויזיה מן המעלה הראשונה. הקריירה שלו רצופה הצלחות והבלטות בהן הסדרה „הנבחרים" ו„מבט שני". יבין „בא מבפנים". הוא מכיר את הטלוויזיה, את העובדים, את המנהלים, את הוועדים ואת מאבקי הכוח הקשים. כל אלה עומדים לזכותו. על כישוריו כמנהל, כאיש חזק המסוגל להשליט סדר ומשמעת, יש השגות שונות. שעת החסד שניתנה לו עם כניסתו לתפקיד היא שעה קצרה מאוד. ליותר מכך הוא יכול רק לקוות. עם כניסתו לתפקיד הודיע יבין כי „יעשה כמיטב יכולתו להביא להבראתה של הטלוויזיה ולשיפור מערך התכניות ומשדרי החדשות. בימים הראשונים קיים פגישות מרתוניות עם העובדים והבהיר להם, בין השאר, כי אתו, אדם המצוי בעניינים, לא יעזרו ה„פויילע שטיק".

יבין הציב לעצמו אתגרים קשים. יתכן שדווקא תשישותם של הפוליטיקאים תאפשר לו להשיג הישגים. אחד מהם אמר כי „יותר גרוע לא יכול להיות וכל מה שיעשה יבין, שלא יהיה כשלון מובהק, ייחשב כהישג". כדי להצליח באחד התפקידים הבלתי אפשריים במדינה יידרשו לו הרבה אומץ והרבה מזל. וגם כאן טמון מילכוד. אם ייכשל יישאר יתום בכשלונו. אם יצליח, יעורו הפוליטיקאים מרבצם וחלק מהם בוודאי ימצא סיבות להתערב בעבודתו. וקהל משלמי האגרה יקרא את הסיפור בעתונים.

מנהל יבין. המשקף המסמלכתי

מספידים את גוש אמונים / אוריאל בן־עמי

האמנה שתאכל את הגוש

גוש־אמונים חייב כסף לחברת הבת או לתנועת הבת שלו, „אמנה". „אמנה" רוצה את הכסף ולהתנער מן הגולם האוחז בידה. הרב לווינגר נחלץ להגן על הגוש, פחות מכך על הדמוקרטיה. לא משעמם גם בחזית ההיא, וגם בלאגן יש

הגברת דניאלה וייס, מזכ"ל גוש־אמונים והרב משה לווינגר, הרוח המפיחה בו חיים נאלצו לחוות השבוע, כיצד מנהיגותם מתערערת, מטלטלת, ואולי אף יותר מכך. גוש־אמונים, שהתיימר לייצג רבבות יהודים, גם מעבר לקו הירוק, ביקש לצור לעצמו דימוי חלוצי ולהיחשב כממשיכה של מפא"י המגשימה. ביומרה להציג עצמו כתנועה עממית חובה טושטשה הכוונה האמיתית: להפוך את מדינת ישראל למדינת הלכה.

ביום שני השבוע, במועצת ישובי „אמנה" — התנועה המיישבת של גוש־אמונים — נבקע הקיום הזה בהאשמות קשות. „אמנה", שהיא עמותה הרשומה כחוק ומנהלת בחירות מסודרות על־פי תקנון מחייב, נהפכה למשענת כלכלית לגוש־אמונים. במקום הזה, מקום הכסף, נגמרה האידיאולוגיה. גוש־אמונים מסרב להעמיד עצמו לבחירות, מתוך ידיעה שבכך יגיע לסוף דרכו. במצב הנוכחי, כשאין הוא נדרש למסור דין־וחשבון על מעשיו ועל מיליוני הדולרים שהוא מגלגל, הוא נוטל לעצמו סמכות בלי אחריות. הפתח לשחיתות הולך ונפער כאשר מתרבים הקולות המדברים בשם גוש־אמונים ואיש מן הדוברים אינו יכול להוכיח שהוא מייצגו הנאמן.

דניאלה וייס, המדקלמת פואמות חינוכיות לאוהבי מדינת ישראל כאילו היו ילדי גן, התחילה לקומם גם את חברי הגוש הנאמנים. בקרב ציבור גדל והולך מתחזקת הדעה שהנזק שהיא מביאה רב מתועלתה. גם הם אינם אוהבים את התנשאותה כלפיהם, כאל ילדים מפגרים. כל עוד הטיפה לעם ישראל לצניעות מכורסה מפלסית בקדומים — הם הבליגו. עכשיו, כשהיא מטיפה גם להם, הם פשוט מתרגזים.

מתי בן־ארי, תושב כפר־אדומים ומראשוני מזכירות גוש־אמונים, תבע השבוע בתוקף להפריד בין תנועת „אמנה", שאליה משתייכים 45 ישובים, לבין גוש־אמונים. הוא גם תבע בתוקף ש„אמנה" לא תעניק תקציבים לגוש־אמונים. במועצה, שהתנהלה עד כה על מי־מנוחות, פרצה מהומה. תנועת „אמנה" ביקשה לאשר בהצעת התקציב שלה לשנה הקרובה גם 18,000 דולר בשביל גוש־אמונים. מתי בן־ארי טען שגוש אמונים חייב ל„אמנה" 150,000 דולר. הוא דרש בתוקף את החזרת החוב.

„הרבה שנים הייתי חייל פשוט בגוש־אמונים ולא עוד", אמר בן־ארי. „כל המסגרות המתוכננות לעתיד של הגוש, מייצגות כת דתית ואינן פונות לכלל ישראל". מתי בן־ארי דרש „למנוע את המצב שבו „אמנה" כופפת את עצמה לכת הזו, לגוש־אמונים". הוא דרש לקיים חשבון נפש, דבר שלא נעשה עד כה בגוש־אמונים.

אבי פרחן, מעקורי ימית, כיום תושב אלי־סיני, נבהל מדרישתו של בן־ארי. הוא אמר שכל שינוי לא יובן בציבור ויתפרש כקרע ופילוג. הוא הזהיר מפני הפרדה בין „אמנה" לגוש־אמונים בטענה שזו תהיה המכה הקשה ביותר להתיישבות היהודית ביש"ע. אבל אחריו קמה אינה ויבארסקי מתקוע, ודבריה היו משכנעים כבנותם. היא זעקה לעבר הנוכחים לבל יחששו מקרע, אלא משבירת עקרונות. היא אמרה שגוש־אמונים לא חשש מקרע והטיחה דברים קשים בנוכחים: „תשע שנים הייתי חברה בגוש־אמונים בלי פנקס חבר ובלי שאלות. שחרור המחבלים העיב על מצפונו של גוש־אמונים. גוש אמונים ידע מראש על המעשה החמור ולא התריע לציבור. השיקול שלו היה לשמור את האינפורמציה הזו בגניזה כדי לשחרר את עצורי המחתרת. בגלל גוש אמונים קיבלנו הביתה אלפי מחבלים. אני לא חברה של גוש־אמונים. החינוך שלו הוביל למחתרת ואני לא תומכת בו. אני מוכנה להמשיך לגוש ברגע שיהיה בו סדר ואדע בעד מי אני מצביעה".

ההאשמות האלה הרגיזו את הרב לווינגר, שהשתדל להחזיק בציפורניו את גוש־אמונים הנשמט ממנו. כאמן המניפולציה, הוא הסיט את ההאשמות מכתובתן והשיב למתי בן־ארי: „אין מלה יותר עדינה מ'עלילה' בדברים שאמרת בקשר לכספים של גוש־אמונים. הכרתי את כל הגזברים ואת דרכי פעולתם ואצל אף אחד מהם לא היתה מסירות נפש כמו זו של דניאלה וייס. דניאלה וייס גייסה 200,000 דולר לגוש־אמונים. תבדקו כמה גייסו הגזברים בתקופת התהילה של גוש־אמונים. לדבר על 18,000 דולר ש„אמנה" נותנת לגוש־אמונים זה עלבון. ההסברה של גוש־אמונים והאפקט שלה חשובים לאין־ערוך מ־18,000 הדולר הללו".

מתי בן־ארי: „אני מוחה נגד המלה 'עלילה' ודורש להוציא אותה מן הפרוטוקול. אני רק טוען שיש חוב של 150 אלף דולר וזו לא עלילה. תחזור בך".

הרב לווינגר: „לא אחזור בי".

אך לווינגר, כמו האחרים, לא סתר את העובדה שגוש־אמונים אכן חייב 150,000 דולר ל„אמנה". אחר־כך הודה בטעות התמורה של שחרור המחבלים תמורת שחרור אפשרי של עצורי המחתרת. לוינגר דיבר ברגשנות ואמר שהעניין קשה לו באופן אישי. (חתנו עוזי שרבף, מאסירי המחתרת והנשוי לבתו, נדון למאסר עולם על רצח במכללה האיסלמית בחברון — א.ב.)

לוינגר הודה בטעות בחשבון, אנשי המחתרת לא שוחררו, כידוע, למעט אחדים שקיבלו חנינה. „ברגע מסויים יצרנו חברות קרובה מדי עם הליכוד, שניתקה אותנו מחלקים חשובים של האומה". לווינגר, חיה פוליטית חדת־חושים, מכין לעצמו אפיקי הידברות מחודשים. הוא מסביר ברגשנות שלא היתה לו ברירה, אלא ללכת ולשבת לבד בדהיישה, לאחר שחבריו לא הסכימו עמו. הוא מזהיר מפני דמוקרטיזציה של גוש־אמונים: „אם הכל יתנהל אצלנו על טוהר הדמוקרטיה, הרמה תרד וצריך לשקול זאת. אתם רוצים כאן צעירים. בעוד חמש שנים תיווכחו לדעת עד כמה גוש־אמונים היה פתוח".

★ ★ ★

אורי אליצור, המזכ"ל הפורש של „אמנה", הוא חבר מזכירות גוש־אמונים מאז ראשיתו. אליצור, אדם מפוכח, הנשלף מדי פעם לתקן נזקי הסברה שגורמת דניאלה וייס בתקשורת, מחפש פשרה. הוא מתנגד למיסוד של גוש־אמונים ואומר שהמתיישבין שלו, הוא אחד מנכסיה הגדולים של תנועת „אמנה". כדי למנוע את השתלטות הגולם על יוצרו, קרי ש„אמנה" תשלוט בגוש־אמונים — מחליטים על השתתפות שני נציגים של „אמנה" במזכירות גוש אמונים. גם אורי אליצור אינו מחפש דמוקרטיה בגוש־אמונים. „אני לא משוכנע שהדמוקרטיה היא ערך נעלה עלי־אדמות. לעתים נזקה רב מתועלתה וגוש־אמונים הוא מקרה כזה", הוא אומר.

כדרכם של דיונים הנמשכים אל תוך הלילה מחליטים גם כאן שלא להחליט. דוחים את הכרעת הקשר בין גוש־אמונים ל„אמנה" לעוד שלושה חודשים. בינתיים ינסו לשמור את הגחלת על אש קטנה. גוש־אמונים ימשיך, לפי שעה, לארגן צעדות ולחנך את עם ישראל ברוח דניאלה וייס. אחר כך יבואו לו הרגליים והוא יתיישב לכתוב את האוטוביוגרפיה של עצמו.

רב לווינגר והמזכירה וייס. „אמנה" נגד גוש־אמונים

هكذا من الأصل

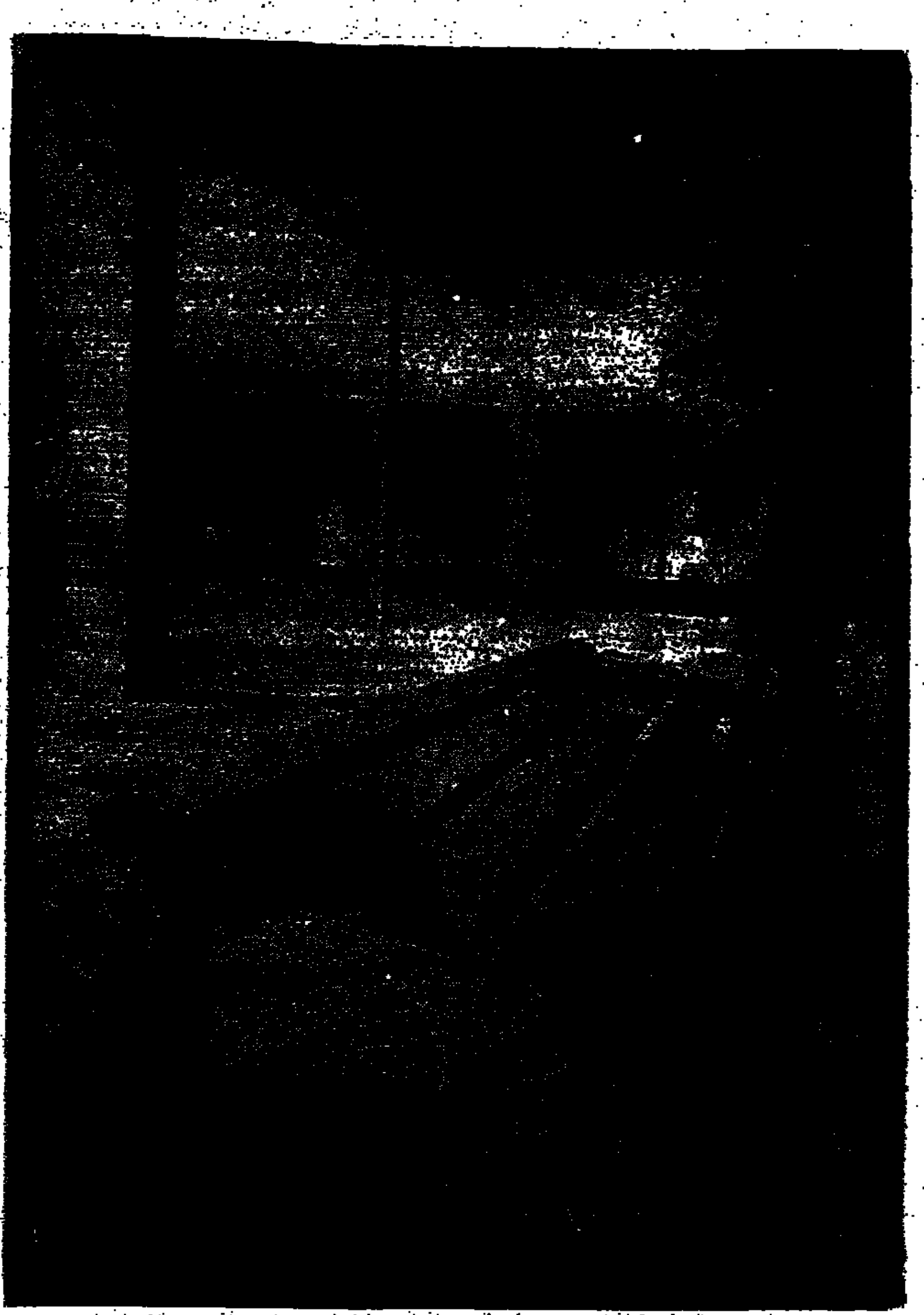

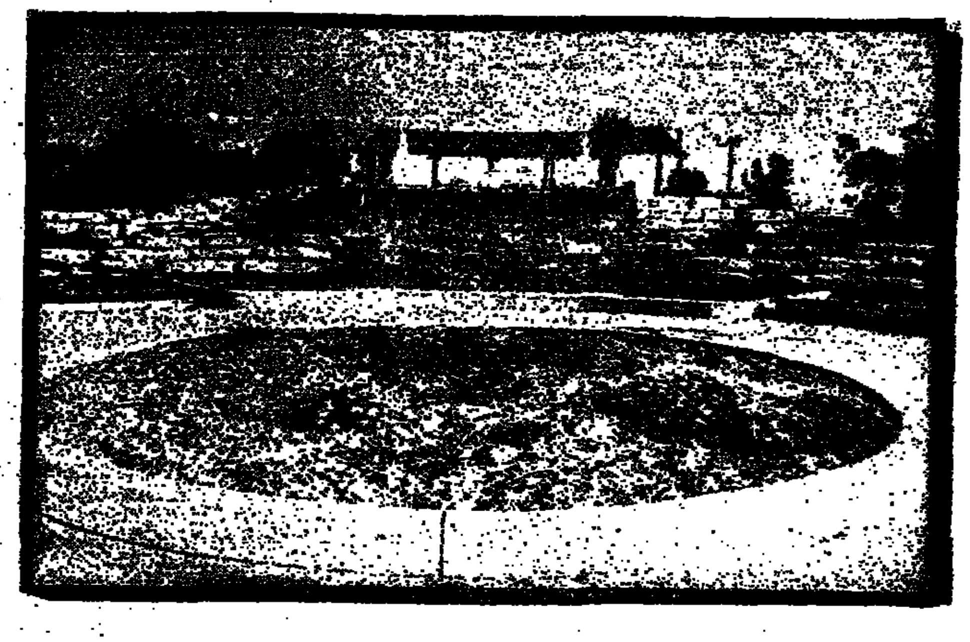

מימין ומשמאל – גן הנביאים, ראשון גני תל־אביב. באמצע גן הסינרמה. תצלומים – דן אבירן

שטח ירוק הוא לא שטח מת/נעה ירדנאי־גל

כבר לא לבנה אך ירוקה עדיין

תל־אביב נעשית לעיר ששתי פנים לה: צפופה, דחוסה, עצבנית ומיוזעת. ירוקה, שופעת פינות מוצלות ובשדרותיה עצים רחבי גזע

„מעליהו ינועו עצים
שיאורו באור בין ערביים.
הכרנום בעודם עציצים
והנה ראשיהם בשמים.
הכרנום בעודם הצעה
בתקציב השנתי בוויכוח.
הכרנום בעודם הרצאה
הרצאה על תוכנית הפיתוח..."

גן מאיר־נ. אלתרמן

תל־אביב 1933. חמישה חלוצים אוהבי עץ וירק, חלקם בעלי הכשרה בוטנית, נוטעים את הגן הראשון בצפון העיר. „גן הנביאים" בקצה רחוב יחזקאל. בשטח של עשרה דונם (שטח ענקי באותם ימים) מנצח על מלאכת התכנון והביצוע של הגן אביגדור בשל, הגנן הראשי. הכוונה היתה לשמר את אופיה של תל־אביב הקטנה בפארק עשוי מפלסים טופוגרפיים, מוגנים על־ידי קירות כורכר, שני גרמי מדרגות, עצים בצלים, דקלים ופיקוסים, פרחים ושיחים. ובצד, בפינה נסתרת ורומנטית – פרגולה בנויה לבנים אדומות כבושה בנטפסים.

לימים, משנפטר בשל, קיבל את תפקיד הגנן הראשי אברהם קרוון, אחד מחמשת הנוטעים בגן הנביאים. ארבעים שנה טיפח קרוון, ברוב כישרון וטעם, את גני העיר. בהם גן מאיר, גן יעקב, גן העצמאות, גן הפיסגה ביפו, גן התקווה וכיכר לונדון על הטיילת. היום יש בעיר 128 גינות ו־19 חורשות.

בתוכנית האב של עיר מבחינים המתכננים בין שלושה טיפוסי גנים: גן שכונתי, לשם באים קשישים לנוח, או מטפלות עם תינוקותיהן; גן ציבורי, שעוברים ושבים חוצים אותו בדרכם ויש בו מתקני משחק ומפלסים; פארק, או גן אזורי, ששטחו כמה עשרות דונם ובאים אליו לבילוי של שעות לא מעטות עם גריל ופחמים, כיסא נוח וטרנזיסטור.

בימים אלה הולך ומוקם פארק שני בתל־אביב, בקצה שכונת הארגזים, בשם „פארק הדרום". שטחו 1000 דונם, והמתכננים אומרים שהוא יהיה יותר יפה מפארק הירקון. נטיעתו תושלם בעוד כעשר שנים.

שני גופים עירוניים מתחלקים ביניהם בפיתוח גני העיר ובאחזקתם: מחלקת גנים ונוף במינהל ההנדסה, וקרן תל־אביב לפיתוח. מחלקת הגנים היא זרוע של העירייה, ומשום כפיפותה לביורוקרטיה מסורבלת, המשתקת במידה רבה את פעולתה, מצטמצם תפקידה למעשה בטיפול בגני העיר הקיימים ובעיצוב איי תנועה, הכניסות והיציאות מהעיר, פסי הירק שלאורך מסלולי הנסיעה והכיכרות.

כדי להימנע מגבלות מוניציפליות, הוקמה לפני כשבע שנים הקרן לפיתוח תל־אביב, עמותה המגייסת תרומות מידי נדבנים ברחבי העולם למען פרוייקטים בעיר תל־אביב. קרן תל־אביב מופקדת, לדברי מנהליה, על ההוצאה לפועל של החלטות מחלקות העירייה השונות. היא איננה יוזמת, אלא מבצעת. היא ממונה על פיתוח גנים, מרכזי ספורט, הצבת פסלים סביבתיים והקמת בנייני ציבור. יש הטוענים נגד הקרן כי אין היא עומדת לביקורת, וכי איש מלבד הנוגעים בדבר אינו יודע על־פי אילו אמות מידה מתחלקים התקציבים. תומכיה אומרים, לעומת זאת, כי בכך כוחה של הקרן. שני אנשים בלבד, מנהל הקרן וסגנו, וראש העיר, הם המחליטים והמבצעים. אין ועדות, אין ניירת מיותרת, אין ביורוקרטיה. אפשר להחליט היום ולהתחיל בביצוע מחר. האמת, כרגיל, נמצאת באמצע.

משה קוגלר, סגן מנהל הקרן, אומר: „מחלקת הגנים מכתיבה לנו תוכניות. אנחנו מבצעים. הם אומרים לנו: אנחנו מתכננים גן במקום פלוני. עורכים רשימה, וחגן בן־יהודה, מנהל הקרן, יוצא לשנורר".

התכנון הראשוני נעשה בידי אדריכל גנים העובד עם הקרן, בהשקעה עצמית. המכרזים לביצוע עבודות הגינון והאחזקה הם מכרזים סגורים: לא מפרסמים מודעה בעיתון. „כי אז יבואו 300 קבלנים. ואיך נדע מי מהם מתאים וישר?" טוען קוגלר. „מתקשרים למספר קבלנים שעבדו איתנו בעבר והם מהימנים עלינו בביצוע עבודות, ומזמינים אותם להשתתף במכרז. ההצעה הזולה ביותר זוכה".

המבקרים טוענים כי אין תיאום בין הגופים השונים והקרן פועלת כאילו היתה טריטוריה פרטית בתחום העירייה ואיש מחברי מועצת העיר אינו שותף, להחלטות הנופלות בה. יש גם התמרמרות על כך שהתכנון נמסר לידי שני משרדי אדריכלי נוף, ואין נותנים לאדריכלים אחרים להוכיח את יכולתם.

בראש מחלקת גנים ונוף עומד, זה 17 שנה, הרצל גולן, סגן־אלוף (מיל.). הוא פועל כמיטב יכולתו, אבל כאמור – מחלקה זו סובלת מעודף ביורוקרטיה וממחסור בכוח־אדם מקצועי.

כשמתבקש גולן למנות את מספר הגנים שביצעה מחלקת הגנים, הוא מרחיק בזכרונו עד לפני חמש ועשר שנים. ביוזמתה של קרן ת"א, לעומת זאת, הוקמו בשנה האחרונה שבעה גנים ועוד שמונה נמצאים בשלבי פיתוח שונים.

גולן אומר שאנשים צעירים אינם מעוניינים לעבוד בגננות. ערביי השטחים הם כוח העבודה העיקרי גם כאן. יהודים רוצים להיות משגיחים, מנהלי צוותים, אחראים על ביצוע. בוגרי בית־ספר חקלאיים וטכנאי נוף פונים לעבודות פרטיות, שם הם יכולים, לדבריו, להרוויח פי שניים ושלושה. וכך נאלצים אנשי מחלקת הגינון לשתף פעולה עם קרן תל־אביב.

מתוך שבעה גנים שבוצעו בשנה האחרונה על־ידי קרן ת"א, תכנן חיים כהנוביץ, אדריכל נוף, חמישה. משרד אדריכלות נוף סגל־דיקל תכנן את השניים האחרים. מתוך שישה גנים המבוצעים בימים אלה – ארבעה בתכנונו של כהנוביץ ושניים אחרים בידי סגל־דיקל. בקרב משרדי התכנון האחרים בעיר ישנה התמרמרות רבה על חלוקה מעוותת זו. אבל משה קוגלר מעדיף, לדבריו, אנשי תכנון שיש להם גם תואר בחקלאות והבנה בגננות ובצמחיה על־פני בוגרי ארכיטקטורה שלקחו קורסים בתכנון נוף. כהנוביץ מקבל, לדברי קוגלר, כ־30% משטח הגנים בעיר. החלוקה, הוא מסביר, היא על פי שטח ולא על פי מספר הגנים.

לשונות הביקורת טוענות שהשטח שנפל בחלקו של כהנוביץ מגיע ל־60 אחוז ויותר מהיקף העשייה העירונית.

„אני חושב שצריכה להיות הבנה בין המתכנן והמזמין של הגן", אומר חיים כהנוביץ, „אם ישנה שביעות רצון הדדית והמזמין, במקרה זה ראש העיר, מקבל גם הוא חיובים על העבודה, אין שום סיבה שלא ימשיך לעבוד עם אותו אדריכל". הוא איננו מוצא שום פגם ציבורי־מנהלתי, בהעדפה קבועה של מתכנן אחד. „מכל מקום", הוא אומר, „התאכזבתי מדרך טיפולם של עתונאים בנושא. אני את העבודה שלי עושה. אם יש בכתבה רעיון חינוכי, כמו התראה על גניבות צמחים, או הגברת מודעות הציבור לנוף ולסביבה, אני מבין. אחרת מה טעם בפרסום? שיכתבו מה שרוצים".

כהנוביץ אמר עוד כי אי־אפשר לתכנן עיר כמו ת"א־יפו עם חמישה מתכננים שונים, משום שדרושה תפיסה אחידה בעיצוב. ולכן אפשר להגיע כשיש מתכנן אחד או שניים קבועים.

על־פי הסכם העבודה שבין קבלני הביצוע של גינות העיר לבין קרן ת"א, נמשכות עבודות האחזקה על פני שנה מיום שתילת הגן. בתום השנה עובר הטיפול למחלקת הגנים. משה קוגלר אומר שגם זו בקשה שבאה מצד אנשי מחלקת הגנים, המעדיפים לקבל גן בוגר העומד בכוחות עצמו וההשגחה עליו פשוטה יותר.

חלוקת העיר לשטחים ירוקים בצפון, בדרום ובמרכז העיר, זכתה אף היא לביקורת של אנשי הקרן. לדעתם, אם תורם כלשהו מבקש, לדוגמא, שתרומתו תוקצב לגן בתוכנית ל׳ ולא לגן ביפו, יש לאמר לו שהעירייה תפעל לפי סדר העדיפות [illegible] ותעכב גן אחר לפי שיקוליה.

בקרן מתבשמים מפרוייקט קרית־שלום, למשל „שהפך שכונה מוזנחת למקום שנעים לגור בו. התושבים רוצים להישאר בו. יש שם שלוש בריכות שחיה, הרבה ירק, מעון יום, מגרש טניס, מתנ"ס. לדעת אנשי הקרן, זו הדרך לשכנע את האנשים לאטרקטיביות של אזור מגוריהם. מיפוי הגנים בעיר מראה שמתוך חמישה־עשר גנים שמפותחים בימים אלה, שישה גנים ממוקמים בצפון העיר, חמישה בדרומה ושלושה במרכז.

פני העיר השתנו לבלי הכר מאז נטעו חמשה אוהבי ירק ועץ את גן הנביאים לפני חמישים ושלוש שנים. נראה כי גישתם של מתכנני הגנים בתל־אביב היום לוקה לא פעם בשיקולי יוקרה המבליטים פרסום וראוותנות. לא תמיד מתאים תכנון הגן לאזור שבו הוא ממוקם. לא תמיד שולטת בו צניעות ומקצועיות. לדברי חיים כהנוביץ, אי־אפשר לכתוב כתבה על גנים בתל־אביב בלי להזכיר את השגעון של צ׳יץ׳ לנושא הירוק. תל־אביב נעשית, עם הזמן, לעיר ששתי פנים לה: מכאן עיר צפופה, דחוסה, עצבנית ומיוזעת, ומכאן עיר ירוקה, שופעת פינות מוצלות ובשדרותיה עצים רחבי גזע.

גן לך, צא לשוח

אם החלטת להעביר את השבת בחיק סביבתך הקרובה, „לפקניק" בטווח העשן העולה מ„רידינג" – אפשר. יש בעיר מספר גנים שכונתיים חביבים, שרק הגרים בקרבתם נהנים מסוד קיומם.

גן הנביאים. פינת שד' נורדאו־יחזקאל. אתה צועד עד קצה הרחוב, עולה כמה מדרגות, מגרש משחקים חולי ומתקני־משחק הם ההתחלה. קצת יותר פנימה מגלים גינה אפלולית, מוצללת מאוד, יפה להפליא. אווירה של פרישות אמיתית, מומלץ למתבודדים, או לבאלה שבאו „לגמור יפה".

גן האם. רח' אבן־גבירול סמוך לרח' השופטים, או מכיוון שד' חן דרך סימטת לטריס. גן חדש ברוח הזמן. מפל מים, שולחנות עץ רבועים מוצפים בחלקם העליון בשחמט, צהוב שחור, כיסאות עץ שחורים. עדיין אין צל והשמש קופחת על הראש. צמחיה אוסטרלית למי שמבין ומתעניין. אין מרחב למשחקי כדור.

גן רופין. בקצה שד' בן־גוריון על־יד כיכר אתרים, מעבר דרך רח' ארנון או מכיוון רח' גורדון. צמחיה פשוטה, אבל מקום נעים לשבת בו. שטח חולי, הגינה עשויה שני מפלסים: בעליון עצים ושיחים, מתאים למנוחה. התחתון מתאים למשחקי כדור.

גן אמסטרדם. רח' אמסטרדם פינת יהושע בן־נון (אין כניסה ברחוב מרח' יהושע בן־נון). שפע ירק וצל. גן יפהפה. כבר מהבוקר אפשר לנוח או לתת לתינוק בננה. גן שכונתי באמת, כמו גן־הנביאים. רק מי שיודע מגיע, לכן יש פרטיות.

גן מוצקין. רח' מוצקין מז'בוטינסקי ודרומה – רחוב קטן מחבר בין בן־יהודה והירקון. מין שדרה ארוכה ורחבה. אין מעבר לכלי רכב. שטח פתוח למשחקי ילדים. בעיקר עצים עבותים, אין צמחיה שאפשר לקלקל. ספסלים לאורך השדרה.

הסטוריה קרובה / מאיר בראלי

מרכז דינאמי מאד

ישראל גלילי ראה חשיבות רבה בהתגוננות בפני סילופי ההיסטוריה שפרחו בישראל עם המהפך

שלושה גופים התקשרו זה עם זה והקימו את המרכז לחקר כוחות המגן במסגרת „יד־טבנקין". הגופים הם: „יד־טבנקין" עצמה, ארגון חברי ההגנה ועמותת דור הפלמ"ח. המרכז פועל ב„יד־טבנקין", הממוקמת במרכז הסמינריוני הגדול של התק"ם באפעל, שהיה שייך בשעתו לקיבוץ המאוחד וטבעי היה שישא את שמו של יצחק טבנקין.

אחד היוזמים והמקימים של „יד־טבנקין" – ויש אומרים הרוח החיה בכל המפעל – היה ישראל גלילי. הוא הקדיש מאמצים מיוחדים להקמת המרכז לחקר תולדות כוחות המגן במסגרתו. כאמור, עם שני הגופים שהוזכרו לעיל. נוסף ל„מרכז" יש ב„יד־טבנקין" גם מכון לחקר כוחות המגן. ההבדל ביניהם הוא ש„המרכז" עוסק בתקופה שלפני קום המדינה ופעולות ההגנה הן עיקרו (אם כי יש שם איסוף חומר ועיסוק בגורמים, שלא היו בהגנה כלל, או שהיו ליד ההגנה), ואילו המכון – בתקופה של צבא ההגנה לישראל. תפקיד נכבד בהקמת „המרכז" ובקיומו ממלאים עוזי נרקיס העומד בראש ארגון חברי ההגנה ומיכה פרי – מעמותת דור הפלמ"ח. שניהם, אגב, היו מפקדים בפלמ"ח, שהיה חלק מארגון ההגנה, חטיבתה המגוייסת.

עם פטירתו של ישראל גלילי היה מובן מאליו לראשי שלושת הגופים שהקימו את המרכז שראוי לקרוא את שמו של ישראל גלילי על „המרכז" ועל „המכון" גם יחד. דומני שהדבר מובן מאליו לא רק להם, אלא לכל אחד. בהזדמנות זו יאחדו בוודאי את „המרכז" עם „המכון" וגם זה טוב.

האדם המקדיש את עיקר זמנו ומרצו ל„מרכז" הוא זאב צור, איש שדה־נחום. בהיותו חבר כנסת היה עיסוקו העיקרי של ז. צור ענייני כלכלה וחברה; עתה הוא מקדיש עצמו להיסטוריה הבטחונית שלנו. „גייס" אותו לתפקיד ישראל גלילי, שראה חשיבות רבה בהתגוננות בפני סילופי היסטוריה, שפרחו בישראל עם המהפך. אם זאב צור הוא מקביל למנכ"ל בחברות עסקיות, הרי המקביל ל„יושב ראש מועצת המנהלים" הוא משה כרמל, מפקד ותיק בהגנה ובצה"ל, ומי שהיה שר בממשלה. הרכז המדעי הוא ד"ר מאיר פעיל.

„יד טבנקין" הוא מוסד דינמי מאוד. הארכיון ב„יד טבנקין" מגייס ארכיונים אישיים של אנשי ציבור שנפטרו, בזריזות העולה על זו של ארכיוני ההסתדרות ומפלגת העבודה (מכון לבון ובית ברל). כך קרה, שבארכיון זה שמורים ארכיונים אישיים של פעילי מפא"י וממלאי תפקידים בהסתדרות, שזיקתם לקיבוץ היתה אהדה והערכה בלבד. בביקורי במוסד התפעלתי מהסידורים לנוחות החוקרים לא פחות מאשר מהיבול העשיר בספרים ובחוברות – זו ספרות שאינה תלויה בשוק הספרים, וערכה אינו נמדד בתפוצתה דווקא, פעולתה היא למען העתיד, כדי שלא יישכח העבר. החומר שמור יפה וקל להשגה, לבקשת המעיין, החוקר. כשהטקסטים אינם שלמים דואגים לפנות אל כל מי שיש סיכוי שיוכל לעזור בהשלמת החומר. כך, למשל, פנו אלי פעם בשאלות לגבי פרטים בארכיונו האישי של אליעזר ליבנה (ליבנשטיין).

בן־גוריון וגלילי. דור הפלמ"ח והממלכתיות

במסגרת „יד טבנקין" פועלים שלושה מכונים. יש שם מכון לחקר הקיבוץ ותנועת העבודה, ומכון לחקר התנועה הציונית החלוצית בארצות המזרח. על המכון הבטחוני כבר עמדנו. במסגרת כל אחד מהם מתקיימים ימי עיון ומסכמים אותם אחר כך בחוברות מטעם „יד טבנקין". היה יום עיון כזה ביום השנה לי. טבנקין וביום השנה לי. אלון. כל אחד מהמכונים הללו ממלא תפקיד חשוב ויש בו ייחוד משלו.

לא נערוך כאן ביבליוגרפיה של ספרים וחוברות בהוצאת „יד טבנקין". אין צורך, מאחר ש„יד טבנקין" עצמה מוציאה לאור רשימת פרסומים, וכל אחד יכול להשיגה לעצמו. הם נוהגים להוציא לאור חוברות ובהן פרוטוקולים של ימי עיון; לפעמים אלה הם ימי עיון לזכרם של אישים, ולפעמים אלה ימי עיון לרגל הופעת ספר חדש, שלנושאו או למחברו קשר לעבודות המכון. המכונים של „יד טבנקין" מוציאים גם ספרים, בשיתוף עם הוצאת הקיבוץ המאוחד.

דומני שספר מרתק מחכה למחברו – היחסים בין יצחק טבנקין וישראל גלילי. הקשר ביניהם מתחיל מהתפקיד שמילא גלילי בקשירת הנוער העובד לקיבוץ המאוחד, דרך התלבטות של גלילי כאשר נקרע הקרע בין טבנקין לרוב המכריע של הנהגת התנועה. גלילי, שהיו לו קשרים נפשיים הדוקים עם רבים מאישיה, בחר בטבנקין. הוא היה איש ההנהגה הוותיקה, מנהיגות הקיבוץ המפלגה שהם הקימו – אף־על־פי שהיה צעיר מחבריו בכמה שנים טובות, ולבסוף בשנים האחרונות בהן חלק גלילי על עמדותיו של טבנקין שסירב להתפשר בעניין שלמות הארץ, אם כי גלילי לא הרחיק לכת בויכוחו עם טבנקין.

מתאים וראוי שמפעל חקרי על שמו של גלילי יהיה במסגרת „יד־טבנקין". מתאים וראוי ששמו ייקרא על מפעל העוסק בחקר כוחות המגן.

יום שישי, ב׳ בניסן תשמ"ו, 11 באפריל 1986

בחיפושים אחר הלובן

מאת אילנה קרמי

ישראל המאירי, „הלבנים", ספריה לעם, הוצאת „עם עובד", תשמ"ו.

מהו ההבדל המבדיל בין סיפור קצר לבין רומן? סיפור קצר יכול לכלול אפיזודה אחת, או תיאור של דמות, והרי לנו בשלימותו של התיאור אם אנו רוצים לאפיין אותו כסיפור טוב. רומן חייב לכלול אפיזודות אחרות וטיפוסים אחרים. וככל שהיריעה הנפרשת מתרחבת, הוא נעשה מורכב ומעניין יותר. הרומנים הגדולים שאנו קוראים להם קלאסיים מקיפים ברובם תקופות שלמות או משפחות מסועפות ומציגים לפנינו עולם מלא.

הרומן טוב יכול להצטמצם גם בתקופה קצרה וגם במספר קטן של דמויות, אך אלו חייבות להיות מתוארות בצבעים חיים, שאם לא כן אנו חשים ביריעה הנפרשת ואיננו מגיעים להבנתה ולהבנתם.

ברומן של ישראל המאירי „הלבנים" קיימת תקופה ארוכה למדי ומופיעים מעשים רבים. אך לעיתים אנו נשארים עם ההרגשה שלא כל חומר-הגלם נוצל ולא כל הפוטנציאל מוצה. הגיבורים העיקריים הפועלים בספר הם יואב ואריק. הם נפגשים בצבא. יואב, ששמו כשם שר הצבא, מגלם את היציבות ואולי את המיליטריזם. אריק, שנולד בעקבות דחף רגעי של אמו, חי חיים מחורים, כשהוא מיטלטל בין מיסטיקה ופאציפיזם, לבין הניסיון למצוא בתוך יצירה שאפשר להישען עליה ולחיות, ולא רק לבטות. העוגן, שבו נאחזים שני הגברים, הוא דבורה, והיא מתוארת כטיפוס המעורר אסוציאציה „דגניה" – יציבה, חסרת סנטימנטים, עושה תמיד מה שנדרש ממנה ועם זאת מעוררת השראה אצל מי שמכיר אותה. אהבתו של יואב אליה מתעוררת כשהוא מרגיש צורך למצוא לו מקום בטוח עם גמר שירותו הצבאי. לדבורה יש בית, היא מנסה לרכוש לעצמה מקצוע ואף שיטה למשפחה. יואב עדיין אינו שייך והוא נשאר כזה עד סוף הספר, כשהוא מחליט לחזור לצבא שמשם אין המעגל שבו נפתחה היכרותנו שלנו עמו.

ישראל המאירי

אמו אחרי שקיבל מכות, והיא עצמה נזקקת לו לצורך הנחואה שאביה עשיר להשאיר. בלית ברירה מנסה דבורה לחזור לקשריה עם המושבה וליום סעודת חג ושירה בציבור, „דבר שמזכיר לאנשים את אמה" (192) ומחזיר גם אותה, כמו את בעלה, לתחילת הסיפור ולתחילת היה, כבת המקום.

המשפט האחרון של הספר מסביר אולי בצורה הברורה ביותר את פירושו של השם שנתן המחבר לחיבורו – החיילים שאותם פוגש המספר בשיחה „צצים לבנים מן החול – ממלאים את המרחק, הבורא בנשימה ובקול ובמגע, מגעמגעמגע—" (192). להרגשתי יש במשפט זה מפתח לחיפושיו הנואשים של יואב אחר מגע עם בני אדם. במשך כל הסיפור חשנו בבסיסות ההדדיות שלו – הוא הציל את אריק מעריקות, שעה שזה ברח לביתו בהיותו בצבא, וכך הכיר את דבורה, הוא ניסה להציל את משקו של נחום. תוך כדי נישואיו עם דבורה ועבודתו במשק, הוא השתדל ליצור מגע עם חלוף השכן למרות מתאוותיה של דבורה הנתונה על עקבות כל הקשרים בעברים של אשתו, גיסו. המדריהם (יותר משהתעניין בהורים שלו, שעליהם אנו יודעים מעט מאוד), הוא עבר בהצלחה ניכרת כמדריך חקלאי אחרי השתדל לקשור קשרים עם חקלאי הסביבה וגם עם הפועלים הערבים שהעסיק אצלו. כל הקשרים האלו נשארו בגדר מגעים בלתי בוחים וכוראי לא מעמיקים.

את קשריו עם הגבורה, שגבריה במורגש לבנים, אנו צריכים להבין מתוך עיון מדוקדק בסיפור כולו, אך התוצאה הבלתי-נמנעת היא הבריחה חזרה לצבא. כל מה שנעשה בין הסבבים היה נסיון שנכשל.

הגעגועים, שכמעגעים, הלובן, הסמר רק למראות עין, המוסף את הגבורה, אלו הם עיקרי המסר של הספר. כל הגיבורים נשארים בודדים בעולם, אבל שבר הלובן הוא האור [illegible]

ישראל המאירי הוא המספר המעמש עריקה, לשונה זוהר מעלה מתח הפחות ופחות תסבוכות הזה לנו קל יותר לעבור אל [illegible] השיטין ולקלוט את התמונה שהוא מעלה לעינינו. לעיתים הופך העושר לעוני השפעה הרבה של הסיפור, אינה מגיעה לבשלות מספקת. אנו רוצים לדעת יותר ולהבין יותר ונותרים צמאים וחסרי תשובה.

נקווה שברומן הבא יצליח ישראל המאירי, שיכולת התיאור שלו גבוהה ומשכנעת, ולשונו יפה וקולחת, לפרוש יריעה מלאה ולנצל את כל חומר הגלם המטלאים את עולמו הבוחר העשיר.

אם נחפש סמלים הרי שנוכל לומר שהמיפגש של עם המיסטי המעורפל היהודי אל יואב למסגרת שאינה בהכרח יציבה ומבטיחה, אך יש בה יותר קביעות ונבא הקבע. דבורה עצמה אינה מתוארת בבהירות מספקת – גם אם המחבר מרעיל את המיאורים בבהירה, הרי שאנו נותרים סקרנים [illegible]

המותו של נחמן (ששמו מעיד) קטסטרופה והסיפור מעניינת, אך לא מדוקת. ברור לנו שהוא שואף למרוקים בלתי ידועים וזו „אחות" ועם זאת אינו מוותר על צרכי היומיום ומצפה שאלו יינתנו אליו מידי הקרובים אותו ללא מאמץ מצדו. כשאריק לא שכח אותו והספר לה על הגבורה שבתוכה היא מצדה משהו [illegible] וסקרנות בעת ובעונה אחת.

יואב הוא זה שמכניס את הגבורה לתוך ביתו ויוצר את הסיסמאות הכלתי [illegible] מגורשים האנשים בפעם הראשונה [illegible] בתקופה, יואב הוא גם זה המנסה להכין את מניעיהם של אנשי הגבורה ולהכירם ובוחן מהם כשהוא רואה עד כמה אינו יכול להשתלב באווירה המופשית של אלו העוסקים בלימוד אינטנסיבי של „תגי דעות שונים" והמובן „בתריסה וביוגה" (45).

הילדה הנולדת ליואב ולדבורה היא פרי החיים החדשים הנוצרים מתוך הקשר שבין ההורים ושמה הוא שם של פרח – דליה. הילד הנולד לנחמן ולחברתו אילנה נקרא אוהד ומעורר אהדה, אך בהיותו בן לקשר בלתי-בוחר אינו יכול לקלוט ולפרוח כמו דליה.

דבורה היציבה משתנה באופן מפתיע כשהיא חושקת לעצמה חזקה על אוהד – היא מזמינה לצורך זה את הגבורה לביתה בפעם השניה, מסכימה להכניס חפצים חדשים לבית ומתנהגת בצורה בלתי מוכרת עם יואב הוש שהוא ממלא תפקיד בטקס מוזר. ההתגלות עם הגבורה משמשת לדבורה מין ניסוי עצמי – היכרות חדשה עם תחומים פנימיים בלתי ידועים. את השכבת הילדים בערב היא הופכת לפולחן ואת העבר המעורר עניין רב בבעלה היא מזניחה – ודומה שמא אנשי הגבורה היא מנסה להיות את ההווה בדרכה שלה.

אחת החידות בספר היא חידת הקשר בין הנוקמים לבין הגיבורים הפועלים בסיפור. דווקא יואב שנבגל לעשמה מבחוץ חושף את חידות לידתו של אריק. בתחילה אנו רואים את המכתב הראשון שנקרא על-ידי [illegible] ומאמינים יחד עמו שהוא אביו של הבחור, שכן לאה אמו היתה אהובתו ללילה אחד. אחר כך אנו קוראים את מכתבה השני של לאה המספרת על הרומן [illegible] עם בחור שהכניס אותה להריון, והלך ממשך להאמין בגירסתו שלו ואנו נדמים שאריק, שנכבה מתקוממה, ימשיך ליהנות ממנה גם בעתיד.

סיפורה של הגבורה לא תמיד מחוור לנו [illegible] נחמן הוא דמות דרמטית. לרגעים אנו חשים רצון כן להכירו ולדעת מתוך מחשבותיו אך מה שאנו מקבלים דומה יותר לפלקט מאשר לדיוקן אדם שהוא בשר ודם. גם התסבוכות המשפחתיות שלתוכן נקלע נחמן אינן תורמות להבנת דמותו. אמו היתה מעורבת ולא מעורבת בחייו, אך כשהוא נקלע לצרה בסוף הסיפור, היא נחלצת לעזרתו ומכריזה „גם-אתם רציתם להרוג אותו, מה" (187). ייתכן שכל בעיותיו של נחמן מקורן באם זו, שכן היא מנסה לגרש אותה בטענה שאינו זקוק אף לאהבת אותה. למעשה ברור לנו שלא הכסף שהוא מקבל מכל מיני מקורות לא היה יכול לנהל חיים נוחים ולשמש כביכול, מורה לאחרים. בשני הדפים שנחמן כותב לפני עזיבתו קורא יואב על עולם מבולבל של חוויות הבאות כתוצאה מסמים ומהמצב הנפשי המעורער – נחמן מתאר על הרגשה „ריקה כבורה הלובשת צבעים של פרפר" (190) אך דמותו נשארת חשוכה ושוקעת לתוך תהום של חידלון ושיכחה כמו שהוא עצמו כותב „בחושך גמור גמור אור מתורבך" (191).

הספר מסתיים בתיאורו של יואב החוזר אל חייו הצבאיים שהם, למעשה, בריחה מחיי היומיום שיצר לעצמו. יש לו הבית, גלי, הנותנת לו את מה שהוא צריך אינו כל כך מעניין לקבל מדבורה, יש לו חיילים שלהם הוא מסור, אם מתוך מסירות שלום ואם מתוך רצון להתקדם, כפי שמרכלים בבסיס. הבית משמש לו רק בסיס שחוזרים אליו מדי פעם, ממש כמו בתחילת הסיפור. דבורה נשארת ללא הגבורה, מביתו של אותה מסוגלת להתקיים ללא נחמן וזה האחרון נלקח על ידי [illegible]

גן הנחשך

מאת שמואל שתל

ישראל אלירז „בתוך הגן" (שירים), „ספרית פועלים", 1985; 64 עמ'.

הקונוטציות שלי, של „בתוך הגן", הן של קול האלוהים המתהלך בו לרוח היום; של האדם ואשתו, המתחבאים מפני האלוהים בתוך עץ הגן, של כל ידיעת העירום של האדם, שצריך להתבייש בו ושממנו מתחילה כל קללת הדעת של טוב ורע. הספר שלפנינו הוא ספר של גן זקן ומפוכח: „ישראל אלירז בתוך הגן" (זה שם הספר) לא גורש ממנו, הוא עדיין בתוכו, יושב ומדבר שירים אל העצים ואל האבנים. אלה, החברים שלו, המקשיבים לקולו. טוב לעץ היודע, כי מולו ממש, יושב אחד וקורא לו (מה שאלירז קורא בשפתו שיר אחר שיר. העץ מקשיב וגומל לה: „העץ עושה למענו מוסיקת שורשים" – מוסיקת שיר-שירים. ישראל אלירז „שומע את המנגינה, מנסה לבודדה מקולות העץ סביב, גם אם אינו יודע את שם העץ. הדרור" את רעד המיתרים. אין זה עץ-הדעת. אין כאן טוב ורע, כי „כל השנים שעברו עומדות בתוך המוסיקה השמימית החוזרת ומנגנת שירי קודש". „האיש שהיה בתוך הגן, העובר בינו לביני אל לבי, אוכל מן הלחם, שותה מן היין ואת הוורדים ישקה כאילו היו סירים" „כי האיש הוא חלק מנצח הדברים הפשוטים המקסימים". ישראל אלירז אינו יודע שפה גבוהה. הוא אינו מחפש טעם, הוא אינו מדבר בשם אלוהים... „אף כי כל זה מוביל לומר משהו על אלוהים"; אף כי „מה ניתן לומר עליו לבד היותו קיים" אלירז מסתפק ב„נצח הדברים". „מוקף ערוגות רוזמארין ומעוף סנוניות המותנות קול מענף לענף", שעה „שכל העולם שותק"...

קדם לו ביאליק ששמע את שירי המשור החורקות בעבי הקורה. הוגות את „השם המפורש"; ביאליק שמע את „ים הדממה פולט סודות" שעה ש„כל העולם, כולו, שותק". אך גנו של ביאליק היה גם גן של צפרירים חוזר ויכול היה לפרוץ בשירת „אלוהים, ששפתני האורה" בגן של אלירז „טבע הדברים" הוא „ללכת אל החושך" כי „בעוד שעה קלה תבוא השמש". הבתים, בתי השירה, נהרסו; החורבים אבדו עם הינתק חוט השני שעליו השתלו למתורות, והגן, הוא בן-חושך עצוב: האדם שנוצר לקיים את הברכה „פרו ורבו ומילאו את הארץ וכיבשוה" גורש מגן זה, אל גן המצב הקיומי שבו הוא חי. „לאן כל זה מוביל/ מה נשאר מכל זה/ זה מה שנשאר": „כאילו דבר לא יכול לקרות עוד/, מעין עוף שמוריד את כנפיו אל/ תחתית חשכה, בגן עזוב". „ככה זה, ואחר כך אני אומר, זה לא כך". מה נשאר אם בן לאדם לעשות תחת השמש? ישאל קוהלת וישראל אלירז יענה: „ללמוד לא לסכם, ללמוד/ לא ללמוד. להביט אחורה, קדימה, לתת/ לדבר להתרחש", „להוליך עפר בעפר", „לפנות פנימה, לשוחח כמו שתי לשונות-אש בלי לדעת איך הלכנו לאיבוד בין המקומות הפנימיים בהם לא שוטטנו שנים".

בגן של בראשית, חוה מפתה את האדם. בגן של אלירז, האשה מתחבאת מפניו ומשאירה אותו להיות „משורר נואש, מחפש/ אהבה". אלירז זוכר את שורות ביאליק: „אומרים אהבה יש בעולם/ מה זאת אהבה" אך שורות אלה נאמרו בפשטות של אמת באיבית של הדורות שעברו. האהבה של אלירז היא אהבה מתחכמת, אהבה בה „האישה/ עכשיו בזכרונו, ספר גיאוגרפיה ישן" – „פגשתי אישה שאהבתי לפני שנים"... מה שנשאר מאהבה זאת, הוא מה שקיים, הוא התנועה מן הרחוק אל הפנימי, אל השקט: „לא אומר אהבה, אבל לזה אני מתכוון הלילה".

בתוך הגן שבספר יש „חצר בתוך החצר", „חצר כמו בית החזה, עלה יורדת לפני שינה", „בחצר בית-יתומים, דימויים נעוים של ילדות עשוקה". „דברים ששינו את צלמנו, עמוקים מן המחשבה":

„נופל כמו העובר
בדשבה מוזר מאישה
לאישה ולא כלום בידו –
לא אבנבגות, לא לם, לא שוטו,
ריק ואולי [illegible]
[illegible]
הגו לנגעת בו. לך, עבור האוצ,
פתוח חלון בקיר אל יפי הגן
להבעיר בו את חושך הבשרי"

„משהו נורא מתחולל בו נגד האלוהים"; חצר שכולה פחד. „הביטחון הוא בבית מחושך" ה„אנשים – כלים שלובים של צער", „בלת צרה נכנס צער כפול", „בכל חדר מונח מת". „די להסתיר את החושך המשגע מפני הילדים". „ההתגברות אינה אלא החלקה על איזה פליי, שאין המתגבר יכול מאז להחליק עליו", „יושבים שעות, מנים מתים, מרבים בשיכחם, אין הרש. מתחת מלתעות העפעפיים מקפלת נוזלה אבודה". שירי „חצר" זאת מזכירים לי שורות מ„אבני בוהו" של שלונסקי: „אם הרס עוד בלילות רזמע" או „הרם, הרם – – / שיקוי אלים ופשעי" או „שוב ארון הראי זה ילד/ לא יבכו לא אם לא אב. רק מעין הצוהרים/ אור-לאראור עודנו זכ". אך שירתו של ישראל אלירז חסרה את ההצטעצעות בוהרים ובדימויים פוסטורסיים ולכן היא נראית אמיתית ומשכנעת בכנות הפסוקים המאיימים ו„פני המתים הירקרקים".

מעבר לאותה „חצר" משתרע הגן וישראל אלירז „בתוך הגן", בתוך „האמצע" שבו מותר לשאול: „לאן הולכים מפה?", שבו שורדים בקרחות-זמן-נמוך ובלתי פוסק של „לפני נסיעה".

ספר זה אינו יהודי בתוכנו ולא ישראלי בבעיותיו, ויכול היה להיכתב בכל מקום שבו שורדי האדם בתוך מדיום „ההכרה בבעיות קיומיות שאין להן פתרון. אך דימויי הספר הם יהודיים, כגון: „יהודים מתגנבים בתפילה" או „ממלמל בספקה כמו יהודי מול ספר, מול ארון" או „ראש הילד הגויי שלך". גם נופו של הספר הוא ישראלי, יש בו „שבת אחר-הצהרים", „תרדליבר בוער", „עץ רימון מסתובב" וישיבה „בשמש מול הקיר".

זהו ספר של שירה טהורה ואין בו כמעט שיר שאינו

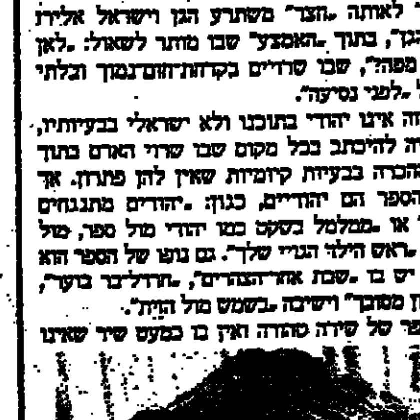
ישראל אלירז

בנוי על מוסיקליות, מלודיה, מלה חלילית. כל השירים עומדים „בתוך המוסיקה השמימית שהיא זכוכית הזכרון המכילה את המשורר, המתעטף" ב„שיר הלא-שבע, המלוך את עצמו באש המוסיקה". לא מצאתי בספר הזה, לא נוצץ, ולא עמום; אף לא משחק מילים. לכל היותר משוקת המילים על מקומן בתוך המישפט, כדי לשיר עם אלירז בקול שני. פעמים, מוצאות המילים את עצמן יושבות במקום, שהוא תפוש כאילו על ידי אותה המלה עצמה, בצבע קולי קונה.

כשם שיש שיר שאינו „סגור", יש גם ספר שאינו „סגור". פתחתי את הספר ואת הדיון בו והוא נשאר פתוח. גם כשאני סוגר אותו, הוא נשאר פתוח. הוא נשאר בתוך הגן, כמו אותו השיר שאותו טמן האיש באדמה, בתוך הגן, ומאז, חליל מטל בגן, ובתוך הגן מאה מיני קולות. לא קולות בדידות אלא להנים פוליפוניים של יחיד ויחיד.

דורי טרופין

אבי

רגעי היו על דרך שונה
קמטי שנה מחיוך לבכי
רעו בקרבי לריק, ומתו
היונק את האישונים בנשיקה
אישוניו שלהו היונה לראות
אבל פניו קראו בי
ולא קלו בארבעים שנותיו –
נגעו כטל בקצות חלומותי

שכב ילד, ישן גבר בעינים פקוחות
– „בחשך יש שד
ואני לא יכול להדליק את האור"

עצבות יוצרת

מאת ישעיהו אוסטרינד

שלמה שנהוד גילם בחייו וביצירתו נתיב קום יהודי, המוסע בתוך מקורות, יחנוגיה, דרך מהמורות החיים, בדרך השירה, כסוד ההתעלות, שהיא בליל אמת החיים, בליל מיצוי סוד עצמותו של האדם, היהודי, הישראלי.

בליל אמת – כיצרו ראשית, השם, שמא המהות, שנטל לעצמו „נסיך ההולך". אכן, חלף בחייו במיכלול נופי החיים הסוערים המרעישים של תקופתנו. תחילתו בשירי „העצב הקודר" בו קלע למיצוי אמת נוראות-הוד של מיבתן מאבקה-עקים על עצמאות ישראל, העטורה שכול הנועזים, שהנהם הדידרה משמי היות. קודמים למציאות-חיים מרגשת של אריך-גבריה-יומיום. ובבלילתו המאוורת לים המיסתורין של הבריאה, סוד הנעלם של מהות החיים, מופלא האדם היהודי המסוער הנרגש החותר למיפגש סוד הקיום של היחיד באיגום ובאינסוף האינסוף. ועם ערוב – ל„מסע בנוף העצבות" במהמגמת צער העמידה על תחום המודעות בשערי האחרוה האחרונה של היחיד היוצר, ניצב על גדת הגיהה של מילאת שערות החיים, במיזמן של חידות בלתי-נלאות ל„ליעוני" מהויות קיום, עבר שנעקר משורשי הבריאה מוסתת, נתכסת בפליאות העצב.

„בכל המסעות המסע היחיד, מסע אמת, הוא המסע אל העצב – – / בכל האמונות האמונה היחידה, אמונת אמת, הלוא היא אמונת העצב – – – / אך מה לך מסע, האנו עצמנו האמונה בה נתאמו מעצב".

בליל האמת השופה לעינינו כי בה מתעפנה „מצב האדם", השואל לפתרונים: סוד היצירה, המקום השרדי לאדם, ביצירה במחוללה המהרו שלה. אמת היחיד המחפש את עצמו ב„קיום הבריאה" – נוהא בולד עשוי עצבותו בבליעת „נסיך האלף", מתהלך בה לרוח היום, השעה, הזה, מנוע שרבבר היא הקשה מכל – דרך הבדידות.

אין תימה שספרו האחרון „מסע בנוף העצבות", שלעצמות העצב הוא אחד הספרים החשובים שהופיעו בתקופה האחרונה בשירה העברית, מסכם בתוכנו האלקית-הקיומית את מילאת החיבטים של נופי העצבות אלוהים צמות האדם, המשורר הנודד את ישותו, יצירתו, ואת הפני [illegible] סמכנותו בתגבליתה של נסיקתועה המתמרת שאינה מניחה לעצור לנוח על נדידתנה.

ואלה דבריו בשיר „שרי סוחגיה": „השיר אף הוא נוטה של הקל המעקמים – לכרש העוגמה, כצב הממד/ הוא [illegible] על כנפים כוסה בן משוך להמריא".

בשאלת השאלה: האין הבדידות, עצב הבדידות, אמבשלתה, נסיבה של המציאות האנושית בבטיטה הלעגבה העלאית. האין היא מקור-לא-אכזב של נביעה המפרה את מלא היצירה, כשאדם מתכנס לעצמו כשאש [illegible] עצמו את סוד ההשראה המעלה אותו למציאות המפוה, למשלמת בה ניתן כל יוצר על פי נטבה.

★

הנה עצבות במשך העשור הנורית-דרך בנוף העצבות העירות, האשה, הקיום, בבראשית הבריאה, כבר מעבר למיסוד דו-העצם, כאשר לאשה „ארבה עצבונך... בעצב תלדי בנים" ולאדם נאמר „בעצבון תאכלנה כל ימי חייך". בה מתחילה הדרך למטך החיים על אדמות – דרך העצב.

ואותה מערכה כבירה, משנה סדרי בראשית בחברה הסינית, בתיאורו של אנדריי מאלרו בספרו „מצב האדם", האין היא עומדת בסימן העצבות, הבדידות הטרה של האדם, הלוחם על שינוי מהותם של חיים-עבדים-זרים? המאבק המהסכני חסר-הפשרות, הגורלי, האכזרי, נערך בצל העצב והבדידות עד הקץ המר והמגור, כי בשיא ההישג, במרום ההקרבה – זוהי אמת המצב, הגורל, של האדם.

הלירי מונה המופלא, הייצריך חיינה שלנו, היהודי, התור אלינו, לא שר באחד השירים היפים ביותר, שהפך לשיר-עם בפי אמהות ובתולות ישראל בעיירות מזרח-אירופה (בתיהום מילולי) „לא אדע מה פשר הדבר שאני כה עצוב"? זה עצב קיומי, תוגה של בדידות, המפרה את ההשראה לשיר כה מרגש, מקרב המוני יהודים עצובים, המאמצים את המבטא את חייהם ותלאות קיומם ואמונת תקותם.

השיר הקצר ועתיר-אמיתו של המשורר, של הופרש לי פרוסט האמריקאי, השר על הליכתו ביער שלכת, ומגיע ל„פרשת משעולים" והוא מתבונן, שמשעול אחד דרוך והלכו בו רבים, ומשעול אחר זנוח, לא ביקרו בו רגלי אדם שאולות למרגוע, והוא בוחר במשעול הבדידות, משעול בו הולכים מעטים, משעול העצבות.

ולמה נרחיק עדות: באחד משיריו האחרונים כותב אבגבל גלעד: „אלה האלון בודדים בראש הר.../ בודדים, מאוד בודדים, כמוהם כאנשים חיים".

היצירה הסוחפת והמריאה של גבריאל גארסיה מארקס, הקולומביאני, האין היא כאגה של „מאה שנים של בדידות", ארבעה דורות של בדידות ועצב ומאבקים ואהבות, מלחמות ושלום, מהפכות, כשלונות, מוות – וכל אלה בצל העצבות האיומה, הקיומית, של האדם?

ושלמה שנהוד פוגש בשיר „העצב הקודר" את האמת העילאית של המאבק לקיום היהודי בהשגת קוממיות ישראל. איש מאתנו סרם חרד לאמת מציאות השכול הישראלית של אב, אם, אשה ויתום, ואין אנו יודעים אם „קורן". במשפחות השכול, ומי האיש שיהו לשאול שאלה נוראית-הוד זו והרה שכול. אראה מהלך שלמה שנהוד בנופי העצבות וממריא על אלף כנפי תבנית בעשרות שירים, במאתיים עמודי שירה, והוסף לפנינו את עולם העצבות על מילאת גווניה, סקרינות, דמדומיה, ושמא זו התשובה. עצבות שיש בה גם תקוה, תתירה לסוד החיים, המתגלם ב„סולם".

שלמה שנהוד

המשורר חוזר למקור האמונה בחיים, בבריאה – להלום. עז הרצון להבריא אל פתרונות המיסתורין של הבריאה – יצירה רבת-אנפין שנוצרה מגאון האומה במצוקתה המתמשכת הזהות על גבי החורה, למצוא דרך לגאולה האישית והלאומית על ידי התעלות. לסוד-הסודות, כי הא פנק נוראה-הוד החותר לבבוא את הדרך, המסלול, להעפיל להוקי הסולם „הכוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלוהים עולים ויורדים בו".

המשורר המתהלך עם עורב חייו במעגולי עצבותו, כותב דברי ייאוש: „כבדו המלים באין עוד מלים / ושתיקה של שתיקה קוראה כתהום: / סולק, סולק השלום/" אולם בעיון בעביק אנו כודעים לדרכו, למאבקו, לשירי ההתעלות וההתעמקות הקיימים כתמרורי-דרך לביטוי מקורי, יהודי, כיהודה הישראלית המודרנית.

★

שלמה שנהוד בחר לו את דרכו הייחודית כהברתי-יצירה, שכא כרצון מרע – אולי מחובה שחב לעצמו, לאביו, לאמו, לדורות שהיו, לדורו בהוה הזה, לאושש צעדיו לקראת עתידות מזהבות בבאות הזמנים. אראו המראות עוברות לפניו כבני מרון והוא תופן תמולי-יום-מחר ממעינות הזמן, הורג זורע, חולם על קציר – והוא מודע לזמן האריש ההולך ועובר בדרכו, נושא בחיקו את כל האלומות – שבא משם – המשורר נשאר עם תחושת „עצבותה של בדידות", שבכלות הכל הוא „נסיך ההולך" וגם הקציר חלום היה:

„עתה לא אדע בה מכבב לי יותר, הקיץ המכה לסרוב / אי זוהר הסתיו המעלעל בגבי הצבעים – – – / בהרזה מצטפפת האסק כבר אל עברו העני של הזיק, / לשם נודד צלי – נסיך ההולך, שעבצנו / לקים אין הזאג כלל לשכוח. / משתוך אני על כיזו אחר צלי המרכה הזג מצמוק / עפעפי הסתיו שומר עדיין צעדי מלבאו / אל עברו השני של האור – / מקום ההזוהר, הצבעוה, מקום הכפור".

„נסיך ההולך" – אולם לא „נסיך הלקף". תופעת השירה השנהודית אינה סבב סביב הולף בשמי היצירה של התרבות העברית הלאומית ובגאון המקוריות של היצירה ביידיש, כתבה-דרך להולדות אהדיביצירה של האומה בכל פזורותיה, אתריה, מושבותיה. בהתוודעות לבדידותו של היוצר בתמנה חברהמ.. ביבנה מקפה וההשראה השופה את גלימת הכלים בארתוחהה, אנו נצבים תמיד מול תופעת המשורר שיצא קודם זמנו, עובר לפני הדורות באשר בכיכב יצירה ומחוללה של השירה.

מספר בירושלמי (ל,ב,): „חגיה בן-עזור נביא אמת היה, אלא שהיה לו קיבובת והיה שמע דברים שירמיה מתנבא בשוק העליון ויורד ומתנבא בשוק התחתון".

שלמה שנהוד התנבא כל חייו בשוק העליון של השירה העברית, שירת אמת, ומשבו שמור לו בין משתתיי-יהודי העברית לדורותיה.

(מתוך דברים בטקס הענקת פרס לספרות עברית ויידיש ע"ש שלמה שנהוד – חלוקה ראשונה – באגודת הסופרים)

בשדה עיון / מאת דב בר-ניר

בין כור להיתוך

ישראל אלמן, „יהדות אמריקה בחברה פלורליסטית" – ספריית פועלים; 1985; 422 עמ'.

מהי ארצות-הברית של אמריקה – ארץ? יבשת? אומה? פסיפס של עמים וקבוצות אתניות? האם היא הומוגנית הטרוגנית? המסגרת היא בפני הגירה נוספת או שמא היא תבית נקובה וללא קרקעית? העתידה היא להתגבש ביום מן הימים כעם „יהודי", כצרפת או אנגליה, או שמא תישאר היא לעולמים ערב-רב של מוצאים ותרבויות? והיהודים בזיקה, הנידונים הם ל„שוני", נוסח „הבדלתנו מכל העמים", או שבטווח בינוני הארוך יישמעו הם בעם האמריקני עד שלא יורגש כי נבלעו בתוכו? על כל אלה כתב ישראל אלמן, איש קיבוץ יסעור, ספר פנומנאלי ממש, לאחר שחקר את הבעייה מכל הצדדים האפשריים. כל דוקטוראנט היה מתברך בעבודה כזאת והוכה בתואר, בתוספת שבחים. הקיצור: אוצר בלום של ידיעות, בתוספת הערכות וניתוחים בלתי שגורים ועצמאיים בשיפוט. עם זאת, יהיה לנו מה לומר מצידנו על מימצאיו, בעיקר על גישתו לחברה הפלוראליסטית בארה"ב, ופחות מזאת על סיכויי וסיכוני הקהילה היהודית שם.

★

לדעת המחבר חובקת ארה"ב כמאה קבוצות אתניות שונות ומשונות, אך גם לדעתו קובעים הנושים הגדולים בין הקבוצות הללו. לארבכרי מסעים הוא, כי „למעלה מ־56 מיליון אמריקנים הם בעלי מוצא אתני בריטי, באופן מלא או חלקי. מספר האמריקנים שיש להם מרכיב אירי כלשהו מגיע כמעט ל־44 מיליון ומספר הגרמנים, למעלה מ־51 מיליון". מסתבר איפוא כי כ־150 מיליון, מתוך 250 מיליון תושבים, הם ממוצא אנגלו-סאקסי, הם גם באו ראשונים לארץ לא נודעת והם הטביעו ומוסיפים להטביע את חותמם על אמריקה כולה. וכך אירע שהללו רצו להטמיע את כל המהגרים האחרים בתרבותם-הם, כאשר, כדברי המחבר, „כל דיבור על „כור היתוך" היה יכול להיות בעל משמעות אחת בלבד – לגזול מהמהגרים החדשים את תרבותם". הוא מוסיף: „בכל התקופה הזאת, משנות ה־80 של המאה הקודמת עד למלחמת העולם השנייה... הוכלו למעשה חרם בלתי-רשמי על התרבות האתנית של המהגרים. הם נדרשו לזרוק מאחורי גוום את לשונם, תרבותם ומנהגיהם האתניים ולהתמזג בקצב מהיר ככל האפשר בתרבות האמריקנית „האמיתית", כלומר, התרבות הפרוטסטאנטית האנגלו-סאקסית".

ודאי, מסייג ישראל אלמן את עצמו, „שום חוק לא הפריע בעצם, אך כיוון שדעת הקהל הרשמית השלטת לא ראתה גילויים אתניים בעין יפה נאלץ כל שדבק במורשתו לשלם מחיר גבוה. המחיר התבטא בקיפוח סיכוייו להתקבל בחברה הכללית". כור ההיתוך היה איפוא היתוך שנכפה מלמעלה, או בתוקף הקבוצה השלטת, ואם-כי עדנו חלף ואין כופין עוד את הבריות, משום שההגירה הנודפת (הגירה המונית ספרדית וכן אסיאנית) גרפה גם את היומרה „ההיתוכית"... עובר, לעניות דעתנו, המחבר מקיצוניות אחת לשנייה ומפתח אידיאולוגיה לפיה „נצח האתניות לא ישקר" ועתידה ארה"ב להישאר – גם חייבת להישאר – פסיפס של עדות וקבוצות אתניות לאורך ימים. בהתאם לכך אומר הוא כי המחיר (של כור ההיתוך – ד.ב.) „איננו יכול להיות ג'ינוסייד תרבותי", הוא אף מסעים ש„רק אם הקבוצות האירופיות אכן יצליחו לפתח את תרבותן המיוחדת – השפה, ההיסטוריה, הספרות והאמנות שלהן – יוכל למעמד של קבוצה אתנית איתנה". כל אלה על יסוד ההנחה-פירושה, „כי הדרך האמריקנית היא הדרך הפלוראליסטית ובכל שאמריקה תהיה נאמנה לה, כך תהיה נאמנה לעצמה".

הפלוראליזם אמנם טוב לכל דבר ולכל חברה, אך כלום פירוש הדבר כי אפילו עקרונית „אסור" לה, לחברה האמריקנית, להתגבש אי-פעם כאומה במובן הקלאסי של המושג? שאלתי אמריקנים רבים, ואף-כי האתניות היא גם בעיניהם לגיטימית ללא דופי ואין לכפות את הבריות עתידה „האמריקניות" להדור עמוק לנפשות, גם אם סבור המחבר, בצדק, ועם זאת בערבון מוגבל, כי „עצם המושג „יהדות האמריקנית" איננו ברור ושנוי במחלוקת". להלן עדות המהגרים עצמם: „בני המהגרים ונכדי המהגרים רכשו לעצמם את כל התכונות האמריקניות המוכרות, לפחות על פני השטח... אין בלב אמריקנים ממוצא יהודי, איטלקי או פולני, כל ספק שהם אמריקנים לכל דבר", עם זאת יש לזכור: כל עוד ההגירה ההמונית נמשכת, כל עוד באה לארה"ב תוספת הגירה המונית – ספרדית ואסיאנית, כל עוד הבעייה השחורה מנקרת את העיניים, כל עוד יש „יהוד יהודי", אף בעיני הלא-יהודים, תתקיים האתניות, על עליותיה ומורדותיה, לעתים בצורה מופגנת ולעתים בצורה מחולשת, לפי מיצער הדורות.

שכן, הנה נראה מה מתרחש לנגד עינינו: רגילים היינו לחשוב שגל ההגירה הגדול התחולל בארה"ב בשנות ה־80 של המאה הקודמת והוא נעצר לאחר מלחמת העולם הראשונה – וטעות בידינו. לארבכרי כותב המחבר: „בשנות שיא ההגירה 1890–1920 נכנסו בסך-הכל קצת למעלה מ־18 מיליון נפשות... ב־30 השנים האחרונות נכנסו לארה"ב לפחות 15 מיליון מהגרים". היש פלא בדבר ש„ממדי ההגירה בארה"ב מגיעים לשיאים חדשים ומיליונים ממשיכים להגיע לחופי אמריקה. עצם נוכחותם מעודדת מחדש – ואף מחזקת את התחושה האתנית". עם זאת טוען מחברנו כי „התודעה האתנית לא הפכה עד כה למאמץ קהילתי משותף, להנחלת התרבות לדורות הבאים". יתירה מזה לאחר פריחה קצרה היא כמעט נובלת והיא הופכת למה שהוא קורא „אתניות סמלית", כאשר „הגאווה אמנם נשארת, אך האתניות ריקה מתוכן". ודאי, „דוברי הספרדית, או ההיספאנים גדלים בקצב מסחרר", ולכן, בעצם זרמי ההגירה, „הדינאמיקה של הגיוון האתני מתרחשת ללא הפסק, כי בסופו של דבר היא עונה על צרכים של ממש", ולכן ניתן לומר כי כל עוד תהיה בארה"ב הגירה המונית נהיה עדים לתערובת של אמריקניות האתניות, אך ציון עובדה וצידוקה איננו שם נרדף לאידיאולוגיה, או פירוש אתני מושבע של הפלוראליזם – וניתן להניח כי אפילו תרעד ותגעש לסירוגין האתניות תתגבר עליה ה„אמריקניות" (שכולם רוצים בה פרט לבעיית השחורים והצבעונים שהיא קשה הרבה-הרבה יותר.

מבחינה זאת ניתן לומר כי האתניות האמריקנית אינה משולה לבעיות מיעוטים באירופה או בקהיה הבאסקים, או אנשי כחול קווקז בקברה, מרוכזים טריטוריאלית, בעלי שפה שונה ונמצאים בעימות עם עם-הרוב – בין אם עימות זה יימשך לאורך ימים, או לא. אגב, יש אומרים שאלמלא התקוממות הכושים בארה"ב (נוסח „שחור הוא יפה") כנגד משפילי השחורים לכל דבר לא היו קמים פולנים ואוקראינים ואיטלקים ואחרים כנגד „תסביך העליונות" האנגלו-סאקסי בארה"ב, וכך נהפך תסביך נחיתותם לגאווה אתנית שזקפה את גבם. עד כאן, הבעייה האתנית שעליה אנו חלוקים (מבחינת ההרגשה בלבד) על ישראל אלמן. ומכאן להיבט היהודי בספרו.

★

באחרונה מתרחים בפסימיות ביחס לגודל הדימוגרפי של הקהילה היהודית האמריקנית. כן נערכת אתנה תחזית ביחס לגודלה בעתיד של העם היהודי. מבחינה דימוגראפית אין ספק כי „שיעור הילודה של יהודי ארה"ב אינו מבטיח את המשך קיום האוכלוסיה ברמתה הנוכחית. הטיפוסי הארצי היהודי מצא ששיעור הילודה של יהודים היה ב־1971 פחות מזה המקובל בין האוכלוסיה הלבנה העירונית הכללית", שכם הוא נמוך. לעומת זאת – עובדה פחות ידועה – „לפחות 400,000 יהודים הגיעו לארה"ב מאז גמר מלחמת העולם השנייה, וזה אינו כולל מספר בלתי-ידוע של ישראלים שהשתקעו, זמנית או לצמיתות". אף על פי כן הירידה הדימוגראפית נמשכת והיא מולידה תחזיות פסימיות, אפילו עד ל„היעלמות" הקהילה היהודית בארה"ב, כאשר, כדברי המחבר, „נבואות כאלה, המבוססות על ילודה נמוכה, נישואי-תערובת מתרבים והתבוללות דוהרת נראות כפסימיות מדי. אך אם לא יחולו שינויים ראדיקאליים אין מנוס מן המסקנה שירידה משמעותית במספר היהודים אמנם צפויה לציבור היהודי האמריקני".

עד כאן – הדימוגראפיה, אך מה בדבר שמירת אופייה היהודי של יהדות אמריקה כלום נידונה היא לשקיעה אתנית, כשאר הקבוצות האתניות, כפי שמצטייר הדבר כלפי קבוצות אלה (פרט לשחורים, ואולי אף צבעוניים אסיאניים), אם לא לפי המחבר, או לפי תחושתי-תראגה? אקטואלית ממש, רשאי מחברנו להסעים ללא ספק כי „למעלה מכל ספק הוא שהציבור האמריקני היהודי מאורגן יותר מכל קבוצה אתנית אחרת בארה"ב. ומדוע? עובדה נחרצת היא שאמריקה היא נוצרית, אפילו מפולגת ומפוצלת היא לכנסיות ולכיתות אין-ספור – ורק היהודים אינם נוצרים. באורח פאראדוקסאלי, דווקא דתם (באמריקה החילונית, עקרונית) היא המבטיחה להם לגיטימיות ושוויון בחברה האמריקנית, ויותר משיהודי אמריקה הם דתיים „באמת", הם מתארגנים דתית כדי להיכנס לטרקלין החברה האמריקנית שאינה יודעת (על הנייר) חילוניות מהי, והיא כולה עובדת את אלוהיה. ישראל אלמן מקדיש חלק רב מספרו לבעיות יהדות אמריקה ולא נוכל ללוותו במימצאיו וניתוחיו המעניינים. נשים איפוא רגש על כמה מן הבעיות בהן הוא דן. למשל: מדוע „נתעקש" דווקא לשמור על החטיבה היהודית בארה"ב כאשר, לדעתנו, הקבוצות האתניות האחרות תהיינה, היסטוריות, בנות-חלוף? מדוע שוב „נתעקש" להאמין כי יהודי אמריקה חיים ב„גלות" למרות מאווייהם ודעת המחבר כי גלות מרצון איננה גלות? ומדוע סבורים אנו, כמבקרי הספר, כי המחבר נראה לנו מגזים בתיאור החרדה הקיומית המלווה כבל את יהודי ארה"ב, גם אם היכו שרשים עמוקים וגם הסירו רוב האפליות נגדם כאשר היו מהגרים מקרוב באו. נעיר על כל אלה את הערותינו.

★

קשורים יהודי אמריקה מאוד-מאוד למדינת ישראל, אך די להשוות עם הקבוצות האתניות האחרות כדי לעמוד כאן על השוני בין היהודים לבינן: „עם ההתרחקות מדור המהגרים נחלשו הקשרים עם המולדת וככל שהקבוצה השתלבה בנוף האמריקני פחתה עוצמת „המולדת הישנה". לעומת זאת, כותב המחבר, „ישראל ובעיית יהודי ברית המועצות... שני הנושאים האלה עומדים ממש במרכז הפעילות הפוליטית של יהודי ארה"ב. סבור אלמן כי תחושת הסולידריות היהודית העולמית חזקה יותר אצל יהודי ארה"ב מאשר אצל יהודי ישראל. האם יש בכל אלה מידת אמת גדולה, השאלה היא: מדוע? התשובה היהודה, ומכל מקום הקובעת, נראית כמלה קודם-כל, הטראומה היהודית. אומר אלמן: „הגורל היהודי ליפול קרבן לאפלייה ולקיפוח, יש לו שורשים היסטוריים עמוקים: הדימויים המעוותים שמלווים את היהודים במשך הדורות, עוקבים אמנם נחלש בתקופה הנוכחית, אך עדיין הם נפוצים למדי ואין הרבה סיכויים שייעלמו לגמרי בעתיד הנראה לעין". למרות מעמדם האיתן במולדתם החדשה משהו מחלחל בלבם הקשור בגורל היהודי במרוצת הדורות. התכונה השנייה המאפיינת אותם היא „המקום המיוחד" שתופסת מדינת ישראל בקהילה היהודית". ושוב – מדוע? התשובה קשורה בבטחון וגם באי-הבטחון שמשרה מדינת ישראל, בקיומה ומאבקיה, וכה תלוי, היסטורית, הסטאטוס היהודי בעולם כולו, בין הגויים: „אסון מחריד כמו התמוטטותה של מדינת ישראל מחמת כיבוש ערבי או מחמת נסיבות פנימיות – היה מעיד על אי היכולת הטבעית של היהודים לזכות בקיום נורמאלי, לא בארצות התפוצה ולא במדינה משלהם... בין מצב טראגי כזה עד לאנטישמיות מפורשת מבדיל פסע כלבד". ליהודי אמריקה יש איפוא אינטרס חיוני ביותר בעמידתה של מדינת ישראל, מבחינת מעמדם-הם בארצות-הברית". האמנם כך: בין אם מודעים הם לכך בצלילות או לאו, מדינת ישראל, מצד אחד, מזינה את יהדותם שאחרת הינה רק שבירירית, ומצד שני, משמשת ערובה לסטאטוס היהודי העולמי בעיני הגויים.

נעבור לנקודה השנייה: סבור אלמן כי „גלות" שאינה כפייה, אלא קיימת מתוך בחירה חופשית, אינה יכולה להיחשב כגלות, במשמעותה הציונית". האמת הציונית נראית לנו דווקא השונה: היא לא סובה על „הרגשתם הטובה" של יהודי אירופה בארצותיהם וטענה שהם חיים בגלות, משום שהם מיעוט בין הגויים, משום שגורלם מוכרע בידי אחרים, משום שאין לעולם חוסן. מעניין שדווקא כאן נראה לנו המחבר פסימי יותר, ביחס ליהודי ארה"ב, מגישתם-הם וגישתנו-אנו, וכאן מגיעים אנו לנקודה השלישית והאחרונה (תוך אי-מיצוי תיאורים וניתוחים לאין-ספור שמחבר פורס לפנינו ביד נדיבה בכל הנוגע ליחסי יהדות הקבוצות האתניות בארה"ב ויהדות אמריקה (פסתנו), למשל, על הקשרים המתערערים בין יהודים ושחורים שם, על יחס הכנסיות הנוצריות הפושר למדינת ישראל, על פנייה יחסית-מתונה של הבוחרים היהודיים ימינה, ובכל זאת מתקיימת גישתם הליבראלית הכללית המתקדמת). כאמור, אחד משני המחבר דוחה את מושג „הגלות" ביחס ליהדות אמריקה הוא נוסך בה רוח פסימית ביחס למעמדה ועתידה בארצה, הנראית לנו מוגזמת מאוד. ואמנם, לאחר שציין בצדק כי „רוב האמריקנים רואים את היהודים כיחידה נפרדת... פרט אולי לאירלנדים הילידים, שום קבוצה באמריקה אינה נחשבת כ„שונה" כמו היהודים. האפשרויות הצפונות במצב כזה אינן ניתנות לחיזוי מראש. כל העדויות מצביעות על כך שבשנים האחרונות רואים היהודים את מעמדם בארה"ב בצורה פסימית יותר מן הלא-יהודים". במידה מסויימת מקבל הוא הערכה זו בהוסיפו, כי „להרגשה כללית זאת, בעלת שרשים היסטוריים עמוקים של אי-בטחון, צמוד רצון ברזל להגן עד הסוף על כל הזכויות שהשיגו עד כה. התוצאה היא לפעמים רגישות מוגזמת, אך לפחות אי-אפשר להאשים את יהודי אמריקה במדיניות של בת-יענה כלפי עתידם". איננו בטוחים גם כי תחושת יהודי אמריקה היא שאין הם עומדים על קרקע מוצקה. עניין להערכה, ואולי גם לסקר מהימן. מכל מקום, לפנינו ספר נדיר למדי בתיעוד העשיר שלו ובכשר ניתוח מעולה.

„קונפליקט וקונסנסוס „בחיים הפוליטיים היהודיים"

אסופת מאמרים ומחקרים מוקדשים לנושא „קונפליקט וקונסנסוס בחיים הפוליטיים היהודיים" ראתה אור (באנגלית) בעריכתם של סטיוארט א. כהן ואליעזר דון-יחיא, בהוצאת אוניברסיטת בר-אילן.

בקובץ מאמרים מאת: לאה בורנשטיין-מאקובצקי (היחסים בין הפרנסים לבין הרבלנים בתקופת האימפריה העות'מאנית), אילן גריילסהאמר (מוסדות הקהילה היהודית בצרפת במאה ה־19 וה־20), סטיוארט א. כהן (השוואה של קונפליקטים ביהדות אנגליה סביב הציונות), דוד ויטל („פולמוס אוגנדה"), אניטה שפירא (המאבק על „עבודה עברית"), חיים ואקסמן (הקונסנסוס בקהילה היהודית בארה"ב) עמנואל רקמן (קונפליקט פוליטי ושיתוף פעולה), סאם להמן-וילציג (מחאה פוליטית בישראל), גיורא גולדברג (דרכה של „חרות" מאופוזיציה לשלטון), אפרים תבורי (היהדות הרפורמית והקונסרבטיבית בישראל), צ'ארלס ליבמן (המחלוקת על „מיהו יהודי"), אליעזר דון-יחיא (הקונפליקטים הדתיים בישראל).

هكذا في الأصل

קרנבל הונגרי

מאת נתן רועי

ג'ורג'י קונראד, „המובס", מהונגרית: מרדכי ברקאי; זמורה־ביתן; 308 עמ'.

כמו ב„מולוי" של בקט או ב„ענוג הוא הלילה" של פ.ס. פיצג'ראלד פותח ג'ורג'י קונראד את ספרו „המובס" בשלב הקרוב להתרת העלילה המורכבת, אך הוא איננו מגיע אליה. הוא רק מרמז על איזהתרה. ראשיתו של הסיפור באישפוזו של ט' – שר לשעבר בממשל ההונגרי – בן ה־55 המתבונן מחדר במוסד לחולי נפש על מפולת חייו. תבוסה זו קשורה קשר הדוק לחייו כאפרטצ'יק במשטר הקומוניסטי, שבו האני והציבורי מתגוששים זה עם זה. תוצאת ההתגוששות הזאת היא האבסורד והעקרות האינטלקטואלית.

ט' הוא צעיר יהודי בן המעמד הבורגני, שמשרת, בזמן מלחמת העולם השניה, במחתרת הקומוניסטית. הוא נתפס על ידי הבולשת במשטרו של הורתי וחווה את עינויי מחנות הכפיה באוקראינה הכבושה. לאחר ש„הצבא האדום" משחרר את הונגריה משתלב האסיר לשעבר במנגנון המפלגה. השתלבות זו מקנה לו כוח, אך גם הופכת אותו לקרבנה של השיטה. חייו מתבהרים ומתעוותים חליפות. הספיקות טורדות את חייו, וחוסר הסיפוק ממשיך להשתלט גם על חייו האינטימיים ביותר. בסיומה של עלילת הזיג־זג הפנטסטית; בחלקים מסויימים ותיעודית בחלקים אחרים שלה, מגיע האפרטצ'יק שלנו למנוחה ולנחלה: ט' חונק את רעייתו, סרי, שאליה הוא גילה יחס של אהבה אמיתית בניגוד ליחסיו עם נשים אחרות שאותן הוא סרף בבהמיות. רעייתו מאבדת את נשימתה בזרועותיו, רקות לאחר שאת החדר עזב אהובה.

האמנציפציה הזאת מובילה אותו לבית החולים לחולי נפש. כאן הוא מבלה בבקרים. בערב הוא שב לביתו. כבר בתחילת האשפוז הוא אומר: „התודעה נוטה אל עצמה ומשחררת את עצמה כמו מנצה. הנני כאן אולי רק בדרכי הלאה..." (עמ' 24). כאן, בחברת אנשים שביניהם רצה להסתתר לתקופת־מה, הוא מנסה להבין את „המעגליות" של חייו. „המובס" הזה חי בהרגשה, כי לעולם לא ינצח כפי ש„ההיסטוריה ההונגרית מעולם לא ניצחה". אבל גם למפסידן הזה יש זכות לשאול. בכך הוא מתעסק כל העת.

החשיפה הזאת – עד לקרביים – הופכת אותו למספר־גיבור מעובד שמדקדק בפרטים. הוא מנסה להיות גם מספר־עד. באמצעות עדותו של המספר אנו מתוודעים לביקורתו של המספר על המשטר ההונגרי הקשור בטבורו ל„רוח הנ.ק.וו.ד". קונראד מחטט בעברה ובהוויתה של הונגריה ללא רחם. חשיפת גיבורו מקבילה לגילוי ערוות השלטון.

בבית החולים לחולי נפש נפגש המספר עם טיבולא, התובע לשעבר, שבימי המהפכה „טרח להעביר אותי לעולם האמת". כאן בבית החולים „התרגלנו זה לזה". אנגלה טרופת הדעת היא ידידתו. אחד המאושפזים המתווה, כי בילדותו ינק משדי אמו ונהגה כאר, מסרב לינוק משדיה העקרים של אנגלה. בקרנבל הכסטרופי שפרי הזה עוגבת גידי המווקנת על זקנים טרופי־דעת. ליבי ומיצי מתישות את בלא. ט' משקיף מרחוק על ה„סצינות" שעורכת אנה לבעלה, נשיא בית המשפט הבחורי. הוא, השופט, מביא אותה לעיתים למוסר ותמורת סכום צנוע הוא קונה לעצמו שלוה למספר חודשים. ההצגה הגדולה של טרופי הדעת משרתת את החיפושים של המספר אחרי מוצא מן המעגל שאליו נקלע. חוסר הסיפוק של „התמונה המטורפת" הוא צל חייו של המספר־הגיבור. או הוא מגיע למסקנה „איש לא ייטיב לדעת כמונו, החולים, כמה משעממים אנחנו על מחודותינו" (עמוד 45).

אנה, רעייתו של השופט, מאבדת עצמה לדעת בטביעה. המספר רואה זאת כרצונה להיבלע והוא מסביר זאת בפספסות חסרת רגש: „בוודאי התקשתה לקום על רגליה. בחרה איפוא להיבלע בשלוות הבוץ כפעוט המחפש את מיטת הוריו" (עמ' 46). לפתע מתאווה המספר שלנו, זה חסר הפנים, להיות בהבבה. „לאמיתו של דבר", הוא אומר, „אין זה מבהיל כל כך להימלט אל תוך האדמה. לא יוכלו להגיע אלי, לא יוכלו אפילו לדבר אלי וכו'" (עמ' 47).

ואז נפגש המספר־הגיבור עם מנהל המוסד. המנהל מוכיח על דרך חייו וגם בא חשבון עם המשטר. דבריו מרמזים על ג'ורג'י קונראד עצמו: „מה שלא מוצא חן בעיני זה שנעשית שליט בקרב החולים – – – אבל מן האחריות אתה משתמט ובורח לתוך סכיזופרניה מעושה. עתונאי חוץ באים אליך ואתה משחק תפקיד בתפאורה הזאת – סמכות מוסרית, מתבודד חשאי. מבקשי עצות באים הנה כמו למקום עליה לרגל וביניתיים ספריך האסורים מתפרסמים בחוץ לארץ. יותר מדי אור מופנה אל הנסיגה הזאת שלך. יותר מדי ריח של אסטרטגיה נודף ממנה – – – העיקר החופש וביניתיים עזרת לאנה לטבוע. היתר הוא עיגנגר" (עמ' 53).

המשטר וסרי, רעייתו של המספר, חד הם. „אני שפוי לחלוטין בדיוק כמוך. עכשו אני רואה את סרי ואת המשטר כחד. דומים זה לזה. עייפתי מן העריצות ההיסטורית שלהם. בוכים ומתרגשים, כשאתה רוחה את השליטה שלהם. לא נותר לי עוד זמן בשבילם. אני לא רוצה להוכיח דבר לאיש. גם לא לעצמי" – כך מצוטט המספר־הגיבור.

המשטר הקומוניסטי שג'ורג'י קונראד הוא חלק ממנו איננו זוכה לתשבחות. המטפורות והדימויים שבהם בוחר קונראד להאיר את מאורותיו האפלות של משטר זה לקוחים מעולם המין השפל ביותר. „כמוה מתייצבת המדינה מולך. בלי הרף מלהגת, משתרעת עליך בכל כובד גופה, ואתה ניצב מול המדינה, בתוך המדינה, ברחמה פנימה. כולך סלידה אבל אתה מזדווג עימה" (עמ' 235). קונראד חושף על רקע התבטאויות אלה פרקים „נועזים" מעבר והווה השלטון הקומוניסטי בהונגריה. על רקע המיגבלות המוטלות על סופרים ועל האינטליגנציה בגוש המזרחי מתגלה ג'ורג'י קונראד כסופר אמיץ.

הוא לא נעצר והוא לא הושם מאחורי סורג ובריח. הוא אף עזב את גבולותיה אך הוא שב לכתוב מתוך „המשתנה המזרח אירופית", כפי שהוא מכנה אותה ב„המובס". כדי לשמור על עצמו הוא שם בכמה מפיות גיבוריו דברים נועזים. גם שפינוזה מגוייס למאבק. פילוסופים מערביים בני המאה השמונה־עשרה

גיורגי קונראד

והמאה־התשע־עשרה מתגייסים אף הם למאבקו של המספר. גם תניך של בית מדרש לרבנים שהתפקר משרת אותו באחד מקטעי הספר: „האדם חופשי תמיד ובכל מקום אבל הוא חייב לדעת זאת על עצמו".

ספרו של קונראד שומר על מתח אסוציאטיבי. ההומור מבצבץ מתוך צירופי האסוציאציות, אך נדמה שהצחוק הבהמי נשמע, כל העת, ברקע ההתרחשות. מעין – צל שרודף את העלילה. על כל אלה יודע קונראד לומר: „הדיכוי איתן כל עוד מחייך המדוכא". בין הרהורי הכפירה הקומיים, שבהם אתה יכול לזהות מוטיבים מערביים לגמרי, אתה מזהה את האירוניה הדקה והמרירה לקונראד. הוא גם אומר עליה כשהו: „כל האירוניה של האגף הפסיכיאטרי חודרת ומאירה מבעד לדיקטטורה".

אולם, למרות כל אלה, אין „הליצן", המובס, מוכן לעזוב את אדמת הונגריה. יש לעיתים הרגשה שכל הדברים ששם קונראד בפיו של „המובס" הם חשבון־נפש חסר כל משמעות, מכיוון שאין לו סוף. המספר־הגיבור איננו בורח ממפולת חייו. „הוא נהנה מהעניין". באחד מקטעי הסיפור נפגש הגיבור־מספר, שהוא איש מפלגה הנוכח במרד ההונגרי של שנת 1956, עם נערה צעירה ואומר לה, כי ניתן לברוח מכאן, מהונגריה, זו עונה לה: „אנשים הגונים כמוך מייעצים להיות פתרונים ולברוח".

מיבנה הסיפור של קונראד הוא מיבנה מהופך של רומן־תקופה הבנוי משערים. השערים הם תמונות מחיי הגיבור. כל תמונה מכילה אלמנטים של אבסורד ואירוניה. השימוש במין בוטה לעיתים וכתבתי מאד הוא קרקסי. חלק גדול מהחלק שעוסק בחייו של „השר" ט' דומה לראשונו והוא משלב בתוכו אמת היסטורית עם דמיון פרוע ופנטסטי. למרות זאת יקבנה הרגשה, המתחזקת לקראת סוף הספר, כי דבריו של קונראד באמת, באותה צורה, במסות פריעטו שהתפרסמו כבר. יש, לכן, נסיון לשלב את התיזה שלו במסגרת הסיפור מיבנה תיעודי־פנטסטי.

ואחרי כל אלה אתה שואל את עצמך: האם הוא מתנגד לשלטון בהונגריה קונראד – יהודי מלידה – איננו מתנגד קלאסי של השלטון בהונגריה. הוא איננו סולז'ניצין מריאר. הוא אינטלקטואל שעורך חשבון נפש עם מבנן הקיומי של דמויות הונגריות בנות זמננו, כדי להגיע לחיים טובים יותר במסגרת הקיים. מן האבסורד והאירוניה הוא מנסה לרמוז על מסכת חיים הפוכה למתוארת בספרו.

תרגומו של מרדכי ברקאי קולח. נראה, כי נעשה מאמץ להעביר לשפת העברית ספר־עבודה מתורגם של סופר הונגרי בן זמננו בצורה המושלמת ביותר. האסוציאציות של קונראד נהירות לברקאי. אך האם נשמרה בנוסח העברי המוסיקליות של טקסט אותנתוזית?!

„מדברים הפרופסורים הרבה"

מאת אברהם הגורני

רוברט ורמן, „פענח רזא" (שירים; „ספרית פועלים"; 1985; 84 עמ'.

היאך נעשה חוקר מערכת עצבים, יליד ארה"ב, שעלה ארצה בשנת 1967, למשורר עברי ישראלי. רז הוא ולפיענוח הוא צריך. כלום העצבים הם שגרמו להפנית המעבר מאורך לארץ, או שמא: השנה, 1967, שנת מלחמת ששת הימים – היא שגרמה. ושמא ירושלים, שבה בנה לו את ביתו, השפיעה. מכל מקום, לא היה זה מקרה חד־פעמי, שכן לפנינו כבר ספר שיריו השני שראה אור בפרק זמן של כשלוש שנים.

כשהופיע הספר הראשון „דרך ארץ והמאי" – „ספרית פועלים", תשמ"ב) לא עורר תשומת לב יתירה בין המבקרים. ומה בכך, אמרו בודאי בלבם. אם ספר שירים ראשון הוא של משורר יליד ארה"ב. לאחר ככלות הכל לא נדירים הם המשוררים בארצנו, שנולדו בחוץ לארץ, וביניהם פעיל מאד גם משורר אחד שהוא יליד ארה"ב וחי עכשיו בירושלים. אלא שזה האחרון – ראובן בן יוסף שמו – הצהיר במפורש, כי אחד המניעים העיקריים לעלייתו ארצה – עוד בטרם שלט בלשון העברית – היה להיות משורר עברי. בראש ובראשונה, משורר עברי. ואמנם כל חייו בארץ וכל כתיבתו עומדים בסימן זה.

לא זה המקרה של רוברט (בוב, כפי יודעיו) ורמן. לא כצעיר, שהתחיל כותב שירה באנגלית עלה ארצה ע"מ ללמוד כאן את העברית ולכתוב בה, אלא כחוקר, „פרופסור גמור", בלשון ש"י עגנון ב„שירה", עלה. כאדם שעשה לו שם במחקריו המדעיים והוזמן להצטרף לסגל האוניברסיטה והוא איננו עול־ימים ובעל משפחה הינו, ולא אדם כמותו יסגל לעצמו לפתע שם חדש או שם־עט. קרוב יותר שיצר הדעת והסקרנות והלימוד הם שהביאוהו תחילה, עוד שם, לתהייה על זהותו, ומכאן: לטיבה של יהדותו, וממנה: אל העיון במקורות, וממילא: אל העברית. ועדיין לא אמרנו ולא כלום על השפעה אפשרית אחרת מצד התעניינותה של רעייתו גולדה (לה הוקדש הספר הראשון) בספרות ובשירה, שגולת הכותרת שלה מחקרה על מקורות יהודיים ב„גן העדן האבוד" של ג'ון מילטון. אין צריך אדם לחפש הרבה את האשה בשיריו של ורמן. האשה והאהובה יש להן נוכחות מתמדת בחיפושי־זהותו של האני המשורר. צרף איפוא מעתה את יצר־דעת־הסוד אל קסם לשון המקורות עם הזיקה המתמדת אל דמות האהובה ויתקבל המשולש היסודי ממנו עשויים שירי בוב ורמן.

בשער נשים הוא פותח את מחזורי שירי ספרו הראשון, ובעקבותיו: שער נזיקין, שער קדושין ושער שמחות ואין הסדר הזה משתנה גם בספרו השני, שנפתח ב„פענח רזא" כשם הספר, ואחריה: סדר נשים, נזיקין, קדושים, ולבסוף, שוב: שער שמחות. מישנה סדורה היא איפוא. סוף מעשה במחשבה תחילה ולא אסופה מקרית של שירים מזדמנים, תרדים לעת מצוא. אין צריך לומר, שההזדקקות לסדר של שלושה משישה סדרי המישנה דווקא אף היא איננה מקרית. לא בקלות־ראש נוצרו איפוא הספרים הללו. ו„שער שמחות" שבו מסתיימים שני הספרים לאו דווקא שמחה בהם.

כובד־ראש שבו עוסק ורמן בכתיבתו איננו נפגם גם ע"י ההומור. ההומור נועד לרכך מעט את הביקורת הרבה שהיתה לו למחבר. למשל, במפגשו עם המציאות הפרופסוריאלית. אצלנו (ובוודאי גם בכל מקום אחר בו מתוועדים המלומדים). המשורר־הפרופסור מן המצוינים הוא בכנסים הבין לאומיים של חוקרים. השיר „מדברים הפרופסורים הרבה" („דרך ארץ והמאי" עמ' 16) – הוא דוגמא לרוח המשובה המסתננת אל תוך הדיון. הם, הפרופסורים מן המנין, מדברים הרבה. את הויכוח מסבבים מצד לצד. מדגישים את פרטיו הפעוטים. במניינם יותר גם האני הדובר. „חכמים הם, / ואני יושב מתבונתם" – מסכם הוא את הבית הראשון של השיר. אבל בצד מניין הפרופסורים החכמים, שאת ויכוחם הנוקב הוא מתאר, מוצגת הויה אחרת בחדר. לא רוחנית ערטילאית אלא רוחנית־אוירית: „רוח דקה ורעננה" היא ש„מסתננת דרך חלונות גבוהים, ערטילאי וילון". דעתו של האני הדובר איננה נתונה, כנראה, לוויכוח הזה והוויה של החוקרים. אין הוא כוונן, והלילה, שזה איננו ולבנוני. הוא רק שואל, בראשית הבית השני: „שמא עלינו יודעים" כוונתו היא לא לעצמו ולאהובתו. אם כה רבה חכמתם שאין מביה מסתור עלולה היא, וחלילה, לחשוף גם את אהבתם, להציגה לכל צופה. „לפרהסט" (מן פרהסיא) את הכיוונים החשאיים שבין הנאהבים. את כל המגוחך שבוויכוח התפל בין שרויים הלומדים ההופכים נושא מצד לצד ומדקדקים בכל תג ותג הוא חושף בשוותו לנגד עיניו מצב היפותטי: הנה הפרופסורים הנכבדים דנים בו באהובתו. אולם הגרוטסקה נקטעת. „אין אנו חשובים למרי / למשיכת הלב". מה שמגיה, במקצת, את סבלנותו של הדיון המוזרח הוא המחשבה על האהובה. בכתדרה מרעננת היא המחשבה על אורותיה. גלגול ברוח הדקה והרעננה שנזכרה לעיל.

ראוי היה לצלם את השיר הנחמד הזה ולתלותו במקום בולט בחדרי הדיונים האקדמאיים. לנגד עיני פרופסורים מנופחים. פרופסוריות חכמות. אך לא רק בפניהם. תרבות הדיון האקדמי, המעמיק לכאורה והמשמים עד למאוד לעתים, הוא חלק בלתי נפרד מהווייתנו. בעיני הדיונות מפענחי רזים הם ופותרי חידות אותם שמתדיינים. בא המשורר־הפרופסור מסגיר את סודם ומערטל מקצת מהתעלומה. וכדרכו הוא מסמיך, מוטו מתאים מן המדרשים: „כל מקום שאתה מוצא ישיבה השטן קופץ" (בראשית רבה לח ז). וקודם למוטו הזה הוא מביא אסמכתא נוספת: „... פרופסור גמור – ש"י עגנון, 'שירה'". אין אנו יודעים אמנם אם השטן מבחין בין פרופסור חבר לבין פרופסור מן המניין לבין פרופסור אורח. עגנון, מכל מקום, לא נתפעל כל עיקר מההכתרה ובכוונת מכוון נקט לשון „פרופסור גמור". גם אותה ישיבה שבה השטן קופץ לא ישיבת חכמים מסוג זה היא.

האם העיון בדברי חכמינו והקריאה בספרים היא שמעוררים את המשורר לרקום את סיפור המעשה על דרך השיר או שמא המעשים עצמם הם שמבקשים להם אסמכתא בכתובים. מכל מקום, הדרך בה בוחר הזמן לשלב את המקורות בשיח השירי היא לא מקובלת על כותבי שירה עברית בדור הזה ועם זאת בה מודרנית היא כתיבתו.

★

את השיר הראשון, בספר שיריו השני, המכונה „בוזתית", בקרימה מבואה מ„ויקרא רבה": „אפילו שיחתן של בני ארץ ישראל תורה היא –". ניתוא. אך יוזרת השיח, אם ניתן לומר כן על שיר, מורכבת מקטעי שיחה מצורפים, הנאמרים, כנראה, ע"י נשים שבאו לניחום אבלים. התערה הסודית שבשיחתן נוצרים ע"י הצירוף שבו בחר המשורר להציג את הדברים. הבמזיזה היא אירונית מובהקת. גם פסוקי הקישור של המשורר תורמים לכך. „בפריצת השיעול לתוך החדר / התחיל האבל ברצינות". סצינה מוכרת מאד. עד שלא באים זרים, שכלפיהם צריך לנגל התנהגות מוסכמת ומותאמת למצב, עד אז, כביכול, אין האבל „ברצינות". והשיעול הוא אולי ביטוי של הכבנם, המבקש לעורר תשומת לב או לתפוש על מבוכה. אך בהגיעו לסוף השיר מסתבר, כי היה זה אחד הנוכחים בחדר, ששיעולו הוא שפרץ את הנרדים. ובין שיעול לשיעול שוזרו הנשים על הבן הצעיר של אחת מהן. על פחי האשפה, להבדיל, שלא באספו השבוע. אולי מוצצת שביתה. ואף על ניתוח שלא הצליח ועל רימום. וגם על הנאה מקריאת שירים. במסגרת שיר לא ארוך מצליח איפוא המשורר לקפל עולם קטן של חיים ומוות, אבל ושמחות, פכים קטנים של פחי אשפה והאנחות גדולות בלב. עולם של שירים ועולם של ניתוחים ורימום. וכל אלה מבלי להבריח, וחלילה, על עצמו, כי הוא חכם מכולם וחריף במיומנותו הלשונית ומתהדר על כתר השירה הישראלית בת זמננו או כי ב„נביחתו", כפי שהתבטא משורר אחד, הוא בא להשתיק להקה של חורבים. משוררים אמיתיים אינם מדברים, כנראה על פואטיקה. ומשוררים, שכבר מתמודדים בתודעת הזאצילים – אין להם כלל צורך לנסות להוכיח שוב ושוב, כי שירת העתיד עתידה להיות מדע. מאת מבלי לחוש כיצד בכך הם כורתים את הענף שעליו הם יושבים. ניתוא.

האם אפשר, דרך משל, לתאר רופא הנדרש לאבחן „בעיה" אצל לקוחה אך הוא איננו יכול אלא להתפעל מיופיה. סיטואציה כזאת אולי היתה מעמידה שורות כגון: „באנוכיותי המרגיזה / את יופייה בלבד איבחנתי, / מיאנתי להכיר / בבעיה / אשר אותה שרפה / אלה שלושת השבועות" („לבושה ועמה", עמ' 13). טורים, שהם כמין היפוך להלך הרוח הרומנטי השפוך על האני הדובר במושב החכמים ההופכים בבעיה מצד אל צד. לה יש בעיה אמיתית. היא שואפת לנקמה. היא התלשית. היא כל כך הולסית שבהגיע מיפרק ידה הימנית היא עוטרת מעליה את הלבוש המיותר. זה, כנראה, רק מכסה על לבושה האוד. לבש העום הדורר האופף אותה. עצבנית. מבחינה תימטית לפחות לא בנקל תמצא שירים כאלה בשירתנו, שבין כותביהם עשוי אתה למצא גם לקוחות של רופאי עצבים ונפש.

העולם מלא סודות ואם אך תבחן לבך אליהם תזכה בהתגלות. לכאורה, במקומות הבלתי צפויים. התגלות אשר כזאת מתוארת בשיר „ללא משקפיים" אשר ב„סדר נזיקין". לטעום טעמה של מיתה. לכתוב שיר ללא משקפי־הקריאה הרי זה, כאילו, „איש מת כותב שיר". אם אין הוא רואה את שהוא כותב מניין הראייה שבאמת הוא כותב. ואם אין ראייה ואין הנבואה אין ודאות. ומבצבץ הרעיון שמת הוא הכותב – סוד הוא שנתגלה באוקראי. אולם קדמה להתגלות הזאת התגלות אחרת. של האהובה, שאותה רואה הדובר המשורר בבהירות מיוחדת. ואל חוש הראיה מתנוסס עד מהרה גם חוש הטעם. טעמם של תותי שדה על חוד הלשון. חוש השמיעה מצטרף למקהלת החושים. כרעש מבעית של אבנים מתגלגלות שומעת אוזנו (האם להשת זכר היא שקילה בוקע מקליט בקליקולתו). האם אבני־גולל הן הערמות על הקבר ומטחישות לפתע את המוות? מי שטעם טעם מיתה, מסתבר, איננו נזקק למשקפי הקריאה שלו כדי לכתוב שיר. את העיקר הוא רואה, מגילא, בבהירות רבה. אולי, רבה מדי. בתותי השדה הוא טועם טעם אחר. מצטללת דרכו של גבר אלי קבר.

★

אפשר להעריך שירה בדרכים הרבה. אם מרבית היא ללב הקורא, אם מרפא מבטפה לסובל. אם בשורה בפיה למעפים. אם משוררת היא רצון לשוב ולקרוא שנית. אם עשויה היא את הלא־חשוב שבחיים לרומם ולעשותו חשוב. אם היא מלמדת אותנו כיצד להתבונן בדברים הרגילים ולראות בהם חדשים. אם נקלעת היא בשורותיה היותר מגובשות. ועוד ועוד. יש אומרים, שניתן להעריכה, בעקיפין, גם מצד השפעתה על התפתחות הלשון והחשיבה. מצד האפשרויות שהיא חושפת בעידנן עולמנו המבוקר בהתאם להתפתחויות. עד כאן ניסיתי לרמוז על הרוסטיקה הוורמנית. לא פחות מעניינת שירה זו בקדמיה הלשוניים.

אחת הטכניקות המקובלות על ורמן היא העירבוב המכוון של דברי דוברים, צמד לרוב האחד מדבר בלשון גבוהה והאחד או האחרת בלשון נמוכה, יום־יומית. יש שכל אחד שקוע בעצמו ומשיב, שלא לעניין, כביכול, והתוצאה – יש שהיא משעשעת ויש שהיא מבליטה את התהום שבין אדם לאדם. הקורא נדרש לשפוט למי לייחס מה ומתי. הרבדים המתקבלים הם משפטי הזיהוי של המחבר.

סוג אחד של צירופים לשוניים הוא המטאפורה השלילית המנוסחת בצמד ניגודים לא מקובל. על צייר צעיר ומשעמם כאילו נאמר שציוריו הם „לא לענה ולא מר" („פותיקתר", 49). על השפעת שירה הוא אומר „קשה ליהנות מתוקן / בעולם הזה / וקשה לסמוך על העולם הבא..." („רוחם פלדה", 53). הוא איננו מהסס להבור יחד בכותרת „דיבורים וקישקושים" (54).

ב„פרגא לשירה" הוא „מאבד את מלאכתו האחרת" (58), והסיגר שלו, לאחר הדלקה, „מאבד עצמו לדעת" (שם), המשוררים המתים מתגלמים בעיניו בעצים. העצים הללו משמיעים קולות, לו אך שמענו אותם: „יתהדרו קולותיהם בארץ כאשר נפן / לקשוב, כשנתנה ממזמוריהם" („המשוררים המתים", 77). בהכתירו שיר בשם „חוזנות" אין הוא מתכוון לנערות הרובע אלא ל„אוזניים": „ונה פלוצידה וונה אופקה" – הוא מסביר – „הן שני אוזנים בבינת העוף המבורית" (15).

★

היאך נעשה חוקר מערכת עצבים, שעלה מארה"ב, למשורר עברי ישראלי. רז הוא ולפיענוח הוא צריך.

דלות ואיכות

מאת טליה רפפורט

„דלות החומר כאיכות באמנות הישראלית" – מוזיאון ת"א, שדי שאול המלך, ת"א.

סקירת חלק ממשתתפי תערוכת „דלות החומר כאיכות באמנות הישראלית", ב„משא" בשבוע שעבר, העלתה בעייתיות כפולה: ראשית, של תיזת התערוכה כשלעצמה ושנית, של אופן הצגת תיזה זו. הקושי מתחיל, לדעתי, כבר בניסוח של כותרת התערוכה והמושג „דלות החומר" הוא שורש הבעייה. את המגמה האמנותית ששרה ברייטברג ניסתה לנסח ולהדגים אפשר לתאר בעזרת שורת ביטויים כמו: צמצום, חסכון, תמציתיות, נטייה מינימאליסטית, ויתור על אמצעים עשירים חושניים ואפילו על הצבע, פנייה לחומרי גלם יומיומיים־שימושיים, שילוב של „חתיכות חיים" (כמו דיקט, קלאו, תצלום וגרוטאות), אופי ספונטאני מרושל ו„רזה", קירבה ל„אמנות עניה" ועוד כהנה וכהנה. הבעייה היא שאף לא אחד מכל הביטויים האלה כשלעצמו אינו מספיק מדוייק או שלם כדי לכלול תחתיו את כל האמנים שהאוצרת רצתה להציג, והמושג „דלות החומר" עוד פחות מרובב. זוהי בעיית הגדרת התיזה.

הבעייה השנייה נעוצה, כאמור, בכוונת המוצגים הנבנים להדגמה. אילו באמת הקפידה האוצרת לדבוק בקו שקבעה לעצמה, היתה מתקבלת תערוכה דלה למדי, הפעם בלי מרכאות, אלא שהיא ניסתה לתפוס שתי ציפורים במכה אחת: גם תיזה מקורית המרבית על „דלות" אך גם תערוכה עשירה ומרשימה. כדי להשיג את הפאראדוקס הזה עשתה שרה ברייטברג אקרובטיקה גמישה ביותר והרחיבה את כנפי הגדרתה כך שייכנסו תחתיהן כל אותן יצירות יפהפיות, עליהן התקשה לוותר. מה שקרה, בסופו של דבר, הוא שבתוך כל השפע הזה התפוגגה תיזת הדלות. כתבה זו תמשיך לבדוק את יצירות יתר משתתפי התערוכה לאור הבעייתיות הנ"ל.

★

במסגרת הכותרת „תלמידי רפי לביא", שממשיכים ומפתחים, כל אחד בדרכו, את גישת מורם, מקובל לכלול מלבד אלו שכבר נסקרו בשבוע שעבר, גם את תמר גטר. בעבודותיה המוקדמות (כמו „חצר תל־חי" מ־1977) היא מסמנת קווי־מיתאר תמציתיים דמויי גיר על לוח ביתה שחור, ואפשר בהחלט, לראות בכך צמצום והעדפת אמצעים „רזים", אך גם אצלה מתעשרות העבודות בהמשך הדרך בצבעוניותן ובמורכבות הצורות, ששטות ומתהפכות בחלל הלא־דיאלי של התמונה. עבודותיה האחרונות, מ־1985 „עשיית הטבע הדומם" כבר נראית כציור פוסט־מודרניסטי טיפוסי, אפילו קיטשי, שמתאפיין בכליל דימויים וצבעים צעקניים. אישית, אהבתי יותר את עבודותיה המוקדמות. אך מעבר לטעם אישי כלשהו, אובייקטיבית, קשה להבין מה לציור כזה ול„דלות החומר". ההסבר היחיד המתקבל על הדעת להצגת העבודות העכשוויות שלה ושל אחרים במסגרת זו, הוא הרצון לכפר או למלא במקצת את החוסר שנוצר במוזיאון ת"א בשנתיים־שלוש האחרונות בהצגת אמנות עכשוית. הבעייה היא, כאמור, שבמסגרת נושא התערוכה זה נראה מאולץ ומוטב היה לעשות זאת בדרך אחרת וביתר הרחבה.

לאחר מיכל נאמן ותמר גטר, כאן המקום לתמוה על היעדרה של דגנית ברסט, בת אותו מחזור או יותר, שגם לה נגיעה באמנות מושגית: גם היא השתמשה תחילה בעיקר בתצלומים וכיתוב ויצרה מערכות אמנותיות מחשבתיות יותר מאשר חושיות: גם אצלה הביטוי היה חסכוני, שכלתני ומרומז וגם היא חזרה באחרונה לציור. לאור היקף התערוכה, המורחב ממילא, לא ברור לי למה נפקד מקומה.

אם לגבי חלק מהיצירות המוצגות קיימת בעייה ביחס להתאמתן לנושא, האסמבלאז'ים הגדולים, שבנויים מחתיכות דיקט שבורות וצבועות של יהודית לוין, הולמים יפה את הגדרת התערוכה ומייצגים מצב אמביוואלנטי מעניין. ייחודן של העבודות דווקא בעובדה שעל החומר ה„זרוק" והקרוע מולבשת ציוריות רבה, לעתים לירית, לעתים אקספרסיוניסטית וגם אירוסים מסורתיים מכובדים בתולדות האמנות, כגון נושא ה„פייאטה". הקומפוזיציות המפוצלות, הפתחות והחורטות, כוח הצבע, טכניקת הציור הגסה, העיבודים החומריים והאסוציאטיביות הברומות יוצרים מכלול עשיר על מצע של חומר עני באמת, כך שזוהי דוגמה מצויינת לתיזת התערוכה.

בתום מבט, לעומת זאת, הוא „עני" אמיתי, „עני" עד הסוף, אפילו יותר מדי עני, לטעמי. עבודותיו המינימאליסטיות משנות ה־70 דלות לא רק בחומרותיהן היומיומית (עפרון על דיקט, נייר מוצמד במהדק, פסי נייר דבק על זכוכית) אלא גם בשל היעדר צבע, רישור, תוכן או רגש. זהו, לדעתי, מינימאליזם קר ועקר, שמרגיש את הדלות במרקה. יש המתפעלים מאצילותה הדקה, המופשטת, הרוחנית, במובע המטאפיסית של הדלות הזו. אך אני, למשל, מעדיפה את המיבנים היותר מורכבים של סבת מלפני שנים אחרות, שמספקים גירויי הקבלה, סימטריה, הסטה או התאמה וגם את עבודותיו האחרונות, הבארוקיות הצבעוניות והעשירות יותר. עם אלה, יש להדגיש ששרה ברייטברג היטיבה לבחור את העבודות הנבונות לתערוכה הנוכחית, גם אם הן לא מרשימות במיוחד, או אולי דווקא בשל כך.

בנקודה זו יש לציין שלצד סבת, אפשר היה לחזק את ייצוג המינימאליזם העני באמצעות עבודות של בני אפרת וגם של יהושע נוישטיין, שהיה בזמנו כוכב מוזאלי, שהפך לכוכב שביט עם היעלמו מהנוף המקומי. בכל זאת, היה מקום להציג כאן משהו מעבודות הנייר הקרוע שלו, שהוצגו בשעתו באולם זה עצמו, כמדומני, והן היו משתלבות יפה בהקשר הנוכחי.

האחרונה בקבוצה התל־אביבית, נחרית רוה, היא אחת מאלה שהחזירו לשתות בשנתים האחרונות את הרזון הציורי המינימליסטי והצבעוני, לאחר הפיישה מסדרי האקספרסיוניזם לחסי הצבע, שיובאו אלינו מחו"ל, בעיקר מגרמניה. הגל הזה פשט בסערה לא רק על תלמידי „בצלאל" ושאר פרחי־אמנים אלא הצליח לזעזע אפילו למדרשה, על אף תדמיתה המאופקת, המחושבת האינטלקטואלית יותר והעדפת השימוש בחומרים דלים ו„יבשים" כמו דיקט, צילום וטקסט במקום צבע שמן סמיך ועשיר. „רוח המקום" לא פסחה, אמנם, על המדרשה, אך יש לציין שהיא מתנוה שם מהר למדי, ונחרית רוה היתה בין הראשונים שמרדו בה וניתחו סגנון אישי „רזה" ומופנם יותר. התמונות ה„סיניות" שלה מ־1982 הסתפקו במצע הזול של השעונית, במונוכרומיות אפרורית־צהבהבה־עבורה (צבע לא צבע) ובצורות יסוד תרשימיות־סינתטיות של מעגלים, ציצורות וספיראלות, שלציורן ולתוכן הופיעו דמויות מעוותות וזוחות. ציוריה מן השנה האחרונה 1985, מציגים מיפנה טוטאלי. על גבי מצע דיקט היא יוצרת תבליטים שטוחים, שוזרים בצבע אחיד עז (צהוב, ורוד או ירוק). עליו מאורגנים המוני רכיבים קטנטנים כפיסי עץ דקים, מקלות של שלגונים, פרחים זעירים ושורות מתפתלות של אותיות גזורות. ביניהם מוטבעות פה ושם כפות רגליים או מלים כגון „אור", „אבני" וכד'. האפקט הכללי הוא מקורי, מרור ודקוראטיבי, אך על „דלות" בוודאי שאין מה לדבר.

★

בחצי השני של התערוכה, שבו מוצגים האמנים הלא־תל־אביבים אפשר לראות כמה פנינים איכותיות של אריה ארוך, שה„דלות" שלו מתבטאת הן בחומרי פסולת (כמו הספרה 8 השכובה על צידה) ושרבוטים ריתמיים, סתמיים כביכול. כל אלה יוצרים, יחד עם התמוריות המודגשת, הציריות, הצבעוניות המיוחדת ושפע הניואנסים העדינים, עבודות רגישות ועשירות מאין כמותן.

גם הרישומים של אביבה אורי שוברים, במקביל, על מעט המחזיק את המרובה. צורות וסימנים בסיסיים כמו מרובעים, חיצים או ספרות, לצד קווים רוטטים, מרצדים, משתרכים, עצבניים, אינטנסיביים, פתלתולים, נמרצים ועוד יוצרים שפת מופשט אישית ומפולאה, שמספקת הרבה הנאות חושיות דקות.

מיכאל גרוס משתלב היטב בתערוכה זו בשל נטיותיו המינימאליסטיות המובהקות. הדבר מתבטא בעבודותיו גם בתימצות הקיצוני של הצורה והצבע וגם בשימוש בחומרים טבעיים־מתוססים כמו יתכה גסה, או קורת עץ עבה. בפסלים הוא משלב גם מרכיבים מצויים־שימושיים כמו תריס ישן או דלת על ציריה והתוצאה, בדרך כלל, תזורית וגשמית מאוד מצד אחד, אך בוזרית ומקרינה אוירה כמעט מיסטית, מצד שני.

גם עבודותיו של מיכה אולמן, המסתפק בגושי אדמה טבעיים (חום, כה, שחור) ובצורות יסוד הנדסיות הולכות בכיוון דומה של פשטות, ראשוניות עם אסוציאציות שרשיות של מחסה, בית, מקלט, שולחן, מזבח. הפשטות הזו מקבלת פיתוי נריב באמצעות המשקים המעורנים של הגוונים והמירקמים.

אותה שורשיות ראשונית וקדמונית היתה מצויה גם בתפיסתו של יצחק דנציגר, שנטיותיו הפרימיטיביסטיות באות לידי ביטוי במוטיבים לוקאליים ארכאיים ופולחניים, בשימוש בחומרים כמו עץ האלון, נחושת, כבש, חמאמרה, קמר, שיזר ועוד. הקיר שהוקדש לו נראה כביבוב של דפים קטנים, לעתים קרועים ומוכתמים, עם רישומים סתמיים בחלקם שנראים פה ושם כפסולת שנשלפה מסל הניירות. זהו, אמנם, ללא ספק, הדלות בהתגלמותה וכאן הבעייה היא הפוכה – לא היעדר דלות אלא דלות מגוחמת. הדברים אינם מכוונים לאיכות יצירתו של דנציגר בכללותה, אלא למידגם המייצג שבחר לתערוכה זו. אין, לדעתי, הצדקה להציג [illegible] אלא אמנות שיש לה מלבד הדלות גם איכות.

הקיר של [illegible] גדולי [illegible] אלה מעל אלה. כוכות התלת־ממדיות והצבעוניות האפרורית והמונוכרומית מצב כאן מכלול אסתטי יפה, אפילו דקוראטיבי, אך נעדר אותו כוח שמצוי בעבודות אחרות של כהרגן. דפי הרישומים של הפרוייקטים המושגיים שלו (כמו פרוייקט ים המלח, 1974) מעניינים אמנם מן ההיבט העיוני, אך אינם לפי שבתוקפה המושגית והעשוק להם מעבר של יצירת אמנות, ודום, נראה לי, שערכם מחקרי־תיעודי יותר מאשר אמנותי טהור.

סידרת „בייר שלוש עבודה" של משה קופפרמן מ־1978 הולמת יפה את תיזת התערוכה, הן משום שמקורה בתימצאי יומיומי־מקרי (הקווים והכתמים שנוצרו על נייר תוזדי תוך כדי עבודה על רישומים אחרים שהונחו מעליו) והן בשל האופי הגבכוני „האנאורי" של הרשם. עם זאת, יש בהם, וגם בתמונות היפות שלו, עיבודים כתמים מכונים, שמקנים לצמצום המושמשר עושר של דקויות.

את הדור הצעיר מייצג, בין הלא־תל־אביבים, דוד ריב. לתמונותיו באוספו־לבן מ־1983 אופי מבושם ו„יבש", שאפשר לראות בו „דלות" מכויימת, ולו רק בשל הוויתור על הצבע והקו הסכמטי. ציוריו מ־1985 מתאפיינים, לעומת זאת, בצבעוניות צורמנית, במגוון רחוב איזור, בטכניקה גסה ובכינוס של דימויים (מכונית, הליקופטר, חיילים, משתאות ונרשים גבולות אל"ם) כל אלו מקשרים אותו, במידה מה, לציור הפוסט־מודרניסטי, וזה הרי עומד בסימן של פלוראליזם ומנוגד לכל דלות ותמצות. כך שעבודותיו העכשוויות של ריב אינן הולמות את נושא התערוכה, בדיוק כמו אלו של גבר, באמן, גבע, גרשוני ואחרים. גרשוני מוצג, אגב, גם הוא בקבוצה זו של הלא תל־אביבים, משום שלא קיימת אצלו אותה הגליין השכלתנית־אנליטית של לביא־גרבוז־נאמן והוא נוטה יותר לרגש, לטיפקים, לעצמים־יהודיים ולמצמוס אקספרסיוניסטי. איני דנה בו כאן משום שעשיתי זאת בשבוע שעבר בהקשר אחר של גרעין המדרשה.

★

העליתי לאורך הדברים מספר תמיהות, לא רק בקשר לאמנים או עבודות מסויימות שנכללו בתערוכה, אלא גם ביחס להיעדרם של אמנים אחרים כמו גרשטיין, בני אפרת או דגנית ברסט. אחד האמנים הבולטים שאי אפשר להתעלם מהיעדרו ויש לשאת לבדוק ולהבין את הסיבות לכך הוא יגאל תומרקין. שרה ברייטברג טוענת במאמרה בקטלוג, שהאיכות החומרית שלו איננה דלה, אך איני רואה בזה דל יותר מהלוחיה המבריק של דורצ'ין מהפרוזל של תומרקין. נכון, אמנם, שאצל דורצ'ין יש גם צמצום צורני שבכוחו הוא נמצא כאן ולא בשל החומר עצמו, ואילו תומרקין הוא אמן של גירוי. אך הרי ראינו כאן ריבוי שופע גם אצל גרבוז, גטר, ריב ואחרים. לעומת זאת יש אצל תומרקין שימוש בגרוטאות החומרים מן היומיום, שדווקא הולם מאוד את הנושא. שרה ברייטברג מזכירה בדבריה גם את „התכונות הכוחנית והרשנית" של תומרקין ואולי האקספרסיוניזם שלו הוא שנראה לה כעון ו„עשיר" מדי. מכבי שגרשוני, למשל, אקספרסיוניסט לא פחות סוען. הוא בכל זאת מוצג כאן.

לאור כל הבעיות שהועלו לאורך שתי הכתבות שורש בתערוכה, מתבקשת מסקנה ברורה שהתזה העיונית שהציעה שרה ברייטברג לוקה בהרבה פגמים וקושיות. לעומת זאת, יש בהחלט לשבח גם את ההזדמנות שנותנת התערוכה ליהנות מהבחר מרשים של עבודות על רמה וגם את הקטלוג־ספר המצוין, שלשתם כלנו רחוק מכל דלות שהיא, ומהווה גם נכס נכבד לחקר הצבע של האמנות הישראלית.

דפדוף ראשון

ספרים חדשים

מאת אבי טנא

המזרח התיכון

בצילו של חומייני

קנאי האסלאם / מאת עמנואל סיון / עם עובד – אופקים / 247 ע'.

לית מאן דפליג שהרדיקליזם האסלאמי הוא כוח של ממש שמדינות האזור (קל וחומר ישראל) ומעצמות־העל רואות בו איום בנפש. אבל מה מאחורי הדימוי הזה? מה מניע את הצעירים המזוקנים עוטי הגלימות הלבנות ואת הנשים לבושות השחורים מכף רגל ועד ראש? למה הם שואפים ומה הרקע החברתי שלהם? מה השפעתם על החברה הסובבת? כל השאלות הללו נידונות בספר זה מתוך התמקדות בשלוש משכנותינו – מצרים, סוריה ולבנון. פרק אחרון, מיוחד למהדורה העברית (הספר הופיע תחילה באנגלית) מוקדש לנעשה באירן השיעית „בצילו של חומייני".

ארץ־ישראל

ראשיות וצדדיות

קודם כל/ מאת שולמית לסקוב/ משרד הבטחון – ההוצאה לאור/ 178 ע'.

זה כמה וכמה שנים מפרסמת שולמית לסקוב בכתב־העת „עת־מול" על פרשיות מראשית התיישבות וחידוש החיים הלאומיים בארץ. יש בהן, כלשונה, אבני־דרך ראשיות וגם צדדיות וצנועות, מימי העלייה הראשונה ומתקופת העלייה השנייה. עתה נאספו בספר בן שלושה חלקים: התרחשויות (כמו, למשל, מסמך הסמכים שנמצא במרתפו של הביל"ויי שלמה זלמן צוקרמן בגדרה, או „בני משה" כאגודת סתרים), אישים (ובכללם חיים חיסין – הביל"ויי שנעשה לרופא ויוסף ויידנר – האיש שחולל מהפכה בבנייה), דברים בשם אומרם (ובהם מדברי זאב דובנוב, דוד יודילביץ ומנהיגים אחרים בהקשרים שונים). פתח לכל המעוניין, גם אם איננו חוקר, לטעום מטעם המגים המרתקים הם.

חמישה דורות

משפחת האדמה/ הביא לדפוס מרדכי יעקובוביץ/ הוצאת משפחת פרימן/ 144 ע'.

לפני שמונים שנה ויותר עלה ארצה מרדכי פרימן עם בתו בת העשר. כעבור שנה חברו אליהם אם המשפחה הזה ועוד שלושה ילדים. כל אלה נאחזו בבן שמן ויהיו לעץ שענפיו צמחו והסתרגו, זה חמישה דורות, על פני הארץ כולה (ובכללם, בין השאר, עוזי פיינרמן ז"ל, מי שעמד בראש תנועת המושבים, ואריאל שמיר יבלח"א). תולדותיהם ותמונותיהם נאספו בדפי הספר הזה ללמד כי נאמנו דברי אחת הבנות בפתחה: „משפחת פרימן היא אחת המשפחות שתולדותיה מייצגות פרקים בהיסטוריה של העם והארץ, בטרם מדינה ולאחר תקומתה".

שירה

מרחוק / מאת יוכבד בת־מרים / הקיבוץ המאוחד / 183 ע'.

בתרצ"ב יצא הספר הזה לראשונה בהוצאת קרן זנגביל בלונדון בהשתתפות אגודת הסופרים העבריים בארץ־ישראל. עתה, במלאת חמש שנים לפטירתה של המשוררת, הוא ניתן בידינו במהדורה מצולמת. מטבע הדברים, אלה שיריה המוקדמים של בת־מרים, בטרם נכבעה לתרייה המסורתית של שנות השלושים בארץ הקודש. ברקע רוסיה שבצבעיה ירוק ותכלת (בשונה מן הארץ שגונה אפור חום), החריזה לבנה בחלקה והחלוקה לבתים היא בהתאם לקצב הפנימי של השיר. כמו למשל: „אותך בחלומי ראיתי/ הים/ דממה ועמק תכלת/ מסביב/ יצאתי החוצה/ ושלושה נרות דולקים/ הריקותי אל־מול השמים/ ויציצו בכל־הרוחב מלמעלה/ אלפי כוכבים מזהירים/ בציעות. / הקיצותי/ ושבעתיים הרישית הייתי".

כתבי־עת

תולדות הצילום

קתדרה (38) / העורכים ישראל ברטל, אמנון כהן, יורם צפריר/ יד בן־צבי/ 206 ע'.

החוברת ה־38 של הרבעון לתולדות ארץ־ישראל ויישובה מציגה בפרסום ראשון מספר רב של צילומים נדירים שנעשו במאה הקודמת. לצידם מאמרים על תולדות הצילום בארץ, ועל הרקע הפוליטי, הכלכלי־חברתי, הטכנולוגי והאידיאי שהצמיחו את הזרם האמנותי הקרוי אוריינטליזם. עוד בחוברת מאמר על ראשית האוריינטליזם במוסיקה הישראלית, רב־שיח של חברי קבוצת הפסטורנטים יבנה שפעלו ברובע היהודי בעיר העתיקה בשנות הארבעים הראשונות, על אמנות הגבנים ועל הצייר האנגלי הנט שישב בירושלים.

מקבץ

חוברת חדשה של „שדמות"

ארבעה שערים („חומר מגוע", „בבט מרבב", „דפים הפוכים" ו„עיון ותהם") בגליון צ"ח (אדר תשמ"ו) של „שדמות", במה לתנועה הקיבוצית.

בחוברת שירים וסיפורים מאת: משה'לה יצחקי, קובי וינר, שלמה שפירא, דוד מלמר, דודו פלמה, אמנון מרקר, שמואל גדרון, אייל דיסקין, שולה אפרת, יוספה פכר, שמעון גת, דועי רשקס, ניר קינן, רון גפן, עמי רודנסקי, אורה ערמוני, ליסה פליגל, חנן הלר, אסי דגני, רותי.

רשימות, מאמרים ועיונים מאת: בארי צימרמן, עמוס בדאהרן, דוד עתיד, דהל הלוי, שי חולדאי, זאב וקסקין, אלי אלון, שיחת מערכת „שדמות" עם חיים באר, שמעון בקרינין, ישי דרור, מיכאל בוהם, רון אריה, יצחק באור, אייל כסכסי, חנן שליב, יובל דרור, יונתן בירן, נחום אילן.

„מאזנים" חדש

במרכז הגליון הכפול של „מאזנים" הרואה אור השבוע מתפרסם מיכאל של עורכי כתב־העת ומוספים לספרות. בגליון זה מתפרסמים שירים מאת דן פגיס, אורי ברנשטיין, משה דור, זביגנייב הרברט, משה בן־שאול ואחרים. לראשונה בעברית מתפרסמות שתי סונטות מאת המשורר הספרדי פרנסיסקו דה קווהו בתרגומו של יורם ברונובסקי וכן קטע מתוך „ידיד הבלים" מאת ג. תקרי. חלק הפרוזה כולל עוד סיפורים מאת ראובני, דן שביט, יוסל בירשטיין, גבריאל מוקד, אהרן אמיר וכן שני סיפורים מאת גבן אורבך ואבשלום קווה.

בגליון מתפרסמות מסות על שירת יהודה עמיחי, עיון משווה בין קפקא לבין הבימאי והצג הרצוג ומסה מאת דוד אבידן.

השוואת תרגומי שירה מוקדשת הפעם לשיר מאת פיליפ לארקין וסביבו – מסות על שירתו ותרגומי שיריו.

על אמילי דיקנסון ב„עתון 77"

מסתה של פרעה שלרתורן, ותרגומיה לשירי אמילי דיקנסון, לצידם של תרגומי שמאול רגולבם, מציינים מאה שנים לפטירתה של המשוררת האמריקאית בגליון כפול של „עתון 77". לצידם של סיפורים מתורגמים מאת סלבומיר מרוז'ק ואנטון צ'כוב, מתפרסמים סיפוריהם של שמעון בלס ועמלה עינת, והראיאביות של גבריאל מוקד, ודידורדוה מאת יצחק א. אורנס.

במדור השירה מופיעים, בין השאר, שיריהם של אגרד אלדן, משה דור, מישל הראר, גד יעקבי, גבריאלה אלישע, פראמה. של המשורר הלבנוני הנודע שוקי אבו־שקרא, יהודית מוסל־אליעוז, שלמה שטרן, תמר מסמר, איל מגד, ארז ביטון, שירלי קאופמן, שמעון צנרת ואחרים.

מדור המסה כולל את הלל ברזל – על „שירת הים", צבי רפאלי – על היוצר הפולני המהפכן ויקטור גומבוביץ', מרדכי גלדמן – על ארכיטיפים וסמלים קולקטיביים, ראובן דותן – על הווריאציות ה„צבאיות" של גבריאל מוקד, אדי מילשטיין – 9 באפריל במלחמת העצמאות.

„מיפגשים בטרנא" מוגש ע"י יאירה גנוסר ובא לסייע לתורה ולתלמיד בסמינרים. אנתולוגיה קטנה אישית מגיש נתן יונתן. המדור הקבוע של גרשון שקד ובן עמוד סיטרי – „עמוד קבוע".

מדור התיאטרון כולל את מחברות הזאן – על מחזהו הגרוע של דני הורוביץ העוסק בחייו ובמותו של י.ח. ברנר ובן מאמרים על „חבציה" לא.ב. יהושע ועל „אוסטרליה הדרומית" ליוסי הדר.

„צבע חדש" ספרים חדשים

★ עם ישראל אליון בצאת ספר שיריו „בתוך הגן", תשוחח שרה לוריתאי.

★ עם דוד אלכסנדר בצאת ספרו „ליצן־הקצר השליש", תשוחח שוש אביגיל.

★ עם אביבה הדיון בצאת ספר שיריה „פתאום כאן", ישוחח אביב עקרוני.

הערב יתקיים ביום חמישי, ה' בניסן (17.4) בשעה 8.30 בערב, ב„בית הסופר" ע"ש שאול טשרניחובסקי, רח' קפלן 6, תל־אביב.

על סיפורי הזז

ערב המוקדש לעיון על החידוש בסיפוריו האחרונים של חיים הזז יתקיים ביום חמישי ה' בניסן (17.4) בבית הסופר ע"ש הזז בירושלים. משתתפים: חיה הופמן וד"ר אבי ליפסקר. מנחה: ד"ר איתי זמרן. קטעי קריאה: משי בורמן.

מסיבה ספרותית עם דוד גרוסמן

מסיבה ספרותית, לרגל הופעתו של „עיין ערך אהבה" מאת דוד גרוסמן תתקיים ביום ראשון, 13 באפריל בשעה 21.00 ב„צוותא" בת"א. משתתפים המחבר, נאוה סמל, ח"כ כ. וירשובסקי, פרופ' מנחם פרי, מנחה: מיכאל הנדלזלץ. קטעים מתוך הספר: שאול ולקיין ויהודה אלמוג.

יום שישי, ב' בניסן תשמ"ו, 11 באפריל 1986

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר

דבר ראשון בבוקר

המשרד הראשי: יגאל אלון 125, טל. 261211 ● המחיר למילה: ימים א', ב', ד', ה': —.3.27 ש"ח ● יום ג': —.4.48 ש"ח ● יום ו': —.5.92 ש"ח. מינימום 8 מילים

דירות

וילות ובתים

קבלנים ומציעים

דירות למכירה 3–3½ חדרים

דירות למכירה 2–2½ חדרים

חולון/בת ים

דירות למכירה

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

דירות למכירה 1–1½ חדרים

שרון

וילות ובתים

משכנתאות

דירות למכירה

מבני תעשיה

מחסנים

אולמות

חנויות

מגרשים

משרדים

הצעות עבודה

דירות מרוהטות

בקשו דירות

דירות בקרית משה

עסקים

דירות בעבירה

הלוח הכללי

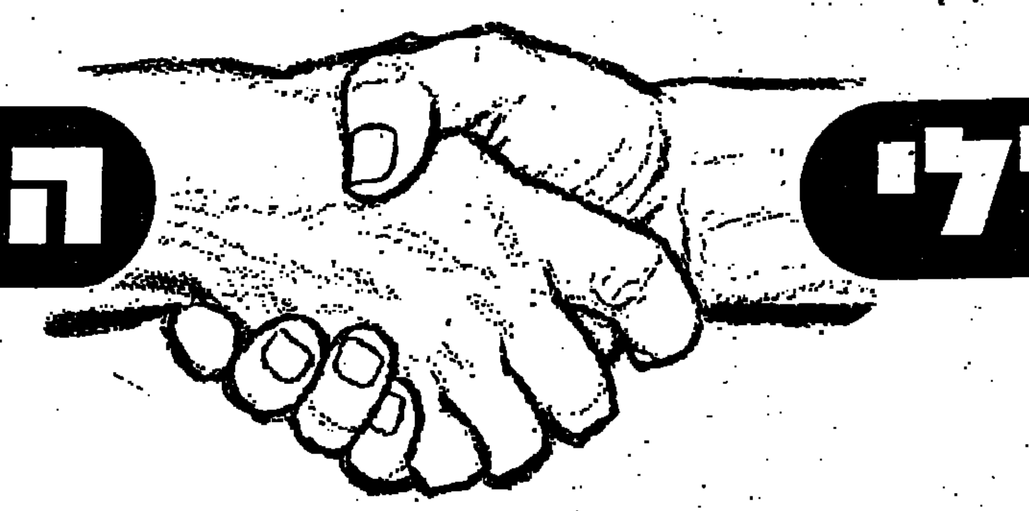

הד כפול ומכופל

בעלים/ות

עובדי מתכת

ספרים/ות

מכונאים/הנדסאים

נגרים

ביקוש עבודה

מכונית

שומרים

טבחים

חשמלאים

מתקנאים

מוכרים/ות

עובדי יהלומים

בנאים

שרותי אוטו

שליחים

אמרי

גזירה/תפירה

השכלה תשובות

עוזרות ומטפלות

פקידים/ות

هكذا من الأصل

המרכז לטכנולוגיה חינוכית

דרושים/ות

מורים/ות אקדמאיים/ות למתימטיקה

המעוניינים לעבור קורס שיכשירם כמדריכים למורים ברחבי הארץ, בתכנית המתמטיקה לבה"ס היסודי "יעוד אחת", "אחת, שתים 1... שלוש", ו"ילומדות מחשב תוא"ם".
קורס ההכשרה למדריכים יתקיים במט"ח (רמת אביב, ת"א) במשך שנה"ל תשמ"ו - תשמ"א, אחת לשבוע
הכישורים הדרושים:
• השכלה אקדמאית במתמטיקה.
• נסיון בהוראה.
המעוניינים בכתב לפנות אל: צוות חשבון, המרכז לטכנולוגיה חינוכית רח' קלאוזנר 16, רמת אביב, ת"א 61390 עבור קורס אקדמאים.

רבינטקס

לחברתנו בראשון לציון
דרוש
טכנאי גז
לביצוע עבודות בשטח
יועדף טכנאי גז, בוגר קורס רמה 1 או רמה 2.
לפרטים נא לפנות לטל. 03-9995995
בין השעות 08.00 - 16.00

למושב לכיש
דרוש
משווק
(בעל נסיון)
לשיווק פירות קיץ
פרטים בטל׳
051-883361
051-887775

סורגת מעולה
עם מכונה ביתית (840)
לעבודות ייצור סורגות
טלפון: 03-469346
03-232282

ה.י.ל.ף.

החברה הישראלית לציוד וחומרי גלם בע"מ

דרוש/ה
מתכנת/ת מתחיל/ה

בוגר/ת מדעי המחשב או הנדסאי/ת בעל/ת ידע בשפת PL/1
נא לפנות בכתב לת.ד. 9286 תל־אביב 61092

דרוש
מפעיל למחפר אופני
טלפון 053-99137 (להתקשר בשעות העבודה 8.00–16.00)

עבור המחלקה לביקורת פנים במוסד ציבורי גדול
דרושים
1. רואה חשבון
יועדף בעל נסיון בביקורת פנים וידע במחשבים
2. איש מחשבים לביקורת עב"א.
בעל נסיון במחשב IBM מערכת DOS/VSE, CICS ובסיס נתונים.
המעוניינים יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים ונסיון בעבודה לת.ד. 33091 ת"א, עבור מחלקה ביקורת פנים.
– סודיות מובטחת –

פטרוגז אנשים חמים

למפעלנו בבני־ברק
דרוש
שתאי (שערער)
למשרה חלקית
לשעות אחה"צ
לפנות טלפונית למר קליין.
03-700196
סודיות מובטחת.
ת.ד.7147 ראשון לציון 75106

יחידת האבטחה במסופים בגבול ישראל־מצרים

דרושים

בוגרי יחידות קרביות לתפקיד בטחוני

700 ש"ח נטו לחודש + הטבות רבות נוספות, כגון: דיור, ארוחות, נסיעות ומענקים.

הכישורים הדרושים:
* לוחמים ביחידות שדה (עדיפות למסיימי קורס פיקודי).
* בעלי כושר גופני גבוה, פרופיל רפואי 82 ומעלה (בעלי משקפיים יחויבו בעדשות מגע רכות).
* גיל: עד 27.
* עבר ללא דופי.
* בוגרי 12 שנות לימוד, דוברי השפה האנגלית.

הקבלה לעבודה מותנית במעבר קורס.

ועדות קבלה תתקיימנה במשרדי חברת "השמירה" בע"מ, ברח' בן־יהודה 77, ת"א, קומה ג', ביום שני (14.4.86) וביום רביעי (16.4.86) בין השעות 15.00-18.00

על המועמדים להצטייד בתעודת זהות, פנקס מילואים, תעודת שחרור, פנקס שבוי ו־3 תמונות.

למלון בטבריה
דרושה
מקדמת מכירות
עם נסיון בענף
067-90829

לחברה ליבוא חלפים לרכב
דרושים
* **נציג מכירות**
* **מחסנאי**
נא לשלוח קורות חיים בכתב יד לת.ד. 17113 תל־אביב 61311
סודיות מובטחת

שופר־סל

לסניפי חיפה
דרושים
– **מנהלי מחלקות ירקות**
בעלי נסיון בתחום מכירות ירקות ופירות.
– **מחסנאי**
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות למר חיים שטיינברג ביום ראשון 13.4.86 בין השעות 16.00 – 14.00, לחיפרכל באזמת חצ"ק פוסט.

לחברה מובילה בענף מוצרי הטקסטיל והנופש

דרושים

סוכני/ות מכירות דינמיים

המעוניינים לעבוד קשה ולהרוויח הרבה.
* נסיון במכירה להוויות ורשיון נהיגה - הכרחי.
* למועמדים המתאימים מובטחת משכורת יסוד + עמלות + רכב.

אחראי/ת משרד מכירות ומחסן
לעבודה אחראית ורבת אתגר.
* בעל/ת כושר ארגון ורבת אתגר.
* בעל/ת נסיון במגע עם בעלי חנויות ורשיון נהיגה.
* מגורים באזור המרכז — הכרחי.

מוכירת מחלקת שיווק
* יוצאת צבא, בוגרת תיכון.
* בעלת חשיבה עצמאית ויוזמה.
* הדפסה בעברית — הכרחית.
* מגורים באזור המרכז.

נא לפנות בכתב יד, בציון קורות חיים, לת.ד. 7096 תל־אביב 61070, עבור מס' 219.

צבעוני

אם את כתבנית מנוסה ובכל זאת מרגישה בעבודה כמו ... יבש, בואי לכי... מקצוע ... בואי ללמוד עיבוד תמלילים על השכבתנו. יחיה לך מעניין יותר וגם תרויחי יותר. לפרטים פני אל כל סניפי מנפאואר.

מנפאואר MANPOWER
ירושלים: 233436-9
תל אביב: 298877
חיפה: 530051
באר שבע: 79523
רחובות: 461717 (08)
שירותי כוח אדם במספרים

לחברת אלקטרוניקה
דרושים:
פקיד מחשב
* לעבודה במשרד רכב
* לרישום והכנסת נתונים למחשב.
* רצוי בעל נסיון קודם.
בעל רשיון נהיגה.
פקיד/ת טלקס
* להפעלה באנגלית של טלקס ופקסימיליה.
* העבודה במשרה מלאה.
* לאחר שרות צבאי.
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 29588 ת"א (לציין על גבי המעטפה את שם התפקיד המבוקש).

למפעל דפוס בפ"ת
דרוש
דפס אופסט
או
עוזר לדפס אופסט
נסיון 5 שנים לפחות.
לפנות טלפונית — 03-903577, 03-901559
לחפני.

דרוש
צור רחף
לעבודות ביהבה ...
בעל: ידע בציפצוצות הסקה ... ווקנר ...
רשיון ... נהיגה.
המעוניין ... פנייה
052-38538 , 052-35630

בר־לוי
מיזוג־אויר לרכב
למפעלנו בהרצליה ב׳ דרושים
* **מכנאי קרור**
* **מסגר רתך**
* **עובדים להרכבת מזגנים ברכב**
בעלי נסיון בחשמלאות או במכונאות
* **עובדי יצור**
בעלי רקע טכני
להתקשר: 052-558763

אולם ... פרטים, הפרט ...

דרושים מורים מנוסים

למקצועות הבאים:
* הנהלת חשבונות, גד 3 ... ג׳
* אנגלית ... להמשיכים — לאור ... מגמה
לפרטים: נא לפנות לטל׳ 657063, 660066
רח׳ ה... 32 ת"א

לחברה הישראלית לפעולות אשראי
דרושים
סטודנטים
* לעבודה ... סוף ... או בערבים.
* לעבודה במשמרות.
* 5 ימים בשבוע.
נא לפנות טלפונית 03-664661

לחברה מייצרת חומרי צבע
דרוש
אחראי למחסן
בעל נסיון ...
053-33837 , 053-42442

לחברה אירגונית
דרושים/ות
מרכזנית
בעלת ...

למשרד עו"ד
דרושים/ות
קלדנית
...

... להבר אבות
של משתן
באזור חולון
דרושות
אחיות
טל' 23-4008-224181

מעונות
לגנים ...
קו חולקה
למועדי
טלפון 03-884672

למשרד אדריכלים
הנדסאי / טכנאי
5 שנות נסיון לפחות
03-226063 , 03-225788

IPL
אינטרפרם מעבדות בע"מ

חברתנו מפתחת מוצרים חדשניים בתחום הרפואה בשיטות ביוטכנולוגיות והינה חלק מקבוצת החברות הבינלאומיות Ares-Serono.
מניות החברה נסחרות בבורסה של ניו־יורק מעבר לדלפק.

דרוש
עובד מעבדה לטהור חלבונים
חכישורים:
• ביולוג/כימאי BSC.
• נסיון מוכח בטהור חלבונים בקנה מידה תעשייתי.
• 5 ימי עבודה באווירה נעימה • סודיות מובטחת
נא לפנות טלפונית אל: אינטרפרם מעבדות בע"מ, קרית ויצמן נס ציונה טל' 08-475786 ולבקש את אילנה מזכירת אינטר – ידע.

Tedea Ltd. Excellence in Load Cells

לתדאה בע"מ
דרושים
1) **עובדים למחלקת כיולים**
למוצרים אלקטרו־מכניים מיד לאחר שרות צבאי.
2) **עובדות לחיווט אלקטרוני.**
לא דרוש נסיון מוקדם.
יתקבלו רק עובדים הגרים בהרצליה רעננה. כפר־סבא ונתניה.
5 ימי עבודה.
טל: 052-557039 מיכל.

בראשית יוני השנה יפתח סמינר ל־
מדריכי נוער
ל־4 חודשים בשיתוף משרד החינוך והתרבות אגף הנוער
בוגרי הסמינר יועסקו במשרה מלאה.
תנאי קבלה:
בוגרי צבא בעלי 12 שנות לימוד.
למסיימים תוענק תעודה ויאופשר קידום המערכת.
הבוגרים יהנו ממלגת לימוד.
הבוגרים יקבלו תעודת מדריך ממשרד החינוך.
פרטים:
מרכז הנוער העובד והלומד רח׳ כיבוש נהורות 120 ת"א טל׳ 813413 למיכל, טלי ורוחלה.
להתקשר מיום א׳ הב"ה.

אראל
מחשבים ותוכנה בע"מ
אראל הינה חברה העוסקת בפיתוח מערכות למיתוג הודעות, דואר אלקטרוני ורשתות תקשורת בין מחשבים עבור יצוא
לחברתנו דרושה:
מזכיר/ה בכיר/ה
למשרה חלקית
• נדרשת שליטה בעברית ואנגלית, כולל הדפסה, קורוספונדנציה, טלקסים.
• עדיפות תינתן לבעלת ידע בעיבוד תמלילים.
לקביעת ראיון, נא לפנות טלפונית: 08-437811 שלוחה 525

שופר־סל
דרוש לגוש דן
ירקן מנוסה
לניהול מחלקת ירקות
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות אישית לחברת "קטיף" בשוק הסיטונאים ברח׳ החשמונאים בת"א, ביום שני (14.4.86) בין השעות 11.00-13.00

אדרל בע"מ
דרושים:
• **מסגרים/רתכים**
• **שרברבים**
• **עובדי התקנות**
• **חשמלאים**
• **עובדי ייצור**
לעבודה קבועה, 5 ימים בשבוע.
נא לפנות בשעות העבודה למרדכי, רח׳ המלאכה 39, אזור התעשיה, חולון

לחברת גליל טכנולוגיות מתקדמות בע"מ
דרוש למח׳ פיתוח
טכנאי קירור - חימום
ניסיון בריתוך אוטוגני וחשמלי.
לפנות לדורי א 03-484010; 03-252105

אי.די.אל. בע"מ ירושלים
העוסקת בפיתוח, יצור ושיווק מוצרי דיאגנוסטיקה מרחיבה את פעולותה
למחקר ופתוח דרושים:
1) **מיקרוביולוג/ית**
בדרגת Ph.D. (משרה 473) לנהול צוות פתוח.
כשורים: ידע מוכח בבקטריולוגיה וסרולוגיה. נסיון בבקטריולוגיה קלינית – רצוי
2) **מיקרוביולוג/ית**
בדרגת M.Sc. (3 משרות) (משרה 475) טכנאי מעבדה בכיר.
כשורים: ידע ונסיון בעבודה בקטריולוגית
3) **אימונולוג/ית**
כימי בדרגת M.Sc. (3 משרות) (משרה 478) טכנאי מעבדה בכיר.
כשורים: ידע ונסיון בעבודה עם נוגדנים.
לאגף הכספים דרושים:
1) **עוזר/ת למנהל חשבונות ראשי**
(לפחות סוג 3) (משרה 479)
2) **מנהל/ת חשבונות**
(לפחות סוג 2) (משרה 480)
5 ימי עבודה בשבוע
מועמדים בעלי כשורים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, ולפרט קורות חיים, בציון מס׳ משרה, לנהול כח אדם, ת.ד. 5577 ירושלים 91054

בן־יקר גת
חברה להנדסה ולבנין בע"מ
דרושים
עובדי ייצור והרכבה
לעבודות אלומיניום לבניין
פרטים בטלפון: 03-809871

למכון אדם לפסיכולוגיה שימושית
דרושה:
מזכירה בכירה
לעבודה עצמאית ואחראית עם צוות אקדמאי ומקצועי.
ידע בהדפסה הכרחי.
נא לפנות ליונה, מכון אדם, פינסקר 12, תל־אביב 63421 טל. 03-283691

בהרצליה
דרושה
אישה בת 50+ לטיפול באשה מבוגרת
כלכלה ומגורים, תנאים מעולים.
טלפון 052-582403

דרוש באשדוד
מפקח מנוסה
בעל השכלה לעבודות: עפר, כבישים ותשתיות
055-81909, 055-83430

חברה תעשייתית בחולון
מחפשת **צעירים**
בוגרי בית־ספר מקצועי המעוניינים להשתלב בחברה ותיקה ומתפתחת
בתפקיד פועלי ייצור.
נא לפנות לטלפון 03-805113
בימים א׳-ה׳ בשעות 10.00-15.00.

לחברת בניה ארצית דרושים:
1. **איש ביקורת פנים**
הדרישות:
• נסיון מוכח בביקורת פנים • עדיפות תנתן לבעלי רקע הנדסי טכני • רשיון נהיגה • העבודה כרוכה בנסיעות ברחבי הארץ ובשעות עבודה לא שיגרתיות.
2. **2 מזכירות־כתבניות**
בעלות נסיון 3 שנים לפחות.
3. **כתבנית מנוסה עברית־אנגלית**
מקום העבודה בתל־אביב 5 ימים בשבוע
לפנות לת.ד. 20259 תל־אביב, אגף ארגון ומינהל

לבינוי
דרוש
מנהל מכירות מפקח סוכנים בביטוח חיים
תנאים טובים למתאימים
טל. 222203
242142
בגג תמצא קורת גג

למפעלנו בניר צבי
דרוש
הנדסאי מכונות
למחלקת תוכנון ופיתוח (מכונות יעץ)
• נסיון של חמש שנים לפחות בתעשיה ובעבודות תכנון.
• נסיון בתכנון מכונות.
• 5 ימי עבודה בשבוע תנאים הולמים למתאים.
נא לפנות בכתב למהנדס המפעל לת.ד. 215 רמלה 72101.

עמקי נחל
תעשיית רהיטים ומזרונים בע"מ, ניר צבי

הלוח הכללי
משלב והבשל

דרוש לחב׳ פרסום בת"א לצוות דינמי
תקציבאי
עם תואר B.A.
לפחות במדעי החברה
ונסיון מוכח בענף הפרסום
נא לפנות בכתב יד עם פירוט נסיון קודם לת.ד. 11010 תל־אביב 61110

SANYO
דרוש
איש מכירות
לאולם תצוגה
בעל נסיון קודם והמלצות בענף במכירה לצרכנים
לפנות למזכירות סאניו ת"א
טל. 221340, 03-233336

"איפא" –
תעשיות עתירות ידע - "HIGH-TECH"
דרוש למפעלנו באריאל
מהנדס ביקורת איכות
נסיון 3 שנים לפחות
טלפון 03-9366411-2 או 9366722-3
לבקש את מיתי.

למשרד נסיעות דרושים:
1. **BOOKING CLERKS**
2. **מומחים**
נסיון מוכח – הכרחי
למשרה מלאה – משרה חלקית בערב
לטלפון 03-229192

למפעל מזון גדול בראשל"צ
דרושה
פקידה מנוסה לעבודות מזכירות
• הדפסה עברית/אנגלית
• ידע בחשבונות
• תושבת ראשל"צ
ליום עבודה מלא
5 ימים בשבוע.
נא לפנות לטלפון 03-942021
החל מיום א׳

אלכס
לאלכס אוריגינל
בעידן החדש של פיקוד אלקטרוני על המזגן: אלכס אוריגינל אלקטרוני, ועם הרחבת המפעל החדיש והגדול מסוגו –
דרושים
* **בעלי רקע - טכני**
בוגרי בתי־ספר מקצועיים
* **מכונאי וחשמלאי**
רכב, טנקים ומטוסים – לאחר שירות צבאי.
להתקנות מזגני אויר לרכב.
נא לפנות: אלכס אוריגינל, רח׳ עשר טחנות 12, רמת החייל, תל אביב, 491112.

דנאל שרותי כח אדם
(אדיר יהושע) בע"מ
למחלקה הטכנית בת"א ובאשדוד
דרושים:
* **חשב שכר + מנהלי חשבונות** סוג ג׳ ד׳
* **טכנאי מזוג אויר** ידע ברתוך
* **טכנאי מכונות** לתכנון זווד
* **נגרים** יכולת עבודה על פי קריאת שרטוט.
* **מנקי מטוסים**
* **רתך ארגון**
* **צבעי ריסוס**
* **גננים**
* **דפסים** למכונות 1/4 גליון
* **שליח** עם רשיון לקטנוע.
דנאל ת"א נורדאו 88
03-240878 03-245541 03-222266
דנאל אשדוד רח׳ רוגוזין 8
055-34777 055-22561

אלפטק בע"מ
ייצור ופיתוח מעגלים מודפסים
דרושים

1. **מנהל מחלקת אחזקה**
נדרש נסיון של לפחות 5—6 שנים באחזקת ציוד אוטומטי ומכונות C.N.C בתעשיה

2. **מנהל ענף מבני**
טכנאי או הנדסאי מכונות
ידע ונסיון במכונות C.N.C לקידוח מעגלים מודפסים

3. **הנדסאי מכונות למחלקת אחזקה**
נדרש נסיון של 3 שנים בהנדסאות מכונות או מכניקה עדינה

4. **הנדסאי ייצור במחלקת תפ"י**
נדרש נסיון של 5 שנים בתעשיה — רצוי בתעשית האלקטרוניקה

עדיפות תינתן לתושבי פתח־תקוה והסביבה
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות טלפונית: 03-914959, 03-906323 למרים

למושב נרדיה
דרוש
גננת
בעלת נסיון לגילאי 1½—3.
תתחלה העבודה ספטמבר 1986
לטלפן בשעות 20.00—17.00
053-44636

לחברת מלונות דן
דרוש/ה
1. כתבנית אנגלית — שפת אם אנגלית — חובה
2. כתבנית עברית מעולה.
בתיאום יפנו לטל' 03-641104

למשרד מהנדסים דרוש
מפקח
בעל נסיון בעבודות צנרת
לפנות בכתב
ת.ד. 21549 תל־אביב

דרוש
שחקן להפקה
במרכז תיאטרון עכו.
טל. 04-913834

למלון דן קיסריה
דרוש/ה
קונדיטור מקצועי
טבח מקצועי
עם נסיון מוכח במלונות 5 כוכבים.
לתיאום ראיון נא להתקשר לטל' 063-62366

לחברת נכסים ובניה
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות ראשי/ת
לתפקיד מנהל/ת מחלקת החשבונות ועוזר/ת למנהל הכספים

כישורים נדרשים:
מנהל/ת חשבונות מדופלם/ת (יועדף רו"ח), בעל/ת נסיון של לפחות 5 שנים בתפקיד דומה, בעל/ת נסיון בעבודה עם מחשב ובעל/ת יכולת לנהל צוות עובדים.
מקום העבודה: תל־אביב.

על המועמד/ת לחמש בכתב־יד תאור מפורט של: קורות חיים, נסיון, כישורים, ודרישות שכר. את ההצעות יש לשלוח אל ת.ד. 11024 תל־אביב, 61110. נא לציין ע"ג המעטפה „עבור משרה מס' 1090".
הסודיות מובטחת

למלון רמדה קונטיננטל תל־אביב
דרושים
* **מזכירת מכירות**
הדפסה אנגלית (רצוי שפת אם)
* **מזכירת חשב**
הדפסה עברית/אנגלית
רצוי ידע בהנהלת חשבונות
* **מלצרים מקצועיים**
* **טבחים מקצועיים**
לפנות למח"אדם 03-296444

אורט ישראל
המערכת ללימודי מבוגרים
דרושים
מרצים/מנחים
בנושאי:
ניהול היצוא
מוכרנות
שיווק בין לאומי

על המעוניינים להיות בעלי נסיון מעשי בתחומים אלו. המועמדים מתבקשים לפנות בכתב תוך ציון קורות חיים, נסיון ותחומי התמחות לאורט ישראל — המערכת ללימודי מבוגרים (עבור מנהל המגמה לניהול היצוא) שד' דוד המלך 39, תל־אביב 64954.
— סודיות מובטחת —

בנות תעשיות אלקטרוניקה בע"מ
קיבוץ ד.נ. שומריה. 44857
לפיתוח מערכות צבאיות מתוחכמות באזורי נתניה ותל־אביב
דרושים
* מהנדסי מערכת חומרה/תוכנה
* מהנדסי אלקטרוניקה
* מהנדסי תוכנה R.T.
בעלי סיווג בטחוני
* מזכירה/כתבנית עברית אנגלית ליום עבודה מלא
העבודה 5 ימים בשבוע.
המועמדים מוזמנים לפנות בכתב או בטלפון:
בשעות העבודה הערב 053-37500
בשעות הערב 03-9222458

יו.אר. מחשבים ותוכנה
— מתמחים במיחשוב —
דרושים
לסניפינו בתל־אביב ובחיפה:
אנשי מכירות
למחשבים ותוכנה
בעלי נסיון של שנה לפחות בשטח המיקרו מחשבים (רצוי I.B.M.)
לסניפנו בתל־אביב:
מדריכות
לעיבוד תמליל והנה"ח
בעלות נסיון של שנה לפחות
לטלפן: 03-727494 — 03-728326
04-723190 — 04-723188

למפעל בהקמה באזור העמקים
דרוש
מנהל ייצור
עם תחומי אחריות נרחבים במישורים האירגוני והטכני
אפשרות לקידום מהיר.
* * *
נא לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים נסיון וכישורים
לת.ד. 6533 ת"א
עבור „מנהל ייצור".

בית הספר התיכון המקיף
ע"ש „פרקאוף"
אור־יהודה
לשנה"ל תשמ"ז דרושים מורים:
במגמת: חשמל/אלקטרוניקה —
הנדסאי/מהנדס
(אפשרות העסקה גם בשעות אחה"צ וביום ששי).
במכניקה **מורה, מדריך**
לעבודה מעשית ושרטוט טכני.
אופנה — מורה לתפירה, לגזירה כמו"כ ומלאכת יד בהוראה.
מינהל — מורה למזכירות, חשבונאות וכלכלה ומשק.
ולמקצועות העיוניים: אנגלית, מתמטיקה, היסטוריה, תנ"ך, ספרות, תושב"ע להשיבת הבינינם ולהשבה העליונה.
להכלכלת בית
כמו כן דרוש: פסיכולוג, עובד סוציאלי, יועץ חינוכי.
לקביעת ראיון נא להתקשר מלפתית:
03-717469
03-358663

לחברה קבלנית גדולה
באזור תל־אביב
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
כישורים:
* סוג 3
* נסיון קודם בתחום הקבלני
* נסיון בעבודה עם מחשב
5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים, פרוט נסיון קודם וטלפון להתקשרות לת.ד. 33263 ת"א עבור מנהל־חשבונות.

לחברת NCT
חברה חדשה
העוסקת בפיתוח מכונות מבוקרות מחשב
חברת בת של CNC
דרושים
מתכנתים/מתכננים
לעבודת מחקר ופיתוח בתחום התיב"מ המכני.
דרישות מינימום:
* תואר ראשון במדעי המחשב ו/או מתמטיקה.
* נסיון בפיתוח תוכנה של 3 שנים, רצוי בתחום הרלבנטי.
לפנות בכתב־יד בפרוט תולדות חיים
ת.ד. 2684 רמת־גן מיקוד 52126
03-770334 / 772032

לחברה גדולה להלבשה
דרוש
מנהל אדמיניסטרטיבי ליצוא
הכישורים הדרושים:
ידיעה מושלמת באנגלית ועברית, גיל 35—28, השכלה על תיכונית, כושר אירגוני מעולה, נסיון ביצוא של 3 שנים.
לפנות בכתב לת.ד. 29813 ת"א
עבור מנהל יצוא

מורים לאילת
לשנה"ל תשמ"ז
כנס מועמדים
לבית הספר המקיף
(חטיבת ביניים וחטיבה עליונה)
טלפון: 059-72105/6/7
יום ד' 16.4.86 שעה 18.00
בית הסתדרות המורים
רחוב ברקוביץ 8 תל־אביב
בהשתתפות ראש העיריה
ונציגי הרשות והחינוך בעיר

לדפוס עתון יומי גדול
דרוש
דפס בלט
לעבודה חלקית (לילה)
במכונת הרוטציה
בדבר פרטים לפנות לטל. 286161
קו פנימי 75 למנהל הדפוס
בין השעות 10—18

לחברה צבורית בתחום הבניה
דרוש
מהנדס מהנדס
תאור התפקיד
ממונה על הניהול ההנדסי של עבודות בניה והנדסה אזרחית. אחראי על ביצוע עבודות אחזקה בנכסי החברה. התפקיד כולל אחריות לביצועם של כל הפעולות הכרוכות בהוצאה לפועל של פרויקטים הנדסיים בתחומי התכנון, הרישוי וההקמה.
כישורים
מהנדס אזרחי רשום בפנקס המהנדסים. נסיון מקצועי 7 שנים. עדיף מועמד בעל רקע בתחום הניהול ההנדסי. כושר הבעה בכתב ובעל־פה. בעל נסיון במו"מ עם רשויות וקבלנים.
מקום העבודה: נצרת.
תנאים: יועסק במסגרת חוזה מיוחד.
על המועמד להמציא בכתב־יד תאור מפורט של: קורות חיים, השכלה ונסיון עבודה. את ההצעות יש לשלוח אל ת.ד. 11024 תל־אביב, 61110. נא לציין ע"ג המעטפה „עבור משרה 1095".
סודיות מובטחת.

לקונצרן מסחרי ותעשיתי ארצי
דרוש
מנהל אחזקה
הכישורים:
* מהנדס, או הנדסאי מכונות.
* נסיון במפעל תעשיתי בתפקיד דומה של 3 שנים לפחות.
* מגורים באזור השרון הצפוני.
מועמדים מתאימים העונים לדרישות מתבקשים לפנות
בכתב יד, תוך פירוט קורות חיים לת.ד. 26137 ת"א 61261
עבור „מנהל אחזקה"
סודיות מובטחת.

לבית־אריזה מרכזי להדרים
באזור יבנה דרושים:
1. **חשמלאי מוסמך**
א. נסיון קודם של 3—4 שנים בפקוד ובקרה בתעשיה,
ב. ידע בתפעול מערכות אלקטרוניות.
ג. יכולת לתפעל צוות עובדים מצומצם.
2. **עובד אחזקה לציוד אריזה ושנוע**
א. בוגר בית ספר מקצועי מוכר.
ב. ידע בסיסי במסגרות מכניות.
ג. נסיון קודם של 3 שנים לפחות באחזקת ציוד דומה בתעשיה.
בשני התפקידים הנ"ל
העבודה הנה בשתי משמרות.
פרוט וקורות חיים בכתב יד יש להפנות לאגף כח אדם, ת"ד 332, תל־אביב 61002.

לליגד מידע טכני
החברה המובילה בתחום המסופים, ציוד היקפי ומערכות גראפיות
דרוש
הנדסאי מחשבים
לפיתוח תוכנה למסופים.
ידע במיקרו־פרוססורים.
נסיון — יתרון.
למועמד המתאים
מובטחים תנאים טובים.
נא לפנות לטל. 03-9243555
(מיום א')

ל„מאכליה" — שרותי קייטרינג ברמת־השרון
דרושים
1. **טבח**
בדרגת 10 — שף בעל ותק, ידע במטבח קר וחם.
2. **בחור**
לארגון נשאי קייטרינג בעל רשיון רכב ב.
3. **טבחים מקצועיים**
המוכנים להשתלב במסגרת ה„מאכליה".
לפנות טלפונית 03-497295 03-492611

לחברת שיווק חומרי בניה
דרוש
אחראי מחסן
* לבעלי נסיון קודם — יתרון
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 588 בני־ברק

יכין
חברה לתעשיית שימורים בע"מ
למפעל הפקטין בפתח־תקוה
דרוש
הנדסאי כימיה/ייצור
הכישורים:
הנדסאי מוסמך
יכולת עבודה עם צוות עובדים
נסיון בתעשיה כימית.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 332, ת"א, 61002 עבור הנדסאי.

רמבו כימיקלים אשדוד
יצרני חומרי ניקוי ואחזקה
דרושים
1. **סוכנים עצמאיים**
2. **משווקים עצמאיים**
בכל חלקי הארץ
טל: 24911, 21744, 055-21402

לחברה מסחרית ארצית גדולה
דרוש
מנהל סניף באר־שבע
הכשורים הדרושים:
* נסיון מינהלי
* יכולת טיפול בלקוחות ומוסדות
* כושר ניהול צוות עובדים
* תושב באר־שבע
על המעוניינים לפנות בכתב־יד בצירוף פרטי קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לת.ד. 1049 ת"א 61009
עבור „מנהל סניף באר־שבע"
— סודיות מובטחת —

למטבחי „רגבה" בת"א
דרושים
* **שרטטת**
רצוי עם נסיון במטבחים
* **מוכרנית**
עם נסיון וידע טכני במטבחים
* **מרכיבים מעולים**
להתקשר 03-252478 למישקה.

לחברת הלבשה
דרוש:
מנהל מכירות
הנתונים הדרושים:
השכלה על תיכונית
נסיון של 3 שנים לפחות
גיל 35—30.
לפנות לת.ד. 29813 תל־אביב
לאידה

לתאום עבודת פרסום
בין לקוח גדול למשרד פרסום
דרוש/ה
איש/אשת פרסום
אם את/ה מבין/ה ויודע/ת פרסום, ויכול/ה לארגן כבבצים, יחסי ציבור וארועים, פנה/י בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 7095 עבור משרה 220 ת"א. מיקוד 61070.

דרושים:
מרכזן/ית — פקיד/ת קבלה
* בעל/ת ידע בהדפסה בעברית
עובד/ת נקיון
* אחראי/ת על נקיון ואחזקה
העבודה בתל־אביב
נא לפנות טלפונית 052-542771
(החל מהשעה 8.00 בבקר)

למפעל תעשייתי בהרצליה ב׳
לרגל התרחבות המפעל
דרוש
הנדסאי/טכנאי ייצור
התפקיד כולל:
* ארגון וניהול יצור וקליטת ציוד במפעל
* ארגון תכנית תיקי מוצר ותיעוד המפעלים הנדרשים:
* נסיון מוכח של 3 שנים במפעל תעשייתי בענף המתכת או הפלסטיק.
* נמרץ, בעל כושר ארגון ויחסי אנוש טובים.
לפנות בכתב־יד בפרוט קורות חיים ונסיון לת.ד. 2052 הרצליה ב' 46120
— פניות תשמרנה בסודיות —

לחברה גדולה מת-א דרוש
מנהל אדמיניסטרטיבי
משרה מלאה, הנהלת חשבונות הכרחי.
ת.ד. 4702 ת"א לחש. 101

איש מכירות ומנהל חנות
עבודה עם ענין רב ואחריות הכרוכה בניהול פעיל ומכירות גיל 30 עד 40, חוש מסחרי מפותח, שפות עברית ואידיש (רצוי גם הונגרית), מגורים ברמת־גן, גבעתיים או בני ברק, נסיון בפרסום וגרפיקה.
רשיון, רצוי רכב, שכר הולם למתאים
להתקשר לירמאן בע"מ
טל. 03-204828 לשוש.

למחלקת השיווק למוצר יוקרתי
דרושים
אנשי מכירות
דרישות:
* כשר לניהול מו"מ והופעה נאה
* השכלה תיכונית ומעלה
* גיל עד 35
* נסיון של שנה לפחות במכירות לעסקים, משרדים ומפעלים
* רכב פרטי — חובה.
התפקיד מיועד לאנשים רציניים בעלי נכונות לעבודה קשה
עם שכר יפה בצידה.
לראיון נא להתקשר לורים 03-7512666 (10 קווים)
גמא תקשורת בע"מ
ת.ד. 7219, רמת גן 52171

למשרד רואי חשבון
דרושים למשרה מלאה:
* **בוחן ראשי**
עם נסיון מעל שנתיים בעבודת ביקורת.
* **בוחנים**
לאחר שנה שלישית של לימודים ובשלבי התמחות, רצוי נסיון בעבודת ביקורת.
תנאים טובים בהתאם לכישורים
נא לפנות לטל. 03-662027,
בין השעות 8.00—15.00

שרותים 7000
[illegible]

מכוניות 4000
[illegible]

בן זוג 7030
[illegible]

הכרות 7050
[illegible]

חינוך
[illegible]

דירות
[illegible]

וילות ובתים 1050
[illegible]

מציעים למכירה 3000
[illegible]

דירות למכירה 1200
[illegible]

רהיטים 5020
[illegible]

חיות בית 5070
[illegible]

דירות למכירה 4 חדרים ויותר 1300
[illegible]

שרותים 7000
[illegible]

עסקים 2000
[illegible]

חניה
[illegible]

דירות
[illegible]

מגרשים 2700
[illegible]

הצעות עבודה 6000
[illegible]

מכוניות 4000
[illegible]

מציעים למכירה 3000
[illegible]

מקררים 5030
[illegible]

כלי נגינה 5040
[illegible]

טלוויזיה 5030
[illegible]

בולים/מטבעות
[illegible]

אנטנה / מאת אמנון דנקנר

יצחק ויצחק. רבין עשה שבוע טוב יותר. תצלום – יצחק הררי

הלילה הגדול של יצחק רבין

בשבוע הניחושים הגדול שבו עסקו הכל בניתוחים והימורים על מה יהיה, הניחוש האינטליגנטי ביותר היה שבפוליטיקה הכל אפשרי. דוגמא חיה לכך יכלו אנשים בעלי זיכרון ארוך לספק לעצמם כשראו את הידוקה של ברית הליבובים ההדדיים בין שמעון פרס ליצחק רבין. הם דיברו כל כך יפה איש על רעהו שהיה קשה להאמין שבאותו מקום עצמו, בהיכל התרבות התל־אביבי, בוועידה האחרונה של מפלגת העבודה ב־1980, הם התייחסו זה אל זה כמו יורם גאון ואורנה גאון – גרים ביחד באותו הבית אבל לא יכולים לשכוח, לסלוח, להבין ולאהוב. ועכשיו – תענוג לראות. איש מהם לא נראה כמי שזקוק לכדורים נגד בחילה כדי לשבח את רעהו.

„מבט" המורחב של יום רביעי היה הלילה הגדול של יצחק רבין שהיה עדיף בהרבה כמסביר צעדי „העבודה" על שמעון פרס. אין מה לעשות – בהופעות מהסוג הזה רבין נראה ונשמע הרבה יותר טוב מפרס. אם מותר לומר מילה גסה, הוא יותר אמין, וגם שקול ונינוח יותר, בשבוע בו הניחו אנשי „העבודה" בדרך־כלל את שדה התעמולה לרשותם הבלעדית של אנשי הליכוד. רבין היה האיש שסוף־סוף אמר דברים של טעם המתקבלים מאד על הדעת, וידע לנסח אותם היטב. בימים בהם צפוי שהליכוד ישתמש שוב הרבה בדימויו של פרס כמוותרן בלתי נלאה חשוב היה שדווקא רבין, שהוא בעל הקופירייט האומלל על ההגדרה הלא־נכונה הזאת, הוא שמתייצב בקו הראשון של חזית התעמולה שעוד יעופו בה הרבה פגזים מכאיבים.

רבין אמר, בצדק, כי לא המערך מפרק את הממשלה, אלא שהוא, בסך הכל עומד על פיטוריו של מודעי. אם הליכוד מבקש לפרק את ממשלת האחדות כתוצאה מכך, אסור להניח לו להציג בלי הפרעה את התוצאה הזאת כתוצאה הכרחית.

הכיסוי הטלוויזיוני של ועידת העבודה היה בדרך כלל טוב בהרבה ממה שנעשה בסיקור ועידת „חירות". אני חושד שלבד מהתיגבור שקיבל דן רביב ברמותם של ניסים משעל, יגאל גורן ויורם רונן, היה מדובר כאן גם ברחשי־לב. כתבי הטלוויזיה שנזכרו לעיל הרי זהים מבחינה אנטרופולוגית לאנשים שהיו בהיכל־התרבות השבוע, ואני מניח שהיה להם הרבה יותר קל, נוח ונעים לעבוד באווירה הזאת מאשר באווירת הפוגרום של גני התערוכה בחודש שעבר.

החיים זה לא רק כדורסל

לפעמים אני מהרהר מה היה קורה בטלוויזיה אם לא היה כדורסל. הרושם הוא שבישיבת תיכנון המשדרים מתברר למשתתפים כי יש חורים גדולים בלוח השידורים ואז, אחרי שהמשתתפים שוברים את הראש ואת התקציב, ולא מוצאים פתרון קופץ מישהו ואומר: רגע אחד, בואו נדחוק פה איזה שלוש שעות של כדורסל, זה תמיד הולך.

לא תמיד. לפעמים אפילו כדורסל אין ואז נזקקים לפתרונות כל־כך מדהימים עד שקשה לדעת כיצד להתייחס אליהם. ביום חמישי שעבר, למשל, הציגו סרט של שעה וחצי לכבוד חמישים שנה לרדיו. זה היה סרט שנעשה לפני שנים רבות, בשחור לבן, ולא היה ברור באיזו נוסטלגיה מדובר כאן – בחמישים השנה לרדיו או בעשר השנים ליצירת הסרט הזה שהעניין המרכזי בו היתה דמותו של המנחה – דניאל פאר, צעיר יותר, רזה יותר ושעיר יותר.

אבל בדרך־כלל יש כדורסל. רק מה שאין היא הגמישות. ביום שני היה גמר גביע המדינה והחליטו בטלוויזיה לשדר את כולו. העסק התחיל בשמונה ועשר דקות. אבל אז עוד לא היה משחק ולכן – הפלא ופלא – העבירו לנו את הזמן בכל מיני קישקושים, ראיונות, קטעים ממשחקי־נשים וסטטיסטיקות. עד שהמשחק התחיל. אבל אז כבר הגיע מועד שידור החדשות ולכן עברנו בחטף לאולפן „מבט" אחרי חמש דקות בלבד של משחק. כלומר: כל חמישים דקות שידור – חמש דקות משחק. עשרה אחוזים: עם אחוזי קליעה כאלה אין פלא שהטלוויזיה שלנו היא בתחתית הטבלה.

עד כלות הסבלנות

ברגעים הראשונים הייתי מופתע לראות שמעבירים בלי הודעה מוקדמת את הסרט הערבי של יום שישי אחרי הצהריים ליום שלישי בערב. אבל אחרי מבט נוסף התבהר לי שאמנם הרמה דומה, אבל זה ממש סרט עברי. עובדה: לא שרו שם שירים של פאריד אל־אטרש, וחלי גולדברג לא רקדה שום ריקוד בטן אגב מלמול: אנא בחיבק יא חביבי. חוץ מזה זה היה אותו הדבר: סיפור משועתק משלוש־מאות סרטים שכבר ראינו, עלילת מסטיק יגעה, משחק ברמה של חוג דראמאטי ובימוי מקושקש. אני מבין שהסרט הזה הוקרן ב„פריים טיים" במסגרת המאמצים לעידוד הסרט הישראלי. אולם מי שבאמת רוצה לעודד את הסרט הישראלי צריך לדאוג להסבה מקצועית עבור כל מי שהיתה לו יד ורגל ביצירה הזאת. הטיפוח והעידוד יאים למוכשרים ולמי שמגלים פוטנציאל מבטיח. אני עדיין מחכה לסרט הישראלי, שבו איזה דמות תאמר משפט נבון, אינטליגנטי, טעון ולא – כפי שנהוג – סדרה של נהמות שטוחות כאילו כל ישראל קופים. כשזה יקרה תהיה לי סוף־סוף מלה טובה.

יזראל גוד?

פעם היה נהוג אצלנו לכופף באצבעות את זרועו של כל אורח מחו"ל, כדי לסחוט שבחים פומביים עלינו. האם אין אנו נהדרים? כלום אין אנו נפלאים? היה נדמה לי שנטיית הנפש הזאת חלפה מן העולם. ראשית התחלנו ללמוד שאנחנו באמת לא מלאכים, ושנית קרוב לארבעים שנים של עצמאות נסכו בנו מעט בטחון עצמי ואין אנו נוורוטיים כמו אשה שחוזרה מן הספר עם תסרוקת חדשה ומבקשת לעצמה חיזוקים של שבחים. אבל ב„מבט" של יום ב', עשה הכתב הצבאי משה שלונסקי קפיצת־זמן אחורה אל שנות החמישים, ונתלה על צווארו של שר ההגנה הגרמני כדי לסחוט ממנו מלה טובה על טנק ה„מרכבה". המיניסטר הטבטוני החף מפשע ביקר בפס הייצור של הטנק, הציץ בנימוס אל המנוע ונתן התרשמות שלו. אחרי הכל הוא לא גנראל גודריאן ובחיים שלו לא היה בתוך טנק, אבל שלונסקי התעקש שהוא יסחוט ממנו ש„המרכבה" יותר טובה מה„ליאופרד" הגרמני, והציף אותו במטר שאלות מנחות. הגרמני ניסה להתחמק באמרו שגם „המרכבה" וגם ה„ליאופרד" הם טנקים מעניינים. אבל את שלונסקי זה לא סיפק. אלגנטיות לא מעניינת אותו. בסוף, כנראה תחת איומי אקדח שלא נראה בצילום, הסכים להפטיר מלה או שתיים בזכות „המרכבה" ורק אז שלונסקי התרצה ועזב אותו. יזראל גוד.

יצירת מופת קטנה

„מבט שני" של עמוס כרמלי על המובטלים החדשים באיזור חיפה היתה יצירת מופת קטנה. כרמלי הוא כתב־השטח הטוב ביותר של הטלוויזיה הישראלית, ויודע לשלב חריצות של ריפורטר עם רגישות שאינה גולשת לפיוטיות יתירה. הסרט שלו היה קורע־לב ממש, כשגולל באיפוק את סיפורם של שלושה מובטלים בחיפוש אחרי כבודם העצמי האבוד. בשבוע שבו עסקו הכל במשבר מודעי, היה נחוץ מאד לראות את הזווית של האנשים שמשלמים את המחיר האמיתי. של אלה שמעשנים בעצבנות במסדרון לשכת־העבודה, אלה שעמלו שנים לבנות להם חיים קטנים, צנועים, חסרי פרטנזיות, ושתאום עולמם משתבש והם צריכים לקום בוקר בוקר ולהיאבק עם תחושה של בושה ותודה. אינני בטוח שהמילה „מובטלים" יכולה לקפל בתוכה את הטרגדיה שלהם. אולי המילה „עקורים" מתאימה יותר, וקל היה לזהות את תחושת העקירה כשכרמלי צילם את פועלות „אתא" המבקרות במפעל הסגור, מתעכבות על יד המכונות הדוממות, מביטות בצער על הכסאות שבהם ישבו שנים רבות כל־כך, כמו מי שבא לבקר את הבית בו גדל והנה הוא הרוס.

בסופה של הכתבה ליוותה המצלמה שלושה פועלים של „אתא", למשרדי מס ההכנסה שם

עמוס כרמלי. הטוב ביותר

ביקשו לעבוד, על פי הפנייה של לשכת העבודה. הפקידה הנבוכה שקיבלה אותם שם הציצה בשיער השיבה שלהם, בקמטים על פניהם ולבסוף אזרה אומץ ואמרה להם שהעבודה הזאת אינה בשבילם. צריך לתייק, לטפס על סולמות, להיות צעיר וזריז. לא. לא הם. והם, השלושה, ניצבו והביטו בה בפנים קפואים ומדוכאים ושיערם הלבן על ראשם ככתם של השפלה ויאוש.

אינני יודע מי יהיה שר האוצר הבא אחרי מודעי. אבל הייתי ממליץ לפניו לראות את הסרט הזה פעם בשבוע כדי לא לשכוח את החיים הרוטטים והכואבים שבתוכם מתרגמות הטבלאות.

חיוכו העצוב של הגדי / אמיר רותם

מישהו ימות בסוף הסרט

ב„חמסין" וב„גשר צר" הורגים את הערבי. ב„מגש הכסף" וב„חיוך הגדי" מדברים על התאבדות. הדמויות „החיוביות" של היהודים נושאי התקווה הן פאסיביות, אימפוטנטיות, נטולות יכולת לחולל שינוי

קצמן ואורי הרוגלים במימשל נאור, וחילמי הזקן, התמהוני ההוזה ובודה את עברו, אלה שרדו במעבר מספרו של דויד גרוסמן „חיוך הגדי" לסרט בעל אותו שם שביים שמעון דותן. הסרט, כמו הספר, מנסה להתמודד עם נושא הכיבוש בצורה שונה, אומרים יוצריו. כאלה היו גם כמה סרטים ישראליים אחרים שנעשו בשנים האחרונות – נסיונות אמנותיים להגיב על מציאות מטרידה.

כמה נקודות דמיון פזורות בסרטים השונים וחיבור הנקודות הללו יוצר תמונה מעניינת הכוללת נסיונות הגדרה, הצעות לפתרון, נקודות השקפה של יוצרים אמנותיים הבאים, ממה שנהוג לכנות, מחנה השמאל.

„הוא אינו רוצה להמשיך להיות כובש אך מדינה עצמאית פלשתינאית שחומר הבעירה היחיד שלה יהיה השנאה לישראל מיראת אותו". נכתב מפורשות בספר, אך לא מופיע בסרט. „...ואני בז להם, אתה שומע, למיליון, ואולי מיליון וחצי אנשים שחיים תחת שלטון שהם לא רוצים בו ובכל זאת שותקים..." נכתב בספר, אך לא מופיע בסרט.

„האקטואליה קשה לביטוי בקולנוע העלילתי", אומר שמעון דותן. „כיוון שסרטים בעלי נגיעה אקטואלית מתקשים בדרך־כלל להתמודד עם המדיה אם אינם תוקפים את הנושא מזווית נוספת. המימד הפנטסטי־אגדתי עוזר לרכך את האקטואליה ומעביר את הסרט לפאזה אחרת".

התמודדות עם בעיית הסכסוך היהודי־ערבי מאפיינת לא מעט מהסרטים שנעשו כאן בתקופה האחרונה. כך „גשר צר מאוד" של ניסים דיין המספר סיפור אהבה בין קצין מילואים במימשל לבין אלמנה מרמאללה. כך „מאחורי הסורגים" של אורי ברבש, העוסק ביחסים בין אסירים ערבים לאסירים יהודים בבית כלא. כך ב„חמסין" של דני וקסמן, העוסק ביחסים יהודים־ערבים בגליל וב„מגש הכסף" של ג'אד נאמן המספר על הקיצונים והמתונים שבשני מחנות הסכסוך. הערבים כקרבנות מקשטים גם את „המאהב" של מיכל בת אדם ואת „עד סוף הלילה" של איתן גרין.

הנסיון לבחון כיצד מתאפיינת המציאות באיזור בקולנוע הישראלי מראה שהאצבע מופנית בדרך־כלל לעבר המימסד. ב„מאחורי הסורגים" נרקמת אחווה יהודית־ערבית, אולם מימסד הכלא עומד עליה לדכא אותה. אפשרות זו של דיכוי היא שמלכדת את השורות. ב„מגש הכסף" נקלע הגיבור אל בין המצרים, בין שני מימסדים: היהודי, הש.ב., והפלשתינאי. ב„גשר צר מאוד" המנגנון לא מסוגל לעכל את סיפור האהבה החריג, הפורץ את כל המסגרות, וב„חמסין", העימות הוא ישיר וחד משמעי.

ב„חיוך הגדי" אנו מגלים את הכמיהה לקשר. אורי „שבוי בדמיונו" של חילמי, נכתב מעל גבי מעטפת הספר, מתעלם במכוון מאפשרות צדקתו של הצד הצבאי ומעדיף לצדד בתושבים. המימשל הוא המענש בסוף הספר, מובס עם מותו של קצמן. הסיום שבחר דותן לסרט שונה. אצל דותן זהו ההוזה, המאמין, שמשלם בחייו על כמיהתו.

חוקרים שבחנו את התמודדותו של הקולנוע דובר העברית לאורך ההיסטוריה שלו עם דמות הערבי, מצאו קשר אחד ברור. קשר המיטה. ב„חמסין", ב„המאהב", ב„גשר צר מאוד" הקשר הבין־לאומי הוא גם קשר מיני. ב„חמסין" וב„מאחורי הסורגים" נוצר גם קשר בין גברים, ידידות חמה על סף ההגשמה הפיסית. ב„חמסין", כמו ב„חיוך הגדי" נעשה נסיון להתמודד עם בעיית הכיבוש. שם לא מדובר בשלטון דיכוי בשטחים, אלא בהשתלטות על אדמות ערביות בגליל. בתמונה שבגללה ייזכר סרט זה, עולים הבולדוזרים של המינהל על הכפר הערבי. רק צלליותיהם נראים על רקע הזריחה. כמו פלישה מאסיבית של טנקים.

חיוך הגדי. גרוסמן ודותן. נטיה להתאבדות

כיצד נראים הערבים בסרטים אלה? ב„חמסין" הערבי הוא יפה תואר, בהיר עיניים, פועל בעל חזות רומנטית. בעולם הרחב התקשו לזהות, ב„מאחורי הסורגים", מיהו השחקן היהודי ומיהו הערבי. אורי ברבש מסביר את בחירתו במוחמד בכרי בהיר השיער ותכול העיניים בצורך לשבור סטריאוטיפים. אך אפשר לפרש זאת גם אחרת. הנה, ב„גשר צר" וב„חיוך הגדי" בחרו הבמאים במכרם חורי לגלם את תפקיד המושל, ובשניהם שובץ קורטיז הטורקי נקרא לגלם תפקידים של ערבים מבוגרים. קורטיז לא הבין את הטקסט כשקיבל אותו ליד. איזו גישה משתמעת מרעיון זה של החלפת הזהויות? „מה אתה מציע", שואל מכרם חורי את רמי דנון, „שנחזור לפולניה?"

בין אם חילופי הזהויות יכולים להיקלט כהצעת פתרון ובין אם לאו, קשה לשאוב עידוד מהפתרון שמציבים יוצרי הסרטים לעלילותיהם. ב„חמסין" וב„גשר צר" – הורגים את הערבי. ב„מגש הכסף" וב„חיוך הגדי" מדברים על התאבדות. הדמויות ה„חיוביות" של היהודים נושאי התקווה הן פאסיביות, אימפוטנטיות, נטולות יכולת לחולל שינוי.

חילמי, שהוא זקן־ילד מעורער, כולא את אורי ומכריז שלא ישחרר אותו עד שצה"ל לא יפנה את השטחים הכבושים. התעוררותו הפוליטית היא תוצאה מהלעטתו של אורי המיוסר. הערבים בסרט קשורים לאדמתם. בעיותיהם פשוטות ומובנות. הם קוראים היטב את מערך הכוחות באיזור ומנסים, בסך־הכל, להמשיך ולקיים מהלך חיים תקין. היהודים לעומתם, הם אנשים מסובכים הרבה יותר. עברם מעורפל. הם זרים המגיעים מהעיר הריקנית.

שמעון דותן הוא אדם פוליטי שקיימת אצלו, ככל הנראה, הפרדה בין אמונותיו לבין המעורבות הרגשית שהוא משקיע בהן. את סרטו הראשון „צלילה חוזרת" שהתבסס על זכרונותיו האישיים משירותו בקומנדו הימי, הגדיר כסרט אישי. בסרטו השני רצה לעסוק בדברים פחות אישיים ולכן פנה לנושא פוליטי. הקולנוענים יוצרים מנקודת מבט תל־אביבית, וזו מספקת הצדקה לסטריאוטיפ ה„שלום עכשוויקי". ניסים דיין הודה בסיום הסרטת „גשר צר מאוד" שהסתבר לו שעסק בנושא שלא היה לו מושג ממשי לגביו. דיין הבטיח לא לחזור על הטעות.

שישי־אישי / אהוד מנור

טנגו דמוקרטיה

א. יד על הלב,
אני, עמדתי, מכיר אותך היטב.
את כל גדלך, גם פנים גם חוץ,
וכל הזמן עם אצבע על הדופק.

נבוך לעכשיו,
אני יודע איך ומה נחשב.
ואם עלי את הקלפים תשימי,
יהיה כאן טוב, וזה גם לגיטימי.

לכל אחד יש זכות דיבור, ידוע,
אך מה זה פה, המהומה הפרועה?
כאן כל אחד שרק מגיע,
פותח פה, מעיר, מציע,
קופץ לנאום, מרגיש חשוב –
את זה שישאיר לבחירים בישוב.

אני תומך נלהב בחופש הדיבור,
אך לא לכל אידיוט מותר כאן לקשקש.
חובה לסתום פיות, זה די ברור,
אם זה לטובתו של הציבור – מה יש?

ב. זה לא נורא,
רואים כבר אור בקצה המנהרה.
ועוד מעט תוכלי לפרוח
בתחתונת המוח והבוז.

שירים יתלוו
אל שוב ימי פריחת הדדיהוו.
אני אוציא אותך מתוך הרפש
שבו שכבת עם כל ימי הנפש.

רעי, אני קורא לחוק וסדר,
והרועה שוב ימצא את העדר.
רק עוד הידוק קטן בחבל,
רק עוד שלב במבחן גבול הסבל.
ניקוי כללי של סוף עונה
ואנו בדרך הכי נכונה.

אני תומך נלהב בהחלטות הרוב,
אבל כשדעותיו מוטעות לנו מוקש
עדיף אצלי מיעוט צודק וטוב
מגמגומים של כל פינת רחוב –
מה יש?

★ ★ ★
★ ★
★

„טנגו דמוקרטיה" הולחן בידי נעמי פולני לתוכנית היחיד של נדב ברניב מקיבוץ אפיקים.

★ ★ ★
★ ★
★

פילטרים / שלמה ארצי

לילה לא שקט

אני מדבר על החרדות שלי. מוות, פרידות, פאשיזם, זכרונות הולכים ומטשטשים. אפילו על ילדותי אני שר שם אבל ללא זכרונות. „שם היו בתים פזורים איים איים, שם ילדותי ומה איתי? אני אקרה טעון געגועים, וזה חוזר, את מבינה, חוזר אלי בחזרה...

מ. היקרה, (מרים, מיכאלה, מדונה, מילכה, מימי, מירנדה או מוניקה). זה הולך להיות מכתב שונה מן הרגיל. משתפך, כך נדמה לי, ובהחלט לא אובייקטיבי.

בשבוע הבא יוצא לאור, כלומר לחנויות, תקליט חדש שלי. ואני חש, אם יורשה לי להשתמש בפאראפראזה על לידה ומוות, כמי שיוצא מחדר הלידה בתום צירים ממושכים והריון בן שנתיים כמעט. הבטן קצת רפוסה, שניים־שלושה קילו יותר מדי, כאבים קלים באזורי הלב ועצבנות טבעית המלווה באושר. מסים המתבטא בימים אלה בפטפוט ללא רסן ובהשמעת קולות מוזרים. בקיצור, בלתי קומוניקטיבי לחלוטין. כלומר, בלתי קריא.

האמיני לי מ. היקרה שכל מה שעבר עלי בחמשת החודשים האחרונים לא הסתדר עדיין במגירות הזיכרון. הכל טרי. אני מתקשה להרדם בלילות וכשאני מצליח, אני מתעורר אחר שעתיים־שלוש של שינה מלאה מועקה וחלום שבו הקהל עוזב אותי באמצע הופעה ומותיר אותי לבד על הבמה. לא צריך להיות פסיכולוג כדי לנתח את החלום הזה, שאגב חוזר על עצמו שנים רבות. עם תשעה אנשים לפחות חיסלתי את קשרי במרוצת חמשת החודשים האחרונים מאז נכנסנו לואי להב (המפיק), רביב גזית (המעבד), ואני (מלחין תמר) לאולפן ההקלטות. פגעתי ונפגעתי. פעם קראתי ב"ביל בורד", ירחון מוסיקה אמריקאי, שפול סיימון מוריד שבעה קילו כשהוא מפיק תקליט ובדרך כלל גם מתגרש מאשתו.

לא, לא צברתי ביטחון עצמי במשך השנים. זאת אומרת בנושאים מסוימים צברתי גם צברתי, אבל בכל מה שנוגע ל„מה יהיה", מאז ומתמיד אני מגשש באפלה לא נודעת. אולי אני דומה לצנחן הצונח בפעם החמישית ומשקשק מפחד. את הרי יודעת שצנחנים לא פוחדים בפעם הראשונה, שמעתי אומרים, ואם זה לא נכון ראי את ההקבלה הזאת בין צניחה לבין תקליט כסלה ומבוטלת.

ראי, העובדה ש„תרקוד" היה, מה שקוראים, תקליט מצליח, רק תרמה להגברת החרדות שלי. איזה אופי, את אולי שואלת. יש לתקליט החדש? שאלה כזאת צפויה בדרך כלל מעתונאי פופ שמדוזים על „אופי", „יופי", מצעדי מכירות, „לבטי זמרים" ונפילות. ובכן „לילה לא שקט" הוא קודם כל נסיון לא להיות אופנתי. הוא לא תקליט עם „אלמנטים" – כך הם כותבים האמיני לי – מזרחיים. בכלל זה לא תקליט עם אלמנטים. זה לא תקליט מתורגם מיוונית או מספרדית או מצרפתית או שבדית. זה תקליט שנכתב עברית ושהמוסיקה שלו היא מה שקוראים מקורית, עד כמה שניתן להיות מקוריים אחרי שש־עשרה שנות כתיבה. ניחשת נכון, אני הוא גם המשורר של התקליט הזה, במילים אחרות ויותר מצטנעות, אני הוא זה שכתב את מילות השירים.

בקיצור, התקליט החדש שלי מלא צלילים, והוא, כלומר אני, מדבר על החרדות שלי. מוות, פרידות, פאשיזם, זכרונות הולכים ומטשטשים. אפילו על ילדותי אני שר שם, אבל ללא זכרונות. „שם היו בתים פזורים איים איים, שם ילדותי ומה איתי? אני אקרה טעון געגועים, זה חוזר, את מבינה, חוזר אלי בחוזר... (שורות של אירוסים)". בקומבינציה של הגיל הנוכחי, הפחדים, הייאוש מהארץ הזאת ומהפוליטיקה ומצביעות של דתיים וחילוניים ומבורגנות פורחת ומשגשגת, בקומבינציה של כל אלה נכתב, הפק הזה התקליט החדש שלי. ועל כל אלה הוא מדבר פה ושם. מובן שבמרכזו האדם „הקטן", זה שחי ומת ובאמצע מסתובב פה בעולם כמו סביבון, ומאבד כיוון ומוצא את עצמו חסר זהות, ומחליף זהויות כל יום וכל שעה, עד שלפעמים אפשר ואפילו רצוי להשתגע. למה קראתי לתקליט שלי „לילה לא שקט", את שואלת? ובכן, „לילה לא שקט" הוא חשבון של הרבה לילות בהם שב וחזר אלי אחד החברים הכי קרובים שהיו לי. אבל הוא שב וחזר רק בחלומות מפני שבמציאות הוא נפל בקרב אחד במלחמת יום הכיפורים, מלחמה מתורבבת שהשאירה אותי עם פחות חמישה חברים. הוא היה טייס הליקופטר ואשתו היתה מה שקוראים חברת ילדות. „לילה לא שקט" הוא גם שם של שיר שמספר על המשולש הזה של שלושתנו, ויותר מזה אין לי וגם לא כדאי להוסיף.

תודיי בטוחה מ. הבודדה שלי שלפעמים אני מתחרט שנכנסתי לעסק הזה של השאו־ביזנס. אני בסך הכל אהבתי לשיר, ומהאהבה הפשוטה הזאת צמח לו „זמר" לא נעים.

אני חשוף, אני עייף. אני לא מרפה. אין לי כבר כוח לכל זה ואני בכל־זאת לא מרפה ולא מבין למה. כבר מאוחר מכדי להתחרט ומוקדם מכדי להצטער או לקפוץ מאושר.

לא כתבתי את כל הדיבור הזה בגלל רחמים עצמיים, אף־על־פי שבא לי עכשיו איזה חיבוק ממך או מכל מי שלא תהיה, כלומר ממך. כך סתם, רציתי שתהיי שותפה לתחושות שלי. ניסחתי את רוב הדברים בצורה סכמתית. ליותר מזה אינני מסוגל בגלל בושה וחוסר פרספקטיבה של זמן.

היה לי פעם סבא באמריקה שהיה אומר, שאם מישהו מנסה לנסח את חייו במילים, משמע שאין לו חיים כלל ועיקר. גם מוסיקה וצלילים אינם יכולים להכתב במילים, ולכן אין פה ניסיון להחליף את התקליט בחיבור בן כמה שורות.

בא לי פשוט להשתפך.

פשוט היה לי קצת זמן השבוע.

כך אני עושה גם קצת יחסי־ציבור לתקליט. את יודעת וראי שהוא זקוק למכירות כדי להיות קיים. במילים אחרות, על פי הקריטריונים המעורבבים של החברה שלנו, אתה קיים – אם אתה מוכר. לואי להב נמצא כבר באמריקה והוא מפיק שם את „מלאבי", זאת ששרה פעם והיה לה קול רועד שכזה. רביב גזית שב לערכים המוסיקליים שמעניינים אותו באמת, למוסיקה של באך. הוא סיים בימים אלה כתיבת מוסיקה להפקה של סמבול „מלך ישראל" וכבר עומד להתחיל עם הנגנים שלי חזרות על תכנית חדשה שלי, מופע חדש.

והו, אותי את יכולה לפגוש בוועידת מפלגת העבודה בתוך מתבונן או בסרט של אחר הצהריים.

בסוף הפיזמון של שיר חדש מתוך התקליט אני אומר:

„מה יהיה היום, מה יהיה מחר, עוד נראה. הכל אתו הבר..."

זה מסכם את מה שאני חושב ומרגיש. ובנימה אופטימית זאת אני מסיים.

יום שישי, ב' בניסן תשמ"ו, 11 באפריל 1986